

UCHWAŁA NR IV/14/2026
RADY POWIATU W NOWYM DWORZE GDAŃSKIM

z dnia 10 marca 2026 r.

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Powiatu Nowodworskiego na lata 2025 - 2034

Na podstawie art. 12 pkt 9ca ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2025 r., poz. 1684) oraz art. 3 pkt 3, art. 4 ust. 1 oraz art. 19 ust. 3a ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (t.j. Dz. U. z 2025 r., poz. 198) uchwala się:

§ 1.

Przyjmuje się Strategię Rozwoju Powiatu Nowodworskiego na lata 2025 - 2034 stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podpisania.

Przewodniczący Rady

Zbigniew Ptak

Strategia Rozwoju Powiatu Nowodworskiego na lata 2025-2034

Opracowane przez:

www.CentrumFunduszyUE.pl

SPIS TREŚCI

Wnioski z Diagnozy	4
Podstawowe informacje o Powiecie Nowodworskim	4
Wnioski z diagnozy.....	4
Zidentyfikowane potencjały i problemy rozwoju, z uwzględnieniem zróżnicowań przestrzennych	14
Analiza SWOT	14
Zidentyfikowane potencjały	17
Zidentyfikowane problemy	19
Strategiczne wyzwania rozwojowe	25
Cele strategiczne rozwoju	27
Kierunki interwencji oraz działania służące osiągnięciu celów strategicznych rozwoju	31
Kierunki interwencji	31
Obszary strategicznej interwencji.....	44
Oczekiwane rezultaty planowanych interwencji, w tym w wymiarze przestrzennym, oraz wskaźniki ich osiągnięcia	49
Systemy realizacji strategii	60
Podmioty odpowiedzialne za realizację Strategii.....	60
Narzędzia realizacji Strategii.....	60
Monitoring oraz ewaluacja Strategii	61
Założenia ram finansowych i potencjalne źródła finansowania	63
Spis rysunków	65
Spis tabel	65

WNIOSKI Z DIAGNOZY

PODSTAWOWE INFORMACJE O POWIECIE NOWODWORSKIM

Powiat Nowodworski zlokalizowany jest na północy kraju, we wschodniej części województwa pomorskiego. W skład Powiatu wchodzi następujące jednostki samorządu terytorialnego: miasto i gmina Nowy Dwór Gdański, gmina miasta Krynica Morska, gmina Ostaszewo, gmina Stegna oraz gmina Sztutowo.

Siedzibą władz Powiatu jest miasto Nowy Dwór Gdański.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, liczba ludności Powiatu Nowodworskiego na koniec 2023 r. wyniosła 33 626 osób, co stanowi 1,43% ogółu mieszkańców województwa pomorskiego. Obszar Powiatu zamieszkiwało 16 696 mężczyzn i 16 930 kobiet. Gęstość zaludnienia wyniosła 37 mieszkańców na 1 km².

WNIOSKI Z DIAGNOZY

Zgodnie z ustawą z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2025 r. poz. 198), podmiot opracowujący projekt strategii rozwoju przygotowuje diagnozę sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej. W Strategii natomiast zawarte są wnioski z diagnozy.

Poniższe wyszczególnienie zawiera wnioski w wymiarze społecznym, gospodarczym, przestrzennym i klimatyczno-środowiskowym opracowane w oparciu o Diagnozę. Wnioski stanowią jedną z podstaw do sporządzenia celów strategicznych i kierunków działań zaplanowanych do realizacji w ramach niniejszej Strategii.

WNIOSKI Z DIAGNOZY SYTUACJI SPOŁECZNEJ

---

1. W latach 2019-2023 liczba mieszkańców Powiatu Nowodworskiego zmniejszała się systematycznie. Ponadto liczba kobiet zamieszkujących Powiat przewyższała liczbę mężczyzn.
2. Na przestrzeni analizowanych lat w Powiecie Nowodworskim występowały niekorzystne zjawiska demograficzne, takie jak: ujemny przyrost naturalny, ujemne saldo migracji.

3. Powiat Nowodworski jest organem prowadzącym dla następujących placówek oświatowych: Liceum Ogólnokształcącego im. Ziemi Żuławskiej w Nowym Dworze Gdańskim, Zespołu Szkół w Nowym Dworze Gdańskim, Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego im. Ireny Sendlerowej w Nowym Dworze Gdańskim.
4. Przeprowadzona analiza danych na temat wyników egzaminu maturalnego wykazała, że uczniowie z Powiatu Nowodworskiego największą zdawalność, a przy tym najwyższe wyniki zanotowali w roku szkolnym 2023/2024. Należy zaznaczyć, że zdawalność w Powiecie we wszystkich latach była niższa niż w województwie oraz w kraju.
5. Na terenie Powiatu funkcjonuje Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Nowym Dworze Gdańskim, która oferuje szeroki zakres usług wspierających rozwój dzieci, młodzieży oraz rodzin.
6. Powiat Nowodworski położony jest na terenie dwóch krain geograficznych: Mierzei Wiślanej i Żuław Wiślanych. Żuławy Wiślane wchodzą w skład makroregionu Pobrzeża Gdańskiego i podprowincji Pobrzeża Południowobałtyckiego. Odznaczają się płaskim ukształtowaniem terenu, z jednoczesnym występowaniem obszarów depresyjnych, poprzecinanych licznymi rzekami i kanałami.
7. Powiat Nowodworski odznacza się bogatym dziedzictwem kulturowym i historycznym, które przyciąga turystów poszukujących unikalnych doświadczeń. Do rejestru zabytków województwa pomorskiego wpisanych jest 109 zespołów i obiektów nieruchomych zlokalizowanych na terenie Powiatu Nowodworskiego. Stanowią one różnorodną grupę zabytków od obiektów sakralnych do zabytków techniki.
8. Do rejestru zabytków wpisane są również zabytki ruchome – jest to wyposażenie kilkunastu kościołów rzymskokatolickich oraz jednego kościoła grekokatolickiego.

9. W granicach Powiatu występują również bardzo cenne zabytki archeologiczne. Są to: osada otwarta z okresu wpływów rzymskich oraz późnego średniowiecza w Lubieszewie (miasto i gmina Nowy Dwór Gdański) oraz neolityczne osady bursztyniarskie w Wybicku i Niedźwiedziówce (gmina Stegna).
10. Na terenie Powiatu Nowodworskiego znajdują się dwa muzea wpisane do rejestru Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego – Muzeum Stutthof w Sztutowie oraz Muzeum Zalewu Wiślanego w Kątach Rybackich.
11. Na terenie Powiatu Nowodworskiego znajdują się również następujące muzea: Muzeum Żuławski Park Historyczny, Muzeum Przyrodniczo-Myśliwskie w Krynicy Morskiej, Prywatne Muzeum Bursztynu w Steganie.
12. Na obszarze Powiatu w dziedzinie kultury działają następujące jednostki: Miejska Biblioteka Publiczna w Krynicy Morskiej, Żuławski Ośrodek Kultury w Nowym Dworze Gdańskim, Publiczna Biblioteka Miasta i Gminy Nowy Dwór Gdański, Żuławski Park Historyczny w Nowym Dworze Gdańskim, Biblioteka Publiczna i Gminny Ośrodek Kultury w Ostaszewie, Gminny Ośrodek Kultury w Steganie wraz z działającą w jego strukturach Biblioteką Publiczną Gminy Stegna, Kino „Za rogiem” w Steganie, Biblioteka Publiczna Gminy Sztutowo oraz świetlice wiejskie na terenie poszczególnych gmin Powiatu Nowodworskiego.
13. Na terenie Powiatu Nowodworskiego funkcjonuje 10 klubów sportowych (łącznie z uczniowskimi klubami sportowymi). Lokalne kluby sportowe pełnią ważną rolę w krzewieniu aktywności fizycznej mieszkańców, należy więc w najbliższych latach podjąć działania wspierające ich rozwój.
14. Powiat Nowodworski jest stosunkowo dobrze wyposażony w infrastrukturę sportową, na którą składają się m.in. stadiony (w Nowym Dworze Gdańskim, Drewnicy i Sztutowie, który aktualnie jest w przebudowie), hale sportowe, boiska do piłki nożnej, koszykówki, siatkówki, piłki ręcznej, korty tenisowe, przyszkolne sale gimnastyczne, siłownie oraz baseny.

15. Powiat Nowodworski charakteryzuje się istotnym potencjałem turystycznym i rekreacyjnym, wynikającym w szczególności z jego położenia oraz dostępnych zasobów naturalnych.
16. Powiat Nowodworski posiada znaczny potencjał przyrodniczy, który stanowi kluczową atrakcję turystyczną. Wśród głównych zasobów przyrodniczych i krajobrazowych można wyróżnić: lasy i tereny zielone, rezerваты przyrody, Obszary Natura 2000, Zalew Wiślany, rzeki i kanały, szlaki turystyczne.
17. Zadania z zakresu pomocy społecznej na terenie Powiatu Nowodworskiego realizują przede wszystkim gminne, miejsko-gminne oraz miejskie ośrodki pomocy społecznej. Jednostką, który realizuje politykę społeczną z ramienia Powiatu jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim. W jego strukturach działa również Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej.
18. Do jednostek wsparcia instytucjonalnego w zakresie pomocy społecznej, działających na terenie Powiatu Nowodworskiego należą: świetlice środowiskowe i socjoterapeutyczne, placówki wsparcia dziennego, Dom dla Dzieci w Nowym Dworze Gdańskim (na moment sporządzania Strategii funkcjonują dwie placówki – Dom dla dzieci w Nowym Dworze Gdańskim oraz Dom dla dzieci na ul. Bałtyckiej), Warsztaty Terapii Zajęciowej w Marzęcinie, Warsztaty Terapii Zajęciowej w Jantarze, Warsztaty Terapii Zajęciowej w Nowym Dworze Gdańskim, Dom Pomocy Społecznej „MORS” w Stegnie, Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczy w Jezierniku
19. W latach 2019-2022 widoczny był systematyczny spadek liczby osób korzystających z usług Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim, następnie w 2023 r. nastąpił wzrost.
20. Na terenie Powiatu Nowodworskiego funkcjonuje Powiatowe Centrum Zdrowia w Malborku – Szpital w Nowym Dworze Gdańskim. Swoją działalność

w strukturach Powiatowego Centrum Zdrowia prowadzi również Zakład Opiekuńczo-Leczniczy w Nowym Dworze Gdańskim.

21. W granicach Powiatu zlokalizowany jest również Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „NEPTUN” w Jantarze, w ramach którego funkcjonuje oddział rehabilitacji neurologicznej, oddział rehabilitacji kardiologicznej oraz oddział rehabilitacji ogólnoustrojowej stacjonarnej.
22. Dostęp do usług farmaceutycznych na terenie Powiatu Nowodworskiego zapewniony jest poprzez 12 aptek oraz 1 punkt apteczny.
23. Na terenie Powiatu Nowodworskiego funkcjonuje Ośrodek Terapii Uzależnień i Współuzależnienia w Nowym Dworze Gdańskim oraz Poradnia Zdrowia Psychicznego w Nowym Dworze Gdańskim.
24. Frekwencja w wyborach samorządowych w Powiecie w 2018 r. oraz 2024 r. była niższa niż w całym kraju oraz województwie pomorskim.
25. Na obszarze Powiatu Nowodworskiego działają 54 organizacje pozarządowe.
26. Nad bezpieczeństwem mieszkańców Powiatu Nowodworskiego czuwają policjanci z Komendy Powiatowej Policji w Nowym Dworze Gdańskim.
27. Służbą dbającą o bezpieczeństwo mieszkańców Powiatu jest również Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Nowym Dworze Gdańskim. Ważnym elementem systemu zabezpieczenia przeciwpożarowego w gminach są ochotnicze straże pożarne, funkcjonujące jako stowarzyszenia.

WNIOSKI Z DIAGNOZY SYTUACJI GOSPODARCZEJ

---

1. W Powiecie Nowodworskim od kilku lat zauważalny jest stały wzrost liczby podmiotów gospodarczych – od 2019 r. wartość wskaźnika wzrosła o 15,66%, co jest bardzo pozytywnym zjawiskiem. Wzrost poziomu przedsiębiorczości widoczny jest w każdej gminie na obszarze Powiatu. Najwięcej przedsiębiorstw funkcjonuje w mieście i gminie Nowy Dwór Gdański, natomiast najmniej w gminie Ostaszewo.

2. W Powiecie Nowodworskim dominują tzw. mikroprzedsiębiorstwa. W 2023 r. stanowiły one 97,62%. Należy również zauważyć, że liczba małych przedsiębiorstw ulega systematycznemu spadkowi, co jest negatywnym zjawiskiem i wymaga podjęcia działań w celu zapobieżenia tej sytuacji. Warto zaznaczyć, że na terenie Powiatu niezmiennie od 2020 r. funkcjonuje 17 średnich przedsiębiorstw, natomiast nie jest zarejestrowane żadne duże przedsiębiorstwo.
3. Struktura rodzajów działalności podmiotów gospodarczych w Powiecie Nowodworskim jest zróżnicowana, obejmując rolnictwo (2,66% wszystkich przedsiębiorstw), sektor przemysłowy, w tym spożywczy, budowlany, drzewny (28,66%) oraz sektor usług (turystyka, transport, doradztwo) i handel (łącznie 68,68%).
4. Zgodnie z danymi GUS na terenie Powiatu Nowodworskiego liczba osób pracujących w 2023 r. wynosiła 11 600, w tym 6 435 mężczyzn oraz 5 165 kobiet.
5. Rynek pracy w Powiecie Nowodworskim jest obciążony tzw. sezonowością. Późną jesienią oraz zimą odnotowuje się większą liczbę osób rejestrujących się jako bezrobotne. Z kolei bezrobocie spada w okresie sezonu letniego, kiedy pracę rozpoczyna branża turystyczna. Mieszkańcy znajdują wówczas zatrudnienie m.in. w gastronomii, ośrodkach wczasowych.
6. Zgodnie z danymi GUS, na koniec 2024 r. Powiat Nowodworski zamieszkiwało 1 060 osób zarejestrowanych jako bezrobotni, w tym 657 kobiet oraz 403 mężczyzn. Najwięcej osób bezrobotnych pochodzi z terenu miasta i gminy Nowy Dwór Gdański (575 osób w 2024 r.), blisko połowę mniej z gminy Stegna (262 osoby w 2024 r.). Najmniej osób bezrobotnych odnotowano w gminie miasta Krynica Morska (46 osób w 2024 r.). Każda z gmin Powiatu Nowodworskiego odnotowała od 2021 r. spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych.

WNIOSKI Z DIAGNOZY SYTUACJI PRZESTRZENNEJ

---

1. Na Powiat Nowodworski składają się dwie duże krainy geograficzne: Żuławy Wiślane oraz Mierzeja Wiślana.
2. Zgodnie z fizyczno-geograficznym podziałem Polski według Kondrackiego Powiat Nowodworski znajduje się na obszarze następujących jednostek: Megaregion: Pozaalpejska Europa Środkowa, Prowincja: Niż Środkowoeuropejski, Podprowincja: Pobrzeża Południowobałtyckie, Makroregion: Pobrzeże Gdańskie, Mezo-region: Żuławy Wiślane oraz Mierzeja Wiślana.
3. Powiat Nowodworski w województwie pomorskim charakteryzuje słabo rozwinięta sieć drogowa, obejmująca drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe oraz gminne.
4. Przez Powiat przebiega jedna droga krajowa, która pełni bardzo ważną rolę komunikacyjną, zarówno dla jego mieszkańców, jak i w kontekście tranzytowym.
5. Dostępność komunikacyjna w Powiecie Nowodworskim zapewniona jest również przez lokalne połączenia transportu publicznego, a także infrastrukturę rowerową. Infrastruktura jest rozwinięta, natomiast w pełni nie odpowiada na zapotrzebowanie.
6. W granicach Powiatu znajdują się następujące szlaki rowerowe: szlak rowerowy przez Żuławy Wiślane, szlak rowerowy Mierzeja Wiślana.
7. Na terenie Powiatu Nowodworskiego zlokalizowane są linie kolejowe wąskotorowe tworzące sieć Żuławskiej Kolei Dojazdowej.
8. Przez obszar 4 gmin (Nowy Dwór Gdański, Ostaszewo, Lichnowy, Stegna) przebiegają trasy rowerowe wchodzące w skład międzynarodowej trasy EuroVelo R-10 i Wiślanej Trasy Rowerowej R-9.
9. Przez teren Powiatu Nowodworskiego przebiega Pętla Żuławska. Szlak łączy w sobie fascynującą przyrodę z atrakcjami dziedzictwa kulturowego.

10. Zbiorowe zaopatrzenie w wodę na terenie Powiatu Nowodworskiego realizowane jest przez: Centralny Wodociąg Żuławski Sp. z o.o. w Nowym Dworze Gdańskim oraz Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Krynicy Morskiej.
11. Na koniec 2023 r. długość eksploatowanej sieci wodociągowej na obszarze Powiatu Nowodworskiego wynosiła 606,5 km i korzystało z niej 33 196 osób.
12. Z sieci wodociągowej na obszarze Powiatu Nowodworskiego korzystało w 2023 r. 98,7% ogólnej liczby mieszkańców Powiatu.
13. W latach 2019-2023 spadła liczba osób korzystających z sieci wodociągowej na terenie Powiatu Nowodworskiego. Sytuacja ta dotyczy również poszczególnych gmin Powiatu.
14. W Powiecie Nowodworskim największy odsetek mieszkańców korzystających z instalacji wodociągowych jest w mieście i gminie Nowy Dwór Gdański i gminie Ostaszewo.
15. Na infrastrukturę kanalizacyjną Powiatu Nowodworskiego składa się rozdzielczy system kanalizacji sanitarnej i deszczowej.
16. Na koniec 2023 r. w granicach Powiatu Nowodworskiego długość czynnej sieci kanalizacyjnej wynosiła 346,9 km i korzystało z niej 24 140 mieszkańców.
17. Na koniec 2023 r. 71,8% mieszkańców Powiatu miało dostęp do sieci kanalizacyjnej. Najwyższy stopień skanalizowania odnotowano w gminie miasta Krynica Morska (99,9%). Natomiast najniższy poziom wskaźnika występuje w gminie Ostaszewo – zaledwie 7,2%.
18. Na terenie Powiatu Nowodworskiego dystrybucją gazu ziemnego zajmuje się Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o.
19. Na koniec 2023 r. na obszarze Powiatu długość czynnej sieci gazowej wynosiła 47 246 m i korzystało z niej 5 819 mieszkańców.
20. Na koniec 2023 r. 17,3% mieszkańców Powiatu korzystało z sieci gazowej.

21. Wśród gmin Powiatu Nowodworskiego na koniec 2024 r. największy dostęp do stacjonarnych usług szerokopasmowych miała gmina miasta Krynica Morska (94,72% punktów adresowych objętych zasięgiem), a najmniejszy – gmina Ostaszewo (47,70% punktów adresowych objętych zasięgiem).
22. W granicach Powiatu Nowodworskiego zaopatrzenie w ciepło realizowane jest głównie przez indywidualne źródła ciepła oraz kotłownie (przede wszystkim mieszkańcy miasta i gminy Nowy Dwór Gdański).

WNIOSKI Z DIAGNOZY SYTUACJI KLIMATYCZNO-ŚRODOWISKOWEJ

---

1. Powiat Nowodworski charakteryzuje się klimatem umiarkowanym, przejściowym. Jest to region leżący na granicy wpływów klimatu morskiego i kontynentalnego, co oznacza, że występują tutaj zarówno łagodne zimy, jak i chłodniejsze lata.
2. Na terenie Powiatu Nowodworskiego znajduje się jeden park krajobrazowy – Park Krajobrazowy Mierzeja Wiślana, którego obszar położony jest na obszarze gminy miasta Krynica Morska oraz gminy Sztutowo. W celu zabezpieczenia Parku przed zagrożeniami zewnętrznymi wynikającymi z działalności człowieka wyznaczona jest otulina Parku o powierzchni 22 703 ha położona na terenie następujących gmin Powiatu Nowodworskiego: miasta i gminy Nowy Dwór Gdański, gminy Stegna i gminy Sztutowo, a także na części Zalewu Wiślanego w granicach województwa pomorskiego.
3. Kolejną formą ochrony przyrody znajdującą się na terenie Powiatu Nowodworskiego są obszary chronionego krajobrazu. W Powiecie znajdują się cztery takie obszary: Rzeki Nogat, Rzek Szkarpany i Tugi, Środkowożuławski, Doliny Rzeki Nogat.
4. Do ustanowionych form ochrony przyrody na obszarze Powiatu zaliczają się również trzy rezerваты przyrody: Kąty Rybackie, Buki Mierzei Wiślanej, Mewia Łacha.

5. W Powiecie Nowodworskim zlokalizowanych jest pięć obszarów Natura 2000: Zalew Wiślany i Mierzeja Wiślana, Ostoja w Ujściu Wisły, Zalew Wiślany, Dolina Dolnej Wisły, Ujście Wisły.
6. Na terenie Powiatu Nowodworskiego zlokalizowanych jest 26 pomników przyrody. Są to pojedyncze drzewa oraz grupy drzew.
7. Powiat Nowodworski charakteryzuje się rozbudowaną siecią hydrograficzną. Cieki wodne ułożone są w dużym zagęszczeniu. Od północy Powiat Nowodworski posiada dostęp do Zatoki Gdańskiej i Zalewu Wiślanego.
8. Sieć hydrograficzną na terenie Powiatu budują następujące rzeki: Wisła, Nogat, Szkarpa, Wisła Królewiecka, Tuga.
9. Na obszarze Powiatu znajduje się również duża liczba sztucznie utworzonych kanałów melioracyjnych. Łączna długość kanałów występujących na terenie Powiatu Nowodworskiego wynosi 417,3 km.
10. Mapy zagrożenia powodziowego oraz mapy ryzyka powodziowego wskazują, że na obszarze Powiatu Nowodworskiego istnieje wysokie prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi.
11. Powiat Nowodworski zlokalizowany jest na obszarze dorzecza Wisły oraz dziewięciu jednolitych części wód powierzchniowych i trzech jednolitych części wód podziemnych.
12. Na terenie Powiatu Nowodworskiego funkcjonują 4 punkty Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) dostępne dla mieszkańców gmin objętych systemem gospodarowania odpadami komunalnymi.

ZIDENTYFIKOWANE POTENCJAŁY I PROBLEMY ROZWOJU, Z UWZGLĘDNIENIEM ZRÓŻNICOWAŃ PRZESTRZENNYCH

Rozwój społeczno-gospodarczy Powiatu Nowodworskiego kształtowany jest przez szereg zróżnicowanych czynników o charakterze wewnętrznym i zewnętrznym. Kluczowe znaczenie mają zarówno istniejące zasoby i mocne strony powiatu, jak i wyzwania oraz bariery ograniczające jego dalszy rozwój. Równocześnie należy uwzględnić zróżnicowania przestrzenne – istotne różnice w poziomie rozwoju i dostępności usług między poszczególnymi gminami, wynikające z ich położenia, funkcji, struktury demograficznej czy uwarunkowań środowiskowych.

W niniejszym rozdziale dokonano identyfikacji głównych potencjałów rozwojowych, które mogą stanowić podstawę planowania strategicznego i podejmowania działań inwestycyjnych. Zestawiono je z najważniejszymi problemami i barierami rozwoju, które wymagają interwencji lub wsparcia ze strony administracji publicznej i partnerów społeczno-gospodarczych. Szczególny nacisk położono na analizę różnic przestrzennych wewnątrz powiatu, co umożliwi wskazanie obszarów wymagających szczególnej interwencji.

ANALIZA SWOT

Analiza danych zastanych pozwoliła na zidentyfikowanie kluczowych problemów i potencjałów Powiatu Nowodworskiego, które stanowią podstawę do określenia celów i wytyczenia kierunków interwencji. W celu usystematyzowania zebranych informacji, na bazie wypracowanych wniosków z diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej Powiatu przeprowadzono analizę SWOT.

S	Strengths – mocne strony (pozytywne uwarunkowania wewnętrzne), stanowiące potencjał rozwojowy Powiatu	W	Weaknesses – słabe strony (negatywne uwarunkowania wewnętrzne), ograniczające rozwój Powiatu
O	Opportunities – szanse, pozytywne czynniki zewnętrzne sprzyjające dalszemu rozwojowi Powiatu	T	Threats – zagrożenia (negatywne czynniki zewnętrzne) postrzegane jako bariery dla dalszego rozwoju Powiatu

Tabela przedstawia analizę SWOT sytuacji Powiatu Nowodworskiego w zakresie społecznym, gospodarczym, przestrzennym i klimatyczno-środowiskowym.

Tabela 1 Analiza SWOT Powiatu Nowodworskiego w zakresie społecznym, gospodarczym, przestrzennym i klimatyczno-środowiskowym

ANALIZA SWOT	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
Dostęp do placówek oświatowych na poziomie ponadpodstawowym	Niekorzystne trendy demograficzne (spadek liczby ludności, zjawisko starzenia się społeczeństwa, ujemny przyrost naturalny, ujemne saldo migracji wewnętrznych)
Dziedzictwo kulturowe (zabytki nieruchome i ruchome, muzea, w tym o znaczeniu krajowym)	Zdawalność egzaminu maturalnego na poziomie niższym niż w województwie i w kraju
Różnorodna działalność gminnych instytucji kultury	Duży odsetek osób korzystających z pomocy społecznej
Stosunkowo dobrze wyposażona infrastruktura sportowa	Niewystarczający dostęp do placówek zdrowotnych, w tym szpitala
Rozwinięta infrastruktura turystyczna	Niski poziom frekwencji wyborczej w porównaniu do województwa i Polski
Funkcjonowanie domu pomocy społecznej (gmina Stegna) oraz placówek wsparcia dziennego (gmina Stegna oraz miasto i gmina Nowy Dwór Gdański)	Wzrost interwencji jednostek OSP

ANALIZA SWOT

Dostępność placówki opiekuńczo-wychowawczej na terenie miasta i gminy Nowy Dwór Gdański	Brak dużego przedsiębiorstwa działającego na terenie Powiatu
Duża liczba organizacji pozarządowych	Spadek liczby małych przedsiębiorstw
Bezpieczeństwo publiczne oparte o policję (Komenda Powiatowa w Nowym Dworze Gdańskim oraz lokalne posterunki) oraz straż pożarną (w tym jednostki wpisane do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego)	Duża liczba osób aktywnych zawodowo pracuje poza gminą będącą miejscem zamieszkania
Wzrost liczby podmiotów gospodarczych	Duży udział bezrobotnych kobiet
Stosunkowo duża liczba średnich przedsiębiorstw	Niewystarczający rozwój sieci drogowej
Żuławska Kolej Dojazdowa jako atrakcja turystyczna	Przystanki autobusowe w złym stanie, nie są dostosowane do osób ze szczególnymi potrzebami
Przebieg kilku szlaków rowerowych	Słaby dostęp do transportu publicznego, w tym kolejowego
Bardzo wysoki poziom zwodociągowania	Niewystarczająca infrastruktura pomocnicza dla komunikacji rowerowej (np. miejsca postojowe)
Stosunkowo wysoki poziom skanalizowania	Bardzo niski poziom skanalizowania gminy Ostaszewo (7,2%)
Wysoki poziom dostępu do internetu szerokopasmowego	Zgazyfikowana jest tylko jedna gmina – miasto i gmina Nowy Dwór Gdański
Różnorodne formy ochrony przyrody	Występowanie tradycyjnych nieekologicznych źródeł ciepła
Dobry stan wód Jednolitych Części Wód Podziemnych	Wysokie prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi
Funkcjonowanie czterech PSZOK (jeden wspólny dla gmin Stegna i Sztutowo)	Zły stan Jednolitych Części Wód Powierzchniowych
Poszczególne gminy Powiatu osiągają wymagane poziomy recyklingu	Brak możliwości przetwarzania odpadów na terenie Powiatu
SZANSE	ZAGROŻENIA
Potencjał turystyczny wynikający w szczególności z położenia oraz	Sezonowość rynku pracy

ANALIZA SWOT

dostępnych zasobów (przyrodniczych i kulturowych)	
Rozwój rolnictwa ekologicznego	Zanieczyszczenie powietrza
Program promocji zatrudnienia oraz aktywizację lokalnego rynku pracy	Zagrożenie powodziowe
Rozwój infrastruktury technicznej, w tym drogowej	Zagrożenie suszą
Rozwój infrastruktury rowerowej	Zanieczyszczenie wód (spowodowane m.in. nieprawidłowo odprowadzanymi ściekami lub zanieczyszczeniami z terenów rolniczych)
Planowane zwiększenie dostępu do usług szerokopasmowych	Brak wystarczających środków finansowych
Termomodernizacja budynków	
Edukacja ekologiczna	
Zewnętrzne źródła finansowania, w tym Fundusze Europejskie na lata 2021-2027	

Źródło: Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej Powiatu Nowodworskiego

ZIDENTYFIKOWANE POTENCJAŁY

Na podstawie przeprowadzonej analizy SWOT dokonano identyfikacji potencjałów Powiatu Nowodworskiego. Kluczowe obszary potencjału rozwojowego Powiatu wyróżniono w kolejnej tabeli.

Tabela 2 Zidentyfikowane potencjały Powiatu Nowodworskiego

Potencjał edukacyjny i społeczny	Dostępność ponadpodstawowych placówek edukacyjnych stwarza warunki do rozwoju kapitału ludzkiego i przygotowania młodych ludzi do aktywności zawodowej
	Dobrze rozwinięta infrastruktura społeczna (jak na przykład dom pomocy społecznej, placówki wsparcia dziennego, placówki opiekuńczo-wychowawcze) stanowią solidną bazę do dalszego rozwoju usług opiekuńczych
	Bogata oferta instytucji kultury i aktywność organizacji pozarządowych wzmacniają potencjał społecznej integracji, lokalnej aktywności i współpracy międzysektorowej
Potencjał turystyczny i kulturowy	Dziedzictwo kulturowe, muzea o znaczeniu krajowym, jak również Żuławska Kolej Dojazdowa i szlaki rowerowe, są cennym zasobem do rozwijania oferty turystyki kulturowej, aktywnej i rodzinnej
	Rozwinięta infrastruktura turystyczna i sportowa dodatkowo podnosi atrakcyjność regionu jako miejsca wypoczynku i rekreacji
	Pętla Żuławska stanowiąca zarówno szlak wodny, jak i infrastrukturę turystyczną
Potencjał gospodarczy	Wzrost liczby podmiotów gospodarczych i obecność średnich przedsiębiorstw wskazują na dynamiczny rozwój sektora MŚP
Potencjał infrastrukturalny i technologiczny	Wysoki poziom zwodociągowania, skanalizowania (z wyjątkiem gminy Ostaszewo) i dostęp do internetu szerokopasmowego świadczą o dobrym przygotowaniu technicznym Powiatu do obsługi mieszkańców, firm i turystów
Potencjał środowiskowy	Różnorodne formy ochrony przyrody, wysokie standardy gospodarki odpadami tworzą korzystne warunki do rozwoju ekologicznego stylu życia, eko-turystyki i inwestycji zgodnych z zasadami zrównoważonego rozwoju

Źródło: opracowanie własne

ZIDENTYFIKOWANE PROBLEMY

Opracowana analiza SWOT pozwoliła również na identyfikację problemów Powiatu Nowodworskiego. Najważniejsze problemy rozwojowe Powiatu wyróżniono w kolejnej tabeli.

Tabela 3 Zidentyfikowane problemy Powiatu Nowodworskiego

Problemy demograficzne i społeczne	Występowanie niekorzystnych zmian demograficznych przekłada się na ograniczony potencjał siły roboczej i rosnące zapotrzebowania na usługi społeczne
	Wysoki odsetek osób korzystających z pomocy społecznej oraz stosunkowo niska frekwencja wyborcza wskazują na obszary wykluczenia społecznego i niskiego zaangażowania obywatelskiego
Problemy edukacyjne	Wyniki egzaminów maturalnych pozostają poniżej średnich wojewódzkich i krajowych, co może świadczyć o ograniczeniach w jakości nauczania lub problemach społeczno-ekonomicznych wpływających na wyniki uczniów
Problemy na rynku pracy i w gospodarce	Brak większych zakładów przemysłowych i spadek liczby małych przedsiębiorstw wskazują na ograniczoną bazę gospodarczą i trudności w tworzeniu stabilnych miejsc pracy
	Duża liczba mieszkańców podejmuje zatrudnienie poza miejscem zamieszkania, co oznacza, że lokalny rynek pracy nie jest w stanie w pełni zaspokoić potrzeb zawodowych mieszkańców
	Wysoki udział bezrobotnych kobiet wymaga podjęcia działań ukierunkowanych na zwiększenie ich aktywności zawodowej
Problemy infrastruktury transportowej	Zły stan infrastruktury drogowej, niedostateczna dostępność komunikacyjna

	Stan przystanków autobusowych oraz brak ich dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami obniża komfort i dostępność transportu publicznego
	Brak infrastruktury kolejowej szerokotorowej oraz brak odpowiednich miejsc postojowych dla rowerów ograniczają rozwój zrównoważonych form mobilności, co wpływa na komfort podróży oraz ekologię transportu w Powiecie
Problemy infrastruktury technicznej	Znaczne różnice w dostępie do podstawowej infrastruktury komunalnej, jak niski poziom skanalizowania w gminie Ostaszewo czy ograniczony zasięg sieci gazowej, utrudniają modernizację gospodarstw domowych i rozwój nowoczesnych technologii
	Występowanie tradycyjnych, nieekologicznych źródeł ciepła negatywnie wpływa na jakość powietrza i zdrowie mieszkańców
Problemy środowiskowe	Obszar powiatu narażony jest na ryzyko powodzi, co stanowi poważne zagrożenie dla mieszkańców, infrastruktury i działalności gospodarczej
	Pogarszający się stan wód powierzchniowych wpływa na środowisko naturalne i ogranicza możliwości rozwoju turystyki oraz rolnictwa.

Źródło: opracowanie własne

UWZGLĘDNIENIE ZRÓŻNICOWAŃ PRZESTRZENNYCH

W całym Powiecie Nowodworskim występują niekorzystne trendy demograficzne, jednak ich nasilenie jest zróżnicowane przestrzennie. Największym spadkiem ludności w ostatnich kilku latach odznaczają się gminy: Krynica Morska oraz Ostaszewo. Gminą o największej liczbie mieszkańców jest miasto i gmina Nowy Dwór Gdański, natomiast o najmniejszej – gmina miasta Krynica Morska. Należy również zaznaczyć, że każda z gmin wchodzących w skład Powiatu boryka się z problemem starzenia się społeczeństwa.

W każdej z gmin występuje również ujemny przyrost naturalny (poza kilkoma przypadkami w analizowanym okresie), w największym stopniu w gminach: Nowy Dwór Gdański oraz Stegna. Powiat Nowodworski zmagą się również z ujemnym saldem migracji, które najbardziej zauważalne jest w mieście i gminie Nowy Dwór Gdański.

Powiat Nowodworski jest organem prowadzącym dla trzech placówek oświatowych – wszystkie zlokalizowane są w Nowym Dworze Gdańskim, który pełni funkcję edukacyjnego centrum Powiatu. Oferuje on dostęp do liceum i techników dla młodzieży z całego Powiatu. Jednakże koncentracja oferty edukacyjnej w jednym miejscu wpływa na zróżnicowanie przestrzenne – uczniowie z pozostałych gmin muszą codziennie dojeżdżać, co generuje dodatkowe koszty i utrudnienia. Brak szkół ponadpodstawowych w pozostałych gminach może również wpływać na pogłębianie się nierówności edukacyjnych, zarówno w zakresie dostępu do oferty kształcenia, jak i możliwości rozwijania zainteresowań, uczestnictwa w zajęciach czy korzystania z poradnictwa zawodowego. Należy również podkreślić fakt, że wielu uczniów decyduje się na naukę w większych miastach, jak Elbląg czy Gdańsk, na co bardzo duży wpływ ma ograniczona dostępność komunikacyjna w Powiecie.

Powiat posiada istotne zasoby w zakresie dziedzictwa kulturowego oraz lokalnej aktywności kulturalnej. Na jego terenie znajdują się cenne zabytki nieruchome i ruchome oraz muzea, w tym o znaczeniu krajowym. Dużą rolę w rozwoju kultury odgrywają gminne instytucje kultury, mimo to dostęp do kultury nie jest równomierny w całym Powiecie. Największa koncentracja działań kulturalnych i infrastruktury znajduje się w Nowym Dworze Gdańskim, który pełni funkcję głównego ośrodka instytucjonalnego i organizacyjnego. Posiada on rozbudowaną ofertę wydarzeń, zasoby kadrowe i techniczne oraz możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych. Dobrze rozwinięta działalność prowadzona jest także w gminie Stegna, która korzysta z potencjału turystycznego i sezonowego napływu turystów. Istotnym i bardzo dobrze prosperującym ośrodkiem kultury jest również ten w gminie Ostaszewo,

który wyróżnia się aktywną działalnością kulturalną oraz organizacją ogólnodostępnych, bezpłatnych wydarzeń plenerowych. Co roku w gminie odbywają się koncerty z udziałem znanych artystów polskiej sceny muzycznej, takich jak Cleo, Pectus czy Agnieszka Chylińska, co znacząco podnosi atrakcyjność kulturalną gminy i sprzyja integracji lokalnej społeczności.

Z kolei mniejsze gminy, takie jak Sztutowo czy Krynica Morska, mają ograniczoną infrastrukturę i zasoby kadrowe, co utrudnia organizowanie wydarzeń kulturalnych przez cały rok. Może to prowadzić do nierównego dostępu mieszkańców do kultury oraz ograniczonego udziału w życiu społecznym, zwłaszcza wśród dzieci i seniorów.

Warto zaznaczyć, że dużą wartością Powiatu jest silne zaangażowanie społeczności lokalnych i liczna obecność organizacji pozarządowych. Szczególnie widoczne jest to w gminach: Nowy Dwór Gdański oraz Stegna. Odwrotnie sytuacja wygląda w przypadku frekwencji mieszkańców w wyborach samorządowych – zauważalny jest spadek zaangażowania w wybory lokalnych władz. Frekwencja w Powiecie w przypadku wyborów w 2018 i 2024 roku była niższa niż w całym kraju oraz województwie pomorskim. Należy zaznaczyć, że największa frekwencja wyborcza została zanotowana w gminie miasta Krynica Morska, zarówno w wyborach samorządowych w 2018 r., jak i w 2024 r.

Sytuacja na rynku pracy różni się w zależności od lokalizacji. Największa koncentracja przedsiębiorstw występuje w gminach: Nowy Dwór Gdański oraz Stegna, choć brak dużych inwestorów nadal ogranicza rozwój gospodarczy. Natomiast pozostałe gminy borykają się z niedoborem lokalnych miejsc zatrudnienia, co skutkuje koniecznością dojazdów mieszkańców do pracy poza ich miejscem zamieszkania. W tych obszarach problem bezrobocia, zwłaszcza wśród kobiet, jest bardziej dotkliwy.

Należy również zaznaczyć, że rynek pracy w Powiecie Nowodworskim jest obciążony tzw. sezonowością. Późną jesienią oraz zimą odnotowuje się większą liczbę osób rejestrujących się jako bezrobotne. Z kolei bezrobocie spada w okresie sezonu letniego, kiedy pracę rozpoczyna branża turystyczna. Mieszkańcy znajdują wówczas zatrudnienie m.in. w gastronomii, ośrodkach wczasowych.

Stan infrastruktury transportowej (przede wszystkim zły stan dróg) i mobilności wykazuje duże zróżnicowanie przestrzenne. W mieście i gminie Nowy Dwór Gdański komunikacja publiczna jest stosunkowo lepiej rozwinięta, chociaż nadal wymaga modernizacji, natomiast w gminach peryferyjnych przystanki autobusowe są w złym stanie, a brak infrastruktury rowerowej ogranicza korzystanie z alternatywnych form transportu.

Różnice w dostępie do infrastruktury technicznej są wyraźne – miasto i gmina Nowy Dwór Gdański ma najwyższy poziom skanalizowania, podczas gdy w gminie takiej jak Ostaszewo jest on bardzo niski. W przypadku sieci gazowej, korzystają z niej właściwie jedynie mieszkańcy miasta i gminy Nowy Dwór Gdański. Większość społeczności lokalnych korzysta z indywidualnych źródeł ciepła, jedynie w mieście i gminie Nowy Dwór Gdański część miasta korzysta z sieci ciepłowniczej. Natomiast dostępność stacjonarnych usług szerokopasmowych jest na dobrym poziomie - największy dostęp na koniec 2024 r. posiadała gmina miasta Krynica Morska (94,72% punktów adresowych objętych zasięgiem), a najmniejszy – gmina Ostaszewo (47,70% punktów adresowych objętych zasięgiem).

Teren Powiatu Nowodworskiego charakteryzuje się wysoką wartością przyrodniczą, co znajduje odzwierciedlenie w obecności różnych form ochrony przyrody, zarówno o charakterze krajowym, jak i europejskim. Największa koncentracja chronionych obszarów o dużym znaczeniu ekologicznym, wysokich walorach krajobrazowych i rekreacyjnych skoncentrowana jest na północy i wschodzie Powiatu, czyli w gminach: Krynica Morska, Sztutowo oraz Stegna.

Mapy zagrożenia powodziowego oraz mapy ryzyka powodziowego, sporządzone dla obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi, wskazują, że na obszarze Powiatu Nowodworskiego istnieje wysokie prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi.

W przypadku narażenia na susze najbardziej zagrożona jest gmina Ostaszewo, natomiast pozostałe gminy zagrożone są w większości w stopniu umiarkowanym lub słabym.

W oparciu o obowiązujący Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły wszystkie jednolite części wód powierzchniowych zlokalizowane na terenie Powiatu charakteryzują się złym stanem wód, a co istotne są one zagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych. Natomiast jednolite części wód podziemnych odznaczają się dobrym stanem, a dwie z nich są zagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych co do stanu chemicznego.

STRATEGICZNE WYZWANIA ROZWOJOWE

W celu precyzyjnego i dokładnego opisanie strategii rozwoju Powiatu Nowodworskiego, warto zwrócić uwagę na pięć głównych wyzwań, które przed nim stoją. Wyzwania te determinują zarówno wybór celów, jak i mechanizmy realizacji Strategii.

Tabela 4 Wyzwania rozwojowe Powiatu Nowodworskiego

Usługi i oferta publiczna dostosowane do aktualnych procesów demograficznych	W Powiecie Nowodworskim występują niekorzystne trendy demograficzne, takie jak spadek ludności, starzenie się społeczeństwa, ujemny przyrost naturalny i ujemne saldo migracji. Usługi i oferta publiczna wymagają dostosowania do zmieniających się potrzeb społeczeństwa. Konieczne jest m.in. rozwijanie usług dla seniorów oraz zapewnienie odpowiedniej opieki zdrowotnej i społecznej. Celem jest stworzenie takiej oferty, która będzie wspierać wszystkich mieszkańców, niezależnie od ich wieku czy sytuacji życiowej.
Edukacja i podnoszenie kompetencji kadry nauczycielskiej	Aby sprostać wymaganiom nowoczesnej gospodarki, należy skupić się na podnoszeniu jakości usług edukacyjnych na każdym etapie kształcenia, z uwzględnieniem potrzeb rynku pracy i postępu technologicznego, przy jednoczesnym zapewnieniu równych szans i dostępu dla wszystkich mieszkańców. Kluczowym elementem jest również systematyczne podnoszenie kompetencji kadry nauczycielskiej, aby mogli skutecznie odpowiadać na zmieniające się wymagania i wyzwania edukacyjne.
Spójne wykorzystanie potencjału turystycznego	Powiat Nowodworski charakteryzuje się istotnym potencjałem turystycznym i rekreacyjnym, wynikającym w szczególności z jego położenia oraz dostępnych zasobów naturalnych. Należy skutecznie i harmonijnie promować oraz rozwijać atrakcje turystyczne Powiatu. Spójne wykorzystanie potencjału turystycznego to szansa na zwiększenie atrakcyjności regionu, rozwój gospodarczy i poprawę jakości życia mieszkańców.
Rozwój infrastruktury technicznej	Wzrost gospodarczy i rozwój wymagają dostępu do dobrze rozwiniętej infrastruktury technicznej. Pilne działania obejmują przebudowę dróg oraz rozbudowę sieci telekomunikacyjnej. Dobrze rozwinięta infrastruktura techniczna jest fundamentem

	rozwoju społeczno-gospodarczego, poprawia jakość życia i wspiera innowacyjność regionu.
Dbłość o środowisko i dostosowanie do zmian klimatu	Wdrażanie innowacyjnych technologii, zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii, racjonalne korzystanie z zasobów naturalnych oraz ochrona ekosystemów i bioróżnorodności będą miały wpływ na atrakcyjność regionu jako miejsca do życia i rozwoju przedsiębiorczości.

Źródło: opracowanie własne

CELE STRATEGICZNE ROZWOJU

Rozwój Powiatu Nowodworskiego w perspektywie najbliższych lat wymaga jasno określonych założeń, które będą odpowiedzią na potrzeby mieszkańców, zidentyfikowane wyzwania oraz zmieniające się uwarunkowania. Zaplanowane cele strategiczne będą stanowić podstawę do planowania i realizacji polityki rozwoju Powiatu.

Cele te zostały wypracowane w oparciu o diagnozę sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej, analizę potencjałów i barier rozwojowych, a także na podstawie wyników badania ankietowego. Każdy z celów odnosi się do kluczowych obszarów funkcjonowania Powiatu, takich jak infrastruktura, edukacja, rynek pracy, ochrona środowiska, kultura czy bezpieczeństwo i służy realizacji długofalowej wizji zrównoważonego, odpornego i nowoczesnego samorządu.

Realizacja celów strategicznych ma na celu nie tylko podniesienie jakości życia mieszkańców, ale także zwiększenie konkurencyjności Powiatu, jego atrakcyjności inwestycyjnej i turystycznej oraz zdolności do adaptacji wobec dynamicznych zmian społecznych i klimatycznych.

W tabeli zaprezentowano cele strategiczne oraz cele szczegółowe w sferach: społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej realizowanych w ramach Strategii Rozwoju Powiatu Nowodworskiego na lata 2025-2034.

Tabela 5 Cele strategiczne i szczegółowe w sferach społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej

Sfera	Cele strategiczne	Cele szczegółowe
Społeczna	Podniesienie jakości życia mieszkańców oraz ograniczenie wykluczenia społecznego	Wsparcie rozwoju infrastruktury zdrowotnej
		Zwiększenie dostępności do opieki społecznej
		Integracja międzypokoleniowa i wsparcie seniorów
		Rozwój szkolnictwa ponadpodstawowego, kształcenia zawodowego i jego integracja z lokalnym rynkiem
		Upowszechnienie sportu i rekreacji oraz aktywności fizycznej mieszkańców
		Cyfryzacja usług publicznych
		Poprawa poziomu cyberbezpieczeństwa, szczególnie w zakresie danych publicznych
		Poprawa stanu bezpieczeństwa publicznego
		Poprawa dostępu do zatrudnienia oraz wspieranie aktywności zawodowej w regionie osób starszych i z niepełnosprawnościami

Sfera	Cele strategiczne	Cele szczegółowe
		Wsparcie lokalnych organizacji pozarządowych
Gospodarcza	Konkurencyjna oraz wielofunkcyjna przestrzeń gospodarcza i bezpieczeństwo	Przebudowa i rozwój podstawowej infrastruktury poprawiającej funkcjonowanie lokalnej gospodarki
		Wzmocnienie organizacji sprawnego transportu zbiorowego
		Rozwój zrównoważonego rolnictwa, w tym rolnictwa ekologicznego oraz przetwórstwa rolno – spożywczego
		Wsparcie lokalnych inicjatyw gospodarczych
		Rozwój przedsiębiorczości i instytucji otoczenia biznesu w powiecie nowodworskim poprzez wzrost zatrudnienia oraz lepsze wykorzystanie zasobów ludzkich
		Rozwój społeczeństwa informacyjnego i podniesienie innowacyjności
		Promocja turystyczna oraz rozwój infrastruktury i produktów turystycznych
		Kształtowanie racjonalnej struktury przestrzennej sieci transportowej, w tym kolejowej

Sfera	Cele strategiczne	Cele szczegółowe
		Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających zdolności obronne państwa
Przestrzenna	Poprawa atrakcyjności turystycznej powiatu	Rozwój infrastruktury wypoczynkowo – rekreacyjnej jako niezbędnego warunku do maksymalnego wykorzystania predyspozycji turystycznych powiatu
		Zachowanie i odbudowa dziedzictwa kulturowego
		Przeciwdziałanie postępującej marginalizacji poprzez poprawę dostępu do dóbr i usług i rozwijanie nowych funkcji
		Promocja powiatu
Klimatyczno- środowiskowa	Ochrona przyrody oraz adaptacja do zmian klimatu	Ochrona różnorodności biologicznej i zasobów przyrodniczo – krajobrazowych
		Wzrost znaczenia odnawialnych źródeł energii
		Wzmocnienie systemu reagowania na ekstremalne zjawiska pogodowe
		Ochrona obszarów o charakterystycznym krajobrazie kulturowym lub znaczeniu historycznym

Źródło: opracowanie własne

KIERUNKI INTERWENCJI ORAZ DZIAŁANIA SŁUŻĄCE OSIĄGNIĘCIU CELÓW STRATEGICZNYCH ROZWOJU

KIERUNKI INTERWENCJI

Wyznaczone cele strategiczne rozwoju Powiatu Nowodworskiego wymagają konkretnych i spójnych działań, które przełożą się na realne efekty społeczne, gospodarcze, przestrzenne i środowiskowe.

Zaplanowane kierunki interwencji mają charakter kompleksowy i horyzontalny obejmują różnorodny obszar funkcjonowania Powiatu, od modernizacji infrastruktury i poprawy jakości usług publicznych, po wzmacnianie lokalnej gospodarki, edukacji, integracji społecznej i ochrony środowiska.

Proponowane interwencje stanowią narzędzie realizacji polityki rozwoju lokalnego i powinny być podstawą dla tworzenia projektów, programów i inwestycji finansowanych zarówno ze środków własnych powiatu, jak i funduszy zewnętrznych – w tym funduszy unijnych, rządowych i partnerstw publiczno-prywatnych. Ich wdrożenie umożliwi skuteczne przekucie celów strategicznych w konkretne, mierzalne rezultaty i trwałą poprawę jakości życia mieszkańców.

W kolejnych tabelach zaprezentowano kierunki interwencji w sferach: społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej zaplanowanych do realizacji w ramach Strategii Rozwoju Powiatu Nowodworskiego na lata 2025-2034.

Tabela 6 Kierunki interwencji w sferze społecznej

Podniesienie jakości życia mieszkańców oraz ograniczenie wykluczenia społecznego	
Cele szczegółowe	Kierunki interwencji
Wsparcie rozwoju infrastruktury zdrowotnej	Stworzenie odpowiednich warunków do rozwoju infrastruktury zdrowotnej
	Realizacja działań zmierzających do usprawnienia procesów profilaktyki i ochrony zdrowia na terenie Powiatu

Podniesienie jakości życia mieszkańców oraz ograniczenie wykluczenia społecznego

Cele szczegółowe	Kierunki interwencji
Zwiększenie dostępności do opieki społecznej	Działania skoncentrowane na rozwoju systemu wsparcia niesamodzielnych mieszkańców Powiatu
Integracja międzypokoleniowa i wsparcie seniorów	Wprowadzenie form wspólnego spędzania czasu wolnego poprzez rozwój oferty wypoczynkowej
	Działania na rzecz włączenia społecznego i aktywizacji lokalnej społeczności przy wsparciu organizacji pozarządowych
Rozwój szkolnictwa ponadpodstawowego, kształcenia zawodowego i jego integracja z lokalnym rynkiem	Doposażenie placówek szkolnictwa ponadpodstawowego
	Szkolenia, warsztaty dla uczniów dotyczące świadomego wyboru kierunków kształcenia lub zawodu
	Doradztwo i szkolenia z zakresu nowoczesnych metod nauczania dla kadry nauczycielskiej
Upowszechnienie sportu i rekreacji oraz aktywności fizycznej mieszkańców	Budowa całorocznej infrastruktury sportowej
	Wdrożone atrakcyjnej oferty aktywnego spędzania czasu wolnego, w tym imprez sportowo-rekreacyjnych
	Zwiększenie aktywności lokalnych klubów sportowych
Cyfryzacja usług publicznych	Rozwój e-usług publicznych i wewnątrzadministracyjnych
Poprawa poziomu cyberbezpieczeństwa, szczególnie w zakresie danych publicznych	Przebudowa i rozbudowa systemów ochrony danych oraz infrastruktury IT
	Wprowadzenie systemu szkoleń z zakresu cyberbezpieczeństwa
Poprawa stanu bezpieczeństwa publicznego	Kształtowanie bezpiecznych przestrzeni w miejscach publicznych
	Upowszechnienie w szkołach działań ukierunkowanych na wyeliminowanie agresji wśród dzieci i młodzieży oraz

Podniesienie jakości życia mieszkańców oraz ograniczenie wykluczenia społecznego

Cele szczegółowe	Kierunki interwencji
	przeciwdziałanie używaniu przez nich środków psychoaktywnych
Poprawa dostępu do zatrudnienia oraz wspierania aktywności zawodowej w regionie osób starszych i z niepełnosprawnościami	Rozwój potencjału zawodowego osób starszych oraz osób z niepełnosprawnościami
	Podniesienie poziomu aktywności zawodowej oraz zdolności do zatrudnienia osób pozostających bez zatrudnienia
Wsparcie lokalnych organizacji pozarządowych	Działania aktywizujące społeczność lokalne oraz promujące działalność organizacji np. zachęcające do członkostwa w organizacjach lub do wolontariatu

Źródło: opracowanie własne

W zakresie wsparcia rozwoju infrastruktury zdrowotnej zakłada się zapewnienie mieszkańcom Powiatu Nowodworskiego dostępu do nowoczesnych, dobrze wyposażonych placówek ochrony zdrowia. Zaplanowane działania mają na celu poprawę jakości świadczonych usług medycznych, zwiększenie ich dostępności, a przy tym skrócenie czasu oczekiwania na świadczenia. Ponadto zakłada się inwestycje skoncentrowane na wzmocnieniu działań profilaktycznych. Priorytetem jest promocja zdrowego stylu życia, wczesne wykrywanie chorób oraz zapobieganie ich rozwojowi.

W odniesieniu do zwiększenia dostępności do opieki społecznej istotne jest zapewnienie kompleksowej i zróżnicowanej pomocy osobom niesamodzielnym – w tym osobom starszym, przewlekle chorym, niepełnosprawnym oraz innym mieszkańcom Powiatu wymagającym stałej lub czasowej opieki. Działania w tym zakresie mają na celu poprawę jakości życia tych osób poprzez rozwój dostępnych form wsparcia w środowisku lokalnym, zwiększenie dostępności usług opiekuńczych,

rehabilitacyjnych i socjalnych oraz wzmocnienie roli opiekunów formalnych i nieformalnych.

Kluczowym aspektem jest tworzenie systemu usług dostosowanych do indywidualnych potrzeb mieszkańców oraz rozwój sieci instytucji i organizacji wspierających osoby niesamodzielne w sposób godny, skuteczny i zintegrowany. Istotne jest także przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i izolacji osób niesamodzielnych, m.in. poprzez aktywizację społeczną i udział w życiu lokalnej społeczności.

Zakłada się również integrację międzypokoleniową oraz wsparcie seniorów poprzez tworzenie atrakcyjnych i dostępnych form spędzania czasu wolnego sprzyjających zarówno poprawie kondycji psychofizycznej mieszkańców oraz budowaniu więzi społecznych. Szczególny nacisk kładziony jest na rozwój oferty rekreacyjnej, kulturalnej i sportowej, z uwzględnieniem potrzeb różnych grup wiekowych i społecznych – dzieci, młodzieży, dorosłych, seniorów i osób z niepełnosprawnościami.

Działania w tym zakresie mają na celu nie tylko uatrakcyjnienie życia codziennego mieszkańców, ale także wspieranie zdrowego stylu życia, aktywizację społeczną oraz rozwój przestrzeni publicznych, które sprzyjają wspólnemu wypoczynkowi. Dzięki temu Powiat Nowodworski stanie się bardziej przyjaznym miejscem do życia i wypoczynku dla wszystkich mieszkańców.

Kluczowe jest również przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz wspieranie aktywności mieszkańców poprzez rozwój inicjatyw integracyjnych i obywatelskich, realizowanych we współpracy z organizacjami pozarządowymi. Działania te mają na celu wzmocnienie kapitału społecznego lokalnych wspólnot, budowanie więzi międzyludzkich oraz tworzenie warunków do większego udziału mieszkańców w życiu publicznym.

Szczególny nacisk kładziony jest na wspieranie grup zagrożonych marginalizacją – takich jak osoby starsze, osoby z niepełnosprawnościami, osoby długotrwale bezrobotne czy młodzież z trudnościami adaptacyjnymi – poprzez ich aktywizację i zaangażowanie w działania społeczne. Kluczową rolę w realizacji tych celów odgrywają organizacje pozarządowe, które dysponują doświadczeniem, znajomością lokalnych uwarunkowań oraz potencjałem do animowania współpracy na poziomie lokalnym.

Rozwój szkół ponadpodstawowych wpłynie na lepsze przygotowanie młodzieży do wejścia na rynek pracy. Kluczowe jest wyposażenie placówek w nowoczesny sprzęt dydaktyczny umożliwiający prowadzenie zajęć w sposób bardziej angażujący, praktyczny i zgodny z aktualnymi standardami nauczania. Celem jest stworzenie przyjaznych i innowacyjnych warunków do nauki, rozwijania umiejętności technicznych, zawodowych oraz ogólnych kompetencji uczniów. Ponadto poprzez organizację warsztatów, konsultacji z doradcami zawodowymi oraz spotkań z przedstawicielami różnych zawodów, uczniowie zdobędą wiedzę o rynku pracy, swoich predyspozycjach i możliwościach dalszego kształcenia. Istotne jest także rozwijanie kompetencji nauczycieli. Działania te mają na celu przygotowanie kadry pedagogicznej do stosowania nowoczesnych, aktywizujących metod nauczania, wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK), pracy z uczniami o różnych potrzebach edukacyjnych oraz prowadzenia zajęć rozwijających kompetencje kluczowe uczniów.

W zakresie upowszechnienia sportu i rekreacji oraz aktywności fizycznej mieszkańców zaplanowano stworzenie nowoczesnej, dostępnej przez cały rok infrastruktury sportowej, która umożliwi mieszkańcom Powiatu prowadzenie aktywnego trybu życia niezależnie od pory roku i warunków pogodowych. Całoroczna infrastruktura przyczynia się do poprawy zdrowia społeczności lokalnej, integracji międzypokoleniowej oraz podniesienia atrakcyjności regionu jako miejsca sprzyjającego zdrowemu stylowi życia.

Ponadto zakłada się działania skupiające się na organizacji różnorodnych form aktywności fizycznej i rekreacji, które odpowiadają na potrzeby mieszkańców i promują zdrowy tryb życia. Oferta obejmuje zarówno cykliczne imprezy sportowe, jak i rekreacyjne wydarzenia rodzinne czy festyny integracyjne z elementami ruchu. Realizacja tego kierunku ma na celu zwiększenie liczby osób aktywnie uczestniczących w wydarzeniach sportowo-rekreacyjnych, rozwijanie sportu masowego oraz integrację społeczności lokalnej.

Zaplanowano także wsparcie lokalnych klubów i stowarzyszeń sportowych w rozwijaniu ich potencjału organizacyjnego, szkoleniowego i promocyjnego. Wzmocnienie lokalnych klubów sprzyjać będzie budowaniu trwałych struktur sportowych, rozwojowi talentów oraz promocji aktywności fizycznej w społeczności.

Założone kierunki interwencji służące cyfryzacji usług publicznych oraz zapewnieniu cyberbezpieczeństwa wpłyną także na podniesienie efektywności i jakości obsługi mieszkańców, dzięki wdrożeniu nowoczesnych narzędzi cyfrowych oraz usprawnieniu procedur administracyjnych. Poprawi to przejrzystość i dostępność usług publicznych, a jednocześnie wpłynie na wzrost poziomu cyberbezpieczeństwa w jednostkach organizacyjnych Powiatu.

W odniesieniu do poprawy stanu bezpieczeństwa publicznego istotne jest tworzenie i utrzymanie bezpiecznych, przyjaznych oraz dostępnych przestrzeni publicznych. Priorytetem jest ograniczenie zachowań agresywnych, zapobieganie przemocy rówieśniczej oraz eliminowanie używania substancji psychoaktywnych, które mają negatywny wpływ na zdrowie i funkcjonowanie młodych ludzi. Szkoły pełnią ważną rolę w budowaniu świadomości, rozwijaniu kompetencji społecznych oraz umiejętności radzenia sobie w sytuacjach konfliktowych. Działania w tym zakresie mają na celu stworzenie w placówkach oświatowych środowiska sprzyjającego rozwojowi emocjonalnemu, społecznemu i zdrowotnemu uczniów poprzez wdrożenie programów profilaktycznych, edukacyjnych oraz interwencyjnych.

Kluczowe jest także wsparcie lokalnych organizacji pozarządowych poprzez inicjatywy promujące aktywność mieszkańców, działalność organizacji pozarządowych oraz wolontariat. Wspieranie aktywności obywatelskiej przyczynia się do budowania silnych więzi społecznych, zwiększa poziom zaufania społecznego, uczy współpracy i odpowiedzialności za otoczenie. Równocześnie wzmacnia to potencjał samych organizacji pozarządowych jako kluczowych partnerów samorządu w realizacji zadań.

Tabela 7 Kierunki interwencji w sferze gospodarczej

Konkurencyjna oraz wielofunkcyjna przestrzeń gospodarcza i bezpieczeństwo	
Cele szczegółowe	Kierunki interwencji
Przebudowa i rozwój podstawowej infrastruktury poprawiającej funkcjonowanie lokalnej gospodarki	Współpraca z gminami zmierną do przyznawania preferencji inwestorom tworzącym miejsca pracy
Wzmocnienie organizacji sprawnego transportu zbiorowego	Tworzenie nowych połączeń transportu zbiorowego
Rozwój zrównoważonego rolnictwa, w tym rolnictwa ekologicznego oraz przetwórstwa rolno – spożywczego	Doradztwo dla rolników w procesie pozyskania zewnętrznego finansowania, w tym ze środków UE
Wsparcie lokalnych inicjatyw gospodarczych	Stworzenie systemu wsparcia finansowego dla małych i średnich firm
Rozwój przedsiębiorczości i instytucji otoczenia biznesu w powiecie nowodworskim poprzez wzrost zatrudnienia oraz lepsze wykorzystanie zasobów ludzkich	Działania aktywizacyjne osoby bezrobotne
	Powstawanie i funkcjonowanie instytucji wspierających przedsiębiorczość
Rozwój społeczeństwa informacyjnego i podniesienie innowacyjności	Rozwój infrastruktury telekomunikacyjnej
	Program wsparcia w zakresie kompetencji cyfrowych dla osób narażonych na wykluczenie
Promocja turystyczna oraz rozwój infrastruktury i produktów turystycznych	Działania na rzecz popularyzacji, wsparcia i ułatwiania uprawiania turystyki aktywnej

Konkurencyjna oraz wielofunkcyjna przestrzeń gospodarcza i bezpieczeństwo

Cele szczegółowe	Kierunki interwencji
Kształtowanie racjonalnej struktury przestrzennej sieci transportowej, w tym kolejowej	Rozwój sieci transportowej w sposób umożliwiający szybszy dostęp mieszkańców i turystów do wszystkich miejscowości na terenie Powiatu oraz do powiatów sąsiednich
Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających zdolności obronne państwa	Działania mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego Powiatu
	Działania mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa obywateli w czasie wojny – przebudowa dróg w celu ewakuacji ludności cywilnej, budowa infrastruktury obronnej (m.in. schrony, magazyny)

Źródło: opracowanie własne

W zakresie rozwoju gospodarczego Powiatu istotne jest zacieśnienie współpracy pomiędzy Powiatem Nowodworskim a gminami w zakresie wspólnego przyciągania inwestorów i tworzenia zachęt dla podmiotów gospodarczych generujących nowe, trwałe miejsca pracy na obszarze Powiatu. Wspólne działania mogą obejmować m.in. tworzenie terenów inwestycyjnych z dostępem do infrastruktury, uproszczenie procedur administracyjnych, koordynację promocji gospodarczej oraz rozwój partnerstw publiczno-prywatnych. Preferencje dla inwestorów, którzy zatrudniają lokalnych mieszkańców, przyczynią się nie tylko do wzrostu zatrudnienia, ale także do stabilizacji społeczno-gospodarczej Powiatu.

Zaplanowane działania mające na celu rozwój i rozszerzenie sieci transportu zbiorowego na terenie Powiatu, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów słabo skomunikowanych skoncentrowane będą na zapewnieniu mieszkańcom wygodnego i efektywnego dostępu do usług publicznych, miejsc pracy, edukacji oraz ośrodków zdrowia poprzez uruchamianie nowych tras, zwiększanie częstotliwości kursów oraz poprawę jakości i komfortu przewozów. Współpraca z przewoźnikami i gminami ma

na celu optymalizację rozkładów jazdy oraz dostosowanie oferty do potrzeb mieszkańców i turystów.

Kompleksowe wsparcie dla rolników w zakresie pozyskiwania funduszy zewnętrznych, szczególnie unijnych programów rozwoju obszarów wiejskich i innych źródeł dofinansowania, obejmuje pomoc w przygotowaniu dokumentacji aplikacyjnej, planowaniu inwestycji oraz rozliczaniu projektów. Celem jest zwiększenie konkurencyjności gospodarstw rolnych, poprawa ich infrastruktury oraz wdrażanie nowoczesnych rozwiązań sprzyjających zrównoważonemu rozwojowi rolnictwa.

W ramach działań wspierających rozwój gospodarczy Powiatu Nowodworskiego planuje się stworzenie lokalnego systemu finansowego wsparcia dla małych i średnich przedsiębiorstw. System ten ma na celu ułatwienie dostępu do kapitału w szczególności poprzez pomoc w pozyskiwaniu funduszy zewnętrznych, w tym środków unijnych.

Podjęmowane będą również działania aktywizujące osoby bezrobotne, w tym szkolenia zawodowe, programy przekwalifikowania, staże oraz doradztwo indywidualne. Pozwoli to na zwiększenie szans na zatrudnienie osób długotrwale bezrobotnych, młodzieży, kobiet oraz osób 50+, a także lepsze dostosowanie kwalifikacji mieszkańców do potrzeb lokalnego rynku pracy. Wzrost aktywności zawodowej mieszkańców pozytywnie wpłynie na rozwój społeczno-gospodarczy całego Powiatu Nowodworskiego.

Zakłada się także wspieranie powstawania oraz rozwoju instytucji otoczenia biznesu, takich jak inkubatory przedsiębiorczości, lokalne punkty doradcze i centra rozwoju. Instytucje te będą oferowały wsparcie doradcze, informacyjne i organizacyjne dla osób planujących rozpoczęcie działalności gospodarczej oraz dla funkcjonujących już przedsiębiorstw, przyczyniając się do wzrostu lokalnej przedsiębiorczości.

W celu poprawy dostępności cyfrowej na terenie Powiatu planowany jest rozwój nowoczesnej infrastruktury telekomunikacyjnej, w szczególności szerokopasmowego internetu i sieci mobilnych. Działania te mają na celu eliminację tzw. „białych plam” w dostępie do usług cyfrowych oraz zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej i jakości życia mieszkańców. Ponadto zakłada się wprowadzenie programu wsparcia w zakresie kompetencji cyfrowych będzie skierowane do osób zagrożonych wykluczeniem cyfrowym, w tym seniorów, osób z niepełnosprawnościami oraz mieszkańców obszarów wiejskich. Program będzie obejmował szkolenia, warsztaty i indywidualne doradztwo, mające na celu poprawę umiejętności korzystania z technologii informacyjnych i usług e-administracji.

Powiat Nowodworski będzie prowadził działania wspierające rozwój turystyki aktywnej, które będą koncentrowały się na rozbudowie i modernizacji infrastruktury rekreacyjnej, takiej jak trasy rowerowe, i piesze, a także na organizacji wydarzeń sportowo-rekreacyjnych. Celem jest zwiększenie dostępności do aktywnych form wypoczynku i wykorzystanie naturalnego potencjału regionu dla całorocznej turystyki.

Poprawa dostępności komunikacyjnej Powiatu będzie realizowana w szczególności poprzez przebudowę dróg lokalnych oraz budowę nowych dróg, ale także rozwój połączeń transportu publicznego oraz integrację z regionalnymi i krajowymi szlakami komunikacyjnymi. Celem jest skrócenie czasu podróży, poprawa bezpieczeństwa i zwiększenie mobilności mieszkańców oraz turystów. We współpracy z gminami, wchodzącymi w skład Powiatu, planowane jest podjęcie działań zmierzających do uruchomienia połączeń kolejowych na terenie Powiatu.

Realizacja zaplanowanych przedsięwzięć przyczyni się również do ograniczenia ryzyka powodziowego. Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa powodziowego wpłynie bezpośrednio na ochronę życia i mienia mieszkańców, zmniejszenie strat gospodarczych oraz lepsze przygotowanie lokalnych służb i społeczności do

reagowania w sytuacjach kryzysowych. Działania te będą zgodne z Planem Zarządzania Ryzykiem Powodziowym.

W ramach budowania odporności terytorialnej podejmowane będą działania mające na celu przygotowanie infrastruktury na sytuacje kryzysowe i zagrożenia militarne. Przewiduje się przebudowę dróg o znaczeniu strategicznym dla ewakuacji ludności, budowę obiektów o charakterze obronnym (takich jak schrony czy magazyny zaopatrzenia), zakup urządzeń, które zapewnią ciągłość działania obiektów użyteczności publicznej w sytuacji kryzysowej oraz opracowanie planów logistycznych i koordynacyjnych na wypadek zagrożenia bezpieczeństwa państwa.

Tabela 8 Kierunki interwencji w sferze przestrzennej

Poprawa atrakcyjności turystycznej Powiatu	
Cele szczegółowe	Kierunki interwencji
Rozwój infrastruktury wypoczynkowo – rekreacyjnej jako niezbędnego warunku do maksymalnego wykorzystania predyspozycji turystycznych Powiatu	Budowa nowych ścieżek rowerowych i pieszych
	Budowa, przebudowa, rozbudowa i remont infrastruktury wypoczynkowej i rekreacyjnej
Zachowanie i odbudowa dziedzictwa kulturowego	Zadbane i wyeksponowane zabytki na terenie Powiatu
Przeciwdziałanie postępującej marginalizacji poprzez poprawę dostępu do dóbr i usług i rozwijanie nowych funkcji	Poprawa stanu infrastruktury drogowej, w tym kolejowej
	Organizacja wydarzeń kulturowych i imprez
Promocja Powiatu	Promocja regionu i jego potencjału turystycznego

Źródło: opracowanie własne

Rozwój sieci ścieżek rowerowych i pieszych będzie stanowił istotny element działań na rzecz poprawy mobilności, dostępności turystycznej oraz jakości życia mieszkańców. Budowa nowych tras pieszo-rowerowych pozwoli na bezpieczne i atrakcyjne przemieszczanie się po terenie Powiatu Nowodworskiego, a także wpłynie na rozwój turystyki aktywnej oraz promocję zdrowego stylu życia.

Zakłada się również przebudowę istniejącej oraz budowę nowej infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej, takiej jak place zabaw, tereny zielone, siłownie zewnętrzne czy obiekty sportowe. Inwestycje te będą wspierać integrację społeczną, aktywizację mieszkańców oraz tworzenie atrakcyjnych przestrzeni publicznych, dostępnych zarówno dla mieszkańców, jak i odwiedzających.

W ramach ochrony dziedzictwa kulturowego prowadzone będą działania służące odnowie, właściwemu oznakowaniu i lepszemu wyeksponowaniu zabytków znajdujących się na terenie Powiatu. Podjęte zostaną działania, aby zabytkowe obiekty zostały dostosowane do współczesnych funkcji użytkowych i standardów technicznych przy zachowaniu ich unikalnego charakteru i znaczenia historycznego. Przyczyni się to do wzrostu atrakcyjności przestrzeni lokalnej oraz świadomości kulturowej mieszkańców.

Przebudowa lokalnych dróg oraz budowa nowych stanowi jeden z kluczowych elementów poprawy jakości życia mieszkańców oraz rozwoju Powiatu Nowodworskiego. Planowane działania obejmą poprawę stanu technicznego nawierzchni, zwiększenie bezpieczeństwa ruchu drogowego, stworzenia alternatywnych dojazdów na Mierzeję oraz zapewnienie lepszej dostępności komunikacyjnej dla mieszkańców, przedsiębiorców i turystów.

Wspierane będą także inicjatywy związane z organizacją wydarzeń kulturalnych, festynów, koncertów, wystaw i imprez tematycznych, które integrują społeczność lokalną, promują lokalne tradycje oraz przyciągają turystów. Rozwój kalendarza wydarzeń stanowi istotny element budowania tożsamości Powiatu i ożywienia lokalnego życia kulturalnego.

Działania promocyjne będą koncentrować się na skutecznym wykorzystaniu potencjału turystycznego Powiatu, poprzez prowadzenie kampanii promocyjnych, obecność w mediach i Internecie, udział w targach oraz współpracę z branżą turystyczną. Celem jest zwiększenie liczby odwiedzających, wspieranie lokalnej

gospodarki oraz budowanie pozytywnego wizerunku regionu jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku.

Tabela 9 Kierunki interwencji w sferze klimatyczno-środowiskowej

Ochrona przyrody oraz adaptacja do zmian klimatu	
Cele szczegółowe	Kierunki interwencji
Ochrona różnorodności biologicznej i zasobów przyrodniczo - krajobrazowych	Czynna ochrona ekosystemów, siedlisk i gatunków roślin, zwierząt i grzybów w szczególności na terenach objętych formą ochrony przyrody
Wzrost znaczenia odnawialnych źródeł energii	Instalacja OZE w obiektach użyteczności publicznej
	Rozwój odnawialnych źródeł energii, w tym inicjatyw zmierzających do tworzenia instalacji produkujących energię z odnawialnych źródeł
Wzmocnienie systemu reagowania na ekstremalne zjawiska pogodowe	Przygotowanie techniczne oraz planistyczne na zjawiska pogodowe
Ochrona obszarów o charakterystycznym krajobrazie kulturowym lub znaczeniu historycznym	Edukacja ekologiczna, w tym budowa, i rozbudowa ośrodków edukacji ekologicznej na terenie Powiatu

Źródło: opracowanie własne

W ramach działań proekologicznych planowana jest czynna ochrona cennych przyrodniczo obszarów Powiatu, ze szczególnym uwzględnieniem terenów objętych formami ochrony, takich jak rezerваты, obszary Natura 2000 i parki krajobrazowe. Inwestycje będą obejmować monitorowanie stanu siedlisk i gatunków, eliminację gatunków inwazyjnych, rekultywację zdegradowanych terenów oraz wspieranie naturalnych procesów przyrodniczych.

Powiat planuje sukcesywną instalację odnawialnych źródeł energii, takich jak panele fotowoltaiczne, pompy ciepła czy instalacje solarne, w budynkach użyteczności publicznej, w tym w szkołach i urzędach. Celem jest zmniejszenie zużycia energii

konwencjonalnej, redukcja emisji gazów cieplarnianych oraz poprawa efektywności energetycznej obiektów publicznych.

W zakresie rozwoju Powiatu przewidziano także wsparcie dla inicjatyw lokalnych, indywidualnych i wspólnotowych w zakresie rozwoju odnawialnych źródeł energii. Działania obejmować będą ułatwienia formalne i planistyczne, doradztwo techniczne, promocję inwestycji w mikroinstalacje oraz wspieranie klastrów i spółdzielni energetycznych produkujących energię ze źródeł takich jak słońce, wiatr czy biomasa.

Wobec narastających skutków zmian klimatu oraz zwiększającej się częstotliwości występowania ekstremalnych zjawisk pogodowych – takich jak intensywne opady, silne wiatry, fale upałów, susze czy podtopienia – konieczne jest podjęcie kompleksowych działań planistycznych i inwestycyjnych w zakresie zwiększania odporności Powiatu na ryzyka klimatyczne.

Zakłada się również podniesienie poziomu świadomości ekologicznej mieszkańców poprzez budowę i rozbudowę ośrodków edukacji ekologicznej oraz szeroko zakrojone działania edukacyjne skierowane do różnych grup wiekowych i społecznych. Edukacja ekologiczna wzmocni poczucie odpowiedzialności za środowisko i zbuduje postawy sprzyjające zrównoważonemu rozwojowi. Zwiększenie wiedzy ekologicznej wśród mieszkańców Powiatu Nowodworskiego wpłynie na codzienne wybory konsumenckie i społeczne, a w dłuższej perspektywie – na poprawę stanu środowiska przyrodniczego.

OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI

Zgodnie z definicją ustawową, za Obszar Strategicznej Interwencji (OSI) należy uznać określony w strategii rozwoju obszar o zidentyfikowanych lub potencjalnych powiązaniach funkcjonalnych lub o szczególnych warunkach społecznych, gospodarczych czy przestrzennych, decydujących o występowaniu barier rozwoju lub trwałych, możliwych do aktywowania, potencjałów rozwojowych, do którego jest

kierowana interwencja publiczna łącząca inwestycje, w szczególności gospodarcze, infrastrukturalne albo w zasoby ludzkie, finansowane z różnych źródeł, czy też rozwiązania regulacyjne.

Obszary Strategicznej Interwencji wskazywane są w strategiach rozwoju zarówno na poziomie krajowym, regionalnym, jak i lokalnym.

Obszary Strategicznej Interwencji na poziomie krajowym wyznaczone są w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR). Jest ona podstawowym dokumentem strategicznym polityki regionalnej w perspektywie do 2030 r. Cel główny KSRR zakłada efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co tworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym. Cel ten uzupełniony został trzema celami operacyjnymi:

- ❖ Cel 1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym,
- ❖ Cel 2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych,
- ❖ Cel 3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego wskazuje następujące Obszary Strategicznej Interwencji: obszary zagrożone trwałą marginalizacją, miasta średnie tracące funkcje społeczno gospodarcze, wschodnią Polskę¹ oraz Śląsk.

Na terenie Powiatu Nowodworskiego nie zidentyfikowano żadnego OSI na poziomie krajowym.

Obszary Strategicznej Interwencji na poziomie regionalnym wyznaczone są w Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030.

---

¹ Wschodnia Polska rozumiana jest jako pięć województw: lubelskie, podkarpackie, podlaskie, świętokrzyskie, warmińsko-mazurskie.

Strategia województwa w perspektywie do 2030 roku wyznacza trzy wzajemnie uzupełniające się i równie ważne cele strategiczne. Są nimi: TRWAŁE BEZPIECZEŃSTWO, OTWARTA WSPÓLNOTA REGIONALNA i ODPORNA GOSPODARKA.

Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030 oraz powiązany z nią Plan zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego 2030 wskazują następujący katalog obszarów funkcjonalnych:

- ❖ Miejskie obszary funkcjonalne wraz z obszarami wiejskimi w strefach bezpośredniego oddziaływania miast:
  - ośrodek ponadregionalny Trójmiasto (Gdańsk, Gdynia i Sopot), który wraz z gminami otaczającymi tworzy miejski obszar funkcjonalny ośrodka wojewódzkiego (MOF OW);
  - ośrodek regionalny Słupsk;
  - potencjalny ośrodek regionalny Chojnice;
  - pozostałe ośrodki subregionalne wzmacniające strukturę policentryczną:
    - Bytów wraz z MOF Bytowa,
    - Kościerzyna wraz z MOF Kościerzyny,
    - Kwidzyn wraz z MOF Kwidzyna,
    - Lębork wraz z MOF Lęborka,
    - Malbork tworzący wraz ze Sztumem MOF Malbork-Sztum,
    - Starogard Gdański wraz z MOF Starogardu Gdańskiego;
  - pozostałe ośrodki o znaczeniu ponadgminnym i lokalnym, w tym ośrodki gminne na obszarach wiejskich równoważące rozwój.
- ❖ Strefy wielofunkcyjne - przede wszystkim obejmujące obszary wiejskie i małe miasta, które z uwagi na specyfikę położenia geograficznego oraz relacje funkcjonalno-przestrzenne są obszarami funkcjonalnymi o zróżnicowanych

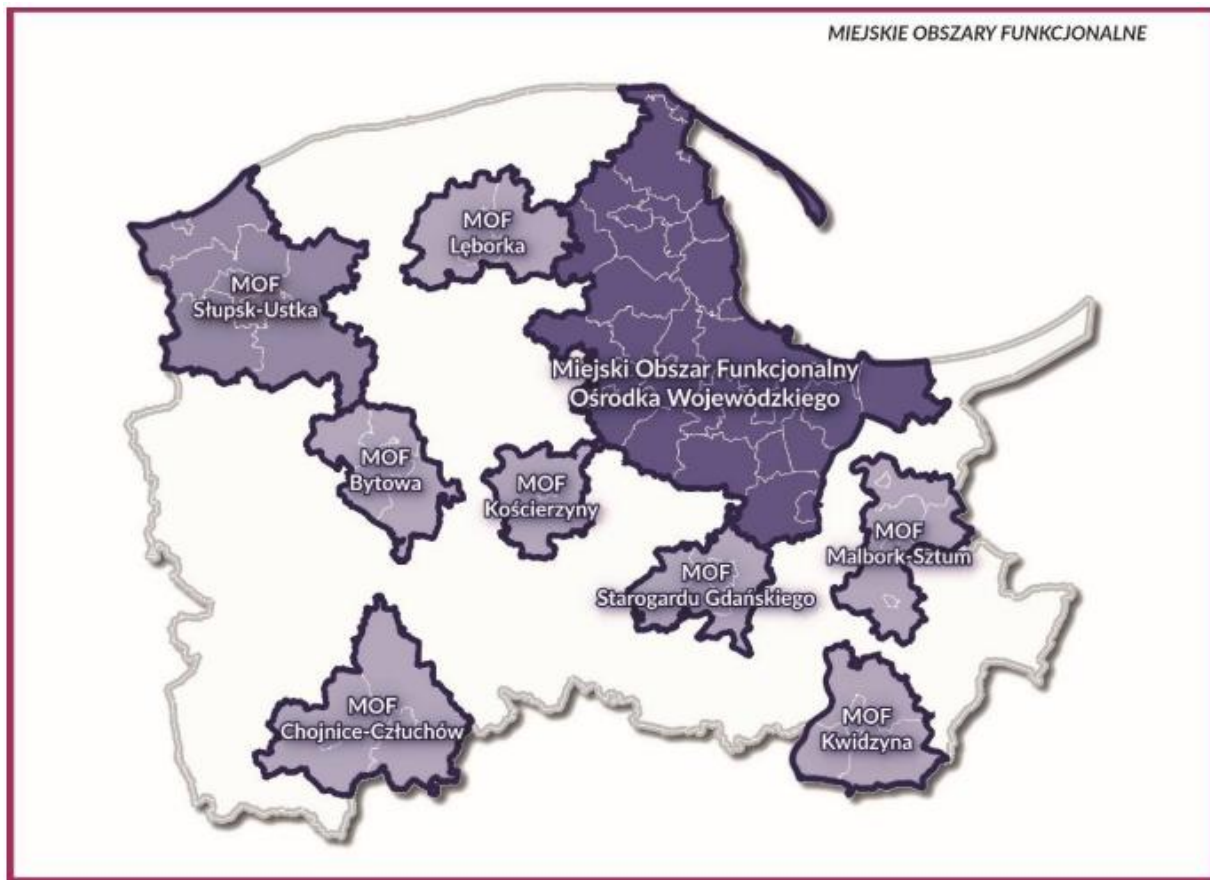
uwarunkowaniach rozwojowych, odmiennych potencjałach i specyficznych barierach; należą do nich obszary:

- o szczególnego zjawiska w skali makroregionalnej: Strefa Przybrzeżna, Żuławy,
- o o szczególnych walorach przyrodniczo-kulturowych i krajobrazowych: Światowy Rezerwat Biosfery Bory Tucholskie, Kaszubski Park Krajobrazowy wraz z otuliną Kółko Raduńskie,
- o o najniższym poziomie dostępu do dóbr i usług: Środkowe Pomorze, Wschodnie Powiśle.

Powiat Nowodworski należy do Obszaru Funkcjonalnego Żuławy. Zasięg przestrzenny OF Żuławy na obszarze województwa pomorskiego obejmuje miasta: Gdańsk, Krynica Morska, Malbork, Pruszcz Gdański, gminy miejsko-wiejskie: Nowy Dwór Gdański, Nowy Staw oraz gminy wiejskie: Cedry Wielkie, Lichnowy, Malbork, Miłoradz, Ostaszewo, Pruszcz Gdański, Pszczółki, Stare Pole, Stegna, Suchy Dąb i Sztutowo. OF Żuławy posiada swą kontynuację na terenie województwa warmińsko-mazurskiego.

W Powiecie Nowodworskim gmina Stegna została zaklasyfikowana do Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Ośrodka Wojewódzkiego (MOF OW). MOF OW jest zasadniczym elementem strukturalnym Obszaru Metropolitalnego Gdańsk - Gdynia – Sopot.

Rysunek 1 Miejskie obszary funkcjonalne

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030

Ponadto gmina miasta Krynica Morska, gmina Stegna oraz gmina Sztutowo przynależą do Obszaru Funkcjonalnego Strefa Przybrzeżna.

OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH INTERWENCJI, W TYM W WYMIARZE PRZESTRZENNYM, ORAZ WSKAŹNIKI ICH OSIĄGNIĘCIA

Skuteczność Strategii Rozwoju Powiatu Nowodworskiego mierzy się poprzez konkretne rezultaty zaplanowanych kierunków interwencji. Zidentyfikowane efekty odnoszą się zarówno do poprawy jakości życia mieszkańców, jak i do zwiększenia spójności terytorialnej, zrównoważonego wykorzystania zasobów oraz rozwoju lokalnej gospodarki i usług publicznych.

Celem rzetelnej oceny postępów w realizacji Strategii określono zestaw wskaźników ilościowych, które umożliwiają monitorowanie skuteczności działań, identyfikację ewentualnych problemów oraz podejmowanie działań korygujących.

W kolejnych tabelach zaprezentowano oczekiwane rezultaty wraz ze wskaźnikami ich osiągnięcia przyporządkowane do poszczególnych kierunków interwencji w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej.

Tabela 10 Oczekiwane rezultaty wraz ze wskaźnikami ich osiągnięcia dla celu strategicznego wyznaczonego w sferze społecznej

Podniesienie jakości życia mieszkańców oraz ograniczenie wykluczenia społecznego				
Cele szczegółowe	Kierunki interwencji	Oczekiwane rezultaty	Miernik rezultatu	Wartość docelowa
Wsparcie rozwoju infrastruktury zdrowotnej	Stworzenie odpowiednich warunków do rozwoju infrastruktury zdrowotnej	Poprawa dostępności i jakości usług zdrowotnych na terenie Powiatu	Liczba inwestycji w infrastrukturę zdrowotną	3
	Realizacja działań zmierzających do usprawnienia procesów profilaktyki i ochrony zdrowia na terenie Powiatu	Zwiększenie świadomości zdrowotnej	Liczba zrealizowanych programów profilaktycznych	4
Zwiększenie dostępności do opieki społecznej	Działania skoncentrowane na rozwoju systemu wsparcia niesamodzielnych mieszkańców Powiatu	Wzrost dostępności usług dla osób starszych i z niepełnosprawnościami	Liczba osób niesamodzielnych objętych wsparciem	250
Integracja międzypokoleniowa i wsparcie seniorów	Wprowadzenie form wspólnego spędzania czasu wolnego poprzez rozwój oferty wypoczynkowej	Integracja społeczności lokalnej	Liczba podjętych działań	10
	Działania na rzecz włączenia społecznego i aktywizacji lokalnej społeczności przy wsparciu organizacji pozarządowych	Wzrost zaangażowania społecznego	Liczba projektów realizowanych przez NGO	20

Podniesienie jakości życia mieszkańców oraz ograniczenie wykluczenia społecznego

Cele szczegółowe	Kierunki interwencji	Oczekiwane rezultaty	Miernik rezultatu	Wartość docelowa
Rozwój szkolnictwa ponadpodstawowego, kształcenia zawodowego i jego integracja z lokalnym rynkiem	Doposażenie placówek szkolnictwa ponadpodstawowego	Poprawa jakości kształcenia i warunków nauki	Liczba szkół ponadpodstawowych objętych wsparciem	2
	Szkolenia, warsztaty dla uczniów dotyczące świadomego wyboru kierunków kształcenia lub zawodu	Wzrost świadomości edukacyjno-zawodowej wśród młodzieży	Liczba uczniów objętych wsparciem	200
	Doradztwo i szkolenia z zakresu nowoczesnych metod nauczania dla kadry nauczycielskiej	Podniesienie kompetencji nauczycieli	Liczba nauczycieli objętych wsparciem	6
Upowszechnienie sportu i rekreacji oraz aktywności fizycznej mieszkańców	Budowa całorocznej infrastruktury sportowej	Zwiększenie dostępności do aktywności fizycznej niezależnie od pory roku	Liczba powstałych obiektów sportowych	1
	Wdrożone atrakcyjnej oferty aktywnego spędzania czasu wolnego, w tym imprez sportowo-rekreacyjnych	Aktywizacja mieszkańców i wzrost zainteresowania sportem	Liczba imprez sportowo-rekreacyjnych	5
	Zwiększenie aktywności lokalnych klubów sportowych	Rozwój lokalnego sportu młodzieżowego i amatorskiego	Liczba klubów sportowych objętych wsparciem	5

Podniesienie jakości życia mieszkańców oraz ograniczenie wykluczenia społecznego

Cele szczegółowe	Kierunki interwencji	Oczekiwane rezultaty	Miernik rezultatu	Wartość docelowa
Cyfryzacja usług publicznych	Rozwój e-usług publicznych i wewnątrzadministracyjnych	Usprawnienie obsługi obywateli oraz poprawa efektywności administracji	Liczba wdrożonych e-usług	6
Poprawa poziomu cyberbezpieczeństwa, szczególnie w zakresie danych publicznych	Przebudowa i rozbudowa systemów ochrony danych oraz infrastruktury IT	Zwiększenie bezpieczeństwa cyfrowego i niezawodności systemów administracyjnych	Liczba przebudowanych/rozbudowanych systemów	6
	Wprowadzanie systemu szkoleń z zakresu cyberbezpieczeństwa	Wzrost kompetencji cyfrowych i świadomości zagrożeń wśród pracowników administracji	Liczba jednostek objętych programem szkoleń	12
Poprawa stanu bezpieczeństwa publicznego	Kształtowanie bezpiecznych przestrzeni w miejscach publicznych	Poprawa bezpieczeństwa i komfortu życia mieszkańców	Liczba zrealizowanych inwestycji poprawiających bezpieczeństwo	6
	Upowszechnienie w szkołach działań ukierunkowanych na wyeliminowanie agresji wśród dzieci i młodzieży oraz przeciwdziałanie używania przez nich środków psychoaktywnych	Wzrost bezpieczeństwa i poprawa klimatu wychowawczego w szkołach	Liczba podjętych działań	10
Poprawa dostępu do zatrudnienia oraz wspierania aktywności	Rozwój potencjału zawodowego osób starszych oraz osób	Wzrost aktywności społeczno-zawodowej i integracji grup	Liczba osób objętych wsparciem	50

Podniesienie jakości życia mieszkańców oraz ograniczenie wykluczenia społecznego

Cele szczegółowe	Kierunki interwencji	Oczekiwane rezultaty	Miernik rezultatu	Wartość docelowa
zawodowej w regionie osób starszych i z niepełnosprawnościami	z niepełnosprawnościami	zagrożonych wykluczeniem społecznym		
	Podniesienie poziomu aktywności zawodowej oraz zdolności do zatrudnienia osób pozostających bez zatrudnienia	Zmniejszenie bezrobocia i aktywizacja zawodowa mieszkańców	Liczba osób bezrobotnych	Spadek o min. 5% {wartość bazowa 1 060 os. w 2024 r., dane GUS}
Wsparcie lokalnych organizacji pozarządowych	Działania aktywizujące społeczność lokalne oraz promujące działalność organizacji np. zachęcające do członkostwa w organizacjach lub do wolontariatu	Wzrost zaangażowania obywatelskiego	Liczba podjętych działań	2

Źródło: opracowanie własne

Tabela 11 Oczekiwane rezultaty wraz ze wskaźnikami ich osiągnięcia dla celu strategicznego wyznaczonego w sferze gospodarczej

Konkurencyjna oraz wielofunkcyjna przestrzeń gospodarcza i bezpieczeństwo				
Cele szczegółowe	Kierunki interwencji	Oczekiwane rezultaty	Miernik rezultatu	Wartość docelowa
Przebudowa i rozwój podstawowej infrastruktury poprawiającej funkcjonowanie lokalnej gospodarki	Współpraca z gminami zmierzająca do przyznawania preferencji inwestorom tworzącym miejsca pracy	Zwiększenie liczby inwestycji i nowych miejsc pracy w regionie	Liczba podpisanych porozumień z gminami	2
Wzmocnienie organizacji sprawnego transportu zbiorowego	Tworzenie nowych połączeń transportu zbiorowego	Zwiększenie dostępności komunikacyjnej	Liczba nowych linii transportu publicznego	3
Rozwój zrównoważonego rolnictwa, w tym rolnictwa ekologicznego oraz przetwórstwa rolno-spożywczego	Doradztwo dla rolników w procesie pozyskania zewnętrznego finansowania, w tym ze środków UE	Rozwój lokalnych gospodarstw rolnych	Liczba rolników objętych doradztwem	20
Wsparcie lokalnych inicjatyw gospodarczych	Stworzenie systemu wsparcia finansowego dla małych i średnich firm	Rozwój małych i średnich przedsiębiorstw	Liczba podmiotów gospodarczych objętych wsparciem	600
Rozwój przedsiębiorczości i instytucji otoczenia biznesu w Powiecie Nowodworskim poprzez wzrost zatrudnienia oraz lepsze wykorzystanie zasobów ludzkich	Działania aktywizacyjne osoby bezrobotne	Ograniczenie problemu bezrobocia	Liczba osób bezrobotnych	Spadek o min. 5% {wartość bazowa 1 060 os. w 2024 r., dane GUS}
	Powstawanie i funkcjonowanie instytucji wspierających przedsiębiorczość	Lepsze warunki do prowadzenia działalności gospodarczej	Liczba powstałych instytucji	1

Konkurencyjna oraz wielofunkcyjna przestrzeń gospodarcza i bezpieczeństwo

Cele szczegółowe	Kierunki interwencji	Oczekiwane rezultaty	Miernik rezultatu	Wartość docelowa
Rozwój społeczeństwa informacyjnego i podniesienie innowacyjności	Rozwój infrastruktury telekomunikacyjnej	Poprawa jakości i dostępności usług internetowych na terenie Powiatu	Długość sieci [km]	10
	Program wsparcia w zakresie kompetencji cyfrowych dla osób narażonych na wykluczenie	Zmniejszenie zjawiska wykluczenia cyfrowego wśród mieszkańców	Liczba osób objętych wsparciem	100
Promocja turystyczna oraz rozwój infrastruktury i produktów turystycznych	Działania na rzecz popularyzacji, wsparcia i ułatwiania uprawiania turystyki aktywnej	Wzrost zainteresowania turystyką pieszą, rowerową i wodną	Liczba podjętych działań	2
Kształtowanie racjonalnej struktury przestrzennej sieci transportowej, w tym kolejowej	Rozwój sieci transportowej w sposób umożliwiający szybszy dostęp mieszkańców i turystów do wszystkich miejscowości na terenie Powiatu oraz do powiatów sąsiednich	Zapewnienie dostępności komunikacyjnej	Liczba podjętych działań	3
Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających zdolności obronne państwa	Działania mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego Powiatu	Zmniejszenie ryzyka powodziowego	Liczba inwestycji dotyczących modernizacji wałów przeciwpowodziowych i infrastruktury przeciwpowodziowej	4

Konkurencyjna oraz wielofunkcyjna przestrzeń gospodarcza i bezpieczeństwo

Cele szczegółowe	Kierunki interwencji	Oczekiwane rezultaty	Miernik rezultatu	Wartość docelowa
	Działania mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa obywateli w czasie wojny – przebudowa dróg w celu ewakuacji ludności cywilnej, budowa infrastruktury obronnej (m.in. schrony, magazyny)	Poprawa przygotowania infrastruktury Powiatu na sytuacje kryzysowe i wojenne	Liczba km dróg przystosowanych do ewakuacji	10
			Liczba zbudowanych lub zmodernizowanych schronów/magazynów	1

Źródło: opracowanie własne

Tabela 12 Oczekiwane rezultaty wraz ze wskaźnikami ich osiągnięcia dla celu strategicznego wyznaczonego w sferze przestrzennej

Poprawa atrakcyjności turystycznej Powiatu				
Cele szczegółowe	Kierunki interwencji	Oczekiwane rezultaty	Miernik rezultatu	Wartość docelowa
Rozwój infrastruktury wypoczynkowo-rekreacyjnej jako niezbędnego warunku do maksymalnego wykorzystania predyspozycji turystycznych Powiatu	Budowa nowych ścieżek rowerowych i pieszych	Zwiększenie dostępności i atrakcyjności transportu rowerowego	Długość nowopowstałych i zmodernizowanych ścieżek rowerowych [km]	15
	Budowa, przebudowa, rozbudowa i remont infrastruktury wypoczynkowej i rekreacyjnej	Upowszechnianie kultury fizycznej	Liczba obiektów sportowych/rekreacyjnych objętych działaniami	6
Zachowanie i odbudowa dziedzictwa kulturowego	Zadbane i wyeksponowane zabytki na terenie Powiatu	Zachowanie i przywracanie wartości zabytkowych Powiatu	Liczba podjętych działań	5
Przeciwdziałanie postępującej marginalizacji poprzez poprawę dostępu do dóbr i usług i rozwijanie nowych funkcji	Poprawa stanu infrastruktury drogowej	Zwiększenie płynności i bezpieczeństwa ruchu drogowego	Długość przebudowanych i wyremontowanych dróg powiatowych [km]	15
	Organizacja wydarzeń kulturowych i imprez	Zwiększenie uczestnictwa mieszkańców i turystów w życiu kulturalnym Powiatu oraz integracja społeczności lokalnych	Liczba zorganizowanych wydarzeń/imprez	6
Promocja Powiatu	Promocja regionu i jego potencjału turystycznego	Zwiększenie ruchu turystycznego	Liczba podjętych działań	2

Źródło: opracowanie własne

Tabela 13 Oczekiwane rezultaty wraz ze wskaźnikami ich osiągnięcia dla celu strategicznego wyznaczonego w sferze klimatyczno-środowiskowej

Ochrona przyrody oraz adaptacja do zmian klimatu				
Cele szczegółowe	Kierunki interwencji	Oczekiwane rezultaty	Miernik rezultatu	Wartość docelowa
Ochrona różnorodności biologicznej i zasobów przyrodniczo-krajobrazowych	Czynna ochrona ekosystemów, siedlisk i gatunków roślin, zwierząt i grzybów w szczególności na terenach objętych formą ochrony przyrody	Zwiększenie bioróżnorodności	Liczba form ochrony przyrody objętych wsparciem	1
Wzrost znaczenia odnawialnych źródeł energii	Instalacja OZE w obiektach użyteczności publicznej	Zwiększenie efektywności energetycznej w budynkach użyteczności publicznej	Liczba zastosowanych odnawialnych źródeł energii	5
	Rozwój odnawialnych źródeł energii, w tym inicjatyw zmierzających do tworzenia instalacji produkujących energię z odnawialnych źródeł	Wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii	Liczba podjętych działań	2
Wzmocnienie systemu reagowania na ekstremalne zjawiska pogodowe	Przygotowanie techniczne oraz planistyczne na zjawiska pogodowe	Wzmocnienie odporności Powiatu na zagrożenia klimatyczne	Liczba podjętych działań	2

Ochrona przyrody oraz adaptacja do zmian klimatu

Cele szczegółowe	Kierunki interwencji	Oczekiwane rezultaty	Miernik rezultatu	Wartość docelowa
Ochrona obszarów o charakterystycznym krajobrazie kulturowym lub znaczeniu historycznym	Edukacja ekologiczna, w tym budowa i rozbudowa ośrodków edukacji ekologicznej na terenie Powiatu	Upowszechnianie wiedzy w zakresie ochrony zasobów środowiska	Liczba zbudowanych/ rozbudowanych ośrodków edukacji ekologicznej	2

Źródło: opracowanie własne

SYSTEMY REALIZACJI STRATEGII

Realizacja Strategii Rozwoju Powiatu wymaga nie tylko jasnego określenia celów i kierunków działań, ale także stworzenia spójnego i skutecznego systemu wdrożeniowego. Systemy realizacji Strategii stanowią kluczowy element procesu zarządzania rozwojem lokalnym – umożliwiają przekładanie zapisów dokumentów strategicznych na konkretne działania, projekty i inicjatywy podejmowane przez władze samorządowe, instytucje lokalne oraz partnerów społeczno-gospodarczych.

W niniejszym rozdziale zostaną omówione kluczowe elementy systemu realizacji Strategii na poziomie powiatu – od struktur instytucjonalnych, przez narzędzia operacyjne, aż po mechanizmy monitorowania i ewaluacji.

PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ STRATEGII

Za realizację zadań zawartych w Strategii odpowiedzialne będzie przede wszystkim Starostwo Powiatowe oraz jednostki organizacyjne Powiatu, a także społeczność lokalna i podmioty działające na terenie Powiatu. Poszczególne prace zaplanowane w ramach wdrożenia Strategii zostaną zatem podjęte przez przedstawicieli sektora publicznego, biznesowego i społecznego, a więc m.in. przedsiębiorców, organizacje otoczenia biznesu czy organizacje pozarządowe.

Wyznaczone podmioty będą przede wszystkim odpowiedzialne za monitoring realizacji poszczególnych kierunków działań, a następnie za sporządzanie na podstawie wyników monitoringu raportu z ewaluacji. Istotne jest w tym przypadku systematyczne kontrolowanie procesu realizacji Strategii.

NARZĘDZIA REALIZACJI STRATEGII

Konieczne jest również zidentyfikowanie instrumentów realizacji, które zapewnią osiągnięcie założonych celów strategicznych. Instrumenty mogą mieć charakter przede wszystkim:

- wdrożeniowy, np. obowiązujące strategie, plany, programy,
- organizacyjno-zarządczy, np. regulaminy wydziałów i jednostek,

- finansowy, np. uchwały budżetowe i inne dokumenty finansowe, wieloletnia prognoza finansowa, środki zewnętrzne,
- prawny, np. uchwały rady powiatu, decyzje administracyjne,
- społeczny, np. działania promocyjne, działania edukacyjne, konsultacje społeczne,
- kadrowy, np. wymiana doświadczeń, dobre praktyki.

Poszczególne instrumenty realizacji powinny być dobierane pod względem oceny efektywności, ich dotychczasowej skuteczności lub doświadczeniu innych jednostek.

MONITORING ORAZ EWALUACJA STRATEGII

Monitoring stanowi proces regularnego gromadzenia i analizowania informacji dotyczących wdrażania Strategii. Prowadzony jest w celu zapewnienia ciągłości, prawidłowości i efektywności realizacji Strategii. Pozwala wykryć zagrożenia i ewentualną konieczność modyfikacji planowanych działań.

Monitoring będzie przeprowadzony przez wyznaczonych pracowników Starostwa Powiatowego oraz jednostek organizacyjnych Powiatu Nowodworskiego.

Efekty Strategii będą monitorowane i przedstawiane w corocznym Raporcie o stanie powiatu, który jest obowiązkowym dokumentem zgodnie z ustawą z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym. Raport obejmuje podsumowanie działalności Zarządu Powiatu w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk, programów i strategii, uchwał rady powiatu.

W procesie realizacji Strategii istotna jest również odpowiednio przeprowadzona ewaluacja, dzięki której możliwe będzie określenie jakości i efektów wdrażania dokumentu. Ewaluacja dokonywana jest przy uwzględnieniu następujących kryteriów:

- trafności, która pozwala na ocenę adekwatności planowanych celów Strategii względem zidentyfikowanych problemów i wyzwań rozwoju Powiatu,

- skuteczności, która określa, czy wyznaczone cele są możliwe do osiągnięcia wskutek zaplanowanych działań,
- efektywności, która pozwala ocenić, czy zdefiniowane cele są uzasadnione pod względem przewidywanych nakładów finansowych,
- spójności – zewnętrznej (w zakresie zgodności Strategii z zapisami dokumentów wyższego rzędu) i wewnętrznej (logiczny związek pomiędzy diagnozą, wizją, celami i działaniami Strategii).

Ze względu na moment prowadzenia, wyróżnić można ewaluację cztery następujące rodzaje ewaluacji:

- ex-ante - podejmowana przed przyjęciem ostatecznej wersji strategii,
- mid-term realizowana mniej więcej w połowie realizacji strategii, czyli zaleca się przeprowadzenie ewaluacji w 2030 r.,
- on-going - przeprowadzana w trakcie wdrażania strategii, zaleca się przeprowadzanie jej co dwa lata,
- ex-post - prowadzona po zakończeniu realizacji strategii i pełni funkcję podsumowującą cały proces.

ZAŁOŻENIA RAM FINANSOWYCH I POTENCJALNE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Osiągnięcie założonych celów strategicznych, celów szczegółowych oraz kierunków interwencji wymaga podjęcia działań inwestycyjnych oraz nieinwestycyjnych, na które niezbędne jest posiadanie środków finansowych. Określając działania strategiczne wzięto pod uwagę możliwości finansowe Powiatu Nowodworskiego, jak również obecne i planowane możliwości pozyskania środków zewnętrznych.

Zasadnicze znaczenie dla sfinansowania Strategii mają w szczególności:

- środki własne Powiatu Nowodworskiego,
- środki własne jednostek samorządu terytorialnego z terenu Powiatu Nowodworskiego,
- środki z budżetu województwa,
- środki z budżetu państwa,
- Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy 2021-2027,
- Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych,
- Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg,
- Krajowy Plan Odbudowy,
- Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027,
- inne.

Realizacja Strategii Rozwoju Powiatu Nowodworskiego wymaga przybliżonego określenia kwestii finansowych związanych z realizacją zaplanowanych kierunków działań. Coroczny budżet Powiatu stanowi jeden z podstawowych instrumentów wdrożeniowych Strategii. Wobec tego, planując budżet Powiatu Nowodworskiego na kolejne lata należy uwzględnić zadania znajdujące się w przedmiotowym dokumencie. Powyższe działania zagwarantują odpowiednie zaplanowanie wysokości środków finansowych niezbędnych do realizacji wyznaczonych przedsięwzięć, ponieważ będą one odpowiadały środkom finansowym, jakimi dysponuje w danym momencie samorząd.

W związku z m.in. niestabilną sytuacją ekonomiczną kraju, określenie kwot przewidzianych na realizację poszczególnych przedsięwzięć nie jest możliwe. Nie można również określić precyzyjnych ram finansowych realizacji Strategii.

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1 Miejskie obszary funkcjonalne	48
---	----

SPIS TABEL

Tabela 1 Analiza SWOT Powiatu Nowodworskiego w zakresie społecznym, gospodarczym, przestrzennym i klimatyczno-środowiskowym	15
Tabela 2 Zidentyfikowane potencjały Powiatu Nowodworskiego	18
Tabela 3 Zidentyfikowane problemy Powiatu Nowodworskiego	19
Tabela 4 Wyzwania rozwojowe Powiatu Nowodworskiego	25
Tabela 5 Cele strategiczne i szczegółowe w sferach społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej	28
Tabela 6 Kierunki interwencji w sferze społecznej	31
Tabela 7 Kierunki interwencji w sferze gospodarczej	37
Tabela 8 Kierunki interwencji w sferze przestrzennej	41
Tabela 9 Kierunki interwencji w sferze klimatyczno-środowiskowej	43
Tabela 10 Oczekiwane rezultaty wraz ze wskaźnikami ich osiągnięcia dla celu strategicznego wyznaczonego w sferze społecznej	50
Tabela 11 Oczekiwane rezultaty wraz ze wskaźnikami ich osiągnięcia dla celu strategicznego wyznaczonego w sferze gospodarczej	54
Tabela 12 Oczekiwane rezultaty wraz ze wskaźnikami ich osiągnięcia dla celu strategicznego wyznaczonego w sferze przestrzennej	57
Tabela 13 Oczekiwane rezultaty wraz ze wskaźnikami ich osiągnięcia dla celu strategicznego wyznaczonego w sferze klimatyczno-środowiskowej	58

Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej Powiatu Nowodworskiego

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie.....	4
Sfera społeczna	6
Demografia.....	6
Edukacja.....	16
Kultura.....	23
Sport	30
Turystyka i rekreacja	31
Pomoc społeczna.....	39
Opieka zdrowotna	44
Kapitał społeczny	47
Bezpieczeństwo publiczne	52
Sfera gospodarcza.....	57
Podmioty gospodarcze i lokalny rynek	57
Rynek pracy.....	62
Sfera przestrzenna	67
Położenie administracyjne i geograficzne.....	67
Infrastruktura drogowa i dostępność komunikacyjna	69
Infrastruktura techniczna	77
Sfera klimatyczno-środowiskowa	87
Klimat.....	87
Formy ochrony przyrody.....	91
Zasoby wodne	98

Obszary zagrożenia powodziowego	98
Jednolite części wód.....	103
Zagrożenie suszą.....	111
Gospodarka odpadami	113
Analiza zdolności inwestycyjnej.....	117
Analiza potencjału jakości życia i wyniki badania ankietowego.....	123
Charakterystyka uczestników badania	123
Powiat Nowodworski w opinii mieszkańców.....	126
Analiza SWOT/TOWS	155
Analiza SWOT.....	155
ANALIZA SWOT/TOWS.....	158
Spis tabel	171
Spis rysunków.....	174
Spis wykresów	175

WPROWADZENIE

Zgodnie z ustawą z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, podmiot opracowujący strategię rozwoju ma obowiązek sporządzenia kompleksowej i pogłębionej diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej jednostki.

Diagnoza wskazuje najważniejsze wewnętrzne i zewnętrzne uwarunkowania rozwoju powiatu. Ponadto, określa bariery i szanse wynikające ze wspomnianych uwarunkowań, a także wyznacza jego potencjał.

Diagnoza swoim zakresem objęła:

- ❖ sferę społeczną, w tym analizę procesów demograficznych, sektora edukacji, kultury, sportu, turystyki i rekreacji, pomocy społecznej, ochrony zdrowia, aktywności społecznej i bezpieczeństwa publicznego;
- ❖ sferę gospodarczą, w tym ocenę poziomu przedsiębiorczości i rynku pracy;
- ❖ sferę przestrzenną, w tym charakterystykę infrastruktury technicznej (obejmującej również infrastrukturę drogową);
- ❖ sferę klimatyczno-środowiskową, w tym zbadanie jakości środowiska naturalnego;
- ❖ analizę zdolności inwestycyjnej;
- ❖ analizę potencjału jakości życia.

Dane przedstawione w diagnozie zostały zaprezentowane zarówno w sposób dynamiczny (obejmują stan: aktualny, poprzedzający stan aktualny oraz przewidywany w postaci prognoz), jak i porównawczy (w odniesieniu do gmin wchodzących w skład powiatu [gmina miasta Krynica Morska, miasto i gmina Nowy Dwór Gdański, gmina Ostaszewo, gmina Stegna oraz gmina Sztutowo], województwa pomorskiego oraz Polski). Okres badawczy obejmował lata 2019-

2023 oraz 2024 r., jeśli dane takie były dostępne. Diagnoza została oparta na najbardziej aktualnych danych dostępnych w momencie jej opracowywania.

Diagnoza została przygotowana na podstawie danych pochodzących ze źródeł wtórnych, czyli materiałów i danych Głównego Urzędu Statystycznego (dalej: GUS), zebranych w ramach Banku Danych Lokalnych GUS (dalej BDL GUS), oraz danych własnych Powiatu Nowodworskiego (w tym dokumentów, planów oraz programów powiatu), a także ze źródeł pierwotnych, czyli badania ankietowego przeprowadzonego wśród różnych grup interesariuszy.

Zadaniem Diagnozy było umożliwienie podjęcia właściwych decyzji strategicznych, takich jak: określenie wizji rozwoju Powiatu, ustalenie celów, ukierunkowanie działań i instrumentów realizacyjnych, zdefiniowanie oczekiwanych rezultatów i wskaźników ich osiągnięcia.

Wnioski z przeprowadzonej Diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej Powiatu Nowodworskiego zostaną uwzględnione w Strategii.

SFERA SPOŁECZNA

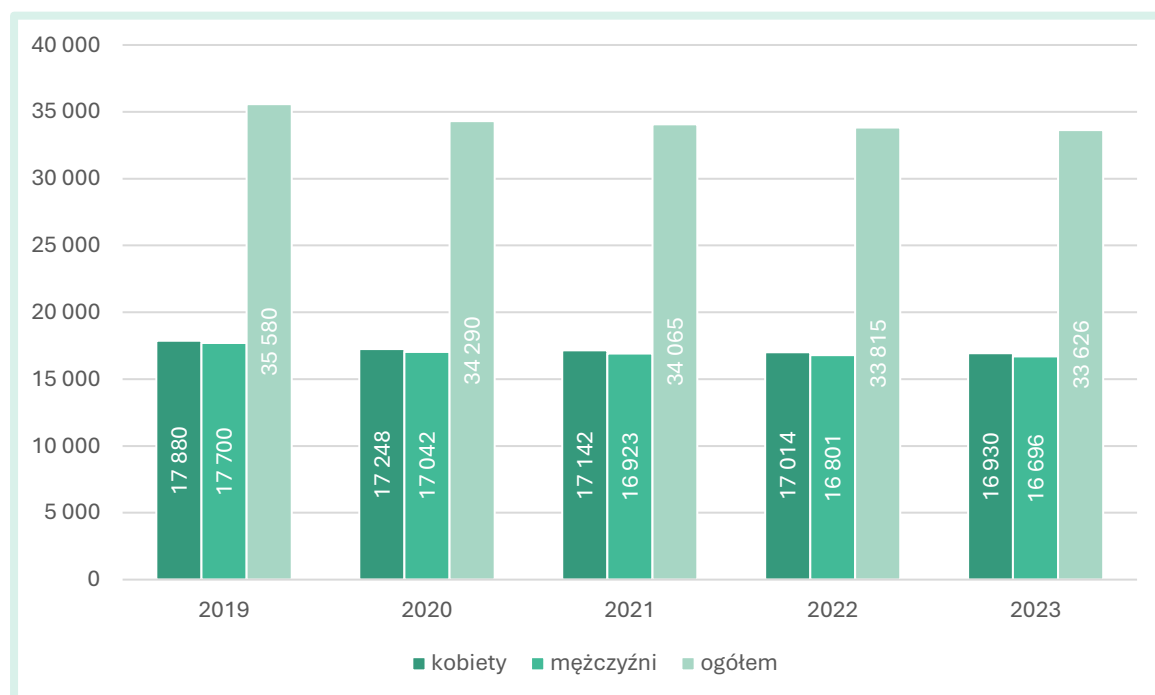
DEMOGRAFIA

STAN LUDNOŚCI

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, liczba ludności Powiatu Nowodworskiego na koniec 2023 r. wyniosła 33 626 osób, co stanowi 1,43% ogółu mieszkańców województwa pomorskiego. Obszar Powiatu zamieszkiwało 16 696 mężczyzn i 16 930 kobiet. Gęstość zaludnienia wyniosła 37 mieszkańców na 1 km².

Wykres przedstawia liczbę ludności Powiatu Nowodworskiego z uwzględnieniem podziału według płci w latach 2019-2023.

Wykres 1 Liczba ludności Powiatu Nowodworskiego według płci w latach 2019-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 28.02.2025 r.)

Wykres prezentujący dane dotyczące populacji Powiatu Nowodworskiego wskazuje, że w analizowanym okresie liczba mieszkańców zmniejszała się systematycznie. W latach 2019-2023 liczba kobiet zamieszkujących Powiat przewyższała liczbę mężczyzn.

Zgodnie z informacjami zawartymi w Prognozie ludności na lata 2023-2060, sporządzonej przez Główny Urząd Statystyczny (dalej: Prognoza GUS) w Powiecie Nowodworskim liczba mieszkańców będzie w dalszym ciągu spadać. Warto zaznaczyć, że rzeczywiste wartości są niższe niż prognozy demograficzne GUS, co może świadczyć o gwałtowniejszym spadku liczby ludności niż statystycznie zakładano.

W lata 2019-2023 zmniejszała się również liczba mieszkańców poszczególnych gmin wchodzących w skład Powiatu Nowodworskiego. Tempo spadku ludności było różne w poszczególnych jednostkach. W ujęciu procentowym najszybciej wyludniały się gminy: Krynica Morska (- 9,41%) oraz Ostaszewo (- 8,99%). Gminą o największej liczbie mieszkańców jest miasto i gmina Nowy Dwór Gdański, natomiast o najmniejszej – gmina miasta Krynica Morska.

Tabela przedstawia liczbę ludności Powiatu Nowodworskiego w odniesieniu do poszczególnych gmin Powiatu, a także województwa i kraju w latach 2019-2023.

Tabela 1 Liczba ludności Powiatu Nowodworskiego w odniesieniu do poszczególnych gmin Powiatu oraz województwa i kraju w latach 2019-2023

	2019	2020	2021	2022	2023
Polska	38 382 576	38 088 564	37 907 704	37 766 327	37 636 508
województwo pomorskie	2 343 928	2 358 256	2 358 726	2 358 307	2 359 573
Powiat Nowodworski	35 580	34 290	34 065	33 815	33 626
gmina Krynica Morska	1 286	1 179	1 183	1 173	1 165
gmina Nowy Dwór Gdański	17 695	17 176	17 077	16 968	16 885
gmina Ostaszewo	3 216	2 988	2 946	2 934	2 927
gmina Stegna	9 749	9 464	9 377	9 305	9 246
gmina Sztutowo	3 634	3 483	3 482	3 435	3 403

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 28.02.2025 r.)

EKONOMICZNE GRUPY WIEKU

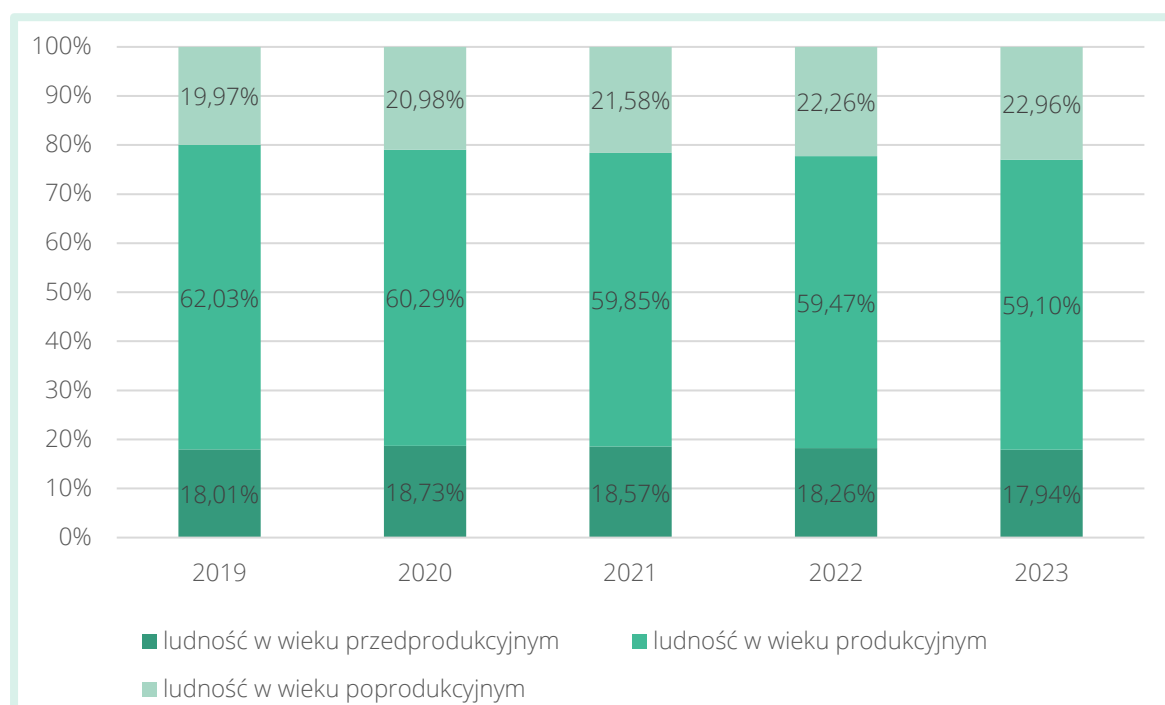
Istotną kwestią w procesie analizy sytuacji demograficznej jednostki samorządowej stanowi podział ludności według tzw. ekonomicznych grup wiekowych.

Wyróżnia się następujące grupy:

- ❖ ludność w wieku przedprodukcyjnym – osoby w wieku od 0 do 17 lat,
- ❖ ludność w wieku produkcyjnym – mężczyźni w wieku od 16 do 64 lat oraz kobiety w wieku od 18 do 59 lat,
- ❖ ludność w wieku poprodukcyjnym – mężczyźni w wieku 65 lat i więcej oraz kobiety w wieku 60 lat i więcej.

Na wykresie przedstawiono, jak wskaźnik ekonomicznych grup wieku przedstawiał się w Powiecie Nowodworskim w latach 2019-2023.

Wykres 2 Liczba ludności w podziale na ekonomiczne grupy wieku w Powiecie Nowodworskim w latach 2019-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 28.02.2025 r.)

Udział osób w wieku przedprodukcyjnym wzrastał do 2021 roku, a w kolejnych latach zmniejszał się. Natomiast porównując rok 2023 z rokiem 2019 widoczny jest spadek. Podobną sytuację można dostrzec w grupie osób w wieku produkcyjnym. Odmienna tendencja widoczna jest w przypadku osób w wieku poprodukcyjnym, gdzie na przestrzeni analizowanych lat udział w ogólnej liczbie ludności zwiększył się.

Kolejne tabele prezentują, jak wskaźnik ekonomicznych grup wieku przedstawiał się w Powiecie Nowodworskim w porównaniu do poszczególnych gmin Powiatu, a także województwa i kraju w latach 2019-2023.

Tabela 2 Ludność w wieku przedprodukcyjnym – Powiat Nowodworski w odniesieniu do poszczególnych gmin Powiatu oraz województwa i kraju w latach 2019-2023

	2019	2020	2021	2022	2023
Polska	6 948 706	6 997 537	6 992 641	6 950 826	6 864 881
województwo pomorskie	462 084	464 904	467 146	466 333	462 578
Powiat Nowodworski	6 407	6 422	6 326	6 176	6 032
gmina Krynica Morska	169	167	153	142	145
gmina Nowy Dwór Gdański	3 246	3 225	3 209	3 170	3 117
gmina Ostaszewo	618	589	576	564	555
gmina Stegna	1 723	1 796	1 736	1 679	1 624
gmina Sztutowo	651	645	652	621	591

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 28.02.2025 r.)

Analiza danych dotyczących liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym wykazała, że na przestrzeni analizowanych lat jedynie w przypadku województwa

pomorskiego nastąpił wzrost, natomiast w pozostałych badanych jednostkach odnotowano spadek.

Tabela 3 Ludność w wieku produkcyjnym – Powiat Nowodworski w odniesieniu do poszczególnych gmin Powiatu oraz województwa i kraju w latach 2019-2023

	2019	2020	2021	2022	2023
Polska	23 025 927	22 631 307	22 385 400	22 169 304	21 985 460
województwo pomorskie	1 401 039	1 406 624	1 398 471	1 391 507	1 387 128
Powiat Nowodworski	22 069	20 674	20 387	20 111	19 874
gmina Krynica Morska	818	714	720	710	695
gmina Nowy Dwór Gdański	10 992	10 452	10 296	10 146	10 022
gmina Ostaszewo	2 015	1 806	1 766	1 736	1 728
gmina Stegna	6 001	5 652	5 601	5 551	5 479
gmina Sztutowo	2 243	2 050	2 004	1 968	1 950

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 28.02.2025 r.)

Z kolei analiza danych dotyczących liczby ludności w wieku produkcyjnym ukazała, że w każdej badanej jednostce nastąpił spadek, co należy uznać za niekorzystną sytuację.

Tabela 4 Ludność w wieku poprodukcyjnym – Powiat Nowodworski w odniesieniu do poszczególnych gmin Powiatu oraz województwa i kraju w latach 2019-2023

	2019	2020	2021	2022	2023
Polska	8 407 943	8 459 720	8 529 663	8 646 197	8 786 167
województwo pomorskie	480 805	486 728	493 109	500 467	509 867
Powiat Nowodworski	7 104	7 194	7 352	7 528	7 720

	2019	2020	2021	2022	2023
gmina Krynica Morska	299	298	310	321	325
gmina Nowy Dwór Gdański	3 457	3 499	3 572	3 652	3 746
gmina Ostaszewo	583	593	604	634	644
gmina Stegna	2 025	2 016	2 040	2 075	2 143
gmina Sztutowo	740	788	826	846	862

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 28.02.2025 r.)

Na podstawie analizy danych dotyczących liczby ludności w wieku poprodukcyjnym ustalono, że w przypadku wszystkich porównywanych jednostek wystąpił wzrost.

PRZYRÓST NATURALNY

Czynnikiem mającym wpływ na kształtowanie się sytuacji demograficznej jednostki jest przyrost naturalny, rozumiany jako różnica między liczbą urodzeń żywych i zgonów na danym obszarze w danym okresie. W przypadku, gdy liczba urodzeń przewyższa liczbę zgonów, mamy do czynienia z dodatnim przyrostem naturalnym, natomiast w sytuacji odwrotnej mamy do czynienia z ujemnym przyrostem naturalnym.

Tabela przedstawia wskaźnik przyrostu naturalnego w Powiecie Nowodworskim w latach 2019-2023.

Tabela 5 Przyrost naturalny w Powiecie Nowodworskim w latach 2019-2023

	2019	2020	2021	2022	2023
urodzenia żywe ogółem	323	270	265	243	212
zgony ogółem	359	421	433	401	367
przyrost naturalny	-36	-151	-168	-158	-155

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 28.02.2025 r.)

W analizowanym okresie w Powiecie Nowodworskim liczba zgonów przewyższała liczbę urodzeń żywych. W związku z tym, przyrost naturalny notował wartości ujemne. Ujemny przyrost naturalny częściowo wyjaśnia malejącą liczbę mieszkańców Powiatu Nowodworskiego oraz świadczy o niekorzystnej sytuacji demograficznej.

Kolejna tabela przedstawia wskaźnik przyrostu naturalnego Powiatu Nowodworskiego w odniesieniu do poszczególnych gmin Powiatu, a także województwa i kraju w latach 2019-2023.

Tabela 6 Przyrost naturalny – Powiat Nowodworski w odniesieniu do poszczególnych gmin Powiatu oraz województwa i kraju w latach 2019-2023

	2019	2020	2021	2022	2023
Polska	-34 755	-122 046	-188 006	-143 316	-136 585
województwo pomorskie	3 591	-1 168	-4 737	-4 463	-3 819
Powiat Nowodworski	-36	-151	-168	-158	-155
gmina Krynica Morska	-5	-5	-9	0	-3
gmina Nowy Dwór Gdański	-13	-60	-59	-72	-69
gmina Ostaszewo	4	-8	-15	-6	-14
gmina Stegna	-19	-63	-89	-53	-40
gmina Sztutowo	-3	-15	4	-27	-29

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 28.02.2025 r.)

Analiza danych na temat przyrostu naturalnego wykazała, że na przestrzeni badanych lat w większości przypadków występowały wartości ujemne. Zaledwie trzy razy miała miejsce sytuacja, w której w danym roku urodziło się więcej osób niż odnotowano zgonów (w 2019 r. w województwie pomorskim i gminie Ostaszewo oraz w 2021 r. w gminie Sztutowo). Ponadto w 2022 r. w gminie

miasta Krynica Morska liczba urodzeń żywych była równa liczbie zgonów, co oznacza, że przyrost naturalny wyniósł 0.

PROCESY MIGRACYJNE

Kolejnym czynnikiem wpływającym na liczbę ludności w Powiecie jest różnica między napływem a odpływem mieszkańców w danym roku.

Według danych GUS w 2023 r. w Powiecie Nowodworskim zarejestrowano 315 zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 365 wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji wynosi -50 osób. W tym samym roku 15 osób zameldowało się z zagranicy oraz odnotowano 5 wymeldowań za granicę, co oznacza, że saldo migracji zagranicznych wynosi 10 osób.

Tabela przedstawia dane na temat salda migracji wewnętrznych i zagranicznych w Powiecie Nowodworskim w latach 2019-2023.

Tabela 7 Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych w Powiecie Nowodworskim w latach 2019-2023

	2019	2020	2021	2022	2023
migracje wewnętrzne na pobyt stały - napływ	373	338	394	336	315
migracje wewnętrzne na pobyt stały - odpływ	470	386	452	371	365
saldo migracji wewnętrznych	-97	-48	-58	-35	-50
migracje zagraniczne na pobyt stały - imigracja	9	9	11	15	15
migracje zagraniczne na pobyt stały - emigracja	4	7	13	16	5

	2019	2020	2021	2022	2023
saldo migracji zagranicznych	5	2	-2	-1	10

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 28.02.2025 r.)

W latach 2019-2023 Powiat Nowodworski charakteryzował się niekorzystnym saldem migracji. Dlatego też niezbędne jest podjęcie działań mających na celu zwiększenie atrakcyjności osadniczej.

Kolejne tabele prezentują, jak kształtuje się saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych w Powiecie Nowodworskim w porównaniu do poszczególnych gmin Powiatu, a także województwa i kraju w latach 2019-2023.

Tabela 8 Saldo migracji wewnętrznych – Powiat Nowodworski w odniesieniu do poszczególnych gmin Powiatu oraz województwa w latach 2019-2023

	2019	2020	2021	2022	2023
województwo pomorskie	5 953	3 825	4 591	4 047	4 382
Powiat Nowodworski	-97	-48	-58	-35	-50
gmina Krynica Morska	-1	7	6	1	-13
gmina Nowy Dwór Gdański	-65	-57	-44	7	-12
gmina Ostaszewo	13	-4	-31	-21	6
gmina Stegna	-21	4	3	-9	-28
gmina Sztutowo	-23	2	8	-13	-3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 28.02.2025 r.)

Na przestrzeni analizowanych lat jedynie na terenie województwa pomorskiego wartość wskaźnika salda migracji wewnętrznych kształtowała się na dodatnim poziomie w całym okresie. Pozostałe analizowane jednostki borykały się (w mniejszym lub większym stopniu, ponieważ pojawiały się również salda dodatnie) z problemem ujemnego salda migracji wewnętrznych.

Tabela 9 Saldo migracji zagranicznych – Powiat Nowodworski w odniesieniu do poszczególnych gmin Powiatu oraz województwa i kraju w latach 2019-2023

	2019	2020	2021	2022	2023
Polska	6 183	4 483	3 404	1 939	6 766
województwo pomorskie	383	253	169	-124	427
Powiat Nowodworski	5	2	-2	-1	10
gmina Krynica Morska	0	-2	-1	1	0
gmina Nowy Dwór Gdański	-2	2	-6	1	1
gmina Ostaszewo	0	-1	2	1	3
gmina Stegna	5	3	2	-2	6
gmina Sztutowo	2	0	1	-2	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 28.02.2025 r.)

Natomiast w przypadku salda migracji zagranicznych ujemny wynik na poziomie Powiatu Nowodworskiego odnotowano w 2021 r. i 2022 r., w pozostałych latach saldo było dodatnie. Podobnie sytuacja kształtowała się w pozostałych gminach Powiatu - pojawiały się w analizowanym okresie lata, w których odnotowywano ujemne saldo migracji zagranicznych, natomiast nie występowały one w całym okresie. Wyjątkiem są dane na poziomie kraju, gdzie w latach 2019-2023 odnotowano dodatnie saldo migracji.

Zgodnie z ustawą z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2024 r. poz. 737 ze zm.) zakładanie i prowadzenie publicznych szkół podstawowych specjalnych, szkół ponadpodstawowych, w tym integracyjnych oraz z oddziałami integracyjnymi lub specjalnymi, szkół sportowych, szkół mistrzostwa sportowego, placówek oświatowo-wychowawczych, placówek artystycznych, poradni psychologiczno-pedagogicznych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych oraz placówek kształcenia ustawicznego i centrów kształcenia zawodowego, z wyjątkiem szkół i placówek o znaczeniu regionalnym i ponadregionalnym, należy do zadań własnych powiatu.

Powiat Nowodworski, zgodnie z uchwałą nr V/44/2019 Rady Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim z dnia 18 czerwca 2019 r., jest organem prowadzącym dla następujących placówek oświatowych:

- ❖ Liceum Ogólnokształcące im. Ziemi Żuławskiej w Nowym Dworze Gdańskim;
- ❖ Zespół Szkół w Nowym Dworze Gdańskim, w tym:
  - ◆ Technikum w Nowym Dworze Gdańskim,
  - ◆ Branżowa Szkoła I stopnia w Nowym Dworze Gdańskim;
- ❖ Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Ireny Sendlerowej w Nowym Dworze Gdańskim, w tym:
  - ◆ Przedszkole Specjalne im. Ireny Sendlerowej w Nowym Dworze Gdańskim,
  - ◆ Szkoła Podstawowa Specjalna im. Ireny Sendlerowej w Nowym Dworze Gdańskim,
  - ◆ Branżowa Szkoła I stopnia Specjalna im. Ireny Sendlerowej w Nowym Dworze Gdańskim,

- ◆ Szkoła Specjalna Przesposabiająca do Pracy im. Ireny Sendlerowej w Nowym Dworze Gdańskim.

Tabela przedstawia stan szkół ponadpodstawowych prowadzonych przez Powiat Nowodworski w latach 2019-2023.

Tabela 10 Edukacja na poziomie ponadpodstawowym na obszarze Powiatu Nowodworskiego w latach 2019-2023

	2019	2020	2021	2022	2023
liczba szkół	5	5	5	5	5
liczba oddziałów	33	34	35	37	41
liczba uczniów	755	752	784	861	954

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 28.02.2025 r.)

Analiza danych dotyczących przede wszystkim liczby uczniów w szkołach ponadpodstawowych prowadzonych przez Powiat wykazała, że systematycznie od 2020 r. przedmiotowe placówki odznaczają się coraz większym zainteresowaniem, co jest bardzo pozytywnym zjawiskiem.

Należy jednak zaznaczyć, że wiele osób będących potencjalnymi uczniami szkół ponadpodstawowych wybiera placówki w innych miastach, jak np. Elbląg czy Gdańsk, na co duży wpływ ma słaba dostępność komunikacyjna.

PORADNIA PSYCHOLOGICZNA-PEDAGOGICZNA

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Nowym Dworze Gdańskim to placówka, która oferuje szeroki zakres usług wspierających rozwój dzieci, młodzieży oraz rodzin. Działa na terenie Powiatu Nowodworskiego, zapewniając pomoc psychologiczną i pedagogiczną dla różnych grup odbiorców, w tym uczniów, rodziców i nauczycieli.

Poradnia oferuje następujące usługi i pomoc:

- ❖ Konsultacje specjalistyczne – Poradnia organizuje spotkania z psychologami, pedagogami oraz terapeutami, które pomagają w rozwiązywaniu problemów wychowawczych, emocjonalnych oraz edukacyjnych dzieci i młodzieży. To istotna pomoc dla rodziców, którzy szukają wsparcia w kwestii wychowania i rozwoju dziecka;
- ❖ Terapie indywidualne i rodzinne – Placówka oferuje różne formy terapii, w tym terapię indywidualną, która pomaga osobom borykającym się z trudnościami emocjonalnymi, behawioralnymi lub psychicznymi. Terapia rodzinna natomiast wspiera całe rodziny w rozwiązywaniu problemów komunikacyjnych, konfliktów czy trudności wychowawczych;
- ❖ Psychoedukacja – Poradnia organizuje warsztaty i szkolenia, które pomagają w rozwijaniu umiejętności radzenia sobie z trudnymi emocjami, stresem czy problemami w nauce. Celem psychoedukacji jest dostarczenie wiedzy na temat zdrowia psychicznego oraz metod wspierania rozwoju dzieci i młodzieży;
- ❖ Mediacje i interwencje – W przypadku konfliktów między uczniami, nauczycielami lub rodzicami, poradnia oferuje mediacje, które mają na celu rozwiązanie sporów w sposób konstruktywny i obopólnie satysfakcjonujący. Interwencje w środowisku szkolnym pomagają także w sytuacjach kryzysowych, jak np. problemy z zachowaniem ucznia czy przemoc rówieśnicza;
- ❖ Diagnostyki pedagogiczne, psychologiczne i logopedyczne – Poradnia przeprowadza szczegółowe diagnostyki w zakresie trudności edukacyjnych, rozwojowych, emocjonalnych oraz językowych. Dzięki temu możliwe jest lepsze zrozumienie potrzeb dziecka i dobranie odpowiednich form wsparcia. Diagnostyki te są szczególnie przydatne w przypadku podejrzeń o zaburzenia rozwojowe, jak ADHD, dysleksja czy inne trudności;

- ❖ Współpraca ze szkołami i innymi placówkami – Poradnia ściśle współpracuje ze szkołami, nauczycielami i psychologami szkolnymi, co umożliwia szybsze reagowanie na problemy uczniów i dostosowanie wsparcia do ich indywidualnych potrzeb. Dzięki tej współpracy, dzieci, które potrzebują specjalistycznej pomocy, mogą liczyć na kompleksową opiekę.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Nowym Dworze Gdańskim pełni ważną rolę we wsparciu dzieci, młodzieży oraz rodzin w regionie. Dzięki szerokiemu zakresowi usług, można liczyć na pomoc w różnych aspektach życia edukacyjnego i emocjonalnego.

EGZAMIN MATURALNY

Egzamin maturalny przeprowadzany jest dla absolwentów szkół ponadpodstawowych (w przypadku Powiatu Nowodworskiego dla liceum ogólnokształcącego i technikum) – w celu uzyskania świadectwa dojrzałości.

Przeprowadzany jest jeden raz w ciągu roku, w okresie od maja do września, w terminie głównym, dodatkowym i poprawkowym.

Wyniki egzaminu maturalnego stanowią podstawowe kryterium naboru na poszczególne kierunki studiów wyższych.

Egzamin maturalny składa się z dwóch części: obowiązkowej i dodatkowej. W części obowiązkowej absolwent zdaje: język polski (część pisemną i część ustną), język obcy nowożytny (część pisemną i część ustną), matematykę (część pisemną), język mniejszości narodowej – dla absolwentów szkół lub oddziałów z nauczaniem języka danej mniejszości narodowej (część pisemną i część ustną).

Część pisemna egzaminu maturalnego zdawana jest na poziomie podstawowym. Dla przedmiotów zdawanych w części obowiązkowej określa się próg zdawalności (30%).

Absolwenci mają obowiązek przystąpienia do egzaminu maturalnego z co najmniej jednego przedmiotu dodatkowego na poziomie rozszerzonym, z określonym progiem zdawalności (30%).

Każdy zdający ma prawo przystąpić do egzaminu maturalnego z nie więcej niż 5 następujących przedmiotów dodatkowych:

- ❖ w części ustnej z: języka mniejszości etnicznej, języka mniejszości narodowej, języka obcego nowożytnego, języka regionalnego;
- ❖ w części pisemnej z: biologii, chemii, filozofii, fizyki, geografii, historii, historii muzyki, historii sztuki, informatyki, języka łacińskiego i kultury antycznej, języka mniejszości etnicznej, języka mniejszości narodowej, języka obcego nowożytnego, języka polskiego, języka regionalnego, matematyki, wiedzy o społeczeństwie.

Egzamin maturalny z przedmiotów dodatkowych jest przeprowadzany na poziomie rozszerzonym albo – w przypadku języków obcych nowożytnych – na poziomie rozszerzonym lub dwujęzycznym.

W kolejnej tabeli przedstawiono dane w zakresie ogólnej zdawalności egzaminu maturalnego oraz średnie wyniki egzaminów z języka polskiego, języka angielskiego oraz matematyki na poziomie podstawowym. Należy zaznaczyć, że w latach 2020-2022 przedstawiono wyniki z egzaminu w formule 2015, a w latach 2023-2024 z egzaminu w formule 2023.

Tabela 11 Wyniki egzaminu maturalnego w latach 2020-2024 [%]

	Ogólna zdawalność egzaminu maturalnego	Język polski podstawowy – średni wynik	Język angielski podstawowy – średni wynik	Matematyka podstawowa – średni wynik
	Rok szkolny 2019/2020			
Polska	74	52	71	52
województwo pomorskie	79	53	72	51
Powiat Nowodworski	74	51	59	38
	Rok szkolny 2020/2021			
Polska	74	55	76	56
województwo pomorskie	80	54	77	54
Powiat Nowodworski	64	55	61	41
	Rok szkolny 2021/2022			
Polska	78	54	76	58
województwo pomorskie	83	55	77	56
Powiat Nowodworski	69	60	67	46
	Rok szkolny 2022/2023			
Polska	91	66	85	71
województwo pomorskie	91	65	86	71
Powiat Nowodworski	90	67	75	59
	Rok szkolny 2023/2024			
Polska	84	61,1	78,3	63,1
województwo pomorskie	83	60	80	62
Powiat Nowodworski	69	56	72	45

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych CKE oraz OKE Gdańsk (dostęp: 07.03.2025 r.)

Analiza danych na temat wyników egzaminu maturalnego wykazała, że uczniowie z Powiatu Nowodworskiego największą zdawalność, a przy tym najwyższe wyniki zanotowali w roku szkolnym 2023/2024. Należy zaznaczyć, że zdawalność w powiecie we wszystkich latach była niższa niż w województwie oraz kraju. Natomiast w przypadku poszczególnych przedmiotów występują wahania – wyniki w powiecie są w większości przypadków niższe niż na pozostałych analizowanych poziomach, chociaż zdarzają się wyjątki – przykładem są wyniki z języka polskiego w roku szkolnym 2021/22 oraz 2022/23.

NOWODWORSKA AKADEMIA ZAWODOWCÓW – GOTOWI DO PRACY

16 października 2024 r. Powiat Nowodworski podpisał umowę na dofinansowanie projektu pn. „Nowodworska Akademia Zawodowców – gotowi do pracy”.

Projekt skierowany jest do uczniów i nauczycieli Zespołu Szkół w Nowym Dworze Gdańskim, a jego zakres obejmuje wsparcie uczestników poprzez poszerzenie ich umiejętności zawodowych, ze szczególnym nastawieniem na umiejętności praktyczne.

W ramach projektu realizowane będą zajęcia specjalistyczne, kursy zawodowe i doksztalające, wyjazdy warsztatowo – studyjne oraz praktyki i staże u pracodawców. Dodatkowo projekt obejmuje prowadzenie doradztwa zawodowego przez Poradnię Psychologiczno–Pedagogiczną w Nowym Dworze Gdańskim oraz zakup sprzętu (m.in. boksy stanowiskowe, zestawy narzędzi, dyski sieciowe, laptopy, przyrząd kłowy), który pozwoli na lepsze wyposażenie sal szkolnych. Wszystkie działania prowadzone w projekcie mają na celu pomoc w zdobyciu nowych umiejętności oraz uprawnień, które uczniowie oraz nauczyciele będą mogli wykorzystać w przyszłości.

Głównym celem projektu jest podniesienie jakości szkolnictwa zawodowego poprzez dostosowanie Zespołu Szkół w Nowym Dworze Gdańskim do zmieniającej się gospodarki, w tym w szczególności do potrzeb branż kluczowych dla regionu.

Realizacja celu głównego nastąpi poprzez następujące cele szczegółowe:

1. Zwiększenie szans 250 uczniów na odniesienie sukcesu na rynku pracy, w tym poprzez nabywanie tzw. kompetencji "miękkich";
2. Dostosowanie kompetencji zawodowych 12 nauczycieli zatrudnionych w ZS do wymogów dynamicznie zmieniającego się rynku pracy;
3. Zwiększenie udziału i usystematyzowanie współpracy ZS z pracodawcami oraz szkołami wyższymi;
4. Promocja pozytywnego wizerunku ZS wśród mieszkańców Pomorza.

KULTURA

KRAJOBRAZ KULTUROWY

Powiat Nowodworski położony jest na terenie dwóch krain geograficznych: Mierzei Wiślanej i Żuław Wiślanych.

Mierzeja Wiślana stanowi piaszczysty wał na południowo-wschodnim brzegu Zatoki Gdańskiej, którego wysokość w niektórych miejscach przekracza 30 metrów, oddziela Zalew Wiślany i Żuławy Wiślane od otwartych wód Zatoki.

Żuławy Wiślane wchodzą w skład makroregionu Pobrzeża Gdańskiego i podprowincji Pobrzeża Południowobałtyckiego. Odznaczają się płaskim ukształtowaniem terenu, z jednoczesnym występowaniem obszarów depresyjnych, poprzecinanym licznymi rzekami i kanałami. Wody powierzchniowe na Żuławach Wiślanych, w wyniku długotrwałej działalności człowieka, zatraciły swoje naturalne cechy: przy minimalnym spadku ich poziom zbliżony jest do poziomu morza. Wszystkie cieką są tu właściwie kanałami, których poziom jest regulowany sztucznie.

Ukształtowanie terenu Żuław i Mierzei Wiślanej ma typowo antropogeniczne pochodzenie, w krajobrazie występują takie elementy jak: wały wiślane, sieć komunikacyjna drogowa i wodna, sieć melioracyjna, na którą składają się takie elementy jak: groble, kanały, rowy, śluzy, przepusty, nasadzenia zieleni wzdłuż dróg, terpy, układy przestrzenne wsi i miast, zespoły zabudowy, obiekty architektury i budownictwa, parki oraz cmentarze.

Pod względem gospodarczym jest to typowy krajobraz wiejski (rolniczy); charakterystyczne są mozaikowate uprawy polowe, użytki zielone (łąki i pastwiska) ze zwartym i rozproszonym osadnictwem wiejskim.

Na terenie Powiatu Nowodworskiego występuje kilka typów przestrzennych wsi. Budownictwo na terenie Powiatu wykazuje dużą różnorodność, a dzięki temu wyróżnia się na tle całego kraju. Do najczęściej spotykanych na tym terenie typów należą: niewielki dom drewniany, drewniany dom z facjatą w połaci, dom ze ścianką kolankową, dom z loggią, domy o dachach mansardowych, dom z prostopadłym skrzydłem, dom drewniany, dom murowany.

OBIEKTY ZABYTKOWE

Do rejestru zabytków województwa pomorskiego wpisanych jest 109 zespołów i obiektów nieruchomości zlokalizowanych na terenie Powiatu Nowodworskiego. Stanowią one różnorodną grupę zabytków od obiektów sakralnych do zabytków techniki.

Wśród zabytków architektury sakralnej wyróżniamy świątynie gotyckie, kościoły neogotyckie oraz drewniane kościoły. Znajdują się one w Żelichowie, Kmiecinie, Lubieszewie, Marynowach, Niedźwiedzicy, Orłowie, Tuji, Jezierniku, Ostaszewie, Palczewie, Stegnie, Marzęcinie, Żuławkach, Nowej Cerkwi oraz Nowym Dworze Gdańskim.

Istotnymi zabytkami są również nekropolie takie jak: cmentarz rzymskokatolicki wraz z układem zieleni wysokiej i bramą cmentarną w Marynowach, cmentarz mennonicki w Różewie, cmentarz mennonicki w Stawcu, cmentarz przykościelny w Nowej Cerkwi; teren cmentarza ewangelickiego (obecnie rzymskokatolickiego) w Mikoszewie, cmentarz przykościelny oraz cmentarz ewangelicki w Żuławkach.

Wartościową grupę zabytków stanowią domy, wille i pensjonaty w Nowym Dworze Gdańskim i Krynicy Morskiej, jednak za najbardziej charakterystyczną zabudowę Żuław należy uznać olęderskie zagrody składające się z domu, budynków gospodarczych i inwentarskich w różnych konfiguracjach.

Na terenie Powiatu zachowała się również liczna grupa typowych zagród olęderskich (w tym z domami podcieniowymi), znajdują się one w: Marynowach, Lubieszewie, Orłótku, Myszewku, Rychnowie i Tuji (miasto i gmina Nowy Dwór Gdański), Gniazdowie, Jezierniku, Nowej Cerkwi, Nowej Kościelnicy, Palczewie (gm. Ostaszewo), Drewnicy, Mikoszewie, Przemysławiu, Rybinie Żuławskim, Wiśniówce oraz Żuławkach (gm. Stegna). Ciekawą grupę stanowią zabytki budownictwa rybackiego w Kątach Rybackich (gm. Sztutowo) i Krynicy Morskiej (m.in. przy ul. Gdańskiej, Rybackiej i Zabytkowej) – niewielkie domy w konstrukcji drewnianej lub murowanej, z bogatą dekoracją snycerską szczytów i werand oraz ozdobnymi okiennicami.

Ponadto, na obszarze Powiatu występują zabytki techniki. Są to przede wszystkim: wieża ciśnień w Nowym Dworze Gdańskim, zespół budynków fabryki i browaru Stobbego w Nowym Dworze Gdańskim, wiatrak w Palczewie, mosty drogowe, śluza „Twierdza Gdańska Głowa”.

Do rejestru zabytków wpisane są również zabytki ruchome – jest to wyposażenie kilkunastu kościołów rzymskokatolickich oraz jednego kościoła grekokatolickiego.

W granicach Powiatu występują również bardzo cenne zabytki archeologiczne. Są to: osada otwarta z okresu wpływów rzymskich oraz późnego średniowiecza

w Lubieszewie (miasto i gmina Nowy Dwór Gdański) oraz neolityczne osady bursztyniarskie w Wybicku i Niedźwiedziówce (gmina Stegna).

Należy również zaznaczyć, że wszystkie gminy wchodzące w skład Powiatu Nowodworskiego posiadają gminne ewidencje zabytków, gdzie wpisanych jest ponad 1300 obiektów i zespołów zabytkowych. Jednakże nie wszystkie gminy posiadają aktualne Programy opieki nad zabytkami.

MUZEA O ZNACZENIU KRAJOWYM

Na terenie Powiatu Nowodworskiego znajdują się dwa muzea wpisane do rejestru Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Pierwsze z nich to Muzeum Stutthof w Sztutowie stanowiące były niemiecki nazistowski obóz koncentracyjny i zagłady. Wśród najważniejszych zabytków na terenie Muzeum można odnaleźć: częściowo zachowany Stary Obóz, komorę gazową, komendaturę wraz z garażami oraz przestrzeń ogrodów warzywnych i szklarni. Ponadto znajduje się tam rekonstrukcja krematoriów, puste pola tzw. Nowego Obozu i Obozu Żydowskiego, a także pomnik monumentalny autorstwa Wiktora Tołkina.

Drugie to Muzeum Zalewu Wiślanego w Kątach Rybackich, które jest oddziałem Narodowego Muzeum Morskiego w Gdańsku. W Muzeum zgromadzone są zabytki związane z historią rybołówstwa i szkutnictwa na Zalewie Wiślanym. Wystawa prezentuje tradycyjne łodzie rybackie, w tym 10-metrowy barkas napędzany żaglem, narzędzia połowowe z końca XIX i początku XX w., a także zabytkowy warsztat szkutniczy rodziny Schmidtów z miejscowości Łasza k. Sztutowa. Ponadto ekspozycję wzbogacają: wóz do transportu łodzi ratowniczej, narzędzia do połowów podlodowych, unikatowy bojer „Ludowy 8” oraz artystyczny akcent – niezwykła rzeźba „Łódź” wykonana z kilkudziesięciu tysięcy patyków wyrzuconych przez morze.

POZOSTAŁE MUZEA

Na terenie Powiatu znajdują się również następujące muzea:

- ❖ Muzeum Żuławski Park Historyczny – należą do niego również Lapidarium – Cmentarz Jedenastu Wsi – filia w Żelichowie-Cyganku oraz flota śródlądowa Klubu Nowodworskiego;
- ❖ Muzeum Przyrodniczo-Myśliwskie w Krynicy Morskiej;
- ❖ Prywatne Muzeum Bursztynu w Stegnie.

GMINNE INSTYTUCJE KULTURY

GMINA MIASTA KRYNICA MORSKA

Jednostką organizacyjną gminy miasta Krynica Morska działającą w dziedzinie kultury jest Miejska Biblioteka Publiczna.

Biblioteka co roku bierze udział w Wieloletnim Programie Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego – Narodowym Programie Rozwoju Czytelnictwa na lata 2021-2025.

W Bibliotece jest wydzielone miejsce na czytelnię, z którego mogą korzystać użytkownicy. W 2023 roku zarejestrowanych było łącznie 749 czytelników, w tym 167 stałych oraz 582 sezonowych. Wskaźnik liczby czytelników na 100 mieszkańców wyniósł: 59,97.

Biblioteka stara się dotrzeć do wszystkich osób – możliwa jest dostawa książki czytelnikom do domów w razie potrzeby. Prowadzona jest w tym zakresie również współpraca z pracownikami MOPS w Krynicy Morskiej dla osób objętych pomocą społeczną.

W Bibliotece cyklicznie prowadzone są zajęcia dla mieszkańców, w różnych grupach wiekowych. Są to przykładowo zajęcia taneczno-ruchowe dla dzieci, młodzieży i dorosłych. Ponadto prowadzone są zajęcia upowszechniające czytelnictwo, plastyczne, tematyczne z książką i komputerem, spotkania autorskie, itp.

Dodatkowo w pomieszczeniach biblioteki odbywały się comiesięczne spotkania krynickiego Koła Emerytów i Rencistów oraz spotkania okolicznościowe.

MIASTO I GMINA NOWY DWÓR GDAŃSKI

W mieście i gminie Nowy Dwór Gdański w zakresie rozwoju kultury istotne znaczenie mają dwie samorządowe instytucje kultury oraz obiekt historyczny.

Żuławski Ośrodek Kultury pełni kluczową rolę w organizowaniu wydarzeń kulturalnych, kursów, warsztatów i wystaw, dzięki czemu zapewnia mieszkańcom różnorodne formy aktywności kulturalnej. W ramach ŻOK funkcjonuje również Kino „Za rogiem”.

Publiczna Biblioteka Miasta i Gminy stanowi źródło wiedzy i kultury dla społeczności, oferując dostęp do różnorodnej kolekcji książek, czasopism, multimediiów, a także organizując liczne spotkania, warsztaty i czytelnicze wydarzenia.

Żuławski Park Historyczny to miejsce, które przybliży historię i kulturę regionu, przyciągając zarówno mieszkańców, jak i turystów zainteresowanych dziedzictwem lokalnym.

GMINA OSTASZEWO

Samorządową instytucją kultury funkcjonującą na terenie gminy Ostaszewo jest Biblioteka Publiczna i Gminny Ośrodek Kultury w Ostaszewie. Działa przez dwie wyodrębnione wewnętrznie komórki organizacyjne: Bibliotekę Publiczną oraz Gminny Ośrodek Kultury.

W ramach działalności Biblioteki organizowane są spotkania autorskie, prowadzone lekcje biblioteczne, współorganizowane wydarzenia plenerowe, kulturalne, a także organizowane spotkania dyskusyjne i wystawy książkowe.

W 2023 r. w Bibliotece zarejestrowanych było łącznie 184 czytelników i czytelniczek, którzy wypożyczyli 4 196 woluminów i odwiedzili bibliotekę 1 612 razy.

Gminny Ośrodek Kultury prowadzi działalność w zakresie upowszechniania kultury, sztuki i nauki oraz zachowania dziedzictwa kulturowego. Ponadto realizuje zadania zapewniające prawidłowy proces kultury fizycznej, uprawiania sportu i rekreacji przez mieszkańców gminy.

W ramach swojej działalności GOK (często we współpracy z władzami samorządowymi czy sołectwami) organizuje imprezy czy wydarzenia kulturalne, jak na przykład zabawa sylwestrowo-noworoczna, turnieje piłki nożnej, koncerty, wyjazdy kulturalne, wydarzenia plenerowe. Ponadto zapewnia zajęcia dla dzieci podczas ferii zimowych oraz wakacji.

GMINA STEGNA

W gminie Stegna funkcjonują następujące centra kultury – Gminny Ośrodek Kultury w Stegnie wraz z działającą w jego strukturach Biblioteka Publiczna Gminy Stegna.

Wśród działań realizowanych przez Gminny Ośrodek Kultury wyróżnić można przede wszystkim: organizację koncertów, warsztatów, konkursów, dyskotek, wystaw. Ponadto przy GOK funkcjonują różnego rodzaju koła zainteresowań: sportowe, plastyczne, muzyczne, gimnastyczne, psychologiczne.

Działalność podstawowa Biblioteki to gromadzenie, opracowywanie i udostępnianie księgozbioru. W Bibliotece na koniec 2023 roku zarejestrowanych było łącznie 1 010 czytelników, którzy wypożyczyli 14 835 książek oraz odwiedzili Bibliotekę 13 718 razy.

Biblioteka wraz z filiami bierze udział w akcji czytelniczej Mała Książka Wielki Człowiek. Ponadto w Bibliotece działa Klub Czytających Rodzin „Wielorybek”.

Dodatkowo prowadzone są działania o charakterze kulturalnym, zarówno w formie stacjonarnej, jak i online.

Na terenie Gminy funkcjonuje również Kino „Za rogiem”.

GMINA SZTUTOWO

W gminie Sztutowo działania o charakterze kulturalnym prowadzone są zarówno przez świetlice, jak i Bibliotekę Publiczną.

Świetlice funkcjonują w następujących miejscowościach:

- ❖ Świetlica opiekuńczo-wychowawcza w Sztutowie;
- ❖ Świetlica opiekuńczo-wychowawcza w Grochowie Trzecim;
- ❖ Świetlica w Łaszce;
- ❖ Świetlica w Kątach Rybackich.

Prowadzone są w nich cyklicznie różnorodne zajęcia dla wszystkich grup wiekowych. Są to na przykład: warsztaty (kreatywne, kulinarne, podróżnicze), wystawy, wycieczki, zajęcia integracyjne, wyjazdy, świąteczne uroczystości, festyny.

Biblioteka Publiczna w Sztutowie, z filią w Kątach Rybackich, organizują systematycznie spotkania zarówno towarzyskie, jak i kulturalne.

SPORT

Na terenie Powiatu Nowodworskiego funkcjonuje 10 klubów sportowych (łącznie z uczniowskimi klubami sportowymi). Lokalne kluby sportowe pełnią ważną rolę w krzewieniu aktywności fizycznej mieszkańców, należy więc w najbliższych latach podjąć działania wspierające ich rozwój.

Powiat Nowodworski jest stosunkowo dobrze wyposażony w infrastrukturę sportową, na którą składają się m.in. stadiony (w Nowym Dworze Gdańskim i Sztutowie, który aktualnie jest w przebudowie), hale sportowe, boiska do piłki

nożnej, koszykówki, siatkówki, piłki ręcznej, korty tenisowe, przyszkolne sale gimnastyczne, siłownie oraz baseny.

Na terenie gminy miasta Krynica Morska funkcjonuje Centrum Sportowo-Rekreacyjne przy ulicy Rybackiej 28. Jest to obiekt o powierzchni 22 tysięcy m², na terenie którego można bezpłatnie korzystać m.in. z siłowni plenerowej, placu zabaw, toru rowerowego, kortów do tenisa ziemnego oraz boiska multifunkcyjnego, w tym do koszykówki, piłki ręcznej, siatkówki oraz piłki nożnej. Miasto i gmina Nowy Dwór Gdański zarządza Miejskimi Obiektami Sportowymi w Nowym Dworze Gdańskim przy ulicy Warszawskiej oraz obiektami sportowymi na terenach wiejskich, zapewniając mieszkańcom dostęp do infrastruktury sportowej. Na terenie gminy Ostaszewo znajduje się hala sportowa w Ostaszewie oraz boiska piłkarskie. W gminie Stegna zlokalizowana jest Hala Sportowa i Stadion Lekkoatletyczny w Drewnicy oraz boiska sportowe. Natomiast mieszkańcy gminy Sztutowo mają możliwość korzystania z boisk sportowych.

Gminy Powiatu Nowodworskiego aktywnie wspierają rozwój dzieci i młodzieży oraz organizują liczne wydarzenia sportowe, a także zajęcia pozalekcyjne.

TURYSTYKA I REKREACJA

Powiat Nowodworski charakteryzuje się istotnym potencjałem turystycznym i rekreacyjnym, wynikającym w szczególności z jego położenia oraz dostępnych zasobów naturalnych.

POŁOŻENIE I DOSTĘPNOŚĆ KOMUNIKACYJNA

Powiat Nowodworski zlokalizowany jest północnej części Polski, co stanowi jego istotną zaletę, szczególnie w kontekście turystyki krajowej i międzynarodowej. Wśród autów regionu w zakresie komunikacji można wyróżnić przede wszystkim:

- ❖ Bliskość Trójmiasta – Nowy Dwór Gdański, a także inne miejscowości Powiatu znajdują się w niewielkiej odległości od Gdańska, Gdyni i Sopotu,

co umożliwia szybki dostęp do dużych centrów turystycznych w województwie;

- ❖ Bliskość wybrzeża Bałtyku – Powiat leży na południe od Zatoki Gdańskiej, co zapewnia turystom łatwy dostęp do plaż, portów rybackich, a także obszarów chronionych, jak na przykład Rezerwat Przyrody Mewia Łacha;
- ❖ Dostęp do kluczowej infrastruktury drogowej – Powiat posiada dobrze rozwiniętą sieć dróg, co sprzyja turystyce samochodowej, zlokalizowane są tam ważne drogi krajowe (jak droga krajowa nr 7) oraz drogi wojewódzkie łączące region z innymi częściami Polski;
- ❖ Transport publiczny – w regionie funkcjonuje zarówno komunikacja autobusowa, jak i kolejowa (wąskotorowa, dostępna jedynie w sezonie letnim, w miesiącach maj-wrzesień), co sprawia, że transport publiczny stanowi alternatywę dla turystów.

ZASOBY PRZYRODNICZE I KRAJOBRAZOWE

Powiat Nowodworski posiada znaczny potencjał przyrodniczy, który stanowi kluczową atrakcję turystyczną. Wśród głównych zasobów przyrodniczych i krajobrazowych można wyróżnić:

- ❖ Lasy i tereny zielone – Powiat jest obszarem o dużych powierzchniach leśnych, które sprzyjają turystyce pieszej i rowerowej, a przy tym pełnią ważną rolę ekologiczną, chroniąc bioróżnorodność i zapewniając warunki do wypoczynku w zgodzie z naturą;
- ❖ Rezerваты przyrody – Powiat znajduje się w bliskim sąsiedztwie obszarów chronionych, jak na przykład Rezerwat Przyrody Mewia Łacha, który stanowi jedno z głównych siedlisk ptaków wodno-błotnych, jest to miejsce szczególnie atrakcyjne dla turystów zainteresowanych fauną i florą charakterystyczną dla wybrzeża;
- ❖ Obszary Natura 2000 – na terenie Powiatu zlokalizowanych jest łącznie pięć obszarów Natura 2000, które chronią cenne siedliska i gatunki roślin

- oraz zwierząt, jak na przykład czapla siwa, łabędź niemy, cyraneczka, bielik, zielonka, mewa mała, posiadają one wyjątkowe walory przyrodnicze;
- ❖ Zalew Wiślany – stanowi atrakcyjny akwen, na którym można uprawiać sporty wodne, a także skorzystać z tzw. jachtingu;
  - ❖ Rzeki i kanały – umożliwiają korzystanie z różnych form rekreacji na wodzie, atrakcyjnym w tym zakresie jest szlak wodny z Gdańska na Zalew Wiślany (z odnogą do Nowego Dworu Gdańskiego – rzeką Tugą), na którym można spotkać zabytkowe budowle wodne, jak śluza Gdańska Głowa, mosty zwodzone czy stacje pomp;
  - ❖ Szlaki turystyczne – dzięki różnorodności krajobrazów i atrakcji turystycznych Powiat jest idealnym miejscem dla miłośników pieszych czy rowerowych wycieczek, wśród najważniejszych szlaków można wyróżnić przede wszystkim: szlak pieszo-rowerowy wzdłuż wybrzeża Zatoki Gdańskiej, Szlak św. Jakuba, Trasa Rowerowa Mierzei Wiślanej, Szlak rowerowy R10 na Mierzei Wiślanej, Pomorskie Trasy Rowerowe.

ATRAKCJE KULTURALNE I HISTORYCZNE

Powiat Nowodworski odznacza się bogatym dziedzictwem kulturowym i historycznym, które przyciąga turystów poszukujących unikalnych doświadczeń. Wśród licznych zabytków można wyróżnić przede wszystkim kościoły, dwory czy budowle obronne (szerzej opisane w podrozdziale Kultura). Ponadto należy zaznaczyć, że wiele miejscowości, jak na przykład Nowy Dwór Gdański, mają bogatą historię sięgającą średniowiecza, co czyni je interesującymi punktami do zwiedzania. Historia regionu związana jest przede wszystkim z działaniami wojennymi czy rozwojem gospodarki rybackiej. Na terenie Powiatu funkcjonują również muzea, które pozwalają na zgłębianie wiedzy o historii regionu, jak Muzeum Żuławskie w Nowym Dworze Gdańskim czy Muzeum Stutthof w Sztutowie.

Warto również wspomnieć, że w Powiecie organizowane są różnorodne festiwale, wystawy i imprezy promujące lokalne tradycje. Przykładem są Dni Nowego Dworu Gdańskiego, Lato z Radiem w Stegnie, Międzynarodowy Festiwal Organowy w Stegnie czy letnie koncerty w gminie Ostaszewo.

INFRASTRUKTURA TURYSTYCZNA

Infrastruktura turystyczna Powiatu ulega systematycznemu rozwojowi, co wpływa pozytywnie na komfort pobytu turystów.

GMINA MIASTA KRYNICA MORSKA

Gmina Miasta Krynica Morska to jeden z najpopularniejszych nadmorskich kurortów w Polsce. Znajdują się tutaj szerokie, piaszczyste plaże, które są doskonałym miejscem do odpoczynku oraz kąpieli słonecznych i morskich. Plaże te są utrzymane w bardzo dobrym stanie i posiadają odpowiednią infrastrukturę, taką jak przebieralnie, punkty gastronomiczne oraz wypożyczalnie sprzętu wodnego.

Jeden z najważniejszych punktów turystycznych w gminie stanowi Latarnia Morska. Z jej szczytu rozciąga się widok na Bałtyk oraz całą Mierzeję Wiślaną. Latarnia jest dostępna do zwiedzania, co sprawia, że jest popularnym celem wycieczek turystycznych. Co istotne można tutaj dostać się zarówno pieszo, jak i rowerem

Krynica Morska ma szeroką ofertę noclegową, rozpoczynając na pensjonatach i domkach letniskowych, a kończąc na luksusowych hotelach. Co istotne baza noclegowa jest systematycznie modernizowana, co wpływa na komfort użytkowników. Ponadto warto zauważyć, że gmina ma rozwiniętą bazę gastronomiczną, oferującą dania regionalne oraz ryby bałtyckie.

Gmina Miasta Krynica Morska stanowi również miejsce, w którym organizowane są liczne wydarzenia kulturalne, jak festiwale muzyczne, artystyczne czy związane z tradycjami morskimi. Wydarzenia te przyciągają turystów w różnych okresach

roku, ale szczególnie w sezonie letnim. Są to doskonałe okazje, by poznać lokalną kulturę i tradycję.

MIASTO I GMINA NOWY DWÓR GDAŃSKI

Miasto i gmina Nowy Dwór Gdański posiada rozwiniętą infrastrukturę dla miłośników turystyki wodnej. W Osłonce zlokalizowana jest Przystań Żeglarska, z której skorzystać mogą żeglarze płynący od strony Gdańska rzeką Szkarpawą i od strony Malborka rzeką Nogatem. Przystań podzielona jest wałem przeciwpowodziowym na dwie części – nadwodną i lądową. Przy przystani znajdują się również dwa pomosty dla kajakarzy, a na terenie obiektu znajdują się suszarki do kajaków.

Miasto i gmina oferuje szeroki wybór noclegów, od pensjonatów i hotelu po gospodarstwa agroturystyczne. Można tu znaleźć miejsca, które oferują noclegi w ciszy i spokoju, w bliskim sąsiedztwie przyrody. Agroturystyka jest tu szczególnie popularna, ponieważ turyści mogą poczuć się jak gospodarze na wsi, uczestnicząc w codziennych pracach rolnych. Wiele obiektów noclegowych oferuje również dodatkowe atrakcje, takie jak jazda konna, wędkowanie czy ogniska. W regionie rozwinęła się także infrastruktura dla osób preferujących wypoczynek na świeżym powietrzu, z możliwością korzystania z domków letniskowych.

W mieście i gminie Nowy Dwór Gdański funkcjonuje dobrze rozwinięta sieć ścieżek rowerowych, które prowadzą przez malownicze tereny Żuław Wiślanych. Przykładem jest między innymi trasa rowerowa wybudowana w ciągu dawnej linii kolei wąskotorowej, którą można dojechać do wsi Tuja, położonej w niedalekiej odległości rzeki Święta. Inną interesującą trasą jest ta z Nowego Dworu Gdańskiego do Żelichowa.

Na terenie miasta i gminy można również znaleźć liczne ścieżki piesze, które umożliwiają zwiedzanie okolicznych rezerwatów przyrody. Wędrując po tych

trasach, turyści mają szansę podziwiać nie tylko przyrodę, ale także zabytki kulturowe.

GMINA OSTASZEWO

Gmina Ostaszewo znajduje się w sercu Żuław Wiślanych. Tereny te są idealne do turystyki pieszej, rowerowej, a także dla miłośników fotografii przyrodniczej. Żuławy Wiślane to także historyczny obszar, który przekształcili ludzie, budując systemy melioracyjne i wały przeciwpowodziowe. Turyści mogą zwiedzać zarówno tereny rolnicze, jak i malownicze zakątki chronionych obszarów przyrodniczych.

Największą wartością gminy stanowią jej krajobraz kulturowy, związany z żuławskim systemem polderów, zieleń śródpolna, charakterystyczna fauna i flora czy historyczna zabudowa wiejska i sakralna.

Na przestrzeni wieków przenikały się tutaj różne kultury, jak pruska, pomorska, holenderska, ukraińska, mennonicka, niemiecka i polska, które pozostawiły po sobie ślady. Najbardziej wartościowe są doskonale zachowane układy osadnicze wsi, zarówno średniowieczne, jak i nowożytne. Spośród obiektów architektonicznych, na największą uwagę zasługują domy podcieniowe. Domy te oraz zagrody typu holenderskiego stały się najbardziej charakterystycznymi elementami żuławskiej tradycji budowlanej.

GMINA STEGNA

Gmina Stegna to jedno z najczęściej wybieranych miejsc wypoczynkowych nad morzem. Szerokie, piaszczyste plaże i czysta woda przyciągają turystów każdego lata. Idealne warunki do kąpieli słonecznych, relaksu i spacerów sprawiają, że Stegna cieszy się dużą popularnością wśród rodzin z dziećmi, jak również miłośników sportów wodnych. W regionie znajdują się również kąpieliska, które zapewniają bezpieczeństwo kąpiącym się turystom.

Stegna jest częścią popularnego szlaku turystycznego wzdłuż Mierzei Wiślanej. Szlak prowadzi przez malownicze plaże, lasy i tereny przyrodnicze, a także przez miejscowości turystyczne, które są pełne zabytków i atrakcji. Turyści mogą wybrać się na pieszą wędrowkę lub na wycieczkę rowerową, podziwiając piękno wybrzeża i bogatą florę.

Ponadto oferuje turystom ofertę sportów wodnych, takich jak na przykład kajakarstwo. W sezonie letnim na plażach organizowane są zawody i warsztaty sportowe, które przyciągają pasjonatów aktywnego wypoczynku. Ponadto, gmina rozwija zaplecze dla turystyki rowerowej, oferując liczne ścieżki rowerowe wzdłuż wybrzeża i lasów.

Gmina Stegna to miejsce, gdzie tradycje przeplatają się z nowoczesnym turystycznym życiem. W gminie znajdują się liczne zabytki i miejsca związane z historią regionu, takie jak zabytkowe kościoły czy pomniki. Warto zwrócić uwagę na elementy architektoniczne, które świadczą o bogatej historii tych ziem.

Gmina dysponuje bogatą bazą noclegową, w tym pensjonatami, hotelami i ośrodkami wypoczynkowymi. Występują także pola namiotowe, które umożliwiają spędzanie wakacji na łonie natury. W sezonie letnim oferta noclegowa jest bardzo szeroka, dzięki czemu pozwala pomieścić wszystkich turystów odwiedzających region. Wiele obiektów oferuje dodatkowe atrakcje, jak baseny, sauny, wypożyczalnie rowerów czy organizowanie ognisk. Ponadto Gmina posiada dobrze rozwiniętą bazę gastronomiczną, w tym restauracje, kawiarnie i smażalnie ryb. W sezonie letnim oferta gastronomiczna staje się jednym z głównych atutów regionu. Turyści mogą skosztować regionalnych specjałów, w tym świeżych ryb bałtyckich, a także skorzystać z licznych punktów gastronomicznych przy plaży.

GMINA SZTUTOWO

Gmina Sztutowo leży na terenie Mierzei Wiślanej, która jest znana ze swoich szerokich, piaszczystych plaż. To jedno z najlepszych miejsc na wypoczynek nad wodą, z pięknymi widokami i spokojnym morzem. W sezonie letnim plaże są pełne turystów, którzy spędzają czas opalając się, pływając, czy uprawiając sporty wodne. W okolicy znajdują się również liczne kąpieliska, które oferują bezpieczne warunki do kąpieli. Jest to miejsce, które przyciąga zarówno rodziny z dziećmi, jak i miłośników sportów wodnych.

Gmina ma bogatą ofertę dla miłośników turystyki rowerowej. Szlak Mierzei Wiślanej jest jednym z najpopularniejszych, łączącym miejscowości wzdłuż wybrzeża. Szlak ten prowadzi przez malownicze tereny Mierzei, wzdłuż plaż, lasów i rezerwatów. Rowerzyści mogą korzystać z dobrze przygotowanych tras, które pozwalają na aktywne zwiedzanie regionu. Dla turystów preferujących długie wycieczki rowerowe, gmina oferuje także połączenia z innymi regionami, w tym z Gdańskiem i Elblągiem.

Gmina Sztutowo to nie tylko przyroda, ale także ciekawe miejsca historyczne, takie jak zabytkowe kościoły oraz tradycyjne zabudowania wiejskie.

Muzeum Stutthof jest jednym z najważniejszych miejsc pamięci o II wojnie światowej w Polsce. Znajduje się tu były obóz koncentracyjny, który był miejscem przetrzymywania i eksterminacji tysięcy ludzi. Dziś muzeum pełni rolę edukacyjną, upamiętniając ofiary i przypominając o tragicznych wydarzeniach z przeszłości. Turyści mogą zwiedzać teren obozu, oglądać wystawy oraz uczestniczyć w organizowanych prelekcjach. To miejsce, które przyciąga nie tylko turystów z Polski, ale także z całego świata, którzy chcą poznać historię tego dramatycznego aspektu wojny.

Gmina posiada rozwiniętą bazę noclegową, w tym pensjonaty, hotel, domki letniskowe i ośrodki wypoczynkowe. W sezonie letnim działają także liczne restauracje, sklepy spożywcze oraz kawiarnie, co sprawia, że turystyka w tym regionie jest dobrze zorganizowana.

POMOC SPOŁECZNA

Zadania z zakresu pomocy społecznej na terenie Powiatu Nowodworskiego realizują przede wszystkim gminne, miejsko-gminne oraz miejskie ośrodki pomocy społecznej. Organem, który realizuje politykę społeczną z ramienia Powiatu jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim. W jego strukturach działa również Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej.

Do jednostek wsparcia instytucjonalnego w zakresie pomocy społecznej, działających na terenie Powiatu Nowodworskiego należą:

- ❖ świetlice środowiskowe i socjoterapeutyczne,
- ❖ placówki wsparcia dziennego,
- ❖ Dom dla Dzieci w Nowym Dworze Gdańskim,
- ❖ Warsztaty Terapii Zajęciowej w Marzęcinie,
- ❖ Warsztaty Terapii Zajęciowej w Jantarze,
- ❖ Warsztaty Terapii Zajęciowej w Nowym Dworze Gdańskim,
- ❖ Dom Pomocy Społecznej „MORS” w Stegnie.
- ❖ Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczy w Jezierniku

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie realizuje zadania Powiatu Nowodworskiego z zakresu pomocy społecznej będące zadaniami własnymi Powiatu oraz zadania z zakresu administracji rządowej, nałożone przepisami lub wykonywane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej lub innymi podmiotami. Ponadto Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie realizuje również inne zadania Powiatu z zakresu rehabilitacji społecznej osób

niepełnosprawnych. W 2023 r. z usług Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim skorzystały 1 094 osoby.

W 2023 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim współpracowało z 46 rodzinami zastępczymi oraz 2 rodzinnymi domami dziecka, w których przebywało łącznie 133 dzieci.

Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Nowym Dworze Gdańskim świadczy pomoc dorosłym mieszkańcom Powiatu Nowodworskiego, którzy znaleźli się w sytuacji kryzysowej, to znaczy takiej, w której sami, bez pomocy z zewnątrz, wykorzystując znane im dotąd metody i środki, nie są w stanie poradzić sobie i rozwiązać problemów, z którym się borykają. W 2023 r. z porad specjalistów Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej jednorazowo skorzystało 170 osób, w tym 47 osób w zakresie porad psychologicznych, 119 osób w zakresie porad prawnych oraz 18 osób w zakresie poradnictwa rodzinnego prowadzonego przez pracownika socjalnego.

Na terenie Powiatu Nowodworskiego funkcjonuje stacjonarna placówka pomocy społecznej – Dom Pomocy Społecznej „MORS” w Stegnie, przeznaczony dla osób w podeszłym wieku i przewlekle somatycznie chorych. Placówka dysponuje 130 miejscami dla mieszkańców stałych oraz 45 miejscami dla osób z niepełnosprawnością, korzystających z turnusów rehabilitacyjnych dofinansowanych ze środków PFRON.

Na terenie gminy Stegna funkcjonują cztery Placówki Wsparcia Dziennego „Klub Emp@tia”. Do Klubów Emp@tia do końca 2023 r. zapisanych było 41 dzieci, jednak ogólnie korzystało z zajęć 69 dzieci. Pierwsza placówka mieści się w budynku filii bibliotecznej w Tujsku, a pozostałe w budynkach świetlicy wiejskiej w miejscowościach Drewnica, Nowotna oraz Bronowo. W 2023 r. na terenie miasta i gminy Nowy Dwór Gdański powstała Placówka Wsparcia Dziennego

„Strefa Pozytywnych Emocji”, która jest prowadzona jako Opiekuńcza Placówka Wsparcia Dziennego. Pod opieką placówki przebywało 32 dzieci z 26 rodzin.

Dom dla Dzieci w Nowym Dworze Gdańskim od sprawuje całodobową opiekę nad dziećmi w formie placówki opiekuńczo — wychowawczej typu socjalizacyjnego. Dom jest przeznaczony dla 14 dzieci.

Tabela przedstawia dane dotyczące liczby osób korzystających z usług Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim w latach 2019-2023.

Tabela 12 Liczba osób korzystających z usług Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim w latach 2019-2023

	2019	2020	2021	2022	2023
Mieszkańcy Domu Pomocy	154	147	134	134	139
Osoby niepełnosprawne	641	567	618	411	461
Ośrodek Interwencji Kryzysowej	180	134	146	202	170
Dzieci w pieczy zastępczej	93	96	110	126	133
Osoby w Placówce opiekuńczo-wychowawczej Dom dla Dzieci w Nowym Dworze Gdańskim	17	19	17	20	17
Uczestnicy Warsztatów Terapii Zajęciowej	66	66	66	66	66

	2019	2020	2021	2022	2023
Mieszkańcy mieszkań treningowych	1	1	2	5	5
Osoby usamodzielnione	7	12	15	19	15
Umieszczeni w Młodzieżowych Ośrodkach Wychowawczych	6	7	-	-	-
Rodzice zastępczy	-	-	-	64	-
Rodziny zastępcze oraz osoby prowadzące Rodzinny Dom Dziecka (RDD)	48	47	49	46	48
Beneficjenci aktywnego samorządu	34	42	36	28	38
Cudzoziemcy	-	-	-	-	2
RAZEM	1 241	1 239	1 193	1 057	1 094

Źródło: opracowanie własne na podstawie Raportów o stanie Powiatu Nowodworskiego za lata 2019-2023

W latach 2019-2022 widoczny był systematyczny spadek liczby osób korzystających z usług Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim, następnie w 2023 r. nastąpił wzrost.

Kolejna tabela przedstawia powody udzielenia wsparcia mieszkańcom Powiatu Nowodworskiego w latach 2019-2023. Należy zaznaczyć, że powody przyznawania pomocy mogą współwystępować ze sobą, w związku z czym nie sumują się.

Tabela 13 Powody udzielenia pomocy rodzinom zamieszkującym Powiat Nowodworski w latach 2019-2023

	2019	2020	2021	2022	2023
ubóstwo	392	323	428	299	288
sieroctwo	0	0	1	1	1
bezdomność	68	61	63	61	60
potrzeba ochrony macierzyństwa	80	61	60	58	64
bezrobocie	417	341	307	272	277
niepełnosprawność	457	410	388	369	376
długotrwała lub ciężka choroba	494	440	388	389	403
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	118	71	55	56	69
przemoc w rodzinie	13	4	6	5	4
alkoholizm	88	72	69	76	77
narkomania	3	3	2	1	4
trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	18	11	11	11	15
trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy	0	0	0	1	1

	2019	2020	2021	2022	2023
zdarzenie losowe	9	3	3	12	5
sytuacja kryzysowa	4	0	1	1	2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 9.03.2025 r.)

W analizowanym okresie głównymi powodami udzielania pomocy rodzinom w zakresie pomocy społecznej były długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność, ubóstwo oraz bezrobocie.

OPIEKA ZDROWOTNA

INFRASTRUKTURA OCHRONY ZDROWIA

SZPITALY I OPIEKA CAŁODOBOWA

Na terenie Powiatu Nowodworskiego funkcjonuje Powiatowe Centrum Zdrowia w Malborku – Szpital w Nowym Dworze Gdańskim. Szpital dysponuje oddziałem chorób wewnętrznych oraz izbą przyjęć. Swoją działalność w strukturach Powiatowego Centrum Zdrowia prowadzi również Zakład Opiekuńczo-Lecznicy w Nowym Dworze Gdańskim, który udziela całodobowych świadczeń zdrowotnych, swym zakresem obejmującym pielęgnację i rehabilitację pacjentów niewymagających hospitalizacji. Zakład zapewnia pacjentom produkty lecznicze i wyroby medyczne, pomieszczenia i wyżywienie odpowiednie do stanu zdrowia, a także prowadzi edukację zdrowotną dla pacjentów i członków ich rodzin oraz przygotowuje te osoby do samoopieki i samopielęgnacji w warunkach domowych.

W granicach Powiatu zlokalizowany jest również Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „NEPTUN” w Jantarze, w ramach którego funkcjonuje oddział rehabilitacji neurologicznej, oddział rehabilitacji kardiologicznej oraz oddział rehabilitacji ogólnoustrojowej stacjonarnej.

PODSTAWOWA OPIEKA ZDROWOTNA

W zakresie podstawowej opieki zdrowotnej na terenie Powiatu Nowodworskiego funkcjonują następujące obiekty infrastruktury ochrony zdrowia:

- ❖ Kontraktowa Praktyka Medycyny Rodzinnej Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej, ul. Sienkiewicza 17, Nowy Dwór Gdański;
- ❖ Rafał Heinzl i Lech Pietras Spółka Cywilna, ul. Sienkiewicza 17, 82-100 Nowy Dwór Gdański;
- ❖ Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Praktyka Lekarza Rodzinnego "Medyk", ul. Osiedle Nad Tugą 4, Nowy Dwór Gdański;
- ❖ PRZYCHODNIA LEKARSKO PIEŁĘGNIARSKA SPÓŁKA PARTNERSKA WOJCIECH DOBRZYŃSKI I MIROSŁAWA ŁUKASZEWICZ, ul. Warszawska 17, Nowy Dwór Gdański;
- ❖ Poradnia Podstawowej Opieki Zdrowotnej "Twój Lekarz" Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej, ul. Sienkiewicza 17, Nowy Dwór Gdański;
- ❖ Powiatowe Centrum Zdrowia w Malborku – Szpital w Nowym Dworze Gdańskim, Przychodnia przyszpitalna podstawowej opieki zdrowotnej, ul. Dworcowa 14, Nowy Dwór Gdański;
- ❖ Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Praktyka Lekarza Rodzinnego "Medyk", ul. Polna 5, Marzęcino;
- ❖ Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "Lekarz Domowy", ul. Górników 15, Krynica Morska;
- ❖ Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "Lekarz Domowy", ul. Rybacka 41, Kąty Rybackie;
- ❖ Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Sztutowie, ul. Kanałowa 7, Sztutowo;
- ❖ Poradnia Podstawowej Opieki Zdrowotnej "Twój Lekarz" Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej, ul. Wiślana 25, Drewnica;
- ❖ Zakład Lekarzy Rodzinnych "STEGMED", ul. Wojska Polskiego 12, Stegna;

Tabela przedstawia dane dotyczące liczby porad lekarskich udzielanych w ramach podstawowej opieki zdrowotnej w przychodniach działających w Powiecie Nowodworskim w latach 2019-2023.

Tabela 14 Podstawowa opieka zdrowotna w Powiecie Nowodworskim w latach 2019-2023

	2019	2020	2021	2022	2023
porady lekarskie	202 632	171 919	184 078	191 787	195 629

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 15.03.2025 r.)

Analiza danych na temat liczby porad udzielanych w ramach podstawowej opieki zdrowotnej w Powiecie Nowodworskim wykazała spadek w 2020 r., a następnie wzrost od 2021 r.

NOCNA I ŚWIĄTECZNA OPIEKA ZDROWOTNA

Świadczenia nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej na terenie Powiatu Nowodworskiego realizowane są przez Powiatowe Centrum Zdrowia w Malborku – Szpital w Nowym Dworze Gdańskim.

APTEKI OGÓLNODOSTĘPNE I PUNKTY APTECZNE

Dostęp do usług farmaceutycznych na terenie Powiatu Nowodworskiego zapewniony jest poprzez 12 aptek oraz 1 punkt apteczny.

PRZECIWDZIAŁANIE UZALEŻNIENIOM

Na terenie Powiatu Nowodworskiego funkcjonuje Ośrodek Terapii Uzależnień i Współuzależnienia w Nowym Dworze Gdańskim oraz Poradnia Zdrowia Psychicznego w Nowym Dworze Gdańskim. Obie placówki świadczą wyspecjalizowaną pomoc przez wykwalifikowanych i doświadczonych specjalistów terapii uzależnień, psychiatrii i psychologii.

Ponadto na obszarze każdej z gmin Powiatu Nowodworskiego, przy urzędach gminy funkcjonują gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych, do których kierowane są osoby uzależnione od alkoholu. Gminne komisje

rozwiązywania problemów alkoholowych podejmują wszelkie działania profilaktyczne, które mają na celu przekonać osoby uzależnione do podjęcia dobrowolnego leczenia odwykowego.

KAPITAŁ SPOŁECZNY

FREKWENCJA WYBORCZA

O poziomie aktywności społecznej mieszkańców danej jednostki samorządowej świadczy w szczególności udział w wyborach samorządowych i związany z nim wskaźnik frekwencji wyborczej. Pokazuje on, jak dana społeczność lokalna jest zaangażowana w wybór władz lokalnych i regionalnych. W Polsce w ramach wyborów samorządowych dokonuje się wyłonienia członków następujących organów jednostek samorządu terytorialnego: sejmików województwa, rad powiatów, rad gmin oraz jednoosobowych organów wykonawczych gmin – wójtów, burmistrzów, prezydentów miast.

Kolejna tabela przedstawia udział mieszkańców Powiatu Nowodworskiego w wyborach samorządowych w 2018 r. oraz 2024 r. w odniesieniu do poszczególnych gmin Powiatu, a także województwa i kraju.

Tabela 15 Wybory do rad powiatów w 2018 r. oraz 2024 r. w Powiecie Nowodworskim w odniesieniu do poszczególnych gmin Powiatu, województwa oraz kraju

	Uprawnieni do głosowania	Ważne głosy ogółem	Frekwencja wyborcza
Wybory samorządowe 2018 r.			
Polska	20 471 882	11 184 814	54,64
województwo pomorskie	1 122 347	605 430	53,94
Powiat Nowodworski	28 327	13 743	48,52
gmina Krynica Morska	1 162	738	63,51
gmina Nowy Dwór Gdański	13 893	6 572	47,30

	Uprawnieni do głosowania	Ważne głosy ogółem	Frekwencja wyborcza
gmina Ostaszewo	2 504	1 168	46,65
gmina Stegna	7 824	3 679	47,02
gmina Sztutowo	2 944	1 586	53,87
Wybory samorządowe 2024 r.			
Polska	19 865 649	10 068 971	52,80
województwo pomorskie	1 118 301	548 138	51,04
Powiat Nowodworski	27 038	11 783	45,37
gmina Krynica Morska	1 140	692	63,95
gmina Nowy Dwór Gdański	13 186	5 346	41,86
gmina Ostaszewo	2 382	1 033	45,93
gmina Stegna	7 475	3 350	46,86
gmina Sztutowo	2 855	1 362	49,77

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS oraz

<https://samorzad2024.pkw.gov.pl/samorzad2024/pl/frekwencja/Koniec/pow/221000>

(dostęp: 14.03.2025 r.)

Podsumowując dane dotyczące frekwencji wyborczej, można zauważyć spadek zaangażowania mieszkańców Powiatu Nowodworskiego w wybory lokalnych władz. Frekwencja w Powiecie w przypadku obu wyborów była niższa niż w całym kraju oraz województwie pomorskim.

Należy zaznaczyć, że największa frekwencja wyborcza została zanotowana w gminie miasta Krynica Morska, zarówno w wyborach samorządowych w 2018 r., jak i w 2024 r.

ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

Innym przejawem aktywności społecznej jest zrzeszanie się mieszkańców, wynikające z naturalnej ludzkiej potrzeby. Jej realizacja na poziomie administracyjnym jest możliwa dzięki organizacjom pozarządowym. Są to podmioty, które nie są organami ani jednostkami podległymi administracji publicznej (rządowej i samorządowej) oraz których działalność nie jest nastawiona na osiągnięcie zysku.

Na terenie Powiatu Nowodworskiego działają następujące organizacje pozarządowe:

Gmina miasta Krynica Morska (6):

- ❖ Jacht Klub Krynica Morska;
- ❖ Stowarzyszenie Lokalna Organizacja Turystyczna;
- ❖ Stowarzyszenie Obserwatorów Ptaków Wędrownych „Drapolicz”;
- ❖ Ochotnicza Straż Pożarna w Krynicy Morskiej;
- ❖ Fundacja "Otwarte umysły - otwarte serca”;
- ❖ Lokalna Grupa Rybacka - Rybacka Brać Mierzei.

Miasto i gmina Nowy Dwór Gdański (18):

- ❖ Stowarzyszenie na Rzecz Matek i Dzieci Maltretowanych oraz Dzieci Bezdomnych „Oaza”;
- ❖ Żuławskie Towarzystwo Sportowe;
- ❖ Stowarzyszenie Sprawni Inaczej w Nowym Dworze Gdańskim;
- ❖ Stowarzyszenie Miłośników Nowego Dworu Gdańskiego Klub Nowodworski;
- ❖ Ludowy Klub Sportowy „Żuławy”;
- ❖ Stowarzyszenie „Jazowa”;
- ❖ Stowarzyszenie dla Osób Niepełnosprawnych „Pomocna Dłoń”;
- ❖ Stowarzyszenie Ochotnicza Straż Pożarna;
- ❖ Stowarzyszenie Przyjaciół Marzęcina;

- ❖ Stowarzyszenie Żuławskiej Kolei Dojazdowej w Nowym Dworze Gdańskim;
- ❖ Stowarzyszenie Strefa Turystyczna Nogat;
- ❖ Stowarzyszenie „Kępki” w Kępkach;
- ❖ Stowarzyszenie Miast Partnerskich Nowego Dworu Gdańskiego;
- ❖ Stowarzyszenie Żeglarskie „Wojtuś”;
- ❖ Stowarzyszenie Absolwentów i Przyjaciół Nowodworskiego Ogólniaka;
- ❖ Stowarzyszenie na rzecz rozwoju Zespołu Szkół Nr 2;
- ❖ Fundacja "MIKAEL";
- ❖ Stowarzyszenie "Żuławy".

Gmina Ostaszewo (6):

- ❖ Stowarzyszenie Palczewo Serce Żuław w Palczewie;
- ❖ Stowarzyszenie Ochotnicza Straż Pożarna w Nowej Cerkwii;
- ❖ Stowarzyszenie Nowa Góra;
- ❖ Ochotnicza Straż Pożarna w Ostaszewie;
- ❖ Ochotnicza Straż Pożarna w Gniazdowie;
- ❖ Stowarzyszenie Ochotnicza Straż Pożarna w Jezierniku;

Gmina Stegna (19):

- ❖ Stowarzyszenie Przyjaciół Niepełnosprawnych „DAR” w Jantarze;
- ❖ Stowarzyszenie Centrum Usług Przy plażowych w Stegnie;
- ❖ Stowarzyszenie Ochotnicza Straż Pożarna w Drewnicy;
- ❖ Kółko Rolnicze w Rybinie;
- ❖ Stowarzyszenie Turystyczne Stegna;
- ❖ Stowarzyszenie Wspierania Rozwoju „Aktywni Razem”;
- ❖ Stowarzyszenie „Drewnica”;
- ❖ Stowarzyszenie Ochotnicza Straż Pożarna w Stegnie;
- ❖ Stowarzyszenie Moje Mikoszewo Nasza Wisła;
- ❖ Stowarzyszenie „Żuławki i Książęce Żuławy”;
- ❖ Stowarzyszenie Ochotnicza Straż Pożarna w Stegience;

- ❖ Ochotnicza Straż Pożarna w Mikoszewie;
- ❖ Stowarzyszenie Ochotnicza Straż Pożarna w Tujsku;
- ❖ Stowarzyszenie Ochotnicza Straż Pożarna w Drewnicy;
- ❖ Ochotnicza Straż Pożarna Chełmek Osada;
- ❖ Fundacja Morze Inspiracji;
- ❖ Stowarzyszenie Lokalna Organizacja Turystyczna "Jantarowe Wybrzeże";
- ❖ Fundacja "Raj dla zwierząt";
- ❖ Fundacja "BENEFICIENTIA";

Gmina Sztutowo (5):

- ❖ Stowarzyszenie Ochotnicza Straż Pożarna w Sztutowie;
- ❖ Stowarzyszenie Sztutowskie Towarzystwo Kulturalne;
- ❖ Stowarzyszenie Szkolna 13;
- ❖ Stowarzyszenie Lokalna Organizacja Turystyczna Gminy Sztutowo;
- ❖ Stowarzyszenie Rybaków Łódziowych "Mierzeja".

Analiza w zakresie funkcjonowania organizacji pozarządowych wykazała, że największa ilość podmiotów zarejestrowana jest na terenie miasta i gminy Nowy Dwór Gdański, natomiast najmniejsza na obszarze gminy Sztutowo.

Zgodnie z ustawą z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie corocznie na terenie Powiatu Nowodworskiego uchwalany jest Roczny program współpracy Powiatu Nowodworskiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy.

Program na 2025 rok został przyjęty na mocy uchwały nr IX/55/2024 Rady Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim z dnia 26 listopada 2024 r. Współpraca Powiatu z organizacjami pozarządowymi odbywa się w formie:

- ❖ zlecenia organizacjom pozarządowym realizacji zadań publicznych poprzez powierzanie lub wspieranie wykonywania zadań;

- ❖ wzajemne informowanie się o planowanych kierunkach działalności i współdziałania w celu zharmonizowania tych kierunków;
- ❖ organizowania przez Starostwo bezpłatnych konsultacji i szkoleń dla organizacji pozarządowych;
- ❖ tworzenia wspólnych zespołów;
- ❖ nieodpłatnego korzystania przez organizacje pozarządowe z sali konferencyjnej Starostwa.

Na rok 2025 ustalono zadania priorytetowe w zakresie:

- ❖ wspierania i upowszechniania kultury fizycznej;
- ❖ turystyki i krajoznawstwa,
- ❖ kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego;
- ❖ pomocy społecznej oraz wspierania osób niepełnosprawnych;
- ❖ ochrony i promocji zdrowia;
- ❖ powierzenia organizacji pozarządowej prowadzenia punktu nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego.

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

POLICJA

Nad bezpieczeństwem mieszkańców Powiatu Nowodworskiego czuwają policjanci z Komendy Powiatowej Policji w Nowym Dworze Gdańskim.

Na terenie działania Komendy Powiatowej Policji w Nowym Dworze Gdańskim funkcjonują 4 rejony dzielnicowych swoim zasięgiem obejmującym: miasto i gminę Nowy Dwór Gdański oraz gminę Ostaszewo.

Oprócz Komendy Powiatowej na terenie Powiatu Nowodworskiego działają również następujące posterunki:

- ❖ Posterunek Policji w Stegnie,
- ❖ Posterunek Policji w Krynicy Morskiej,
- ❖ Posterunek Policji w Sztutowie.

Do zadań posterunków policji podległych służbowo Komendzie Powiatowej Policji w Nowym Dworze Gdańskim należy wykonywanie czynności dochodzeniowo-śledczych w celu ujawniania przestępstw i ich sprawców. Policjanci pracujący w posterunkach prowadzą postępowania w sprawach o wykroczenia oraz podstawowe formy pracy operacyjnej. Zadaniem posterunków jest również organizowanie, koordynowanie i wykonywanie czynności patrolowych, interwencyjnych oraz ochronnych. Policjanci dokonują w swoich rejonach służbowych ogólnej charakterystyki rejonu pod kątem rozpoznania osób, terenu i zdarzeń mogących mieć wpływ na stan porządku i bezpieczeństwo publiczne.

Posterunek Policji w Stegnie obejmuje rejon nr 5 (swoim zasięgiem obejmujący następujące miejscowości w gminie Stegna: Broniewo, Bronowo, Chełmek, Drewnica, Dworek, Książęce Żuławy, Niedźwiedzica, Niedźwiedziówka, Nowotna, Przemysław, Rybina, Stobiec, Szkarpawa, Świerznica, Tujsk, Wiśniówka, Wybicko, Żuławki) oraz rejon nr 6 (swoim zasięgiem obejmuje następujące miejscowości gminy Stegna: Stegna, Jantar, Mikoszewo, Stegienka Osada, Stegienka, Mikoszewo Kolonia, Izbiska).

Posterunek Policji w Krynicy Morskiej obejmuje rejon nr 8 - granice administracyjne miasta Krynica Morska: Przebrno, Piaski, Krynica Morska.

Posterunek Policji w Sztutowie obejmuje rejon nr 7 - miejscowości z gminy Sztutowo: Grochowo Drugie, Grochowo Pierwsze, Grochowo Trzecie, Groszkowo, Kąty Rybackie, Kobyla Kępa, Łaszka, Płonina, Skowronki, Sztutowo.

OCHOTNICZE STRAŻE POŻARNE

Służbą dbającą o bezpieczeństwo mieszkańców Powiatu jest również Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Nowym Dworze Gdańskim.

Ważnym elementem systemu zabezpieczenia przeciwpożarowego w gminach są także ochotnicze straże pożarne, funkcjonujące jako stowarzyszenia.

GMINA MIASTA KRYNICA MORSKA

Na terenie gminy miasta Krynica działa OSP Krynica Morska, która funkcjonuje w ramach Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego.

MIASTO I GMINA NOWY DWÓR GDAŃSKI

W mieście i gminie Nowy Dwór Gdański działalność ratowniczo-gaśniczą prowadzi 7 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych:

- ❖ OSP Marynowy,
- ❖ OSP Marzęcino,
- ❖ OSP Kępki,
- ❖ OSP Kmiecin,
- ❖ OSP Lubieszewo,
- ❖ OSP Rakowiska,
- ❖ OSP Rakowo.

OSP Marynowy oraz OSP Marzęcino funkcjonują w ramach Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego.

GMINA OSTASZEWO

Na terenie gminy Ostaszewo działa 6 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych:

- ❖ OSP Ostaszewo,
- ❖ OSP Nowa Kościelnica,
- ❖ OSP Jeziernik,
- ❖ OSP Gniazdowo,
- ❖ OSP Nowa Cerkiew,
- ❖ OSP Palczewo.

OSP Ostaszewo i OSP Nowa Kościelnica funkcjonują w ramach Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego.

GMINA STEGNA

W granicach gminy Stegna swoją działalność prowadzi 8 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych:

- ❖ OSP Stegna,
- ❖ OSP Jantar,
- ❖ OSP Mikoszewo,
- ❖ OSP Broniewo,
- ❖ OSP Chełmek-Osada,
- ❖ OSP Drewnica,
- ❖ OSP Stegienka,
- ❖ OSP Tujsk.

OSP Stegna, OSP Jantar oraz OSP Mikoszewo funkcjonują w ramach Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego.

GMINA SZTUTOWO

W gminie Sztutowo działają 2 jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych:

- ❖ OSP Sztutowo,
- ❖ OSP Łaszka.

OSP Sztutowa włączona jest do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego.

INTERWENCJE JEDNOSTEK OSP

Działalność ratunkowo-gaśnicza jednostek straży pożarnej uzależniona jest od występowania zagrożeń i może zależeć od szeregu różnych czynników. W 2023 r. strażacy z jednostek OSP działających na terenie Powiatu Nowodworskiego wyjeżdżali do akcji ratowniczo-gaśniczych łącznie 398 razy.

Tabela przedstawia dane dotyczące wyjazdów jednostek OSP z obszaru Powiatu Nowodworskiego w latach 2019-2023.

Tabela 16 Działalność jednostek OSP z terenu Powiatu Nowodworskiego w latach 2019-2023

	2019	2020	2021	2022	2023
ogółem	365	439	450	683	398
silne wiatry	109	125	149	308	128
opady śniegu	0	0	7	0	1
opady deszczu	32	30	27	144	28
w komunikacji	100	124	102	93	105
medyczne	83	133	103	83	111

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 16.03.2025 r.)

W latach 2019-2022 systematycznie wzrastała liczba wyjazdów jednostek OSP działających na terenie Powiatu do akcji ratowniczo-gaśniczych. Następnie w 2023 r. nastąpił znaczny spadek.

SFERA GOSPODARCZA

PODMIOTY GOSPODARCZE I LOKALNY RYNEK

PODMIOTY GOSPODARCZE

Liczba podmiotów gospodarczych w Powiecie Nowodworskim systematycznie rośnie, zjawisko to zauważalne jest w całym regionie.

Szczegółowe dane na temat liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w Powiecie Nowodworskim przedstawiono w kolejnej tabeli w odniesieniu do poszczególnych gmin Powiatu, a także województwa i kraju w latach 2019-2023.

Tabela 17 Podmioty gospodarcze w Powiecie Nowodworskim w odniesieniu do poszczególnych gmin Powiatu oraz województwa i kraju w latach 2019-2023

	2019	2020	2021	2022	2023
Polska	4 509 916	4 663 378	4 836 214	4 995 042	5 150 034
województwo pomorskie	307 294	318 518	331 929	344 569	357 517
Powiat Nowodworski	4 425	4 563	4 783	4 959	5 118
gmina Krynica Morska	480	477	488	497	506
gmina Nowy Dwór Gdański	1 743	1 809	1 887	1 984	2 055
gmina Ostaszewo	271	282	290	298	304
gmina Stegna	1 387	1 423	1 526	1 560	1 606
gmina Sztutowo	554	572	592	620	647

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 28.02.2025 r.)

Jak już wspomniano, w Powiecie Nowodworskim od kilku lat zauważalny jest stały wzrost liczby podmiotów gospodarczych – od 2019 r. wartość wskaźnika wzrosła o 15,66%, co jest bardzo pozytywnym zjawiskiem. Wzrost poziomu przedsiębiorczości widoczny jest w każdej analizowanej gminie. Najwięcej

przedsiębiorstw funkcjonuje w mieście i gminie Nowy Dwór Gdański, natomiast najmniej w gminie Ostaszewo.

Wskaźnikiem obrazującym sytuację gospodarczą jednostki samorządowej jest przede wszystkim liczba podmiotów gospodarczych według klas wielkości. Zgodnie z tym kryterium przedsiębiorstwa dzielimy na:

- ❖ mikroprzedsiębiorstwa - do 9 osób zatrudnionych;
- ❖ małe przedsiębiorstwa – od 10 do 49 osób zatrudnionych;
- ❖ średnie przedsiębiorstwa – od 50 do 249 osób zatrudnionych;
- ❖ duże przedsiębiorstwa – 250 i więcej osób zatrudnionych.

Kolejna tabela przedstawia dane dotyczące liczby podmiotów gospodarczych według klas wielkości zarejestrowanych w Powiecie Nowodworskim w latach 2019-2023.

Tabela 18 Podmioty gospodarcze według klas wielkości w Powiecie Nowodworskim w latach 2019-2023

	2019	2020	2021	2022	2023
mikroprzedsiębiorstwa	4 291	4 431	4 656	4 835	4 996
małe przedsiębiorstwa	118	115	110	107	105
średnie przedsiębiorstwa	16	17	17	17	17
duże przedsiębiorstwa	0	0	0	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 28.02.2025 r.)

W Powiecie Nowodworskim dominują tzw. mikroprzedsiębiorstwa. W 2023 r. stanowiły one 97,62%. Należy również zauważyć, że liczba małych przedsiębiorstw ulega systematycznemu spadkowi, co jest negatywnym zjawiskiem i wymaga podjęcia działań w celu zapobieżenia tej sytuacji. Warto zaznaczyć, że na terenie Powiatu niezmiennie od 2020 r. funkcjonuje

17 średnich przedsiębiorstw, natomiast nie jest zarejestrowane żadne duże przedsiębiorstwo.

Analizując lokalny rynek pracy, warto przyjrzeć się rodzajowi prowadzonej działalności przez przedsiębiorstwa funkcjonujące na terenie Powiatu.

W następnym tabeli zaprezentowano liczbę podmiotów gospodarczych, według rodzaju działalności, zarejestrowanych w Powiecie Nowodworskim w latach 2019-2023.

Tabela 19 Podmioty gospodarcze według rodzaju działalności w Powiecie Nowodworskim w latach 2019-2023

	2019	2020	2021	2022	2023
Ogółem	4 425	4 563	4 783	4 959	5 118
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	136	139	140	134	136
Przemysł i budownictwo	1 235	1 305	1 351	1 434	1 467
Pozostała działalność	3 054	3 119	3 292	3 391	3 515

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 28.02.2025 r.)

Struktura rodzajów działalności podmiotów gospodarczych w Powiecie Nowodworskim jest zróżnicowana, obejmując rolnictwo (2,66% wszystkich przedsiębiorstw), sektor przemysłowy, w tym spożywczy, budowlany, drzewny (28,66%) oraz sektor usług (turystyka, transport, doradztwo) i handel (łącznie 68,68%).

Rolnictwo stanowi ważny element, w szczególności dla obszarów wiejskich. W jego obrębie można wyróżnić następujące działalności: uprawy roślinne, hodowlę zwierząt, przemysł rolniczy i agrobiznes oraz eko-rolnictwo.

Większość przedsiębiorstw działających w przemyśle należy do sektora małych i średnich przedsiębiorstw. Podmioty gospodarcze w tym zakresie działają

przede wszystkim w przemyśle spożywczym, drzewnym i meblarskim oraz budowlanym.

Branża budowlana stanowi istotny sektor gospodarki w Powiecie. Obejmuje ona następujące rodzaje działalności: budowę mieszkań, domów i obiektów użyteczności publicznej, remonty i modernizację oraz usługi związane z infrastrukturą.

Sektor usługowy w Powiecie jest szeroko reprezentowany i obejmuje różne gałęzie działalności. Do najważniejszych branż usługowych należą: turystyczne i gastronomiczne, transportowe, finansowe i doradcze oraz informacyjne i IT. Sektor handlowy obejmuje zarówno sprzedaż detaliczną, jak i hurtową.

LOKALNY RYNEK PRACY

Rynek pracy w Powiecie Nowodworskim jest dość złożony, a jego charakter stanowi połączenie różnych czynników, jak lokalizacja geograficzna, struktura demograficzna, rodzaj działalności gospodarczej czy specyfika sektora publicznego.

Powiat charakteryzuje się stosunkowo niską gęstością zaludnienia i rozproszoną strukturą osadniczą, co utrudnia rozwój dużych aglomeracji, skupionych na przemyśle. Większość mieszkańców zamieszkuje miasta, jak Nowy Dwór Gdański czy Krynica Morska. Jednakże obszary wiejskie stanowią istotny udział w strukturze populacji. Ludność Powiatu starzeje się, co stanowi dodatkowe wyzwanie dla rynku pracy, ponieważ mniejsza liczba młodych osób, w szczególności na obszarach wiejskich, oznacza mniejszy dostęp do siły roboczej. Ponadto starzejące się społeczeństwo wymaga bardziej zaawansowanych usług zdrowotnych oraz opiekuńczych, co może wpłynąć na zapotrzebowanie na pracowników w tych sektorach.

Turystyka stanowi jeden z najważniejszych motorów napędowych gospodarki Powiatu Nowodworskiego, szczególnie w gminach takich jak Krynica Morska,

Stegna czy Sztutowo. Są to nadmorskie miejscowości, które co roku przyciągają tysiące turystów, zwłaszcza w sezonie letnim. W związku z tym rynek pracy jest bardzo sezonowy i zależny od pory roku. Sezonowość tych miejsc pracy jest dużym wyzwaniem, ponieważ po zakończeniu sezonu letniego wiele osób pozostaje bez pracy. Należy jednak zaznaczyć, że w czasie sezonu turystycznego, wiele osób z innych części Polski znajduje zatrudnienie w tym regionie.

Ważną część gospodarki Powiatu Nowodworskiego stanowi rolnictwo, w szczególności w gminach takich jak Ostaszewo i Nowy Dwór Gdański. Powiat, dzięki swojemu położeniu nad Zalewem Wiślanym ma duży potencjał w zakresie działalności związanej z rybołówstwem i uprawami rolnymi. Pomimo, że Powiat nie jest głównym regionem rolniczym w Polsce, rolnictwo zwłaszcza w obszarach wiejskich, jest kluczową działalnością dla wielu rodzin.

Powiat Nowodworski ma zróżnicowane warunki glebowe, które sprzyjają różnym typom upraw. Największy udział w strukturze rolnictwa stanowią: uprawy roślinne (zboża: pszenica, żyto, jęczmień, owies, rzepak; warzywa: ziemniaki, marchew, cebula, kapusta czy buraki; rośliny strączkowe i okopowe: fasola, groch), hodowla zwierząt (produkcja mleka i mięsa, hodowla drobiu), rybactwo (rybołówstwo w formie małych, rodzinnych przedsiębiorstw oraz hodowla ryb).

Rolnictwo w Powiecie napotyka jednak wiele wyzwań, związanych przede wszystkim ze zmianami klimatycznymi, przemianami w strukturze gospodarstw rolnych, nowoczesnymi technologiami czy zjawiskiem starzenia się społeczeństwa. Celem rozwoju rolnictwa kluczowe jest wdrożenie trendu zrównoważonego rozwoju poprzez ekologiczną produkcję rolną, co pozwoli przyciągnąć nowych konsumentów szukających produktów o wysokiej jakości. Ponadto istotne są inwestycje w technologie rolnicze, które mogą pomóc rolnikom w osiągnięciu większej wydajności przy jednoczesnym zminimalizowaniu kosztów oraz zredukują ryzyko związane z nieprzewidywalnymi warunkami pogodowymi.

Powiat Nowodworski nie jest obszarem o silnym przemysłowym charakterze, jednakże sektor przemysłowy, w tym budownictwo, odgrywa istotną rolę, szczególnie w kontekście lokalnych inwestycji budowlanych. Budownictwo mieszkaniowe, infrastrukturalne i związane z turystyką (hotele, pensjonaty, apartamenty) może mieć pozytywny wpływ na zatrudnienie w regionie. Ponadto należy zauważyć, że w okolicach Nowego Dworu Gdańskiego rozwijają się niewielkie zakłady produkcyjne, głównie związane z przemysłem spożywczym, co stwarza możliwość znalezienia pracy.

RYNEK PRACY

OSOBY PRACUJĄCE

Zgodnie z danymi GUS na terenie Powiatu Nowodworskiego liczba osób pracujących w 2023 r. wynosiła 11 600, w tym 6 435 mężczyzn oraz 5 165 kobiet. Na wykresie porównano dane dotyczące liczby osób pracujących w Powiecie w latach 2022-2023.

Wykres 3 Liczba osób pracujących na terenie Powiatu Nowodworskiego w podziale na płeć w latach 2022-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 28.02.2025 r.)

W 2023 r. spadła liczba osób pracujących w porównaniu do 2022 r. o 0,5%. W analizowanych latach widoczna jest przewaga liczby pracujących mężczyzn w Powiecie.

Zgodnie z portalem Polska w liczbach, wśród aktywnych zawodowo mieszkańców Powiatu Nowodworskiego w 2023 r. 3 353 osób wyjeżdżało do pracy do innych gmin, a 1 590 pracujących przyjeżdżało do pracy spoza gminy - tak więc saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy wynosi -1 763.

17,2% aktywnych zawodowo mieszkańców powiatu nowodworskiego pracowało w sektorze rolniczym (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo), 26,8% w przemyśle i budownictwie, a 18,6% w sektorze usługowym (handel, naprawa pojazdów, transport, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja) oraz 2,1% pracowało w sektorze finansowym (działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości).

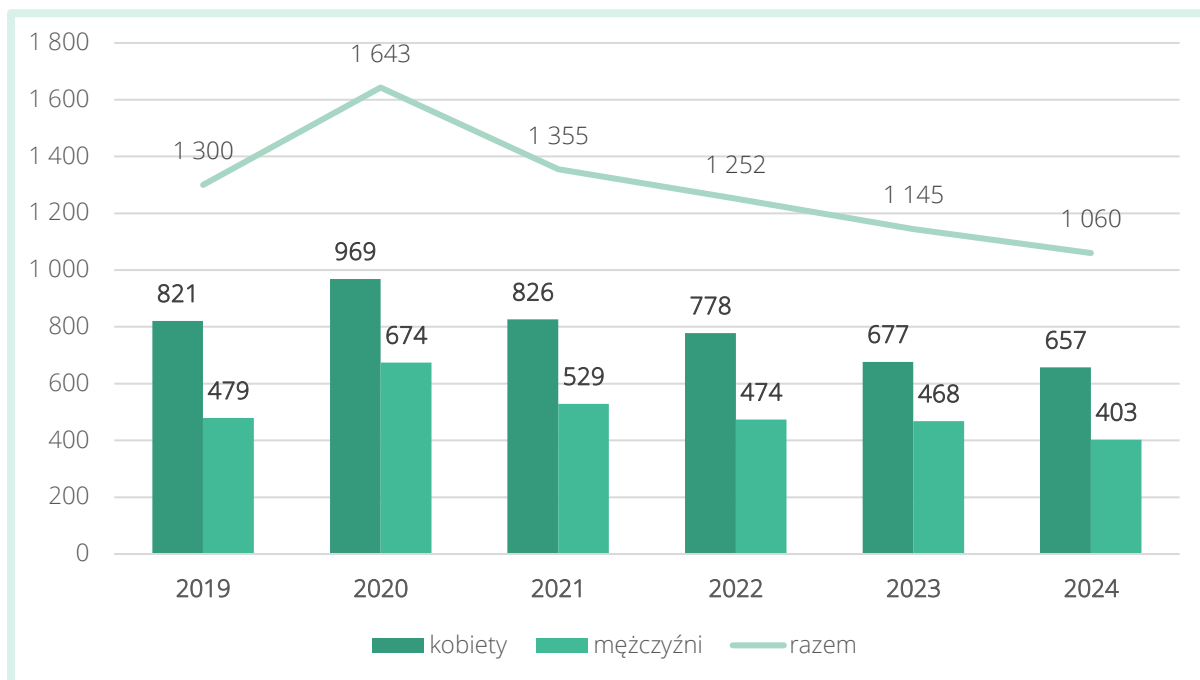
Należy również zaznaczyć, że rynek pracy w Powiecie Nowodworskim jest obciążony tzw. sezonowością. Późną jesienią oraz zimą odnotowuje się większą liczbę osób rejestrujących się jako bezrobotne. Z kolei bezrobocie spada w okresie sezonu letniego, kiedy pracę rozpoczyna branża turystyczna. Mieszkańcy znajdują wówczas zatrudnienie m.in. w gastronomii, ośrodkach wczasowych.

BEZROBOCIE

Zgodnie z danymi GUS, na koniec 2024 r. Powiat Nowodworski zamieszkiwało 1 060 osób zarejestrowanych jako bezrobotni, w tym 657 kobiet oraz 403 mężczyzn.

Wykres przedstawia dane na temat bezrobocia rejestrowanego w Powiecie Nowodworskim w latach 2019-2024.

Wykres 4 Bezrobocie rejestrowane na terenie Powiatu Nowodworskiego w podziale na płeć w latach 2019-2024

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 28.02.2025 r.)

W analizowanym okresie najwięcej osób bezrobotnych na terenie Powiatu Nowodworskiego było w 2020 r. (1 643 osoby). Następnie od 2021 r. liczba ta się systematycznie zmniejszała. Cechą charakterystyczną rynku pracy na terenie Powiatu jest większy udział kobiet wśród ogółu osób bezrobotnych, który na koniec 2024 r. wyniósł 61,98%, tj. 657 osób.

Porównując dane w poszczególnych gminach Powiatu Nowodworskiego najwięcej osób bezrobotnych pochodzi z terenu miasta i gminy Nowy Dwór Gdański (575 osób w 2024 r.), blisko połowę mniej z gminy Stegna (262 osoby w 2024 r.). Najmniej osób bezrobotnych odnotowano w gminie miasta Krynica Morska (46 osób w 2024 r.). Szczegółowe dane zostały przedstawione w tabeli.

Tabela 20 Bezrobocie rejestrowane – Powiat Nowodworski w odniesieniu do poszczególnych gmin Powiatu oraz województwa i kraju w latach 2019-2024

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Polska	866 374	1 046 432	895 203	812 301	788 229	786 179
województwo pomorskie	41 817	56 216	47 682	42 401	42 807	42 924
Powiat Nowodworski	1 300	1 643	1 355	1 252	1 145	1 060
gmina Krynica Morska	51	51	47	46	45	46
gmina Nowy Dwór Gdański	667	870	702	663	586	575
gmina Ostaszewo	122	136	109	98	87	75
gmina Stegna	307	405	347	314	303	262
gmina Sztutowo	153	181	150	131	124	102

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 28.02.2025 r.)

Każda z gmin Powiatu Nowodworskiego odnotowała od 2021 r. spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych. Identycznie sytuacja kształtuje się na poziomie krajowym. Natomiast w województwie pomorskim liczba zarejestrowanych bezrobotnych zmniejsza się w latach 2021-2022, a następnie wzrasta.

PROGRAM PROMOCJI ZATRUDNIENIA ORAZ AKTYWIZACJI LOKALNEGO RYNKU PRACY W POWIECIE NOWODWORSKIM NA LATA 2021-2030

Powiat Nowodworski realizuje Program promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy w powiecie nowodworskim na lata 2021-2030, przyjęty uchwałą nr XI/64/2021 Rady Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim z dnia 30 listopada 2021 r.

W Programie jako cel nadrzędny wskazano: **Wzrost poziomu aktywności zawodowej mieszkańców Powiatu Nowodworskiego**. Określono również cztery cele strategiczne, w ramach których zidentyfikowano 20 celów szczegółowych.

Jako cele strategiczne wskazano:

1. Aktywna współpraca z partnerami rynku pracy (pracodawcy, instytucje edukacyjne oraz instytucje rynku) na rzecz przeciwdziałania sytuacjom kryzysowym na rynku pracy;
2. Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych pozostających bez pracy;
3. Wspieranie działań w obszarze edukacji;
4. Efektywny Urząd – wzrost jakości usług realizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Nowym Dworze Gdańskim.

SFERA PRZESTRZENNA

POŁOŻENIE ADMINISTRACYJNE I GEOGRAFICZNE

Powiat Nowodworski zlokalizowany jest na północy kraju, we wschodniej części województwa pomorskiego.

W skład Powiatu wchodzi pięć następujących gmin:

❖ Miasto i gmina Nowy Dwór Gdański

Jest to gmina miejsko-wiejska położona w południowej części Powiatu, o powierzchni 21 320 ha, co stanowi 31,63% powierzchni całego Powiatu. Na terenie gminy znajduje się siedziba Powiatu – w miejscowości Nowy Dwór Gdański.

❖ Gmina miasta Krynica Morska

Jest to gmina miejska położona w północno-wschodniej części Powiatu, o powierzchni 11 856 ha, co stanowi 17,59% powierzchni Powiatu.

❖ Gmina Ostaszewo

Jest to gmina wiejska położona w zachodniej części Powiatu, o powierzchni 6 070 ha, co daje 9% powierzchni całego Powiatu.

❖ Gmina Stegna

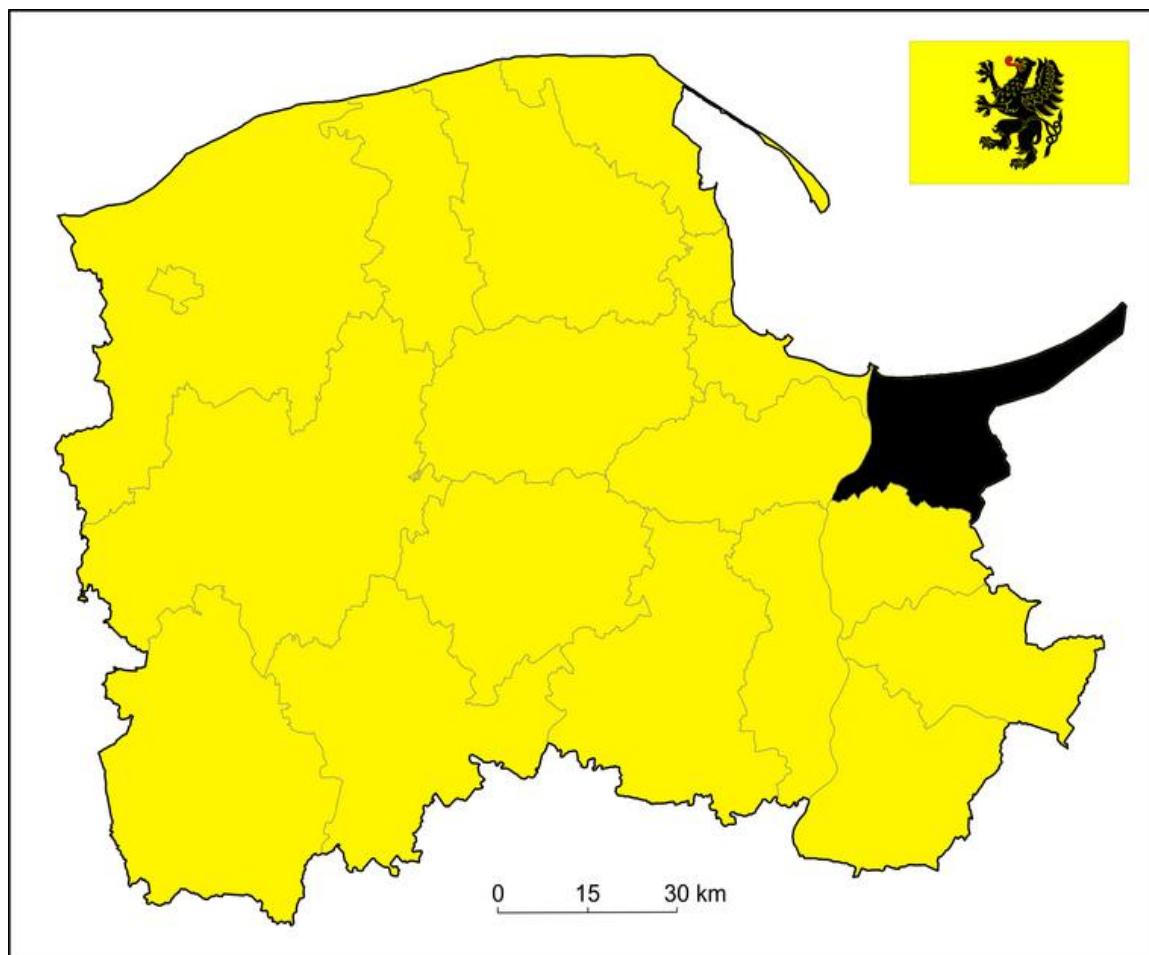
Jest to gmina wiejska położona w północnej części Powiatu, o powierzchni 17 009 ha, co stanowi 25,23% powierzchni całego Powiatu.

❖ Gmina Sztutowo

Jest to gmina wiejska położona w północnej części Powiatu, o powierzchni 11 153 ha, co daje 16,55% powierzchni Powiatu.

Na mapie przedstawiono lokalizację Powiatu Nowodworskiego w województwie pomorskim.

Rysunek 1 Położenie powiatu nowodworskiego na mapie województwa pomorskiego

Źródło:

https://pl.wikipedia.org/wiki/Powiat_nowodworski_%28wojew%C3%B3dztwo_pomorskie%29#/media/Plik:Pomorskie_nowodworski.png (dostęp: 30.05.2025 r.)

Na Powiat Nowodworski składają się dwie duże krainy geograficzne: Żuławy Wiślane oraz Mierzeja Wiślana.

Zgodnie z fizyczno-geograficznym podziałem Polski według Kondrackiego Powiat Nowodworski znajduje się na obszarze następujących jednostek:

- ❖ Megaregion: Pozaalpejska Europa Środkowa;
- ❖ Prowincja: Niż Środkowoeuropejski

- ❖ Podprowincja: Pobrzeża Południowobałtyckie;
- ❖ Makroregion: Pobrzeże Gdańskie;
- ❖ Mezoregion: Żuławy Wiślane oraz Mierzeja Wiślana.

Mając na uwadze powyższe, Powiat Nowodworski odznacza się równinnym i nizinnym charakterem, Gleby są tutaj stosunkowo żyzne, a klimat jest umiarkowany z wpływami morskimi. Stanowi to potencjał do rozwoju rolnictwa. Wpływa to również na atrakcyjność krajobrazową i przyrodniczą całego obszaru. Jednocześnie sprzyja występowaniu powodzi.

INFRASTRUKTURA DROGOWA I DOSTĘPNOŚĆ KOMUNIKACYJNA

INFRASTRUKTURA DROGOWA

Powiat Nowodworski w województwie pomorskim charakteryzuje rozwinięta sieć drogowa, obejmująca zarówno drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe oraz gminne.

DROGA KRAJOWA

W powiecie nowodworskim przebiega jedna droga krajowa, która pełni bardzo ważną rolę komunikacyjną, zarówno dla mieszkańców Powiatu, jak i w kontekście tranzytowym.

Droga krajowa nr 7 to jedna z głównych dróg w Polsce, która łączy Warszawę z Gdańskiem. Przebiega przez powiat nowodworski, zapewniając ważne połączenie z innymi regionami kraju.

Jest to droga o bardzo dużym znaczeniu strategicznym, stanowiąca część międzynarodowego korytarza komunikacyjnego, umożliwiającego szybki transport towarów i pasażerów w kierunku północ-południe. Dzięki tej drodze możliwe jest szybkie dotarcie do Trójmiasta i innych kluczowych aglomeracji w Polsce.

Droga krajowa nr 7 jest przedmiotem regularnych inwestycji mających na celu poprawę jej jakości oraz zwiększenie bezpieczeństwa. W ramach tych inwestycji realizowane są remonty nawierzchni, modernizacje skrzyżowań oraz budowa obwodnic, które mają na celu odciążenie ruchu w miastach.

Dzięki niej powiat jest dobrze skomunikowany z Trójmiastem oraz innymi regionami, co ma duże znaczenie zarówno dla mieszkańców, jak i dla transportu towarowego. Regularne inwestycje w jej modernizację poprawiają komfort podróży oraz bezpieczeństwo użytkowników.

DROGI WOJEWÓDZKIE

Drogi wojewódzkie w Powiecie Nowodworskim odgrywają kluczową rolę w zapewnianiu komunikacji mniejszych miejscowości z większymi ośrodkami regionalnymi. Zajmują one ważne miejsce w systemie transportowym województwa pomorskiego, będąc drogami o średnim i dużym znaczeniu dla lokalnego oraz regionalnego transportu. Ich zarządzanie należy do samorządu województwa pomorskiego, który koordynuje zarówno utrzymanie, jak i modernizację tej infrastruktury.

Są to trasy wykorzystywane zarówno do codziennych dojazdów mieszkańców, jak i transportu towarów. Ponadto, poprawiają dostępność turystyczną regionu, ułatwiając dotarcie do atrakcji w rejonie Żuław Wiślanych oraz innych terenów powiatu.

Droga wojewódzka nr 501

Łączy drogę krajową nr 6 w Gdańsku z Piaskami będącą najdalej na wschód wysuniętą częścią Krynicy Morskiej. Długość drogi wynosi 78 kilometrów. W ciągu drogi na rzece Wiśle pomiędzy Świbnem a Mikoszewem w sezonie letnim kursuje prom.

Droga przebiega przez następujące miejscowości: Gdańsk – Świbno – Mikoszewo – Jantar – Stegna – Sztutowo – Kąty Rybackie – Krynica Morska – Piaski.

Droga wojewódzka nr 502

Jest to droga stanowiąca podstawowe połączenie drogowe, łączące tereny Mierzei Wiślanej z siecią drogową województwa. Z drogi tej w sezonie wakacyjnym korzysta wielu turystów zmierzających na wypoczynek nad Morzem Bałtyckim.

Droga biegnie od Nowego Dworu Gdańskiego przez Tujsk do Stegny.

W ostatnich latach województwo pomorskie, zainwestowało znaczne środki w przebudowę drogi wojewódzkiej nr 501. Celem tej inwestycji była poprawa jakości infrastruktury drogowej, zwiększenie bezpieczeństwa na drogach oraz poprawa komfortu podróży. Przebudowa drogi objęła nie tylko samą nawierzchnię drogi, ale również poprawę odwodnienia, budowę nowych chodników, przejść dla pieszych, a także instalację oświetlenia w newralgicznych punktach.

Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 501 rozpoczęła się w połowie listopada 2022 r. i zakończyła pod koniec 2024 r. Inwestorem był Zarząd Dróg Wojewódzkich w Gdańsku. Koszt prac budowlanych finansowany był z Programu Polski Ład oraz budżetu Województwa Pomorskiego – wartość projektu to ok. 98 mln zł, w tym 63 mln zł dofinansowania.

DROGI POWIATOWE

Drogi powiatowe w powiecie nowodworskim stanowią istotny element lokalnej infrastruktury drogowej, zapewniając połączenia między mniejszymi miejscowościami, a także łącząc je z ważniejszymi drogami wojewódzkimi i krajowymi. Te drogi odgrywają kluczową rolę w codziennym życiu mieszkańców, umożliwiając dojazd do szkół, pracy, ośrodków zdrowia oraz innych instytucji publicznych.

Wśród kilku ważnych dróg powiatowych przebiegających przez Powiat Nowodworski można wyróżnić:

- ❖ Drogę powiatową nr 2328G – łączy Mikoszewo, Drewnicę i Dworek, jest kluczowym szlakiem komunikacyjnym w zachodniej części powiatu, stanowiąc dojazd na Mierzęję Wiślaną;
- ❖ Drogę powiatową nr 2326G - łączy miejscowość Wiśniówka z Nowym Dworem Gdańskim, przebiegając przez obszary gminy. Jest to droga o dużym znaczeniu komunikacyjnym, ponieważ zapewnia dostęp do głównych tras i łączy mniejsze miejscowości z miastem powiatowym;
- ❖ Drogę powiatową nr 2334G - przebiega przez miejscowość Ostaszewo i zapewnia połączenie z innymi drogami powiatowymi oraz wojewódzkimi. Dzięki tej drodze mieszkańcy mogą łatwo dotrzeć do Nowego Dworu Gdańskiego oraz innych pobliskich gmin.

Powiat nowodworski regularnie inwestuje w poprawę stanu technicznego swoich dróg powiatowych, w szczególności poprzez przebudowę istniejącej infrastruktury.

Za zarządzanie drogami powiatowymi w Powiecie Nowodworskim odpowiada Wydział Infrastruktury Starostwa Powiatowego w Nowym Dworze Gdańskim. Obejmuje to:

- ❖ Utrzymanie dróg w odpowiednim stanie technicznym (regularne przeglądy, remonty bieżące, czyszczenie);
- ❖ Nadzór nad realizacją inwestycji drogowych;
- ❖ Monitorowanie bezpieczeństwa na drogach.

Dzięki tym drogom mieszkańcy mogą łatwo przemieszczać się między wsiami a miastami, a także korzystać z usług publicznych i komercyjnych w obrębie powiatu. Inwestycje związane z przebudową i bieżącym remontem dróg

powiatowych są ważnym elementem rozwoju infrastruktury transportowej powiatu, co wpływa na poprawę jakości życia lokalnych społeczności.

DROGI GMINNE

Na terenie każdej gminy wchodzącej w skład Powiatu Nowodworskiego występują również drogi gminne, za które odpowiadają już poszczególne gminy. Na koniec 2023 roku, zgodnie z dokumentami gminnymi, lokalna infrastruktura drogowa była następującej długości:

- Gmina miasta Krynica Morska – ok. 25 km;
- Miasto i gmina Nowy Dwór Gdański – 165 km;
- Gmina Ostaszewo – 31,38 km;
- Gmina Stegna – 135,609 km;
- Gmina Sztutowo – 27,179 km.

Stan dróg lokalnych ma niewątpliwie ważny wpływ na rozwój całego obszaru, w związku z czym przedmiotowe gminy systematycznie realizują inwestycje służące poprawie jakości dróg gminnych.

DOSTĘPNOŚĆ KOMUNIKACYJNA

Dostępność komunikacyjna w Powiecie Nowodworskim zapewniona jest również przez lokalne połączenia transportu publicznego, a także infrastrukturę rowerową. Istotnym elementem jest również Pętla Żuławska – wodny szlak turystyczny.

TRANSPORT PUBLICZNY ORAZ PRYWATNY

Główną gałęzią transportu publicznego jest transport autobusowy.

Wśród przewoźników transportu autobusowego można wyróżnić PKS Elbląg oraz PKS Gdańsk. Zapewniają one połączenia takie jak:

- ❖ Gmina miasta Krynica Morska: Elbląg, Gdańsk, Nowy Dwór Gdański, Piaski oraz okresowo: Warszawa, Malbork, Radom, Łódź, Braniewo;

- ❖ Miasto i gmina Nowy Dwór Gdański: Gdańsk, Elbląg, Malbork;
- ❖ Gmina Ostaszewo: Gdańsk, Tczew, Elbląg, Nowy Dwór Gdański;
- ❖ Gmina Stegna: Gdańsk, Elbląg, Malbork, Nowy Dwór Gdański;
- ❖ Gmina Sztutowo: Krynica Morska, Nowy Dwór Gdański, Gdańsk, Elbląg oraz okresowo: Malbork, Tczew, Warszawa.

Na terenie Powiatu funkcjonują również przewoźnicy prywatni. Według danych CEIDG w Powiecie działalność obejmującą PKD 49.31.Z - transport pasażerski, miejski i podmiejski realizuje łącznie 21 podmiotów.

Istotną częścią systemu publicznego transportu zbiorowego jest infrastruktura przystankowa. Zgodnie z wykazem przystanków komunikacyjnych stanowiących załącznik do uchwały nr II/12/2025 Rady Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim z dnia 18 marca 2025 r., na terenie Powiatu Nowodworskiego zlokalizowanych jest łącznie 185 przystanków w ciągach dróg powiatowych. Wyposażenie przystanków nie jest jednakowe i pozostaje w zróżnicowanym stanie. Część przystanków wyposażona jest w wiaty różnych typów, niektóre nie zapewniają odpowiedniej ochrony przed wiatrem czy deszczem. Ponadto infrastruktura przystankowa nie jest w pełni dostosowana do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami.

Na terenie Powiatu Nowodworskiego zlokalizowane są linie kolejowe wąskotorowe tworzące sieć Żuławskiej Kolei Dojazdowej. Najbliższą stacją kolejową, która umożliwia przejazd pociągiem do większych ośrodków miejskich, jak na przykład Trójmiasto czy Warszawa są Malbork czy Tczew.

Żuławska Kolej Dojazdowa uruchamia nieregularne połączenia pasażerskie na liniach z Nowego Dworu Gdańskiego do Stegny oraz między stacjami Prawy Brzeg Wisły, Stegna i Sztutowo. Pociągi kursują codziennie w okresie wiosenno-letnim oraz w wybrane dni w roku w terminach wskazanych w rozkładzie jazdy.

Ponadto w lecie odbywają się przejazdy specjalne. Żuławska Kolej Dojazdowa stanowi jedną z atrakcji turystycznych w Powiecie.

INFRASTRUKTURA ROWEROWA

Powiat Nowodworski, dzięki swojemu położeniu na terenie Żuław Wiślanych oraz wybrzeża, oferuje dobre warunki do rozwoju turystyki rowerowej. Wiele dróg i ścieżek rowerowych prowadzi przez malownicze tereny, co sprzyja aktywnemu wypoczynkowi i turystyce.

Powiat ze swoją malowniczą przyrodą, lokalizacją na obszarze Żuław Wiślanych, występowaniem terenów nadmorskich oraz unikalnymi atrakcjami turystycznymi, oferuje doskonałe warunki do rozwoju szlaków rowerowych, takich jak na przykład:

- ❖ Szlak rowerowy przez Żuławę Wiślaną

Szlak rowerowy przez Żuławę Wiślaną jest jednym z głównych szlaków turystycznych w regionie. Jest to trasa o długości około 40-50 km, która prowadzi przez miejscowości takie jak Nowy Dwór Gdański, Sztutowo, Stegna i inne miejscowości leżące wzdłuż Żuław Wiślanych. Szlak ten umożliwia zwiedzanie charakterystycznych dla regionu obiektów, takich jak zabytkowe wiatraki, kościoły, a także historyczne wały i kanały.

Trasa ta prowadzi przez malownicze tereny, gdzie można podziwiać tradycyjne gospodarstwa rolne, zabudowy wiejskie oraz bogatą florę i faunę regionu. W okresie wiosenno-letnim szlak cieszy się dużym zainteresowaniem, szczególnie wśród turystów, którzy chcą poznać unikalny krajobraz Żuław Wiślanych.

- ❖ Szlak rowerowy Mierzeja Wiślana

Szlak rowerowy prowadzący przez Mierzeję Wiślaną to jeden z głównych szlaków rowerowych w regionie. Zaczyna się w Nowym Dworze Gdańskim

i biegnie w kierunku wschodnim, wzdłuż wybrzeża Bałtyku. Trasa ta prowadzi przez Stegnę, Sztutowo, Kąty Rybackie, a kończy się w Piaskach, gdzie łączy się z innymi szlakami rowerowymi prowadzącymi przez Mierzeję Wiślaną. Jest to trasa, która ma długość około 60 km, a jej przebieg pozwala na odkrywanie pięknych plaż, wspaniałych wydmy i lasów nadmorskich.

Trasa rowerowa wzdłuż Mierzei Wiślanej jest szczególnie polecana miłośnikom przyrody, ponieważ przechodzi przez obszary chronione, w tym Park Krajobrazowy Mierzeja Wiślana, który jest pełen unikalnych roślin i zwierząt. Dodatkowo, na trasie znajduje się wiele punktów widokowych.

Ponadto przez obszar 4 gmin (Nowy Dwór Gdański, Ostaszewo, Lichnowy, Stegna) przebiegają trasy rowerowe wchodzące w skład międzynarodowej trasy EuroVelo R-10 i Wiślanej Trasy Rowerowej R-9.

Powiat Nowodworski i poszczególne gminy sukcesywnie pracują nad jakością i bezpieczeństwem istniejących dróg oraz wytyczaniem nowych tras rowerowych. Infrastruktura ta jest jednak wciąż niewystarczająca względem potrzeb i możliwości rozwoju tego środka transportu. Szczególne braki identyfikowane są w zakresie infrastruktury towarzyszącej (stojaki, miejsca postojowe i inne).

Na terenie miasta i gminy Nowy Dwór Gdański znajdują się parkingi Park&Ride, jest to 50 stanowisk przy ul. Morskiej oraz miejsca postojowe przy ul. Portowej w miejscowości Nowy Dwór Gdański. Ponadto w miejscowości Solnica znajdują się miejsca postojowe wyposażone w przybornik dla rowerów.

W gminie miasta Krynica Morska brak jest parkingów rowerowych. Jedyne miejsca postojowe znajdują się przy czterech wiatkach rowerowych, gdzie zamontowane są stojaki rowerowe. Na terenie gminy nie funkcjonują stacje napraw rowerów czy pompowania kół.

Na obszarze pozostałych gmin, czyli Ostaszewo, Stegna oraz Sztutowo nie występuje infrastruktura pomocnicza dla komunikacji rowerowej.

PĘTLA ŻUŁAWSKA

Przez teren Powiatu Nowodworskiego przebiega również Pętla Żuławska. Jest to 303-kilometrowa turystyczna droga wodna, łącząca szlaki wodne Wisły, Martwej Wisły, Szkarpawy, Wisły Królewieckiej, Nogatu, Wisły Śmiałej, Wielkiej Świętej – Tugi, Motławy, Kanału Jagiellońskiego, rzeki Elbląg i Pasłęki, a także wody Zalewu Wiślanego. Pętla Żuławska to nie tylko sieć szlaków wodnych i infrastruktura turystyczna, lecz także bogactwo atrakcji związanych z dziedzictwem kulturowym Żuław Wiślanych. Region ten obfituje w liczne zabytki, w tym gotyckie kościoły, charakterystyczne domy podcieniowe, mennonickie cmentarze, a także imponujące obiekty hydrotechniczne, takie jak kanały i rowy melioracyjne, wały przeciwpowodziowe, śluzy czy mosty zwodzone. Warto podkreślić, że Pętla Żuławska stanowi część Międzynarodowej Drogi Wodnej E70 (Rotterdam – Berlin – Kostrzyn – Bydgoszcz – Zalew Wiślany – Kaliningrad – Kłajpeda), łączącej Europę Zachodnią z północną Polską, obwodem kaliningradzkim oraz Litwą.

INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

INFRASTRUKTURA WODOCIĄGOWA

Zbiorowe zaopatrzenie w wodę na terenie Powiatu Nowodworskiego realizowane jest przez:

- ❖ Centralny Wodociąg Żuławski Sp. z o.o. w Nowym Dworze Gdańskim;
- ❖ Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Krynicy Morskiej.

Centralny Wodociąg Żuławski zasila w wodę następujące gminy Powiatu Nowodworskiego: Nowy Dwór Gdański, Ostaszewo, Stegna i Sztutowo. Natomiast mieszkańców gminy miasta Krynica Morska zaopatruje w wodę Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Krynicy Morskiej.

Na koniec 2023 r. długość eksploatowanej sieci wodociągowej na obszarze Powiatu Nowodworskiego wynosiła 606,5 km i korzystało z niej 33 196 osób.

Tabela przedstawia dane na temat ludności korzystającej z sieci wodociągowej na terenie Powiatu Nowodworskiego w latach 2019-2023 w odniesieniu do poszczególnych gmin Powiatu, a także województwa i kraju.

Tabela 21 Ludność korzystająca z sieci wodociągowej – Powiat Nowodworski w odniesieniu do poszczególnych gmin Powiatu oraz województwa i kraju w latach 2019-2024

	2019	2020	2021	2022	2023
Polska	35 371 510	35 134 123	35 011 460	34 920 089	34 832 724
województwo pomorskie	2 262 115	2 278 694	2 281 617	2 282 045	2 284 812
Powiat Nowodworski	35 074	33 811	33 603	33 371	33 196
gmina Krynica Morska	1 285	1 178	1 182	1 172	1 164
gmina Nowy Dwór Gdański	17 690	17 171	17 072	16 963	16 880
gmina Ostaszewo	3 216	2 988	2 946	2 934	2 927
gmina Stegna	9 374	9 109	9 036	8 978	8 931
gmina Sztutowo	3 509	3 365	3 367	3 324	3 294

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 28.02.2025 r.)

W latach 2019-2023 spadła liczba osób korzystających z sieci wodociągowej na terenie Powiatu Nowodworskiego. Sytuacja ta dotyczy również poszczególnych gmin Powiat, a także wartości na poziomie krajowym. Natomiast w odniesieniu do województwa pomorskiego zauważalny jest niewielki wzrost (o 1%) w całym analizowanym okresie.

Z sieci wodociągowej na obszarze Powiatu Nowodworskiego korzystało w 2023 r. 98,7% ogólnej liczby mieszkańców Powiatu. Jest to poziom powyżej średniej wojewódzkiej (96,8%) oraz krajowej (92,6%). W Powiecie Nowodworskim największy odsetek mieszkańców korzystających z instalacji wodociągowych jest

w mieście i gminie Nowy Dwór Gdański i gminie Ostaszewo – są to gminy zwodociągowane w 100%. Najniższy poziom wskaźnika odnotowano w gminie Stegna 96,6%. Szczegółowe dane zostały przedstawione w kolejnej tabeli.

Tabela 22 Odsetek osób korzystających z sieci wodociągowej – Powiat Nowodworski w odniesieniu do poszczególnych gmin Powiatu oraz województwa i kraju w latach 2019-2024

	2019	2020	2021	2022	2023
Polska	92,2	92,2	92,4	92,5	92,6
województwo pomorskie	96,5	96,6	96,7	96,8	96,8
Powiat Nowodworski	98,6	98,6	98,6	98,7	98,7
gmina Krynica Morska	99,9	99,9	99,9	99,9	99,9
gmina Nowy Dwór Gdański	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
gmina Ostaszewo	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
gmina Stegna	96,2	96,2	96,4	96,5	96,6
gmina Sztutowo	96,6	96,6	96,7	96,8	96,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 19.03.2025 r.)

INFRASTRUKTURA KANALIZACYJNA

Na infrastrukturę kanalizacyjną Powiatu Nowodworskiego składa się rozdzielczy system kanalizacji sanitarnej i deszczowej.

Ścieki na terenie Powiatu Nowodworskiego odprowadzane są do:

- ❖ Przedsiębiorstwa Komunalnego "Mierzeja" Sp. z o.o. w Stegnie (ścieki z gminy Stegna i gminy Sztutowo). Obsługuje sieć kanalizacyjną pracującą w systemach grawitacyjnym, tłocznym i podciśnieniowym.

- ❖ Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Spółka z o. o. w Krynicy Morskiej. Zlewnia oczyszczalni obejmuje obszar gminy Krynica Morska. Odbiornikiem oczyszczonych ścieków jest Zalew Wiślany.
- ❖ „SZOP” Spółka z o.o. w Nowym Dworze Gdańskim. Spółka prowadzi działalność w zakresie eksploatacji sieci kanalizacyjnej oraz oczyszczania ścieków na terenie miasta i gminy Nowy Dwór Gdański.
- ❖ Oczyszczalni ścieków w Ostaszewie. Ścieki z terenu gminy Ostaszewo odprowadzane są do oczyszczalni znajdującej się w granicach gminy.

Na koniec 2023 r. w granicach Powiatu Nowodworskiego długość czynnej sieci kanalizacyjnej wynosiła 346,9 km i korzystało z niej 24 140 mieszkańców.

Tabela przedstawia dane na temat ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej na terenie Powiatu Nowodworskiego w latach 2019-2023 w odniesieniu do poszczególnych gmin Powiatu, a także województwa i kraju.

Tabela 23 Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej – Powiat Nowodworski w odniesieniu do poszczególnych gmin Powiatu oraz województwa i kraju w latach 2019-2024

	2019	2020	2021	2022	2023
Polska	27 310 526	27 257 476	27 254 517	27 286 201	27 313 299
województwo pomorskie	1 962 738	1 980 727	1 987 103	1 992 182	1 999 566
Powiat Nowodworski	25 218	24 538	24 415	24 292	24 140
gmina Krynica Morska	1 285	1 178	1 182	1 172	1 164
gmina Nowy Dwór Gdański	11 776	11 474	11 410	11 383	11 355
gmina Ostaszewo	231	215	212	211	210
gmina Stegna	8 437	8 313	8 252	8 211	8 127
gmina Sztutowo	3 489	3 358	3 359	3 315	3 284

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 28.02.2025 r.)

Na przestrzeni analizowanych lat spadła liczba osób korzystających z sieci kanalizacyjnej na obszarze Powiatu Nowodworskiego. Podobnie kształtowała się sytuacja w gminach wchodzących w skład Powiatu. Natomiast na poziomie województwa i kraju widoczny jest wzrost mieszkańców korzystających z sieci kanalizacyjnej w latach 2019-2023.

Na koniec 2023 r. 71,8% mieszkańców Powiatu miało dostęp do sieci kanalizacyjnej. Jest to wartość niższa w porównaniu do województwa pomorskiego (84,7%) oraz kraju (72,6%). Najwyższy stopień skanalizowania odnotowano w gminie miasta Krynica Morska (99,9%). Natomiast najniższy poziom wskaźnika występuje w gminie Ostaszewo – zaledwie 7,2%. Przyczyną tak niskiego poziomu skanalizowania są warunki ekonomiczne, zbyt wysokie koszty związane z budową kanalizacji w rozproszonej zabudowie. Szczegółowe dane na temat odsetka osób korzystających z sieci kanalizacyjnej przedstawiono w kolejnej tabeli.

Tabela 24 Odsetek osób korzystających z sieci kanalizacyjnej – Powiat Nowodworski w odniesieniu do poszczególnych gmin Powiatu oraz województwa i kraju w latach 2019-2024

	2019	2020	2021	2022	2023
Polska	71,2	71,6	71,9	72,3	72,6
województwo pomorskie	83,7	84,0	84,2	84,5	84,7
Powiat Nowodworski	70,9	71,6	71,7	71,8	71,8
gmina Krynica Morska	99,9	99,9	99,9	99,9	99,9
gmina Nowy Dwór Gdański	66,5	66,8	66,8	67,1	67,2
gmina Ostaszewo	7,2	7,2	7,2	7,2	7,2
gmina Stegna	86,5	87,8	88,0	88,2	87,9

	2019	2020	2021	2022	2023
gmina Sztutowo	96,0	96,4	96,5	96,5	96,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 19.03.2025 r.)

INFRASTRUKTURA GAZOWA

Na terenie Powiatu Nowodworskiego dystrybucją gazu ziemnego zajmuje się Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o.

Na koniec 2023 r. na obszarze Powiatu długość czynnej sieci gazowej wynosiła 47 246 m i korzystało z niej 5 819 mieszkańców.

Tabela przedstawia dane na temat ludności korzystającej z sieci gazowej na terenie Powiatu Nowodworskiego w latach 2019-2023 w odniesieniu do poszczególnych gmin Powiatu, a także województwa i kraju.

Tabela 25 Ludność korzystająca z sieci gazowej – Powiat Nowodworski w odniesieniu do poszczególnych gmin Powiatu oraz województwa i kraju w latach 2019-2024

	2019	2020	2021	2022	2023
Polska	20 297 536	20 863 520	21 084 925	21 120 338	21 196 948
województwo pomorskie	1 179 315	1 194 329	1 214 488	1 212 174	1 220 905
Powiat Nowodworski	5 682	5 606	5 681	5 692	5 819
gmina Krynica Morska	0	6	6	6	0
gmina Nowy Dwór Gdański	5 601	5 475	5 554	5 571	5 764
gmina Ostaszewo	0	16	15	15	0
gmina Stegna	0	38	38	36	0
gmina Sztutowo	81	71	68	64	55

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 28.02.2025 r.)

W analizowanym okresie wzrosła liczba osób korzystających z sieci gazowej o 2,4%. Zwiększeniu uległy również wartości dla województwa pomorskiego oraz kraju.

Na koniec 2023 r. 17,3% mieszkańców Powiatu korzystało z sieci gazowej. Szczegółowe dane na temat odsetka osób korzystających z sieci gazowej przedstawiono w kolejnej tabeli.

Tabela 26 Odsetek osób korzystających z sieci gazowej – Powiat Nowodworski w odniesieniu do poszczególnych gmin Powiatu oraz województwa i kraju w latach 2019-2024

	2019	2020	2021	2022	2023
Polska	52,9	54,8	55,6	55,9	56,3
województwo pomorskie	50,3	50,6	51,5	51,4	51,7
Powiat Nowodworski	16,0	16,3	16,7	16,8	17,3
gmina Krynica Morska	0,0	0,5	0,5	0,5	0,0
gmina Nowy Dwór Gdański	31,7	31,9	32,5	32,8	34,1
gmina Ostaszewo	0,0	0,5	0,5	0,5	0,0
gmina Stegna	0,0	0,4	0,4	0,4	0,0
gmina Sztutowo	2,2	2,0	2,0	1,9	1,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 28.02.2025 r.)

INFRASTRUKTURA TELEKOMUNIKACYJNA

Kluczowym czynnikiem wpływającym na rozwój gospodarczy, edukację oraz jakość życia mieszkańców jest dostęp do szybkiego Internetu szerokopasmowego.

W Powiecie Nowodworskim jest 10 491 punktów adresowych. Zgodnie z opublikowanym 15 stycznia 2025 r. kwartalnym raportem Polska w zasięgu na

koniec grudnia 2024 r. w zasięgu stacjonarnego dostępu do usług szerokopasmowych było 6 688 punktów adresowych (63,75%). Od 1 stycznia 2023 do 31 grudnia 2024 roku obywatele zgłosili 275 zapotrzebowań na internet i 6 weryfikacji danych w systemie internet.gov.pl.

Usługi stacjonarnego dostępu do usług szerokopasmowych na terenie Powiatu Nowodworskiego świadczy 18 przedsiębiorców telekomunikacyjnych.

Tabela przedstawia dane na temat dostępności stacjonarnych usług szerokopasmowych na terenie Powiatu Nowodworskiego.

Tabela 27 Dostępność stacjonarnych usług szerokopasmowych na terenie Powiatu Nowodworskiego na koniec 2024 r. w odniesieniu do poszczególnych gmin Powiatu

	Liczba punktów adresowych ogółem	Liczba punktów adresowych objętych zasięgiem	Udział %
Powiat Nowodworski	10 491	6 688	63,75%
gmina Krynica Morska	853	808	94,72%
gmina Nowy Dwór Gdański	3 333	2 053	61,60%
gmina Ostaszewo	956	456	47,70%
gmina Stegna	3 916	2 612	66,70%
gmina Sztutowo	1 433	759	52,97%

Źródło: <https://www.gov.pl/web/cyfryzacja/kolejna-odslona-raportu-polska-w-zasiegu-stacjonarnego-dostepu-do-internetu> (dostęp: 20.03.2025 r.)

Wśród gmin Powiatu Nowodworskiego na koniec 2024 r. największy dostęp do stacjonarnych usług szerokopasmowych miała gmina miasta Krynica Morska (94,72% punktów adresowych objętych zasięgiem), a najmniejszy – gmina Ostaszewo (47,70% punktów adresowych objętych zasięgiem).

W Powiecie zgłoszone zostały plany inwestycyjne obejmujące 10 435 punktów adresowych, w tym 9 648 unikalnych punktów adresowych.

INFRASTRUKTURA CIEPLNA

W granicach Powiatu Nowodworskiego zaopatrzenie w ciepło realizowane jest głównie przez indywidualne źródła ciepła oraz kotłownie (przede wszystkim mieszkańcy miasta i gminy Nowy Dwór Gdański).

GMINA MIASTA KRYNICA MORSKA

Na terenie gminy miasta Krynica Morska funkcjonują jedynie indywidualne kotłownie lokalne. Zaopatrzenie w ciepło na obszarze gminy miasta realizowane jest głównie przez indywidualne źródła ciepła.

MIASTO I GMINA NOWY DWÓR GDAŃSKI

W mieście Nowy Dwór Gdański działa kotłownia eksploatowana przez „SZOP” Sp. z o.o. (o mocy 5,82 MW) zaopatrująca część miasta w ciepło oraz ciepłą wodę. Druga część miasta, jak i mieszkańcy gminy (oprócz części Kmiecina) wyposażeni są w indywidualne źródła ciepła opalane głównie paliwem stałym, gazowym, olejowym lub posiadający panele słoneczne bądź pompę ciepła.

GMINA OSTASZEWO

Na obszarze gminy Ostaszewo zaopatrzenie w ciepło opiera się o lokalne kotłownie opalane węglem i olejem opałowym, które zasilają obiekty użyteczności publicznej, indywidualne źródła w domach mieszkalnych jednorodzinnych i wielorodzinnych oraz obiektach usługowych, na paliwa stałe – głównie węgiel i drewno dostarczające energię cieplną na potrzeby ogrzewania centralnego i przygotowania ciepłej wody.

GMINA STEGNA

Na terenie Gminy Stegna nie funkcjonują systemy zbiorowego zaopatrzenia w ciepło. Potrzeby grzewcze zaspokajane są głównie poprzez indywidualne

źródła ciepła o niskich mocach, opalane głównie paliwami stałymi (paliwa węglowe, drewno).

GMINA SZTUTOWO

W gminy Sztutowo system ciepłowniczy funkcjonuje w oparciu o kotłownie lokalne opalane węglem, olejem opałowym oraz różnego rodzaju biomasą, kotłownie zlokalizowane na terenie zakładów produkcyjno-usługowych gminy (węglowe, olejowe oraz opalane biomasą), a także indywidualne źródła i urządzenia grzewcze na paliwa stałe (węgiel, pelet, odpady drzewne, drewno), olej opałowy oraz pompy ciepła i elektryczne urządzenia grzewcze.

SFERA KLIMATYCZNO-ŚRODOWISKOWA

KLIMAT

Powiat Nowodworski charakteryzuje się klimatem umiarkowanym, przejściowym. Jest to region leżący na granicy wpływów klimatu morskiego i kontynentalnego, co oznacza, że występują tutaj zarówno łagodne zimy, jak i chłodniejsze lata.

TEMPERATURA

Początek wiosny jest stosunkowo chłodny, z nocami, które mogą być jeszcze mroźne, dni są często wietrzne i pochmurne. W maju pojawiają się pierwsze ciepłe dni, ale noce są nadal chłodne. Średnia temperatura to 6°C.

Lata są stosunkowo chłodne, średnia temperatura w lipcu wynosi około 18-19°C, choć w ciepłych latach mogą występować dni z temperaturą przekraczającą 25°C.

Jesienią nadal może być ciepło, ale noce stają się zimniejsze. Pod koniec jesieni pojawiają się pierwsze przymrozki, a opady deszczu są coraz intensywniejsze.

Zimy są łagodne, średnia temperatura w styczniu wynosi około -2°C do -4°C. Należy jednak pamiętać, że w okresie zimowym może występować opady śniegu, zwłaszcza w okresach chłodniejszych.

OPADY DESZCZU ORAZ ŚNIEGU

Opady deszczu w Powiecie Nowodworskim są równomiernie rozłożone przez cały rok, z nieco większymi opadami w miesiącach letnich (od maja do sierpnia). Średnia roczna suma opadów wynosi około 600-700 mm, a samych dni deszczowych w roku jest około 150-170 dni.

Największe opady deszczu odnotowywane są w lipcu – suma opadów wynosi średnio 70-80 mm. Opady wtedy są intensywne, występują liczne burze, a dni deszczowe są częstsze. Kolejnym miesiącem z podobną liczbą opadów jest

listopad, gdzie średnie opady również wynoszą 70-80 mm. Dni są wtedy chłodne, a dodatkowo opady deszcze łączą się często z opadami śniegu.

W okresie zimowym, w zależności od temperatury, mogą występować opady śniegu, ale w porównaniu do innych regionów Polski, nie są one bardzo obfite.

Zima jest porą roku, w której śnieg może pojawiać się przez dłuższy czas, zwłaszcza w grudniu, styczniu i lutym. Wówczas opady śniegu są częste, szczególnie przy spadkach temperatur poniżej 0°C. W najzimniejszych miesiącach średnia wysokość pokrywy śnieżnej w regionie wynosi około 5–10 cm, ale może być również więcej, jeśli występują silniejsze opady.

WIATR

Wiatr w Powiecie Nowodworskim, podobnie jak w innych częściach regionu Pomorza, ma znaczący wpływ na klimat, zwłaszcza ze względu na bliskość morza i charakterystyczne warunki atmosferyczne wynikające z oddziaływania Bałtyku. Wiatr w tym regionie jest stosunkowo częsty, a jego kierunki i siła zmieniają się w zależności od pory roku oraz atmosferycznych układów ciśnieniowych.

W ciągu roku Powiat doświadcza średnio 150–200 dni wiatrowych, co oznacza, że wiatr występuje praktycznie przez połowę roku, zwłaszcza w okresach od jesieni do wiosny.

Średnia prędkość wiatru w regionie wynosi około 4–5 m/s (około 14–18 km/h). Wiatr o tej prędkości jest umiarkowany, ale odczuwalny w codziennym życiu. W okresach wietrznych, zwłaszcza podczas przechodzenia frontów atmosferycznych, prędkość wiatru może osiągać 8–12 m/s (około 28–43 km/h). Najsilniejsze wiatry w Powiecie Nowodworskim występują w zimie i jesienią, kiedy częściej pojawiają się silne niży baryczne, zwłaszcza te związane z aktywnością atlantycką. Podczas burz i niży atmosferycznych wiatr może osiągać prędkość nawet 15–20 m/s (55–72 km/h), a w wyjątkowych przypadkach, podczas sztormów, prędkość wiatru może przekroczyć 25 m/s (90 km/h). Takie wiatry

występują jednak stosunkowo rzadko, głównie w wyniku przejścia silnych niżów atmosferycznych.

Kierunki wiatru w Powiecie Nowodworskim zależą w dużej mierze od układów ciśnieniowych, które panują w danym okresie. Wiatr najczęściej występuje z następujących kierunków:

- ❖ Zachodni i północno-zachodni: To najczęściej występujące wiatry w regionie, szczególnie latem i wczesną jesienią. Przynoszą one wilgotne powietrze znad Bałtyku;
- ❖ Południowy i południowo-zachodni: Występują głównie w okresie zimowym i wczesną wiosną, przynosząc ciepłe, wilgotne powietrze z południa;
- ❖ Północno-wschodni i wschodni: Wiatr z tych kierunków pojawia się głównie w okresach zimowych i wczesną wiosną, przynosząc zimne i suche powietrze znad Rosji lub Skandynawii.

Dzięki bliskości Bałtyku wiatr w Powiecie Nowodworskim ma również charakter przybrzeżny, co oznacza, że może być bardziej intensywny na wybrzeżu, zwłaszcza w pobliżu portów i miejsc o niskiej zabudowie. Zjawisko to jest szczególnie wyraźne w okresach sztormowych, kiedy wiatr może powodować silne fale i trudne warunki na morzu.

WILGOTNOŚĆ

Powiat cechuje się stosunkowo dużą wilgotnością powietrza, zwłaszcza w sezonie letnim, co wynika z dużej liczby dni deszczowych i wpływu morza.

W Powiecie Nowodworskim średnia roczna wilgotność powietrza wynosi około 80–85%. Wilgotność jest wyższa zimą i wczesną wiosną, a nieco niższa latem.

Wilgotność powietrza w powiecie nowodworskim jest kształtowana przez kilka czynników:

- ❖ bliskość Bałtyku: Woda morską jest głównym źródłem wilgoci w regionie. Morze oddziałuje na atmosferę, wpływając na poziom wilgotności powietrza, szczególnie w okresach wiatru i opadów;
- ❖ opady atmosferyczne: Opady deszczu, śniegu oraz roztopy w okresach przejściowych (wiosna i jesień) powodują wzrost wilgotności powietrza. Większe opady prowadzą do większej ilości pary wodnej w atmosferze;
- ❖ wiatr: Wiatr, szczególnie z kierunków morskich, przynosi wilgoć z Bałtyku, podnosząc poziom wilgotności. Wiatr w tym regionie jest stosunkowo częsty, a jego wpływ na wilgotność jest wyraźny, zwłaszcza w okresie letnim i wiosennym;
- ❖ temperatura powietrza: Wyższe temperatury powodują, że powietrze może pomieścić więcej pary wodnej, co wpływa na wzrost wilgotności. Z kolei w chłodniejszych miesiącach wilgotność pozostaje wysoka, ale mniejsza ilość pary wodnej w powietrzu sprawia, że wilgotność jest odczuwalna na różne sposoby, np. poprzez mgły lub wilgotne dni.

Wilgotność powietrza w powiecie nowodworskim jest wysoka przez cały rok, ze średnią roczną wartością wynoszącą 80–85%. Wartości te wzrastają zimą, osiągając 85–90%, a latem wynoszą około 80–85%, co sprawia, że powietrze w regionie jest odczuwane jako wilgotne. Najwyższa wilgotność występuje w zimie i wczesną wiosną, gdy opady są częstsze, a powietrze jest chłodne i wilgotne. W połączeniu z wiatrem z Bałtyku wilgotność w tym regionie wpływa na odczucie temperatury, zwłaszcza w dni deszczowe lub przy silniejszych wiatrach.

FORMY OCHRONY PRZYRODY

Na terenie Powiatu Nowodworskiego znajduje się jeden park krajobrazowy – Park Krajobrazowy Mierzeja Wiślana, którego obszar położony jest na obszarze gminy miasta Krynica Morska oraz gminy Sztutowo. W celu zabezpieczenia Parku przed zagrożeniami zewnętrznymi wynikającymi z działalności człowieka wyznaczona jest otulina Parku o powierzchni 22 703 ha położona na terenie następujących gmin Powiatu Nowodworskiego: miasta i gminy Nowy Dwór Gdański, gminy Stegna i gminy Sztutowo, a także na części Zalewu Wiślanego w granicach województwa pomorskiego.

Kolejną formą ochrony przyrody znajdującą się na terenie Powiatu Nowodworskiego są obszary chronionego krajobrazu. W Powiecie znajdują się cztery takie obszary:

- ❖ Obszar Chronionego Krajobrazu Rzeki Nogat,
- ❖ Obszar Chronionego Krajobrazu Rzek Szkarpawy i Tugi,
- ❖ Środkowożuławski Obszar Chronionego Krajobrazu,
- ❖ Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Rzeki Nogat.

Obszar Chronionego Krajobrazu Rzeki Nogat obejmuje tereny międzywala Nogatu wraz z rejonem wsi: Kmiecín, Solnica, Jazowa, Rakowo i Wierciny, gdzie koncentrują się elementy związane z dawnym osadnictwem żuławskim. Powierzchnia obszaru wynosi 10 204 ha. Dominują na nim użytki rolne (łąki i pastwiska torfowe) stanowiące 69,7%. Zadrzewienia i zakrzaczenia zajmują 12,2% obszaru, a wody powierzchniowe - 7%. Obszar Chronionego Krajobrazu Rzeki Nogat stanowi tereny lęgowe ptactwa wodno-błotnego. Występują na nim również liczne ssaki. Elementami krajobrazotwórczymi są: toń wodna, pasy oczeretów, szuwarów i innej roślinności wodnej oraz strefa zadrzewień i zakrzewień nadwodnych. Obszar w graniach Powiatu Nowodworskiego znajduje się na terenie miasta i gminy Nowy Dwór Gdański.

Obszar Chronionego Krajobrazu Rzek Szkarpany i Tugi o powierzchni 3 191,89 ha obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz dolin rzecznych delty Wisły, charakteryzujące się specyficznymi walorami przyrodniczymi i fizjonomicznymi równiny aluwialnej, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem oraz pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych, łączących dolinę rzeki Wisły z obszarem Żuław Wiślanych, doliną rzeki Nogat i otoczeniem Zalewu Wiślanego. Celem ochrony jest zachowanie w stanie niezmienionym ekosystemów brzegowych obszaru między wala dolin rzecznych Szkarpany i Tugi oraz ich specyfiki krajobrazowej charakterystycznej dla terenu Żuław Wiślanych wraz z historycznymi obiektami techniki i kultury oraz walorami rekreacyjnymi. Obszar Chronionego Krajobrazu Rzek Szkarpany i Tugi w granicach Powiatu zlokalizowany jest na obszarze następujących gmin: gminy Stegna, gminy Sztutowo oraz miasta i gminy Nowy Dwór Gdański.

Środkowożuławski Obszar Chronionego Krajobrazu obejmuje tereny międzywala Wisły - o powierzchni 2 870 ha, w tym użytki rolne - 75,9%, zadrzewienia i zakrzewienia - 9,5%, a wody powierzchniowe - 6,4%. Tereny nadbrzeżne charakteryzują się dogodnymi warunkami do gniazdowania i lęgu ptactwa wodno-błotnego oraz okresowego lub stałego pobytu licznych ssaków. Elementami krajobrazotwórczymi są: toń wodna, pasy oczeretów, szuwarów i innej roślinności wodnej oraz strefa zadrzewień i zakrzewień nadwodnych. Środkowożuławski Obszar Chronionego Krajobrazu w granicach Powiatu Nowodworskiego znajduje się na terenie gminy Ostaszewo i gminy Stegna.

Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Rzeki Nogat o powierzchni 12 276,18 ha obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz dolin rzecznych delty Wisły, charakteryzujące się wysokimi walorami przyrodniczymi i fizjonomicznymi, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem oraz pełnioną funkcją korytarza

ekologicznego rangi regionalnej stanowiącego połączenie pomiędzy dwoma korytarzami rangi ponadregionalnej - korytarzem Doliny Wisły i korytarzem Nadzalewowym. Celem ochrony jest zachowanie w stanie niezmienionym ekosystemów brzegowych obszaru międzywala doliny rzecznej Nogatu oraz krajobrazu kulturowego Żuław Wiślanych, będącego odzwierciedleniem wielowiekowej i wielokulturowej historii mieszkańców tej ziemi. Obszar w granicach Powiatu Nowodworskiego znajduje się na terenie miasta i gminy Nowy Dwór Gdański.

Do ustanowionych form ochrony przyrody na obszarze Powiatu zaliczają się również trzy rezerваты przyrody:

- ❖ Kąty Rybackie - rezerwat w obrębie gminy Sztutowo o powierzchni 102,54 ha. Celem ochrony jest zachowanie miejsc lęgowych kormorana i czapli siwej;
- ❖ Buki Mierzei Wiślanej – rezerwat w obrębie gminy miasta Krynica Morska o powierzchni 23,13 ha. Celem ochrony jest zachowanie lokalnej postaci kwaśnej buczyny ze starodrzewem bykowym oraz innych zbiorowisk leśnych wykształconych w specyficznych warunkach Mierzei Wiślanej;
- ❖ Mewia Łacha – rezerwat w granicach Powiatu Nowodworskiego zlokalizowany jest w granicach gminy Stegna oraz poza granicami Powiatu w gminie Gdańsk o powierzchni 150,46 ha. Celem ochrony jest zachowanie, ze względów dydaktycznych i naukowych, kolonii lęgowych rzadkich gatunków rybitw, miejsc lęgowych odpoczynku i żerowania ptaków siewkowatych i blaszkodziobych oraz krajobrazu stożka ujściowego Wisły.

W Powiecie Nowodworskim zlokalizowanych jest pięć obszarów Natura 2000:

- ❖ Zalew Wiślany i Mierzeja Wiślana – obszar o powierzchni 40 862,31 ha. W granicach Powiatu zlokalizowany na terenie gminy miasta Krynica Morska, gminy Sztutowo oraz miasta i gminy Nowy Dwór Gdański;
- ❖ Ostoja w Ujściu Wisły – obszar o powierzchni 883,51 ha. W granicach Powiatu zlokalizowany na terenie gminy Stegna;
- ❖ Zalew Wiślany – obszar o powierzchni 32 224,12 ha. W granicach Powiatu zlokalizowany na terenie gminy miasta Krynica Morska, gminy Sztutowo oraz miasta i gminy Nowy Dwór Gdański;
- ❖ Dolina Dolnej Wisły – obszar o powierzchni 33 559,04 ha. W granicach Powiatu zlokalizowany na terenie gminy Stegna i gminy Ostaszewo;
- ❖ Ujście Wisły – obszar o powierzchni 1 748,12 ha. W granicach Powiatu zlokalizowany na terenie gminy Stegna.

Natura 2000 jest najmłodszą z form ochrony przyrody, wprowadzoną w 2004 r. w Polsce jako jeden z obowiązków związanych z przystąpieniem do Unii Europejskiej. Obszary Natura 2000 powstają we wszystkich państwach członkowskich, tworząc Europejską Sieć Ekologiczną Natura 2000. Głównym celem funkcjonowania Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000 jest zachowanie określonych typów siedlisk przyrodniczych oraz gatunków i ich siedlisk, które uważa się za cenne i zagrożone w skali całej Europy, a także ochrona różnorodności biologicznej.

Na terenie Powiatu Nowodworskiego zlokalizowanych jest również 26 pomników przyrody. Są to pojedyncze drzewa oraz grupy drzew. Wykaz pomników przyrody na terenie Powiatu Nowodworskiego przedstawiono w kolejnej tabeli.

Tabela 28 Pomniki przyrody na terenie Powiatu Nowodworskiego

Lp.	Typ pomnika	Rodzaj tworzywa	Gatunek drzewa	Nazwa	Data ustanowienia	Gmina
1	jednoobiektowy	drzewo	Dąb szypułkowy - Quercus robur	-	1995-03-17	gmina Krynica Morska
2	jednoobiektowy	drzewo	Dąb szypułkowy - Quercus robur	Benek	2004-05-07	gmina Krynica Morska
3	wieloobiektowy	grupa drzew	Topola biała - Populus alba (2 sztuki)	Dwie damy	1954-07-02	gmina Nowy Dwór Gdański
4	jednoobiektowy	drzewo	Platan klonolistny - Platanus xacerifolia (Platanus xhispanica)	Mędrzec	1966-10-21	gmina Nowy Dwór Gdański
5	jednoobiektowy	drzewo	Kasztanowiec zwyczajny (Kasztanowiec biały) - Aesculus hippocastanum	Mieszczanin	1988-11-29	gmina Nowy Dwór Gdański
6	jednoobiektowy	drzewo	Dąb szypułkowy - Quercus robur	Pielgrzym	1988-11-29	gmina Nowy Dwór Gdański
7	jednoobiektowy	drzewo	Dąb szypułkowy - Quercus robur	Ogrodnik	1988-11-29	gmina Nowy Dwór Gdański
8	jednoobiektowy	drzewo	Dąb szypułkowy - Quercus robur	Strażnik wałowy	1988-11-29	gmina Nowy Dwór Gdański
9	jednoobiektowy	drzewo	Dąb szypułkowy - Quercus robur	Mennonita	1988-11-29	gmina Nowy Dwór Gdański
10	jednoobiektowy	drzewo	Dąb szypułkowy - Quercus robur	Kolejarz	1993-01-05	gmina Nowy Dwór Gdański
11	jednoobiektowy	drzewo	Dąb szypułkowy - Quercus robur	Siłacz	1996-03-02	gmina Nowy Dwór Gdański

Lp.	Typ pomnika	Rodzaj tworu	Gatunek drzewa	Nazwa	Data ustanowienia	Gmina
12	jednoobiektowy	drzewo	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	Podróżnik	1996-03-02	gmina Nowy Dwór Gdański
13	jednoobiektowy	drzewo	Wiąz szypułkowy - <i>Ulmus laevis</i> (<i>Ulmus pedunculata</i> , <i>Ulmus effusa</i>)	Pustelnik	1996-03-02	gmina Nowy Dwór Gdański
14	wieloobiektowy	grupa drzew	Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i> (2 sztuki)	-	1993-12-27	gmina Ostaszewo
15	jednoobiektowy	drzewo	Żywotnik zachodni - <i>Thuja occidentalis</i>	-	1993-12-27	gmina Ostaszewo
16	jednoobiektowy	drzewo	Jesion wyniosły - <i>Fraxinus excelsior</i>	-	1993-12-27	gmina Ostaszewo
17	jednoobiektowy	drzewo	Buk pospolity (Buk zwyczajny) - <i>Fagus sylvatica</i>	-	1993-12-27	gmina Stegna
18	wieloobiektowy	grupa drzew	Buk pospolity (Buk zwyczajny) - <i>Fagus sylvatica</i> (1 sztuka), brak danych (1 sztuka)	-	1996-06-25	gmina Stegna
19	jednoobiektowy	drzewo	Miłorząb dwuklapowy (Miłorząb chiński, Miłorząb dwudzielny) - <i>Ginkgo biloba</i>	-	1996-03-02	gmina Stegna
20	jednoobiektowy	drzewo	Buk pospolity (Buk zwyczajny) - <i>Fagus sylvatica</i>	-	1998-12-28	gmina Stegna
21	jednoobiektowy	drzewo	Buk pospolity (Buk zwyczajny) - <i>Fagus sylvatica</i>	-	1998-12-28	gmina Stegna
22	jednoobiektowy	drzewo	Buk pospolity (Buk zwyczajny) - <i>Fagus sylvatica</i>	-	2014-06-27	gmina Stegna

Lp.	Typ pomnika	Rodzaj tworu	Gatunek drzewa	Nazwa	Data ustanowienia	Gmina
23	jednoobiektowy	drzewo	Wierzba biała - Salix alba	Biała Dama	2015-11-27	gmina Nowy Dwór Gdański
24	jednoobiektowy	drzewo	Buk pospolity (Buk zwyczajny) - Fagus sylvatica	-	1993-12-27	gmina Sztutowo
25	jednoobiektowy	drzewo	Sosna limba - Pinus cembra	-	1993-12-27	gmina Ostaszewo
26	jednoobiektowy	drzewo	Dąb szypułkowy - Quercus robur	Kasztelan	2020-12-29	gmina Nowy Dwór Gdański

Źródło: <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/> (dostęp: 20.03.2025 r.)

ZASOBY WODNE

Powiat Nowodworski charakteryzuje się rozbudowaną siecią hydrograficzną. Cieki wodne ułożone są w dużym zagęszczeniu. Od północy Powiat Nowodworski posiada dostęp do Zatoki Gdańskiej i Zalewu Wiślanego.

Sieć hydrograficzną na terenie Powiatu budują następujące rzeki:

- ❖ Wisła (długość w granicach Powiat wynosi 25 km),
- ❖ Nogat (długość w granicach Powiat wynosi 23 km),
- ❖ Szkarpa (długość w granicach Powiat wynosi 20,5 km),
- ❖ Wisła Królewiecka (długość w granicach Powiat wynosi 11,5 km),
- ❖ Tuga (długość w granicach Powiat wynosi 21 km).

Na obszarze Powiatu znajduje się również duża liczba sztucznie utworzonych kanałów melioracyjnych, do których należą m.in.:

- ❖ Kanał Linawa o długości 22,5 km,
- ❖ Kanał Panieński o długości 15 km,
- ❖ Kanał Drzewny o długości 3,5 km,
- ❖ Kanał Izbowa Łacha o długości 22,9 km,
- ❖ Kanał Wiślano-Zalewowy o długości 7,3 km,
- ❖ Kanał Struga Ostaszewska o długości 9,4 km.

Łączna długość kanałów występujących na terenie Powiatu Nowodworskiego wynosi 417,3 km.

OBSZARY ZAGROŻENIA POWODZIOWEGO

ZAGROŻENIE POWODZIOWE W POSZCZEGÓLNYCH GMINACH

Mapy zagrożenia powodziowego oraz mapy ryzyka powodziowego, sporządzone dla obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi, wskazują, że na obszarze Powiatu Nowodworskiego istnieje wysokie prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi.

Obszar powiatu zagrożony jest wszystkimi możliwymi rodzajami powodzi: opadową, roztopową, zatorową, sztormową. Największe zagrożenie występuje na Żuławach Wiślanych.

Zagrożenie powodziowe na terenie poszczególnych gmin jest następujące:

- ❖ Gmina miasta Krynica Morska: obszary szczególnego zagrożenia powodzią od morza (średnie prawdopodobieństwo powodzi) oraz obszary zagrożone podtopieniami,
- ❖ Miasto i gmina Nowy Dwór Gdański: prawie cała gmina stanowi obszar narażony na niebezpieczeństwo powodzi od morza (średnie prawdopodobieństwo powodzi), poza zachodnim fragmentem terenu, na terenie całej gminy występują obszary zagrożone podtopieniami;
- ❖ Gmina Ostaszewo: zagrożenie powodziowe od rzek (wysokie i średnie prawdopodobieństwo) oraz od morza, ponadto obszary zagrożone podtopieniami (teren całej gminy);
- ❖ Gmina Stegna: bardzo wysoki poziom ryzyka powodziowego od rzek i od morza, ponadto większość -terenu gminy obejmują obszary zagrożone podtopieniami
- ❖ Gmina Sztutowo: występują obszary zagrożone powodzią od morza oraz podtopieniami (zwłaszcza na zachodniej części gminy).

Należy mieć na uwadze, że w granicach obszarów szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują zakazy wynikające z art. 77 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne oraz w przypadku lokalizowania na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią m.in. nowych obiektów budowlanych oraz gromadzenia ścieków, niezbędne jest uzyskanie pozwolenia wodnoprawnego zgodnie z art. 390 ust. 1 ustawy – Prawo wodne. Tereny znajdujące się w ramach obszarów szczególnego zagrożenia powodzią podlegają określonemu zagospodarowaniu, gdzie zgodnie z art. 166 ust. 10 ustawy jw. planowane zagospodarowanie nie może m.in. naruszać ustaleń planu zarządzania ryzykiem czy stanowić zagrożenie dla

ochrony zdrowia ludzi czy środowiska oraz utrudniać zarządzanie ryzykiem powodziowym.

DZIAŁANIA PRZECIWPOWODZIOWE NA TERENIE POWIATU NOWODWORSKIEGO

Obszar Powiatu Nowodworskiego, ze względu na swoje położenie na obszarze Żuław Wiślanych oraz występowanie rozległych terenów depresyjnych, od wielu lat jest narażony na ryzyko powodziowe. Ochrona przed powodzią stanowi w związku z tym jeden z kluczowych elementów bezpieczeństwa mieszkańców oraz utrzymania stabilności gospodarczej. Na przestrzeni kilku ostatnich lat realizowano szereg działań mających na celu zmniejszenie zagrożenia powodzią, zarówno poprzez modernizację infrastruktury hydrotechnicznej, jak i usprawnienie systemów zarządzania wodami oraz podnoszenie świadomości lokalnych społeczności.

Dotychczasowe przedsięwzięcia obejmowały przede wszystkim konserwację i modernizację wałów przeciwpowodziowych, regulację cieków wodnych, utrzymanie urządzeń melioracyjnych oraz rozwój systemów monitoringu hydrologicznego. Istotną rolę odgrywała również współpraca z instytucjami odpowiedzialnymi za gospodarkę wodną, takimi jak Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, jednostki samorządu terytorialnego oraz służby ratownicze. Działania te miały na celu nie tylko zmniejszenie skutków potencjalnych powodzi, lecz także ograniczenie ryzyka ich wystąpienia poprzez poprawę stanu technicznego infrastruktury i zwiększenie poziomu zabezpieczeń na terenach szczególnie zagrożonych.

Wśród inwestycji w zakresie ochrony przeciwpowodziowej zrealizowanych na terenie Powiatu Nowodworskiego można wyróżnić w szczególności:

- odbudowę budowli regulacyjnych na rzece Wiśle w gminie Ostaszewo,
- zabezpieczenie przeciwpowodziowe Krynicy Morskiej (w tym: budowa nowych wałów przeciwpowodziowych, przebudowa istniejących wałów przeciwpowodziowych, montaż mobilnych zapór przeciwpowodziowych),

- realizacja programu pn. „Bezpieczne Żuławy - podniesienie poziomu bezpieczeństwa powodziowego Żuław poprzez rozbudowę systemu alarmowania i powiadamiania oraz dostawę specjalistycznego wyposażania ratowniczego”,
- budowa wrót sztormowych na rzece Tudze,
- przebudowa wałów przeciwpowodziowych rzeki Szkarpawy,
- rozbudowa systemu pozyskiwania informacji o zagrożeniu powodziowym – zadanie pn. „System Monitoringu Ryzyka Powodziowego”.

PROGRAM ŻUŁAWSKI

W związku ze specyfiką oraz problemami dotyczącymi obszaru Żuław powstał program pn. „Kompleksowe zabezpieczenie przeciwpowodziowe Żuław do roku 2030” zwany Programem Żuławskim. Jest to dokument strategiczny będący podstawą realizacji działań w obrębie ochrony przeciwpowodziowej. Do 2022 r. zakończono dwa etapy Programu, trzeci planowany jest do zakończenia w 2029 r.

Program Żuławski umożliwił zdobycie finansowania na inwestycje przeciwpowodziowe Żuław, poprzez realizację i koordynację projektów w ramach tego Programu, gdzie m.in. wykonano wrota przeciwpowodziowe chroniące Nowy Dwór Gdański czy przebudowano wały przeciwpowodziowe.

Ze względu na brak możliwości realizacji wszystkich działań inwestycyjnych ujętych w Programie, w szczególności w związku z niewystarczającymi środkami finansowymi, opracowano nowy rządowy projekt pn. Program Wieloletni „Ochrona Przeciwpowodziowa Żuław Wiślanych na lata 2026-2036”, którego głównym założeniem jest zapewnienie stabilnego, długofalowego finansowania inwestycji w infrastrukturę przeciwpowodziową na Żuławach Wiślanych – jednym z najbardziej zagrożonych powodzią regionów Polski.

W Programie znajduje się 48 zadań inwestycyjnych podzielonych na 4 główne grupy działań:

- przebudowa/odbudowa koryt cieków (w tym kanałów, rowów, ubezpieczeń brzegowych) – 14 zadań,
- odbudowa/przebudowa/budowa urządzeń służących ochronie przed powodzią (tj. stacje pomp) – 16 zadań,
- przebudowa/budowa obwałowań (wraz z zabezpieczeniem przeciw bobrom) – 16 zadań,
- przebudowa ostróg i ujścia na rzece Wisła – 2 zadania.

W odniesieniu do Powiatu Nowodworskiego planowane są następujące zadania inwestycyjne:

- Wykonanie remontu ubezpieczeń brzegowych rzeki Tuga na terenie miasta Nowy Dwór Gdański,
- Przebudowa wałów przeciwpowodziowych rzeki Wisły Królewieckiej, wał lewy w km 0+000-7+600, wał prawy w km 0+000-7+000 oraz budowa nowego odcinka prawego wału w km 7+000-9+800, gm. Sztutowo i Stegna, pow. nowodworski, woj. Pomorskie,
- Przebudowa prawego wału przeciwpowodziowego rzeki Tugi km 0+000 - 21+200, gm. Stegna i Nowy Dwór Gdański, pow. nowodworski, woj. Pomorskie,
- Przebudowa prawego wału przeciwpowodziowego rzeki Tugi km 0+000 - 21+200, gm. Stegna i Nowy Dwór Gdański, pow. nowodworski, woj. Pomorskie,
- Przebudowa lewego wału przeciwpowodziowego rzeki Nogat w km 0+000-7+700, gmina Nowy Dwór Gdański, pow. nowodworski, woj. Pomorskie.

JEDNOLITE CZĘŚCI WÓD

Powiat Nowodworski zlokalizowany jest na obszarze dorzecza Wisły oraz dziewięciu jednolitych części wód powierzchniowych i trzech jednolitych części wód podziemnych.

W oparciu o obowiązujący Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły wszystkie przedmiotowe jednolite części wód powierzchniowych charakteryzują się złym stanem wód, a co istotne są one zagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych. Natomiast jednolite części wód podziemnych odznaczają się dobrym stanem, a dwie z nich są zagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych co do stanu chemicznego.

W kolejnej tabeli przedstawiono dane na temat jednolitych części wód zlokalizowanych na terenie Powiatu Nowodworskiego, wraz z informacją o ich statusie, celach środowiskowych oraz ustanowionych odstępstwach od ich osiągnięcia.

Tabela 29 Jednolite Części Wód Powierzchniowych na terenie Powiatu Nowodworskiego

Kod i nazwa	Status	Stan ogólny	Przypisane cele środowiskowe	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	Odstępstwa
Jednolite Części Wód Powierzchniowych Rzecznych					
RW2000155269 Kanał Jagielloński	SCW - sztuczna część wód	zły stan wód	umiarkowany potencjał ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C (maksymalna dopuszczalna wartość w wodzie: do 2740 µS/cm)]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości) dobry stan chemiczny	zagrożona	Odstępstwo z art. 4 ust. 4 i ust. 5 Ramowej Dyrektywy Wodnej
RW20001229991 Wisła od Wdy do Przekopu Wisły	SZCW - silnie zmieniona część wód	zły stan wód	dobry potencjał ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny	zagrożona	Odstępstwo z art. 4 ust. 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej

Kod i nazwa	Status	Stan ogólny	Przypisane cele środowiskowe	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	Odstępstwa
			<p>na odcinku ciekut istotnego Wisła w obrębie JCWP (dla jesiotra); zapewnienie drożności ciekut według wymagań gatunków chronionych; zapewnienie drożności ciekut dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku ciekut głównego Wisła w obrębie JCWP (dla troci wędrowniej oraz węgorza europejskiego)</p> <p>dobry stan chemiczny</p>		

Kod i nazwa	Status	Stan ogólny	Przypisane cele środowiskowe	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	Odstępstwa
RW20001229999 Przekop Wisły	SCW - sztuczna część wód	zły stan wód	dobry potencjał ekologiczny; zapewnienie drożności cieków dla migracji ichtiofauny na odcinku cieków istotnego Przekop Wisły w obrębie JCWP (dla jesionu); zapewnienie drożności cieków dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku cieków głównego Wisły w obrębie JCWP (dla troci wędrowniej oraz węgorza europejskiego) dobry stan chemiczny	zagrożona	Odstępstwo z art. 4 ust. 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej
RW2000115299 Nogat	SZCW - silnie zmieniona część	zły stan wód	dobry potencjał ekologiczny;	zagrożona	Odstępstwo z art. 4 ust. 4 i ust. 5

Kod i nazwa	Status	Stan ogólny	Przypisane cele środowiskowe	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	Odstępstwa
	wód		zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry		Ramowej Dyrektywy Wodnej
RW20001651479 Szarpawa	SZCW - silnie zmieniona część wód	zły stan wód	dobry potencjał ekologiczny dobry stan chemiczny	zagrożona	Odstępstwo z art. 4 ust. 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej
RW2000155129 Wisła Królewiecka	SZCW - silnie zmieniona część wód	zły stan wód	dobry potencjał ekologiczny dobry stan chemiczny	zagrożona	Odstępstwo z art. 4 ust. 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej

Kod i nazwa	Status	Stan ogólny	Przypisane cele środowiskowe	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	Odstępstwa
Jednolite Części Wód Powierzchniowych Przejściowych					
TW20001WB1 Zalew Wiślany	NAT - naturalna część wód	zły stan wód	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [chlorofil, Indeks B]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości) stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [Benzo(a)piren (w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona	Odstępstwo z art. 4 ust. 4, ust.5 i ust. 7 Ramowej Dyrektywy Wodnej
TW20004WB6 Zatoka Gdańska Wewnętrzna	NAT - naturalna część wód	zły stan wód	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [chlorofil, Indeks B, ESMIz, Indeks SI]; pozostałe	zagrożona	Odstępstwo z art. 4 ust. 4, ust.5 i ust. 7 Ramowej Dyrektywy Wodnej

Kod i nazwa	Status	Stan ogólny	Przypisane cele środowiskowe	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	Odstępstwa
			wskaźniki - II klasa jakości) stan chemiczny: dla złągodzonych wskaźników [Benzo(g,h,i)perylen (w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry		
TW20005WB7 Ujście Wisły Przekop	NAT - naturalna część wód	zły stan wód	umiarkowany stan ekologiczny (złągodzone wskaźniki: [chlorofil, Indeks B]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości) stan chemiczny: dla złągodzonych wskaźników [Benzo(a)piren (w)] poniżej stanu dobrego, dla	zagrożona	Odstępstwo z art. 4 ust. 4 i ust.5 Ramowej Dyrektywy Wodnej

Kod i nazwa	Status	Stan ogólny	Przypisane cele środowiskowe	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	Odstępstwa
			pozostałych wskaźników - stan dobry		

Źródło: <http://www.apgw.gov.pl> – Karty Charakterystyk JCWP (dostęp: 27.03.2025)

Tabela 30 Jednolite Części Wód Podziemnych na terenie Powiatu Nowodworskiego

Kod i nazwa	Stan	Przypisane cele środowiskowe	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego
GW200016	dobry	dobry stan chemiczny dobry stan ilościowy	niezagrożona
GW200015	dobry	dobry stan chemiczny dobry stan ilościowy	Zagrożona chemicznie
GW200017	dobry	dobry stan chemiczny dobry stan ilościowy	Zagrożona chemicznie

Źródło: <http://www.apgw.gov.pl> – Karty Charakterystyk JCWPd (dostęp: 27.03.2025)

ZAGROŻENIE SUSZĄ

Susza oznacza dostępność wody poniżej średniej w warunkach naturalnych.

Wyróżnia się następujące typy suszy:

- ❖ susza atmosferyczna – występuje, kiedy mamy do czynienia z deficytem opadów. Zwana również suszą meteorologiczną. Jest to pierwszy etap rozwoju zjawiska suszy. Pojawia się wówczas, gdy opady występują poniżej średniej wieloletniej lub jest ich całkowicie brak;
- ❖ susza rolnicza - pojawia się, gdy wilgotność gleby jest niedostateczna do zaspokojenia potrzeb wodnych roślin i prowadzenia normalnej gospodarki w rolnictwie. Zwana również suszą glebową. Jest bezpośrednią konsekwencją wydłużającej się suszy atmosferycznej;
- ❖ susza hydrologiczna - przejawia się długotrwałym obniżeniem ilości wody w rzekach i jeziorach. Zwana również „niżówką hydrologiczną”. Dotyczy wód powierzchniowych. Występuje wtedy, kiedy przepływ w rzekach spada poniżej przepływu średniej wartości wieloletniej;
- ❖ susza hydrogeologiczna - susza definiowana jako długotrwałe obniżenie zasobów wód podziemnych. Zjawisko tego rodzaju suszy jest zwykle poprzedzone powyższymi rodzajami suszy. Wstępna faza objawia się m.in. wysychaniem studni.

GMINA MIASTA KRYNICA MORSKA

Obszar gminy miasta Krynica Morska zagrożony jest suszą atmosferyczną (umiarkowane zagrożenie), suszą rolniczą (umiarkowane i słabe zagrożenie), suszą hydrologiczną (słabe zagrożenie).

Podsumowując, teren gminy nie jest silnie narażony na występowanie suszy, a same obszary występowania zjawiska suszy są niewielkie.

MIASTO I GMINA NOWY DWÓR GDAŃSKI

Miasto i gmina Nowy Dwór Gdański zagrożona jest suszą rolniczą (silne zagrożenie), suszą hydrologiczną (umiarkowane zagrożenie) oraz suszą hydrogeologiczną (słabe zagrożenie).

Na podstawie mapy łącznego zagrożenia suszą miasto i gmina znajdują się na terenie zagrożenia suszą w stopniu umiarkowanym.

GMINA OSTASZEWO

Obszar gminy Ostaszewo odznacza się dużym narażeniem na występowanie suszy.

Poniżej przedstawiono informację co do poszczególnych rodzajów suszy:

- ❖ susza atmosferyczna: III klasa, bardzo narażona – możliwy wzrost deficytów opadów;
- ❖ susza rolnicza: III klasa, bardzo narażona oraz IV klasa, silnie narażona – występuje głównie w miesiącach letnich oraz sporadycznie w miesiącach początkowych okresu wegetacyjnego (kwiecień-maj);
- ❖ susza hydrologiczna: II klasa, umiarkowanie narażona – przeciętne niedobory zasobów wodnych.

GMINA STEGNA

Łączne zagrożenie suszą gminy Stegna jest zróżnicowane terenowo – od silnego, przez umiarkowane po słabe. Zagrożenie gminy poszczególnymi rodzajami suszy określono jako:

- ❖ w przypadku suszy rolniczej – w większości obszaru jako słabe;
- ❖ w odniesieniu do suszy hydrologicznej – jako umiarkowane;
- ❖ co do suszy hydrogeologicznej – jako słabe.

GMINA SZTUTOWO

Stopień narażenia obszaru Gminy Sztutowo na poszczególne rodzaje suszy jest następujący:

- ❖ susza atmosferyczna – umiarkowany stopień;

- ❖ susza rolnicza – znaczny stopień;
- ❖ susza hydrologiczna – umiarkowany stopień;
- ❖ susza hydrogeologiczna – umiarkowany stopień.

GOSPODARKA ODPADAMI

Na terenie Powiatu Nowodworskiego funkcjonują 4 punkty Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) dostępne dla mieszkańców gmin objętych systemem gospodarowania odpadami komunalnymi. Zlokalizowane są w następujących miejscowościach:

- ❖ Nowy Dwór Gdański, ul. Warszawska 22,
- ❖ Ostaszewo, ul. Kościuszki 1,
- ❖ Stegna, ul. Gdańska 2,
- ❖ Krynica Morska, ul Zalewowa 26.

Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych znajdujący się na terenie gminy Stegna został utworzony wspólnie dla gminy Stegna i gminy Sztutowo.

Za odbiór odpadów od właścicieli nieruchomości odpowiadają firmy posiadające uprawnienia, wyłonione w trybie przetargu przez poszczególne gminy.

GINA MIASTA KRYNICA MORSKA

W 2023 r. na terenie gminy miasta Krynica Morska zebrano 2 398,77 Mg odpadów komunalnych.

Na obszarze gmina miasta Krynica Morska nie ma możliwości przetwarzania odpadów komunalnych. Odpady komunalne przetwarzane są w Zakładzie Utylizacji Odpadów Stałych Sp. z o. o w Tczewie.

MIASTO I GMINA NOWY DWÓR GDAŃSKI

Z terenu miasta i gminy Nowy Dwór Gdański łącznie odebrano i zebrano 5 624,4692 Mg odpadów (w tym: 5 294,8092 Mg odpadów komunalnych oraz 329,66 Mg budowlanych).

Na obszarze miasta i gminy Nowy Dwór Gdański nie ma możliwości przetwarzania odpadów komunalnych. Wszystkie odebrane i zebrane w ramach systemu odpady komunalne przekazywane są do zagospodarowania do Zakładu Utylizacji Odpadów Stałych Sp. z o.o. w Tczewie. Pozostałości z sortowania odpadów komunalnych z terenu Gminy składowane są również na terenie Zakładu Utylizacji Odpadów Stałych Sp. z o.o. w Tczewie.

GMINA OSTASZEWO

W 2023 r. z terenu gminy Ostaszewo zebrano i odebrano 486,370 Mg odpadów komunalnych.

Na terenie gminy Ostaszewo nie ma możliwości przetwarzania odpadów komunalnych. Odpady zebrane z terenu gminy przekazywane są do Zakładu Utylizacji Odpadów Stałych Sp. z o.o. w Tczewie, Gumeko Sp. z o.o., Remondis Glass Recycling Polska Sp. z o.o., Polska Korporacja Recyklingu Sp. z o.o., Sibelco Green Solutions Poland S.A.

GMINA STEGNA

Ilość odpadów komunalnych wytworzonych w granicach gminy Stegna w 2023 r. wynosi 5 258,80 Mg.

Na terenie gminy Stegna nie ma możliwości przetwarzania odpadów komunalnych. Gmina Stegna przekazuje odpady komunalne do Zakładu Utylizacji Odpadów Stałych Sp. z o.o. w Tczewie.

GMINA SZTUTOWO

Na terenie Gminy Sztutowo ilość odpadów komunalnych wytworzonych w 2023 r. wynosiła 1 563,703 Mg.

Gmina Sztutowo przekazuje odpady komunalne do Zakładu Utylizacji Odpadów Stałych Sp. z o.o. w Tczewie.

UZYSKANE POZIOMY PRZYGOTOWANIA DO PONOWNEGO UŻYCIA I RECYKLINGU ODPADÓW KOMUNALNYCH

Obowiązki dotyczące recyklingu i składowania odpadów komunalnych wynikają z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Zgodnie z art. 3b ust. 1 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, gmina jest zobowiązana osiągnąć poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych w wysokości co najmniej: 35% wagowo za rok 2023.

Wszystkie gminy wchodzące w skład Powiatu Nowodworskiego osiągnęły w 2023 r. wymagany poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych.

Gminy są zobowiązane do przestrzegania określonych limitów składowania odpadów. Te limity wynoszą:

- ❖ 30% wagowo w latach 2025–2029
- ❖ 20% wagowo w latach 2030–2034
- ❖ 10% wagowo w 2035 roku i w kolejnych latach.

Szczegółowe dane dla poszczególnych gmin zostały przedstawione w tabeli.

Tabela 31 Osiągnięte poziomy przez poszczególne gminy wchodzące w skład Powiatu Nowodworskiego

	gmina Krynica Morska	gmina Nowy Dwór Gdański	gmina Ostaszewo	gmina Stegna	gmina Sztutowo
Osiągnięty poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych (%)	54,70%	47,35%	57,98%	51,73%	53,71%
Osiągnięty poziom ograniczenia	40,30%	10,60%	bd	34,03%	29,97%

	gmina Krynica Morska	gmina Nowy Dwór Gdański	gmina Ostaszewo	gmina Stegna	gmina Sztutowo
masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania (%)					
Poziom składowania odpadów komunalnych (%)	23,10%	12,99%	38,49%	19,20%	26,74%

Źródło: opracowanie własne na podstawie analiz stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie poszczególnych gmin Powiatu Nowodworskiego za rok 2023

ANALIZA ZDOLNOŚCI INWESTYCYJNEJ

Realizacja inwestycji przez jednostki samorządu terytorialnego finansowana jest zarówno ze środków własnych, jak i z pozyskanych środków – w postaci pożyczek czy dofinansowań.

Celem analizy zdolności inwestycyjnej Powiatu Nowodworskiego jest określenie i ocena możliwości w zakresie pokrycia wydatków inwestycyjnych. Oparto się przede wszystkim na danych zawartych w sprawozdaniach z wykonania budżetu. Analizie poddano między innymi strukturę dochodów i wydatków, a także ewentualne wolne środki i nadwyżki operacyjne.

Dochody budżetu Powiatu Nowodworskiego na przestrzeni analizowanych lat wzrosły o 25 156 635,18 zł, czyli o około 54%. Zdecydowaną większość stanowiły dochody bieżące, które stanowią źródło finansowania zadań własnych powiatu i to na ich wysokość jednostka może wpływać. Należy zaznaczyć, że sytuacja ta jest korzystna, ponieważ wskazuje na stabilną sytuację finansową, w której Powiat nie jest uzależniony od jednorazowych dochodów majątkowych, a głównie od stałych, powtarzalnych źródeł dochodów.

Tabela prezentuje dane dotyczące struktury dochodów w budżecie Powiatu Nowodworskiego w latach 2019-2023.

Tabela 32 Analiza dochodów Powiatu Nowodworskiego w latach 2019-2023

Wyróżnienie	2019	2020	2021	2022	2023
dochody ogółem	46 812 089,71	58 188 992,37	61 940 431,38	75 735 767,00	71 968 724,89
dochody bieżące	44 905 283,11	52 628 981,60	55 048 092,48	68 251 256,85	62 701 226,84
udział dochodów bieżących w dochodach ogółem	95,93%	95,90,44%	88,87%	90,12%	87,12%
dochody majątkowe	1 906 806,60	5 560 010,74	6 892 338,90	7 484 509,67	9 267 498,05
udział dochodów majątkowych w dochodach ogółem	4,07%	9,56%	11,13%	9,88%	12,88%

Źródło: opracowanie własne na podstawie Informacji o wykonaniu budżetu powiatu nowodworskiego za lata 2019-2023

Wydatki Powiatu Nowodworskiego w badanym okresie wzrosły o 39 055 569,32 zł, czyli aż o 84%. Większy udział stanowiły wydatki bieżące, które systematycznie rosną. Natomiast w przypadku wydatków majątkowych początkowo nastąpił spadek wartości, a następnie stały wzrost, co zapewne związane jest z inwestycjami w celu poprawy jakości życia mieszkańców i rozwoju Powiatu. Należy jednak zaznaczyć, że wzrost wydatków majątkowych może wiązać się z wyzwaniami, jak na przykład zwiększeniem zadłużenia czy ryzykiem niewłaściwego zarządzania.

Kolejna tabela przedstawia dane dotyczące struktury wydatków w budżecie Powiatu Nowodworskiego w latach 2019-2023.

Tabela 33 Analiza wydatków Powiatu Nowodworskiego w latach 2019-2023

Wyróżnienie	2019	2020	2021	2022	2023
wydatki ogółem	46 717 472,84	54 762 358,72	56 162 069,96	67 629 192,35	85 773 042,16
wydatki bieżące	42 120 622,32	50 227 084,29	48 828 997,44	60 605 855,58	61 132 210,42
udział wydatków bieżących w wydatkach ogółem	90,16%	91,72%	86,94%	89,61%	71,27%
wydatki majątkowe	4 596 850,52	4 535 274,43	7 333 072,52	7 023 336,77	24 640 831,74
udział wydatków bieżących w wydatkach ogółem	9,84%	8,28%	13,06%	10,39%	28,73%

Źródło: opracowanie własne na podstawie Informacji o wykonaniu budżetu powiatu nowodworskiego za lata 2019-2023

Nadwyżka operacyjna stanowi różnicę pomiędzy dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi. Pokazuje zatem czy Powiat jest w stanie spłacać swoje zadłużenia oraz realizować nowe inwestycje.

Powiat Nowodworski w analizowanym okresie wykazywał dodatnią nadwyżkę. Zauważalny jest jej spadek w 2020 r., następnie wzrost do 2022 r. oraz ponowny spadek w 2023 r.

Co istotne należy wspomnieć, że Powiat corocznie spełniał wymogi wynikające z przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (art. 242 oraz 243).

Tabela przedstawia dane dotyczące nadwyżki operacyjnej w budżecie Powiatu Nowodworskiego w latach 2019-2023.

Tabela 34 Nadwyżka operacyjna w Powiecie Nowodworskim w latach 2019-2023

Wyróżnienie	2019	2020	2021	2022	2023
dochody bieżące	44 905 283,11 zł	52 628 981,60 zł	55 048 092,48 zł	68 251 256,85 zł	62 701 226,84 zł
wydatki bieżące	42 120 622,32 zł	50 227 084,29 zł	48 828 997,44 zł	60 605 855,58 zł	61 132 210,42 zł
nadwyżka operacyjna	2 784 660,79 zł	2 401 897,31 zł	6 219 095,04 zł	7 645 401,27 zł	1 569 016,42 zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie Informacji o wykonaniu budżetu powiatu nowodworskiego za lata 2019-2023

Saldo budżetowe to nadwyżka lub deficyt w budżecie jednostki samorządu terytorialnego. Stanowi ono różnicę pomiędzy dochodami a wydatkami ustaloną dla okresu rozliczeniowego.

Powiat Nowodworski w analizowanym okresie wykazywał w pierwszych czterech latach dodatnie saldo, natomiast w ostatnim roku deficyt budżetowy, na co wpływ miały przede wszystkim zwiększone wydatki majątkowe oraz mniejsze różnice w dochodach pomiędzy kolejnymi latami. Przyczyną tego stanu może być również spowolnienie gospodarki w wyniku skutków pandemii koronawirusa oraz wojny na Ukrainie.

Następna tabela prezentuje dane dotyczące wyniku budżetu Powiatu Nowodworskiego w latach 2019-2023.

Tabela 35 Saldo budżetowe w Powiecie Nowodworskim w latach 2019-2023

Wyróżnienie	2019	2020	2021	2022	2023
dochody ogółem	46 812 089,71 zł	58 188 993,34 zł	61 940 431,38 zł	75 735 767,00 zł	71 968 724,89 zł
wydatki ogółem	46 717 472,84 zł	54 762 358,72 zł	56 162 069,96 zł	67 629 192,35 zł	85 773 042,16 zł
saldo budżetowe	94 616,87 zł	3 426 634,62 zł	5 778 361,42 zł	8 106 574,65 zł	-13 804 317,27 zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie Informacji o wykonaniu budżetu powiatu nowodworskiego za lata 2019-2023

Polityka inwestycyjna Powiatu Nowodworskiego powinna polegać na świadomym i celowym wyborze inwestycji, a jednocześnie odpowiednim doborze źródeł ich finansowania, co pozwoli na zarządzanie jego rozwojem. Warto bowiem zaznaczyć, że rozwój Powiatu jest możliwy nie tylko dzięki dochodom własnym, ale także dzięki pozyskanym środkom zewnętrznym, które są niezbędnym wsparciem dla budżetu jednostki samorządowej. Ze względu na ograniczone możliwości finansowe nie każda inwestycja jest możliwa do realizacji ze środków własnych. Część z nich, a w zasadzie większość wymaga dofinansowania z funduszy zewnętrznych, w tym krajowych i unijnych. Istotne jest jednak, że w każdym przypadku konieczne jest posiadanie określonego wkładu własnego. Na podstawie analizy sytuacji finansowej można stwierdzić, że Powiat Nowodworski posiada zdolności inwestycyjne, konieczne jest jednak pozyskanie środków zewnętrznych na realizację najważniejszych inwestycji z punktu widzenia jej rozwoju.

ANALIZA POTENCJAŁU JAKOŚCI ŻYCIA I WYNIKI BADANIA ANKIETOWEGO

W celu pogłębienia diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej Powiatu Nowodworskiego przeprowadzono badanie ankietowe mające na celu zbadanie poziomu jakości życia w Powiecie oraz rozpoznanie rzeczywistych potrzeb mieszkańców. Formularz ankietowy składał się z metryczki oraz 55 pytań, w tym 50 pytań zamkniętych oraz 5 pytań otwartych.

Badanie ankietowe przeprowadzone zostało w terminie od 12 listopada do 13 grudnia 2024 r. w wersji papierowej oraz elektronicznej za pośrednictwem strony internetowej Starostwa Powiatowego w Nowym Dworze Gdańskim. W wyniku realizacji badania uzyskano 109 ankiet, w tym jedna w wersji papierowej.

Zaprezentowane w dalszej części rozdziału wyniki przeprowadzonego badania ankietowego, nie odzwierciedlają oczywiście opinii i poglądów wszystkich mieszkańców, jednakże są niezwykle cennymi wskazówkami pomocnymi w planowaniu dalszych działań.

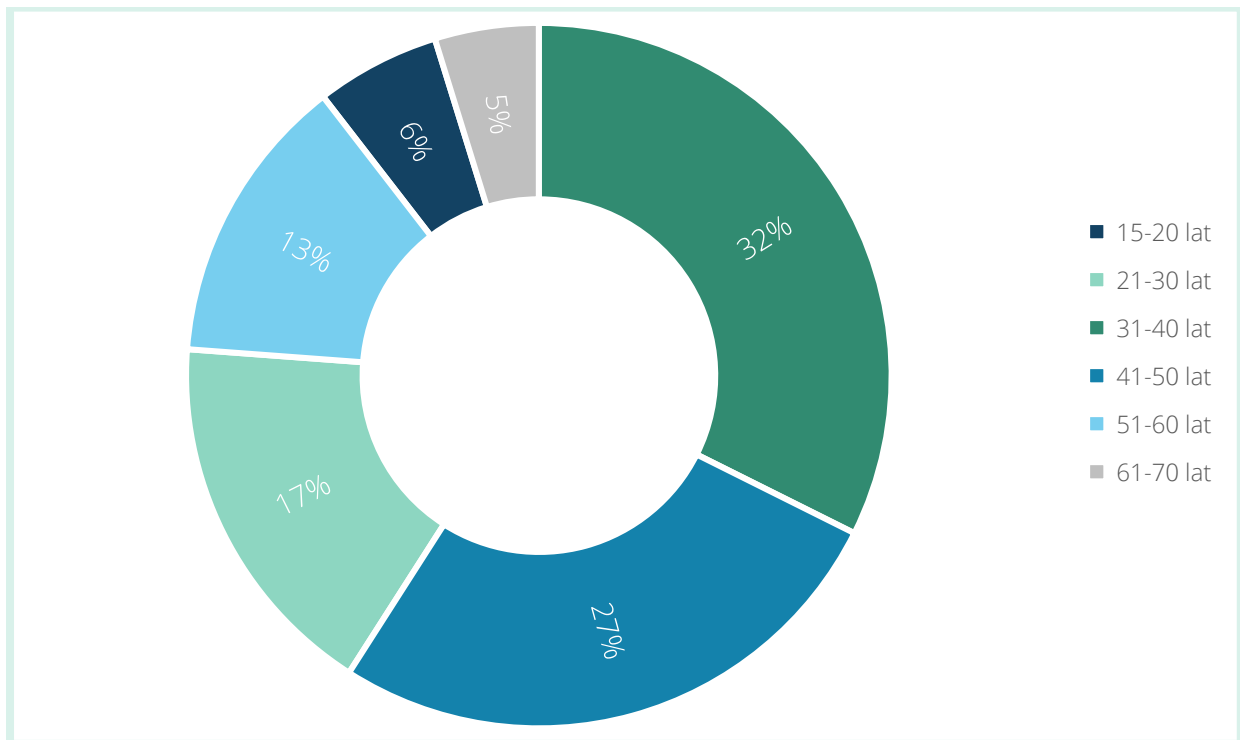
CHARAKTERYSTYKA UCZESTNIKÓW BADANIA

Istotnym elementem w przeprowadzonym badaniu ankietowym była charakterystyka grupy docelowej. W tym celu każdy formularz ankietowy zawierała metryczkę, w której należało odpowiedzieć m.in. na pytania o to jaka jest struktura płci, wieku, wykształcenia oraz zatrudnienia.

W badaniu ankietowym wzięło udział 109 osób, z czego 69 osób (63%) stanowiły kobiety, a 36 osób (33%) mężczyźni. Należy zaznaczyć, że 4 osoby (4%) nie wskazały płci.

Wśród uczestników badania najwięcej było osób w wieku 31-50 (32%). Drugą licznie reprezentowaną grupą były osoby w przedziale wiekowym od 41 do 50 lat (27%). Szczegółowe dane dotyczące wieku respondentów zaprezentowano na wykresie.

Wykres 5 Struktura respondentów według wieku

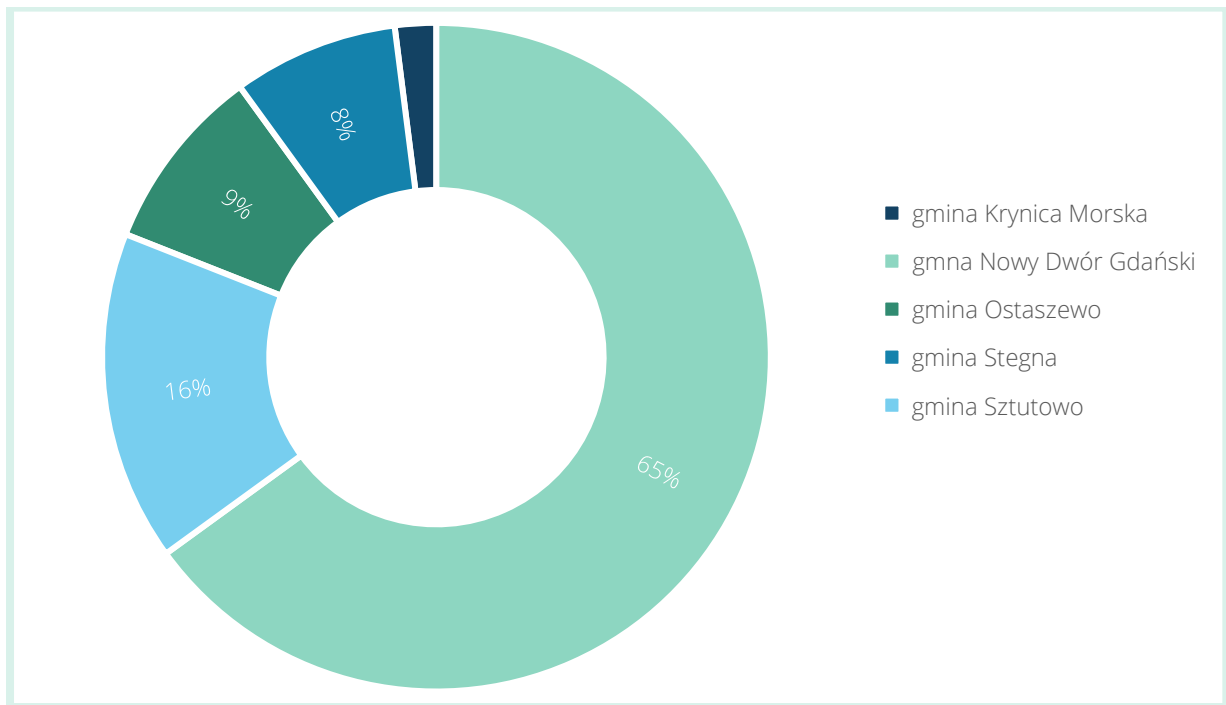
Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego, n=109

Najwięcej wśród osób ankietowanych deklarowało posiadanie wykształcenia wyższego (63%) oraz średniego (28%).

95% badanych to mieszkańcy Powiatu Nowodworskiego, w tym 83% z nich to osoby mieszkające w Powiecie więcej niż 15 lat.

Na wykresie poniżej przedstawiono strukturę respondentów według miejsca zamieszkania w odniesieniu do poszczególnych gmin Powiatu Nowodworskiego.

Wykres 6 Struktura respondentów według miejsca zamieszkania

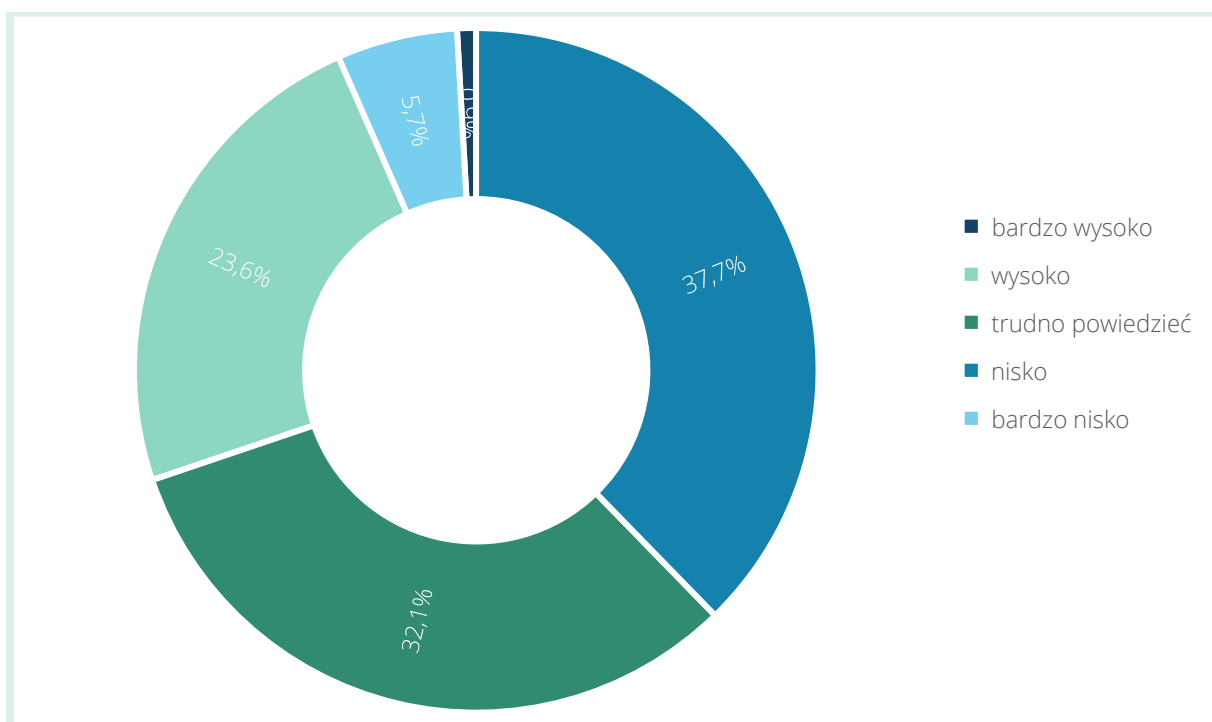
Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego, n=109

Ankietowanym zadano pytanie, czy w ciągu najbliższych 7 lat planują zmianę miejsca zamieszkania poza teren gminy Powiatu Nowodworskiego – 52% badanych wskazało odpowiedź „nie”. Warto jednak zwrócić uwagę, na fakt, że 35% osób biorących udział zaznaczyło odpowiedź „nie wiem”, a kolejne 13% jest zdecydowanych, że chce się przeprowadzić. Taki rozkład odpowiedzi oznacza, że niewiele więcej niż połowa respondentów uważa, że ich poziom życia w Powiecie jest na takim poziomie, że nie zamierzają zmieniać miejsca zamieszkania poza jego obszar. Przy wytyczeniu kolejnych kierunków rozwoju należy jednak zwrócić uwagę na głosy tej części mieszkańców, którzy na chwilę obecną nie widzą szans dalszego prosperowania w granicach Powiatu i rozważają zmianę miejsca zamieszkania.

POWIAT NOWODWORSKI W OPINII MIESZKAŃCÓW

Respondenci zostali poproszeni o ocenę jakości oferty edukacyjnej na terenie Powiatu Nowodworskiego. 43,4% ankietowanych ocenia negatywnie jakość oferty edukacyjnej (suma odpowiedzi „nisko” i „bardzo nisko”), natomiast 24,5% wskazuje, że jest ona na dobrym poziomie. Na kolejnym wykresie przedstawiono szczegółowe odpowiedzi na zadane pytanie.

Wykres 7 Jak ocenia Pan/i jakość oferty edukacyjnej dostępnej na terenie Powiatu Nowodworskiego (np. dostęp do szkół, poziom nauczania, dostęp do nowoczesnych form edukacji, etc.)?

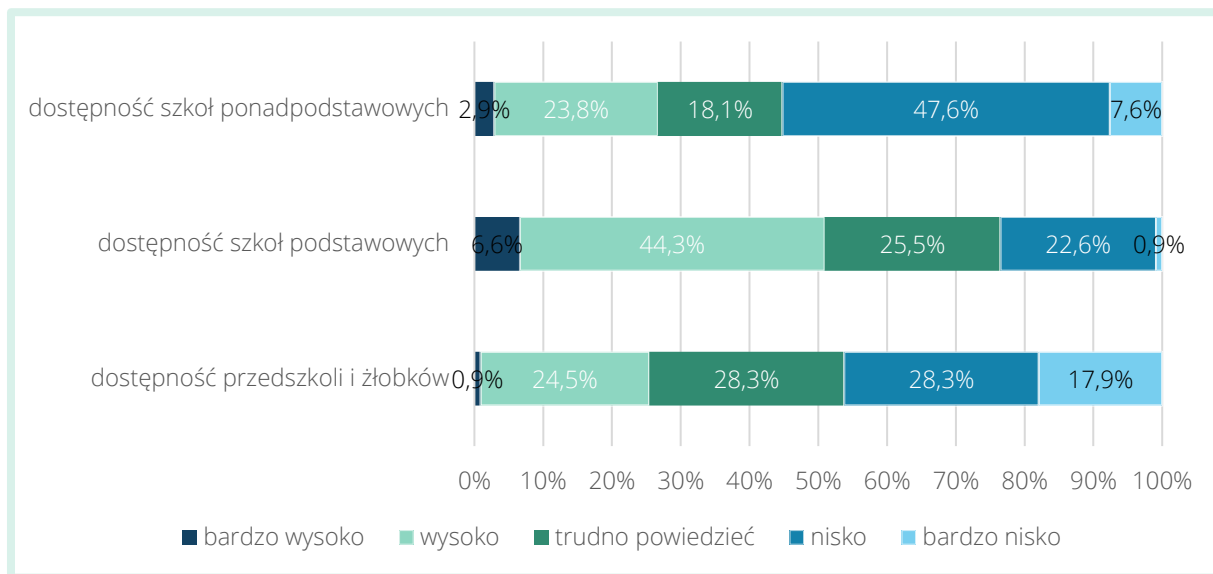

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego, n=109

Następnie uczestnicy badania zostali poproszeni o ocenę dostępności przedszkoli i żłobków, szkół podstawowych oraz ponadpodstawowych. Respondenci najwyżej ocenili dostępność szkół podstawowych (6,6% odpowiedzi „wysoko” oraz 44,3% odpowiedzi „bardzo wysoko”). Natomiast „nisko” (47,6%) i „bardzo nisko” (7,6%) oceniono dostępność szkół ponadpodstawowych.

Na kolejnym wykresie przedstawiono szczegółowe odpowiedzi w tym zakresie.

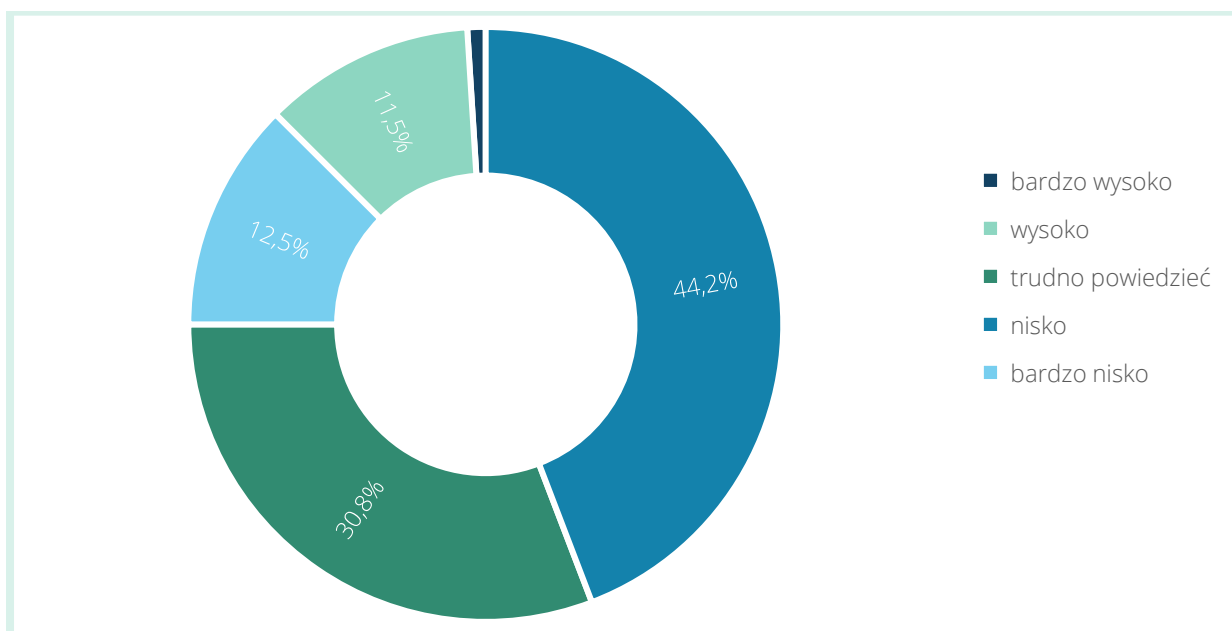
Wykres 8 Jak ocenia Pan/i dostępność przedszkoli i żłobków/szkół podstawowych/szkół ponadpodstawowych na terenie Powiatu Nowodworskiego?

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego, n=109

Respondenci zostali również poproszeni o wyrażenie opinii na temat dostosowania oferty edukacyjnej szkół ponadpodstawowych do potrzeb rynku pracy. 56,7% badanych (suma odpowiedzi „nisko” i „bardzo nisko”) uważa, że jest ona niedopasowana do aktualnych potrzeb rynku pracy.

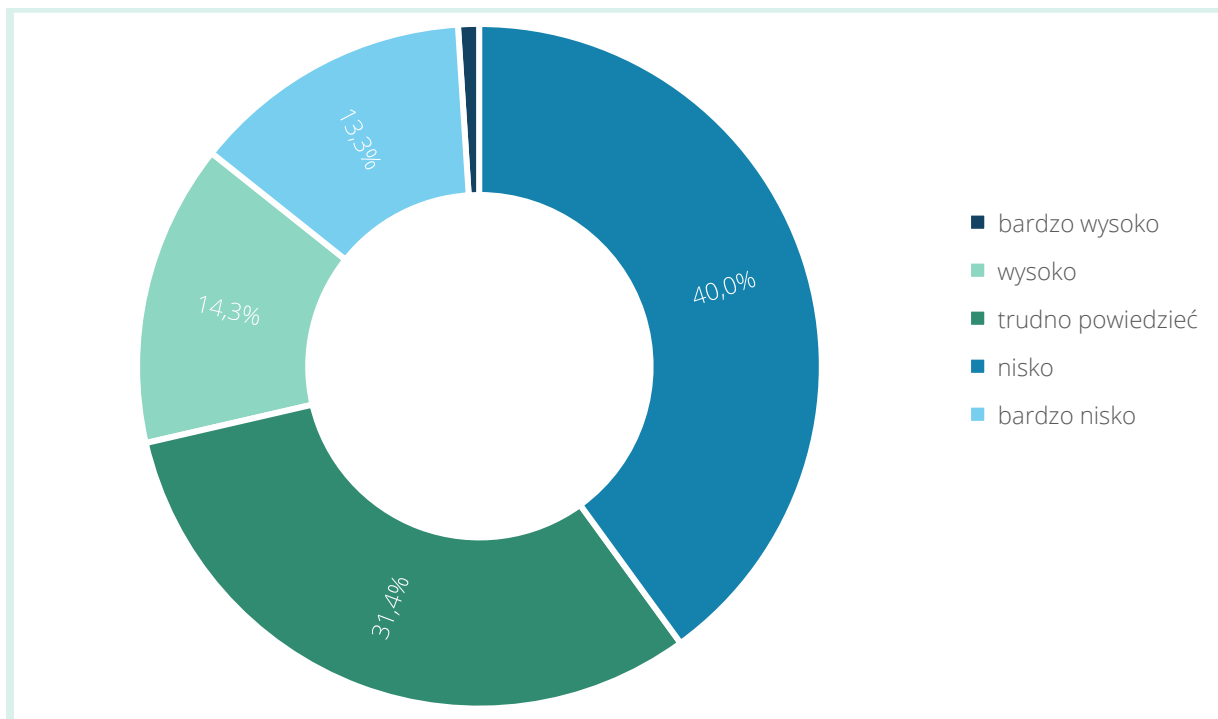
Wykres 9 Jak ocenia Pan/i dostosowanie oferty edukacyjnej szkół ponadpodstawowych na terenie Powiatu Nowodworskiego do potrzeb rynku pracy?

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego, n=109

Uczestnicy badania zapytani o jakość edukacji średniej i zawodowej oferowanej na terenie Powiatu Nowodworskiego również nie wyrazili pozytywnych opinii. 53,3% ankietowanych (suma odpowiedzi „nisko” i „bardzo nisko”) uważa, że nie jest ona na dobrym poziomie.

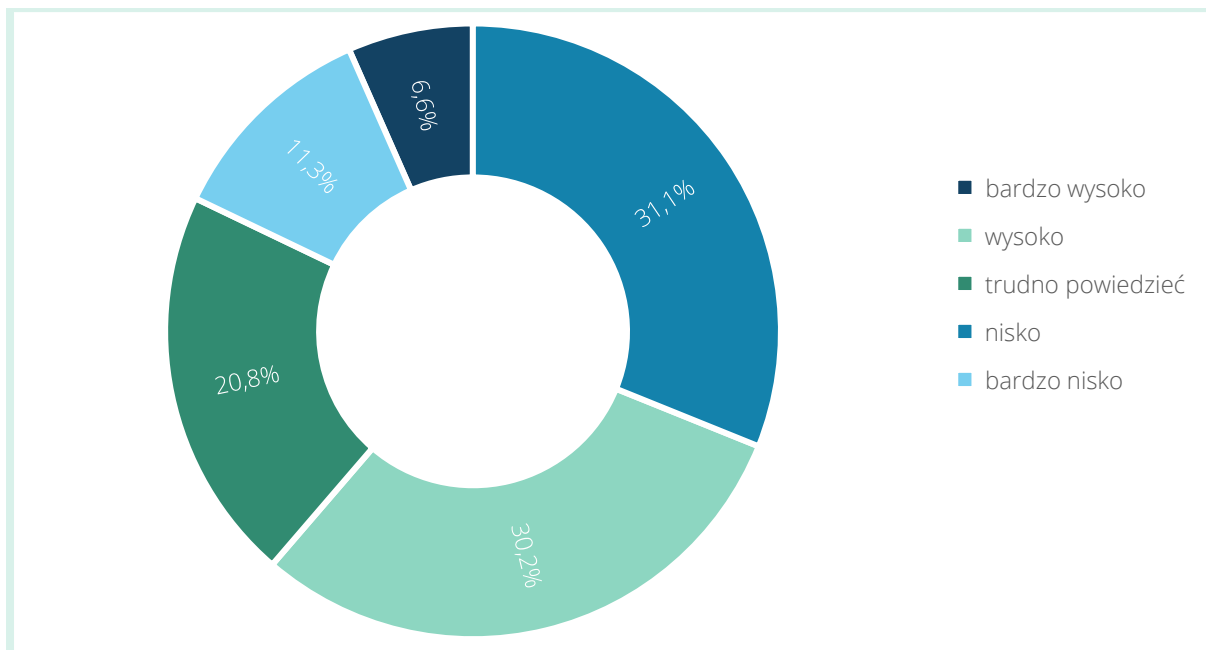
Wykres 10 Jak ocenia Pan/i jakość edukacji średniej i zawodowej oferowanej na terenie Powiatu Nowodworskiego?

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego, n=109

W dalszej części ankiety poruszono kwestię dostępności instytucji kultury, w tym m.in. bibliotek, domów kultury, świetlic wiejskich, muzeów) na obszarze Powiatu Nowodworskiego. 42,4% odpowiadających stwierdziło, że dostępność ta nie jest na wystarczającym poziomie. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia kolejny wykres.

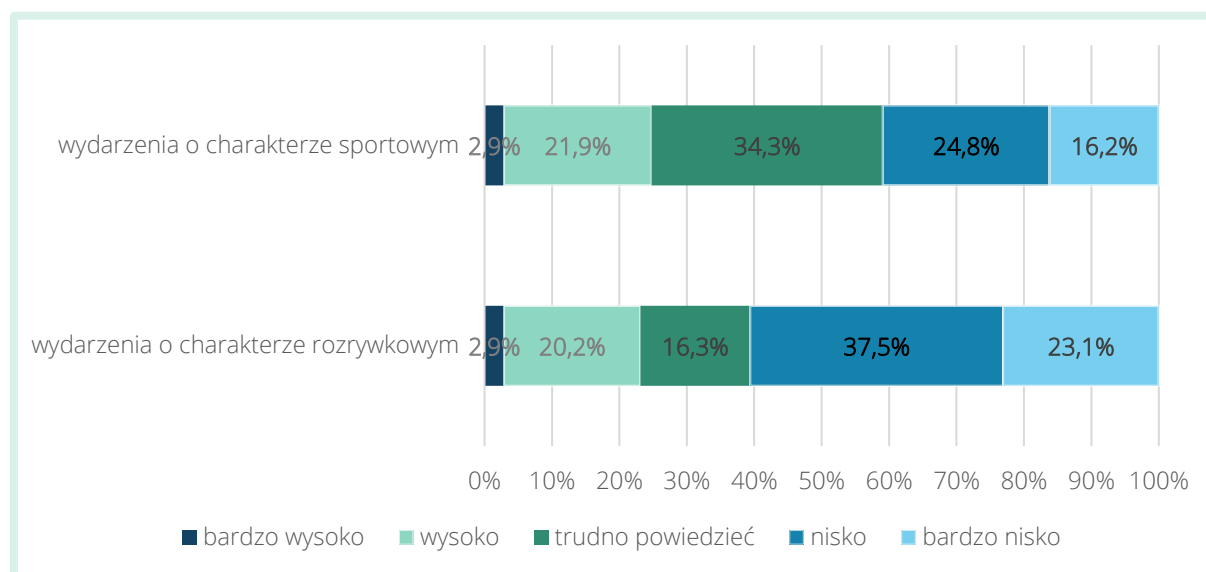
Wykres 11 Jak ocenia Pan/i dostępność instytucji kultury na terenie Powiatu Nowodworskiego (bibliotek, domów kultury, świetlic wiejskich, muzeów, itp.)?

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego, n=109

Poziom zadowolenia mieszkańców Powiatu Nowodworskiego z liczby i jakości organizowanych wydarzeń jest stosunkowo niski. Na wykresie przedstawiono odpowiedzi na zadane pytania w odniesieniu do wydarzeń o charakterze rozrywkowym i sportowym.

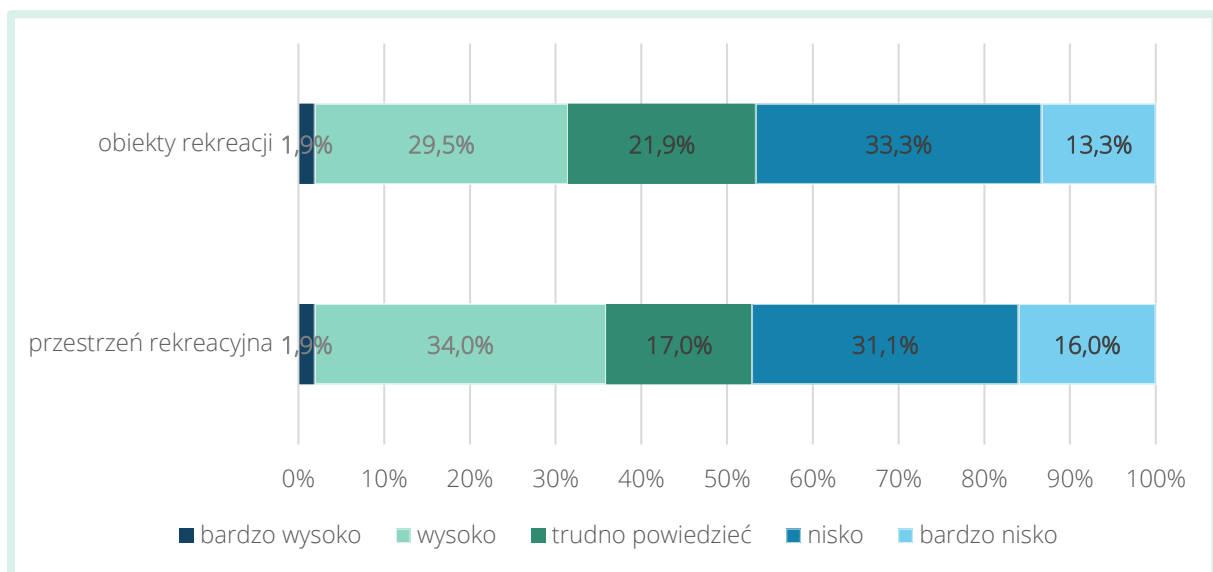
Wykres 12 Jak ocenia Pan/i liczbę i atrakcyjność wydarzeń kulturalnych o charakterze rozrywkowym/sportowym na terenie Powiatu Nowodworskiego?

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego, n=109

W badaniu ankietowym poproszono również o wyrażenie opinii na temat dostępności i jakości przestrzeni rekreacyjnych (np. parków, skwerów) oraz obiektów rekreacji (np. place zabaw, boiska sportowe, obiekty sportowe). W obu przypadkach blisko 50% odpowiadających wskazało na niską i bardzo niską dostępność i jakość w tym zakresie.

Wykres 13 Jak ocenia Pan/i dostępność i jakość przestrzeni rekreacyjnych i obiektów rekreacji?

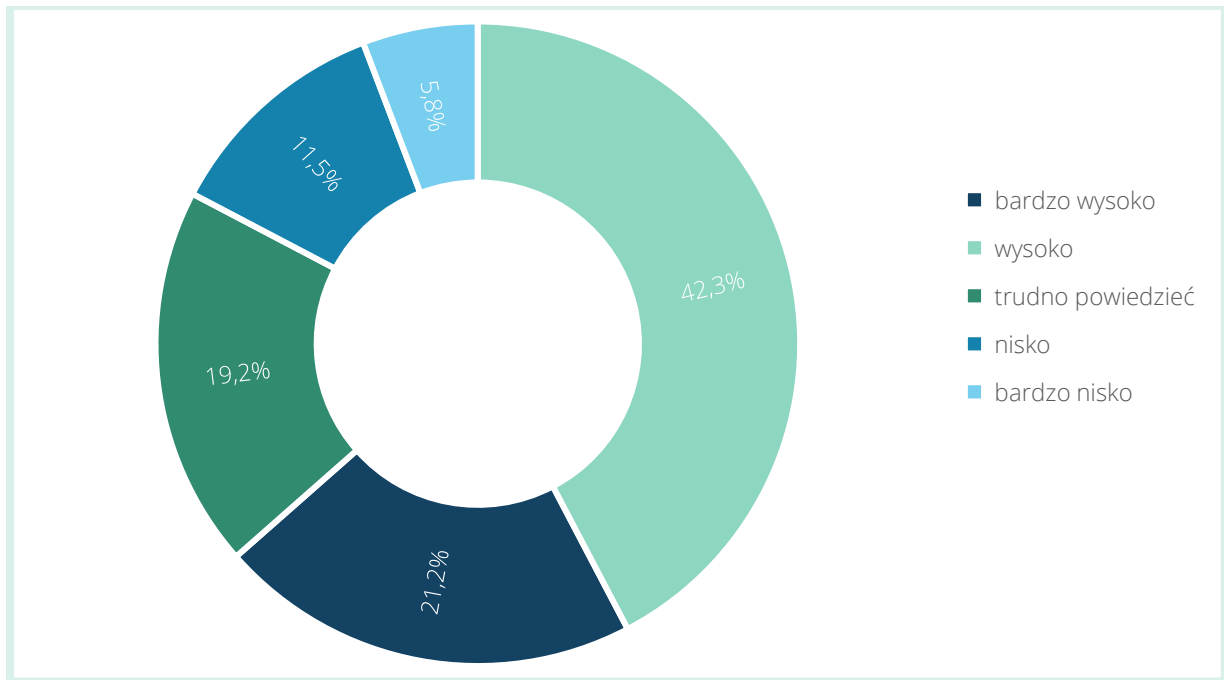

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego, n=109

Powiat Nowodworski charakteryzuje się istotnym potencjałem turystycznym, wynikającym w szczególności z jego położenia oraz dostępnych zasobów naturalnych, co zostało potwierdzone w opiniach 63,5% osób biorących udział w badaniu.

Na kolejnym wykresie przedstawiono szczegółowe odpowiedzi w tym zakresie.

Wykres 14 Jak ocenia Pan/i możliwości turystyczne powiatu, walory krajobrazowe, obiekty dziedzictwa kulturowego?

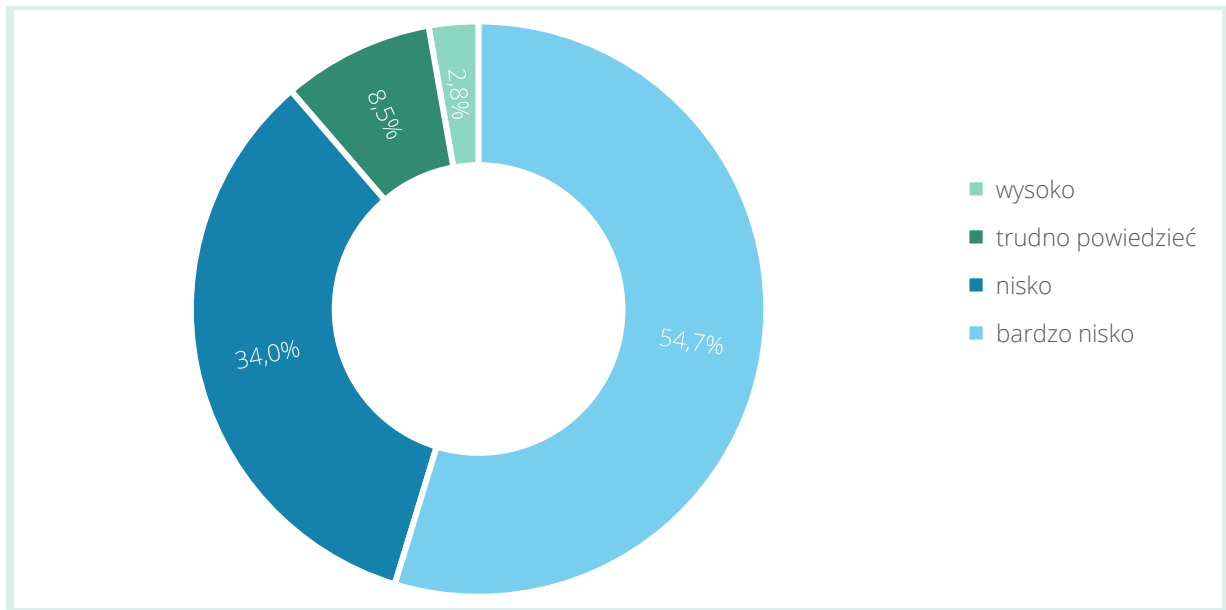

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego, n=109

Kolejnym aspektem poruszonym w ankiecie jest opieka zdrowotna. Ankietowani zostali poproszeni o ocenę dostępności infrastruktury zdrowotnej na terenie Powiatu. Udzielone odpowiedzi wskazują na występowanie problemu w zakresie dostępności do infrastruktury zdrowotnej, a co za tym idzie do usług zdrowotnych. Działania związane z poprawą dostępu do tych usług powinny zostać zatem zaplanowane jako priorytetowe. Szczegółowe odpowiedzi zostały przedstawione na poniższym wykresie¹.

¹ Uczestnicy badania ankietowego nie udzielili odpowiedzi „bardzo wysoko”.

Wykres 15 Jak ocenia Pan/i dostępność infrastruktury zdrowotnej na terenie Powiatu Nowodworskiego?

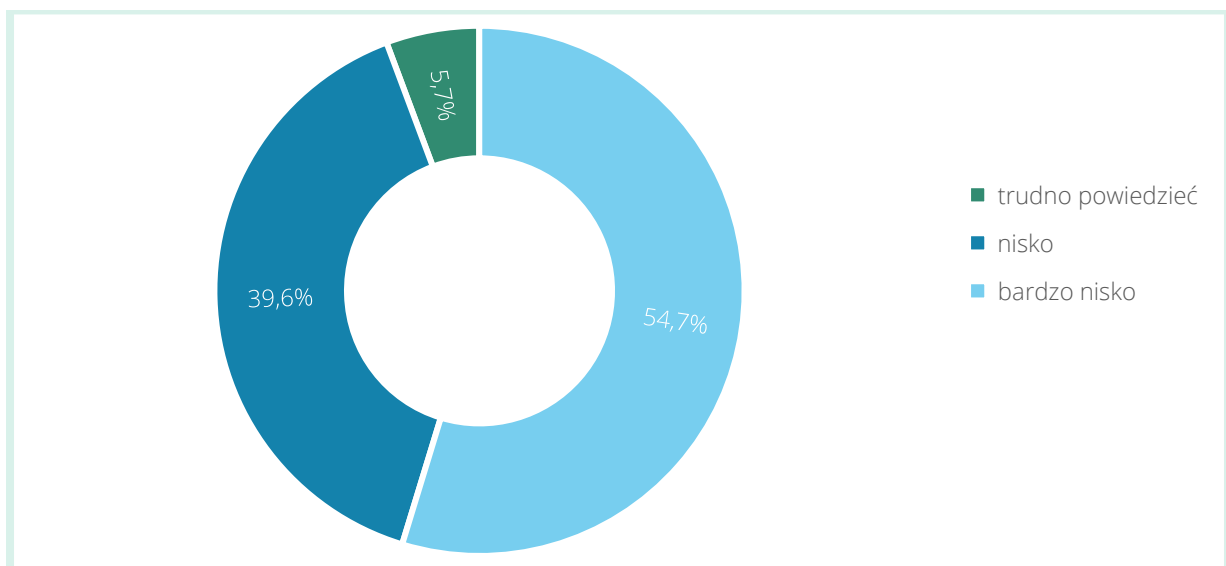

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego, n=109

94,3% respondentów negatywnie ocenia również jakość usług z zakresu ochrony zdrowia funkcjonującej w granicach Powiatu Nowodworskiego.

Na kolejnym wykresie przedstawiono szczegółowe odpowiedzi w tym zakresie².

Wykres 16 Jak ocenia Pan/i jakość usług z zakresu ochrony zdrowia na terenie Powiatu Nowodworskiego?

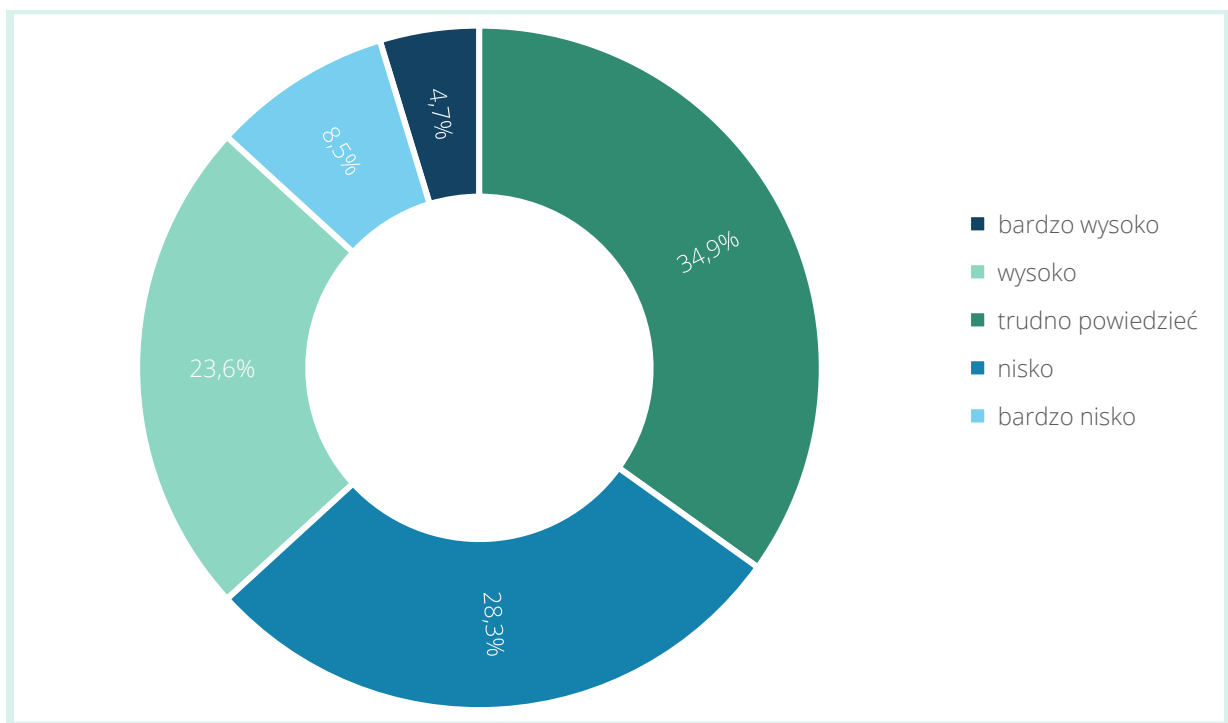

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego, n=109

² Uczestnicy badania ankietowego nie udzielili odpowiedzi „bardzo wysoko” i „wysoko”.

Kolejne pytanie dotyczyło aktywności i zaangażowania społecznego mieszkańców Powiatu Nowodworskiego. Zdaniem 36,8% badanych można uznać, że za „niskie” lub „bardzo niskie”. Warto zaznaczyć, że aż 34,9% ankietowanych udzieliło odpowiedzi „trudno powiedzieć”. Szczegółowe informacje w tym zakresie przedstawiono na wykresie.

Wykres 17 Jak ocenia Pan/i aktywność i zaangażowanie społeczne mieszkańców Powiatu Nowodworskiego?

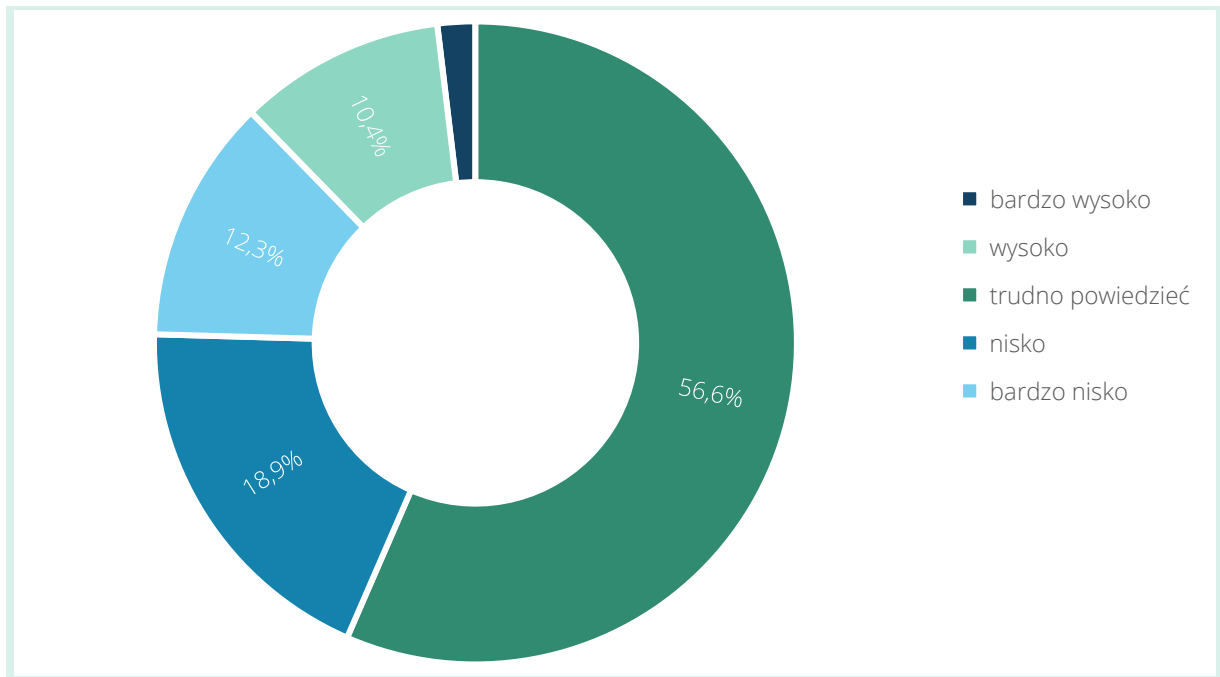

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego, n=109

Następnie ankietowani zostali poproszeni o ocenę poziomu pomocy społecznej w Powiecie Nowodworskim. 56,6% uczestników badania nie wyraziło opinii w tym temacie. Natomiast 31,2% badanych (suma odpowiedzi „nisko” i „bardzo nisko”) oceniło ten aspekt negatywnie.

Na kolejnym wykresie przedstawiono szczegółowe odpowiedzi w tym zakresie.

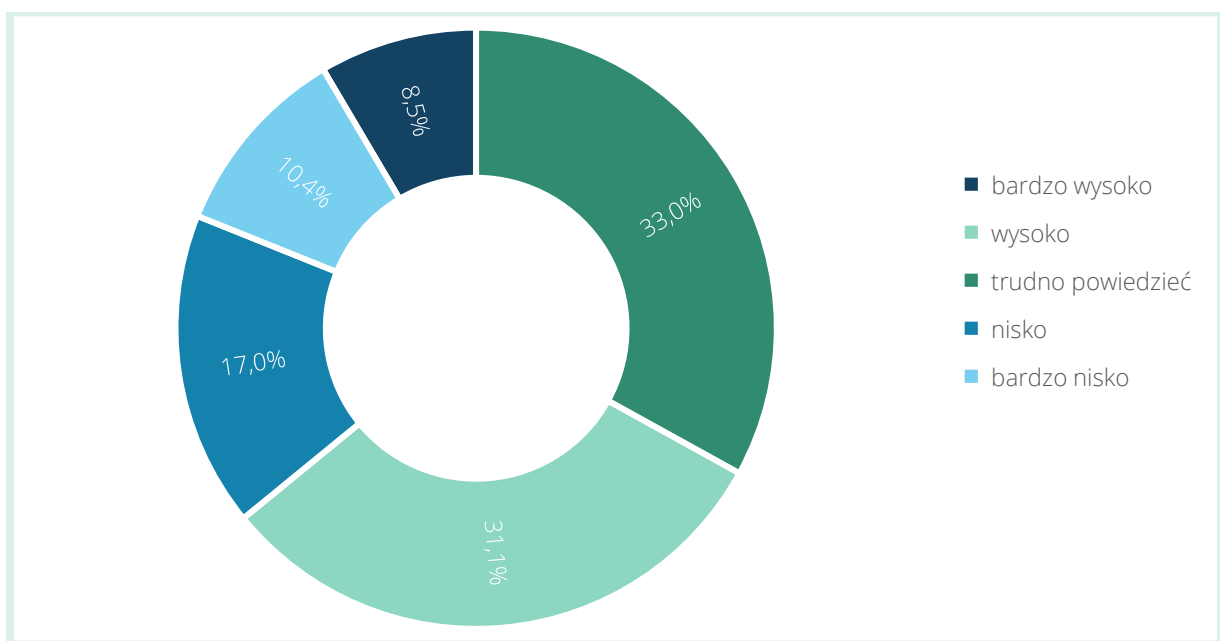
Wykres 18 Jak ocenia Pan/i poziom pomocy społecznej na terenie Powiatu Nowodworskiego?

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego, n=109

Respondenci zostali poproszeni również o wyrażenie opinii na temat poziomu bezpieczeństwa w Powiecie Nowodworskim. 39,6% osób biorących udział w badaniu uważa, że jest ono na „wysokim” i „bardzo wysokim” poziomie.

Wykres 19 Jak ocenia Pan/i poziom bezpieczeństwa na terenie Powiatu Nowodworskiego?

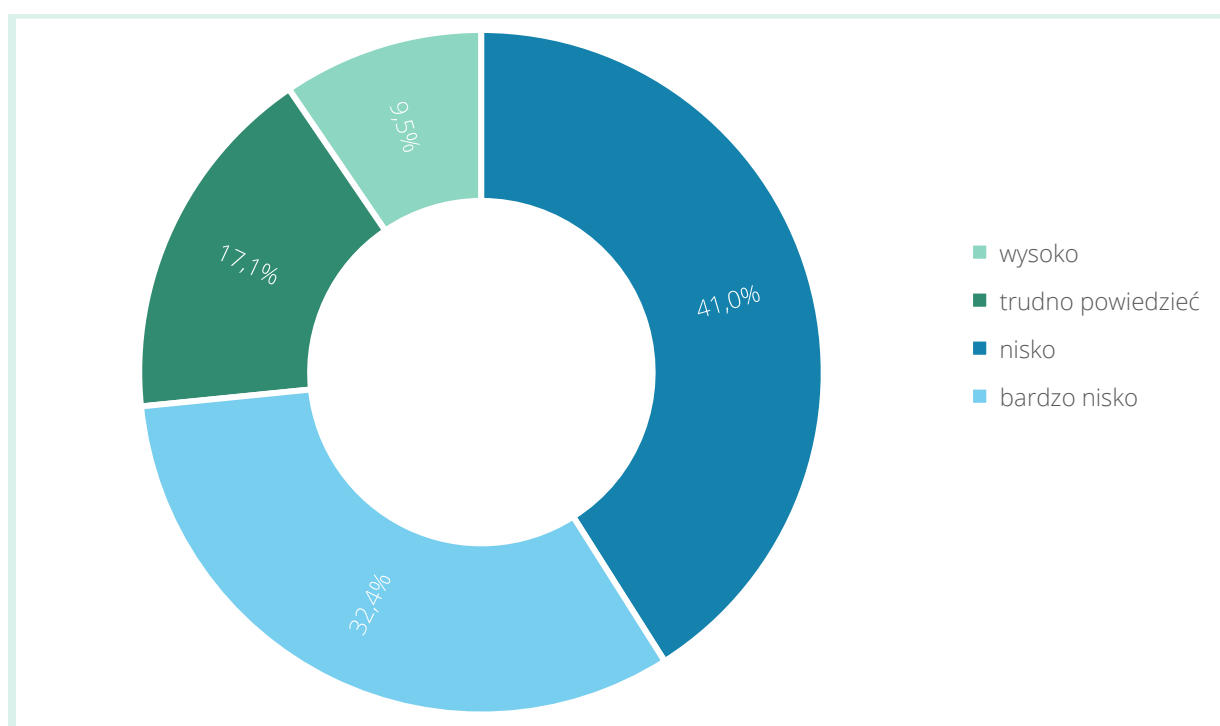

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego, n=109

Możliwość uzyskania zatrudnienia na terenie Powiatu Nowodworskiego stanowi jeden z istotniejszych problemów jakie wskazali mieszkańcy. Aż 73,4% odpowiadających źle ocenia możliwość znalezienia pracy. Można założyć, iż poprawę we wskazanym elemencie można uzyskać poprzez dostosowanie oferty edukacyjnej do wymagań rynku pracy.

Na kolejnym wykresie przedstawiono szczegółowe odpowiedzi na zadane pytanie³.

Wykres 20 Jak ocenia Pan/i możliwość znalezienia zatrudnienia na terenie Powiatu Nowodworskiego?

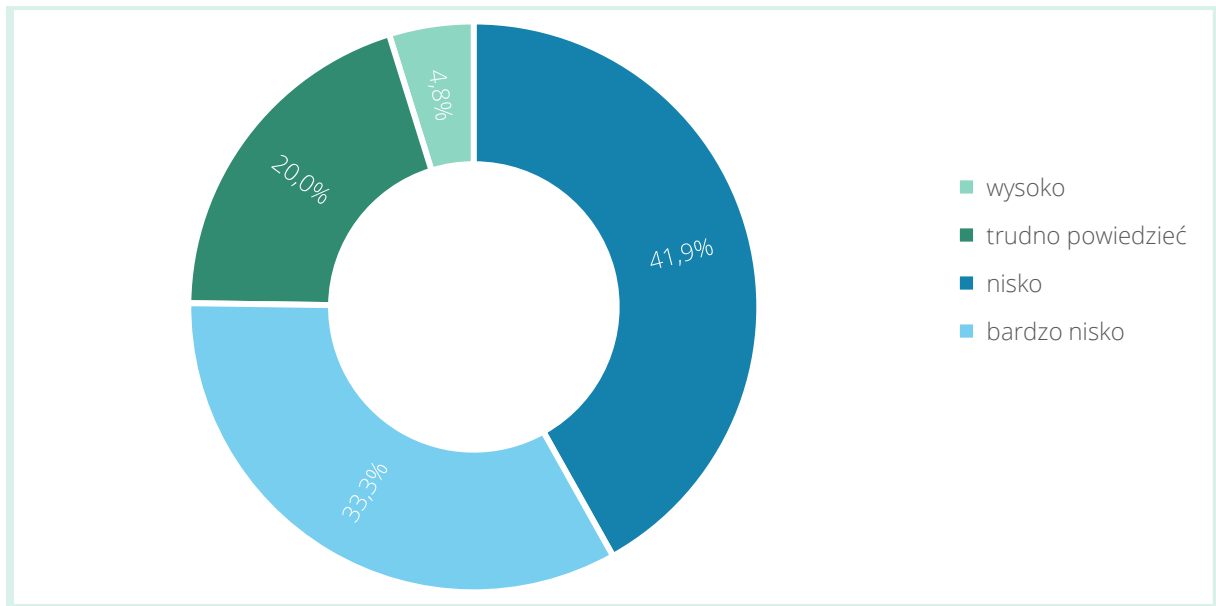
Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego, n=109

„Nisko” (41,9% odpowiedzi) i „bardzo nisko” (33,3% odpowiedzi) oceniona została również dostępność ofert pracy i możliwość rozwoju zawodowego na terenie Powiatu Nowodworskiego. Szczegółowe dane zostały zaprezentowane na poniższym wykresie⁴.

³ Uczestnicy badania ankietowego nie udzielili odpowiedzi „bardzo wysoko”.

⁴ Uczestnicy badania ankietowego nie udzielili odpowiedzi „bardzo wysoko”.

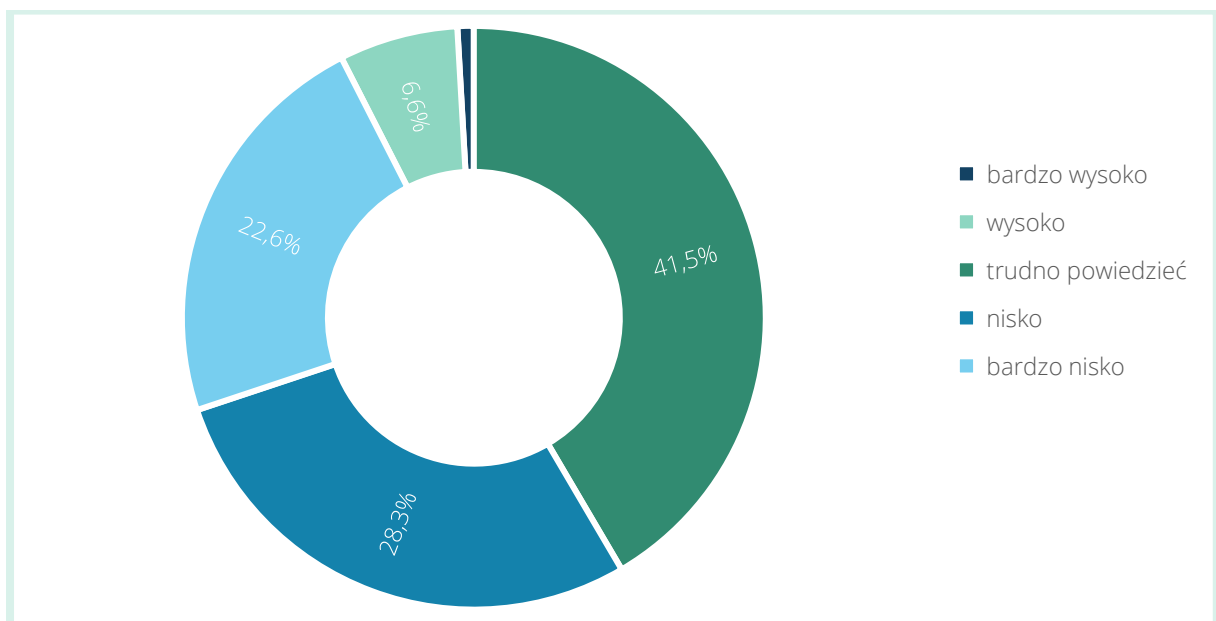
Wykres 21 Jak ocenia Pan/i dostępność ofert pracy i możliwość rozwoju zawodowego na terenie Powiatu Nowodworskiego?

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego, n=109

Ankietowani zapytani zostali również o ocenę wsparcia kierowanego do osób bezrobotnych na terenie Powiatu. 50,9% odpowiadających uważa, że nie jest ono wystarczające. Warto zaznaczyć, że aż 41,5% respondentów wskazało odpowiedź „trudno powiedzieć”.

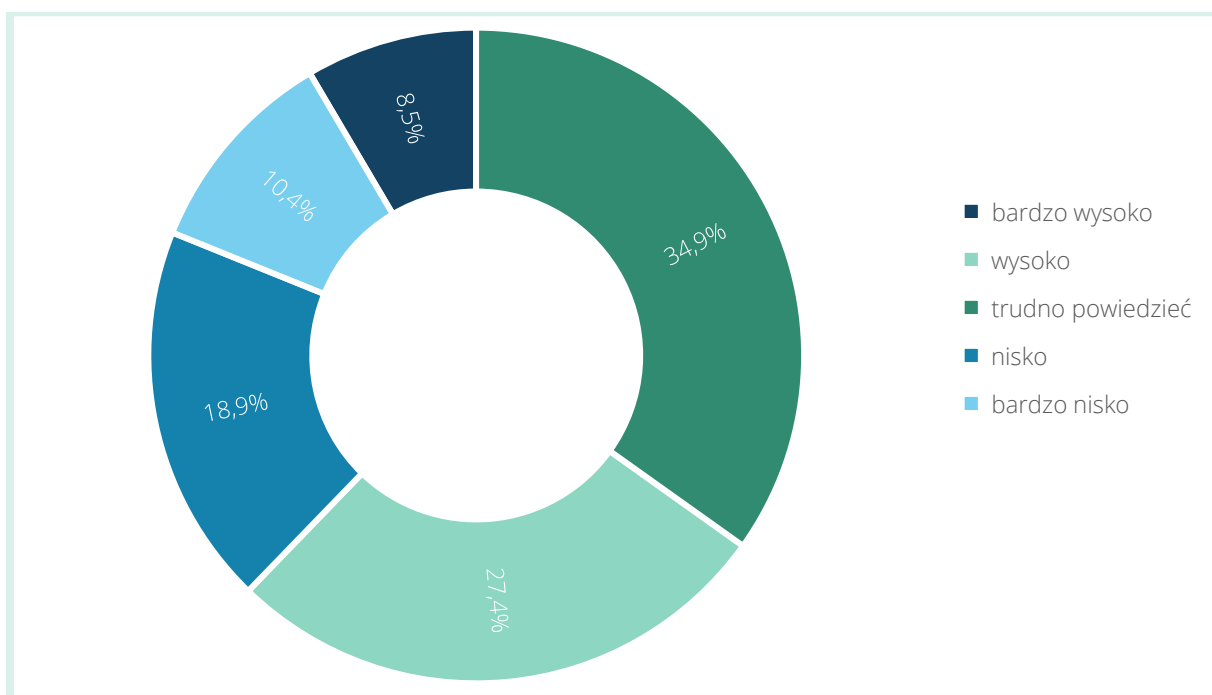
Wykres 22 Jak ocenia Pan/i jakość wsparcia kierowanego do osób bezrobotnych na terenie Powiatu Nowodworskiego?

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego, n=109

W kolejnym pytaniu zwrócono się do uczestników badania w kwestii atrakcyjności inwestycyjnej Powiatu Nowodworskiego. Zdaniem 35,9% ankietowanych należy ją ocenić „wysoko” i „bardzo wysoko”. Natomiast 34,9% odpowiadających nie wyraziło sprecyzowanej opinii w tym zakresie. Szczegółowe odpowiedzi zostały zaprezentowane na kolejnym wykresie.

Wykres 23 Jak ocenia Pan/i atrakcyjność inwestycyjną obszaru Powiatu Nowodworskiego (tj. atrakcyjność dla inwestorów zewnętrznych)?

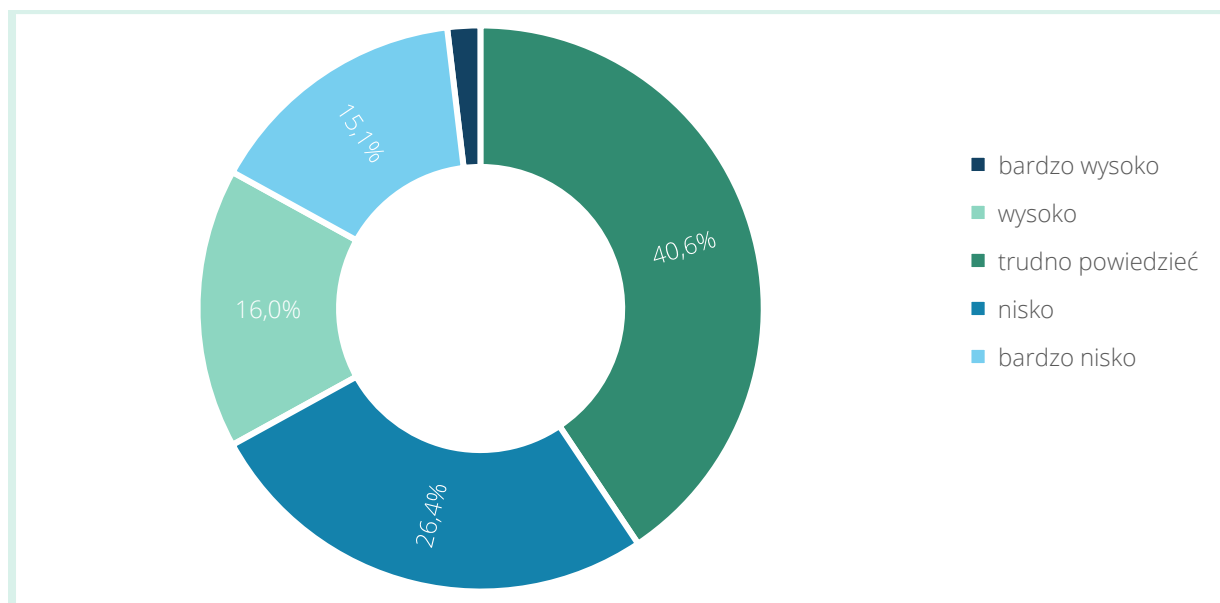

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego, n=109

W dalszej części ankiety poruszono temat działalności gospodarczej na terenie Powiatu Nowodworskiego. Zwrócono się do mieszkańców z prośbą o ocenę warunków do prowadzenia działalności gospodarczej w Powiecie. 41,5% badanych nie wypowiedziało się w tej kwestii pozytywnie. Ponadto 40,6% wskazało odpowiedź „trudno powiedzieć”.

Na kolejnym wykresie przedstawiono szczegółowe odpowiedzi na zadane pytanie.

Wykres 24 Jak ocenia Pan/i warunki do prowadzenia działalności gospodarczej na terenie Powiatu Nowodworskiego?

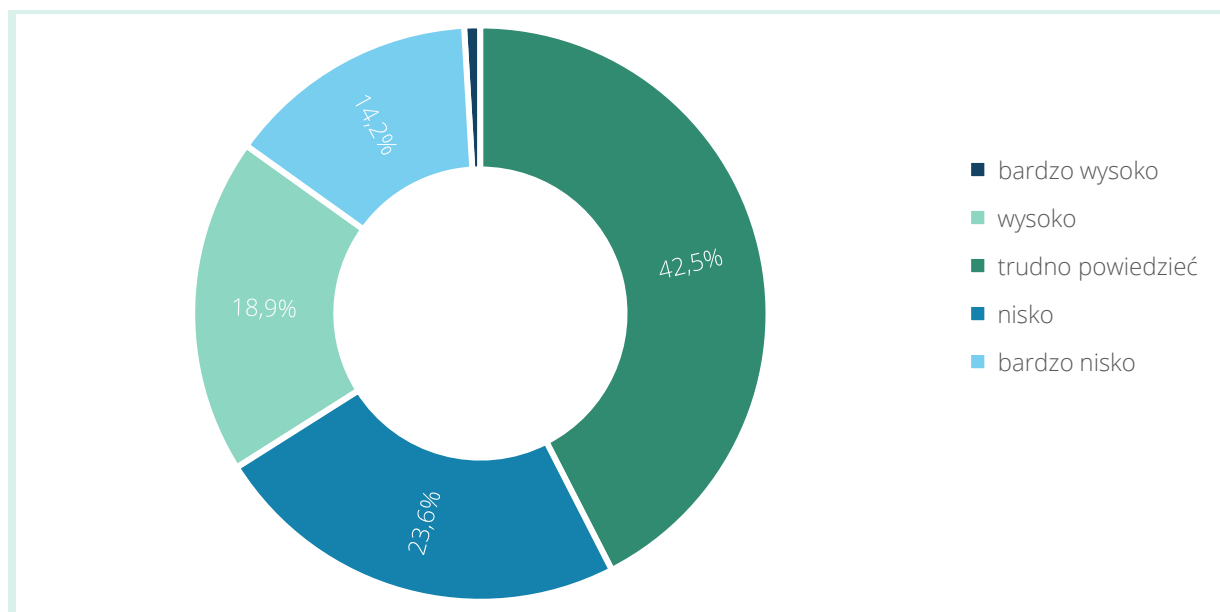

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego, n=109

„Nisko” i „bardzo nisko” oceniono również dostępność terenu na cele prowadzenia działalności gospodarczej – wskazywało na to 37,8% osób biorących udział w badaniu. Dodatkowo 42,5% badanych nie miało konkretnego zdania w tym temacie.

Na kolejnym wykresie przedstawiono szczegółowe odpowiedzi na zadane pytanie.

Wykres 25 Jak ocenia Pan/i dostępność terenu do prowadzenia działalności gospodarczej na terenie Powiatu Nowodworskiego?

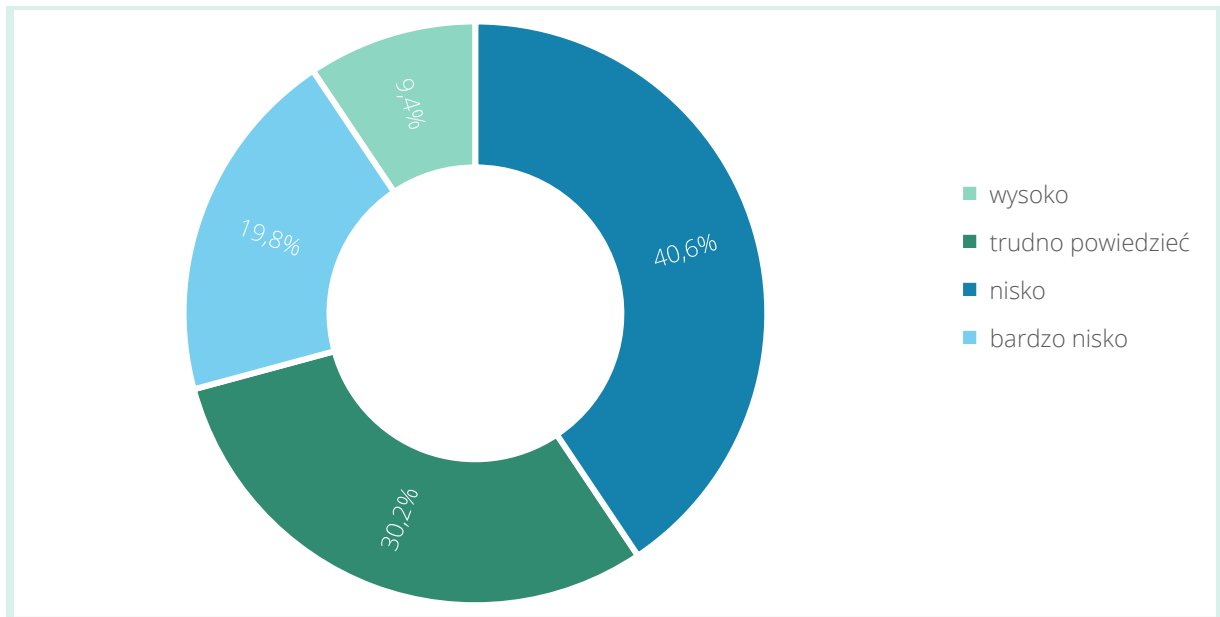
Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego, n=109

Niekorzystnie odbierany jest również poziom przedsiębiorczości na terenie Powiatu Nowodworskiego – wskazuje na to aż 60,4% badanych (suma odpowiedzi „nisko” i „bardzo nisko”). Należy również zaznaczyć, że aż 30,2% respondentów zaznaczyło odpowiedź „trudno powiedzieć”, co wskazuje na bardzo niski poziom pozytywnych odpowiedzi w tym zakresie.

Na kolejnym wykresie przedstawiono szczegółowe odpowiedzi na zadane pytanie⁵.

⁵ Uczestnicy badania ankietowego nie udzielili odpowiedzi „bardzo wysoko”.

Wykres 26 Jak ocenia Pan/i poziom przedsiębiorczości (np. powstawanie nowych przedsiębiorstw) na terenie Powiatu Nowodworskiego?

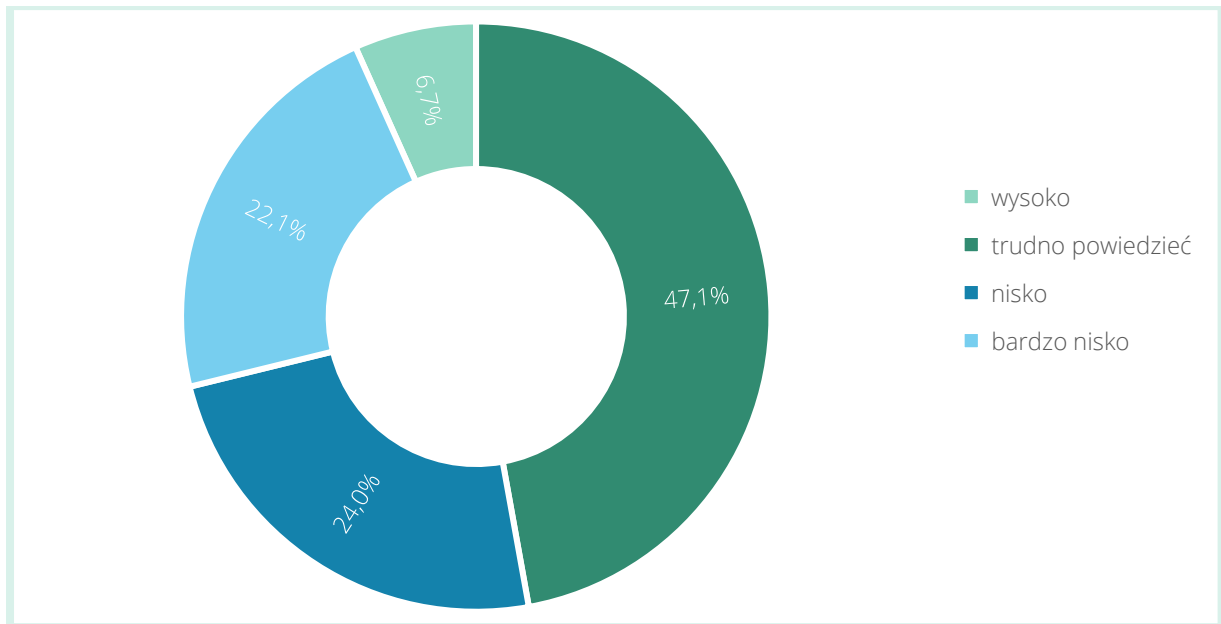
Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego, n=109

W kolejnym pytaniu zwrócono się również o wyrażenie opinii na temat udzielanego wsparcia przedsiębiorcom z terenu Powiatu Nowodworskiego. 46,1% respondentów wskazało, że jest ono niewystarczające (suma odpowiedzi „nisko” i „bardzo nisko”), przy czym aż 47,1% badanych nie wyraziło konkretnej opinii w tym temacie.

Wykres przedstawia szczegółowe odpowiedzi w tym zakresie.⁶

⁶ Uczestnicy badania ankietowego nie udzielili odpowiedzi „bardzo wysoko”.

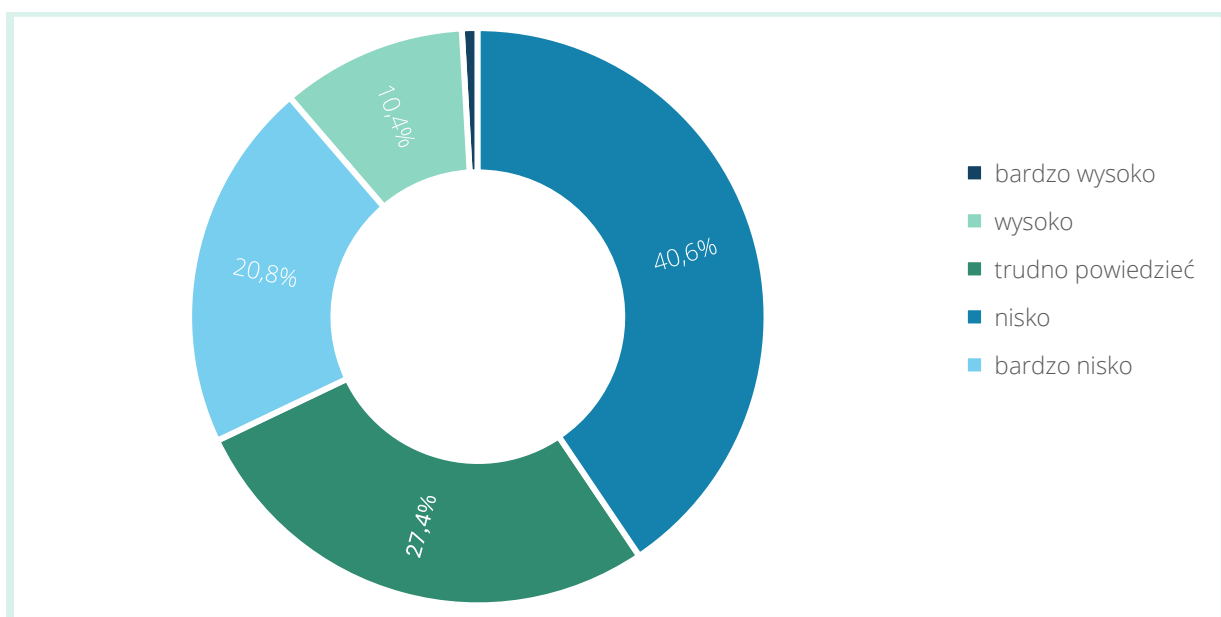
Wykres 27 Jak ocenia Pan/i wsparcie dedykowane dla przedsiębiorców oraz przyszłych przedsiębiorców na terenie Powiatu Nowodworskiego?

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego, n=109

Następnie ankietowani zapytani zostali o ocenę działań promocyjnych Powiatu. 61,4% spośród nich wskazało odpowiedź „nisko” i „bardzo nisko”. Oznacza to, że mieszkańcy Powiatu uważają, że działania promujące Powiat Nowodworski nie są wystarczające i należy je zwiększyć w najbliższych latach.

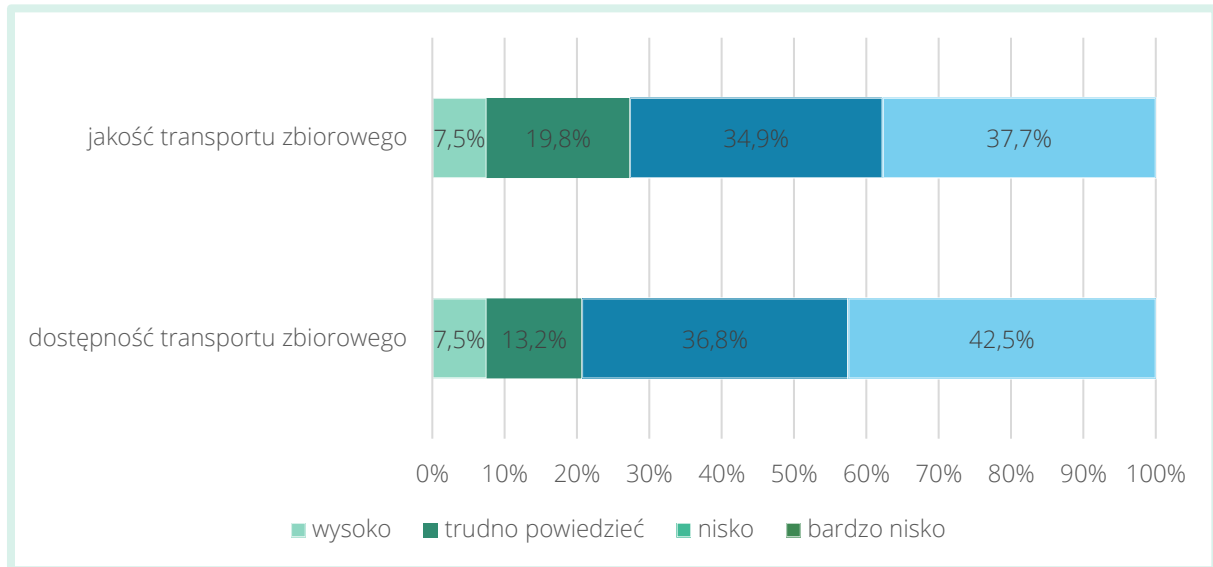
Wykres 28 Jak ocenia Pan/i działania promocyjne Powiatu Nowodworskiego (np. pod kątem rozpoznawalności oferty turystycznej Powiatu)?

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego, n=109

Respondenci zostali poproszeni również o wyrażenie opinii w kwestii dostępności i jakości transportu zbiorowego funkcjonującego w granicach Powiatu. Oba te aspekty zostały ocenione na niezadowolającym poziomie.

Wykres 29 Jak ocenia Pan/i jakość i dostępność transportu zbiorowego na terenie Powiatu Nowodworskiego?

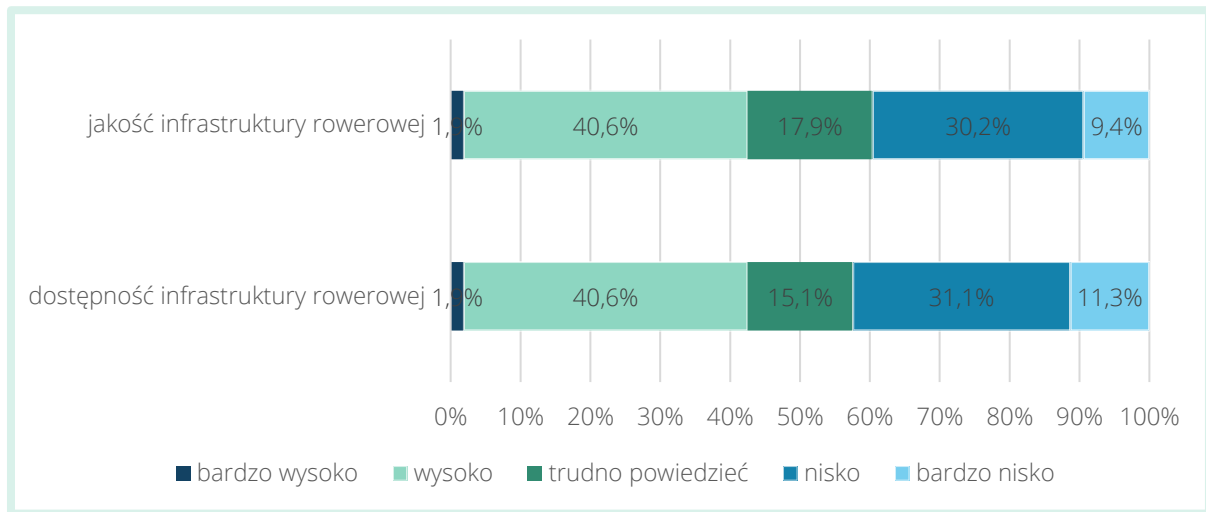

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego, n=109

Ocenie poddano również jakość i dostępność infrastruktury rowerowej. 42,5% respondentów oceniło „bardzo wysoko” i „wysoko” zarówno jakość, jak i dostępność infrastruktury rowerowej.

Na kolejnym wykresie przedstawiono szczegółowe odpowiedzi na zadane pytanie.

Wykres 30 Jak ocenia Pan/i jakość i dostępność infrastruktury rowerowej na terenie Powiatu Nowodworskiego?

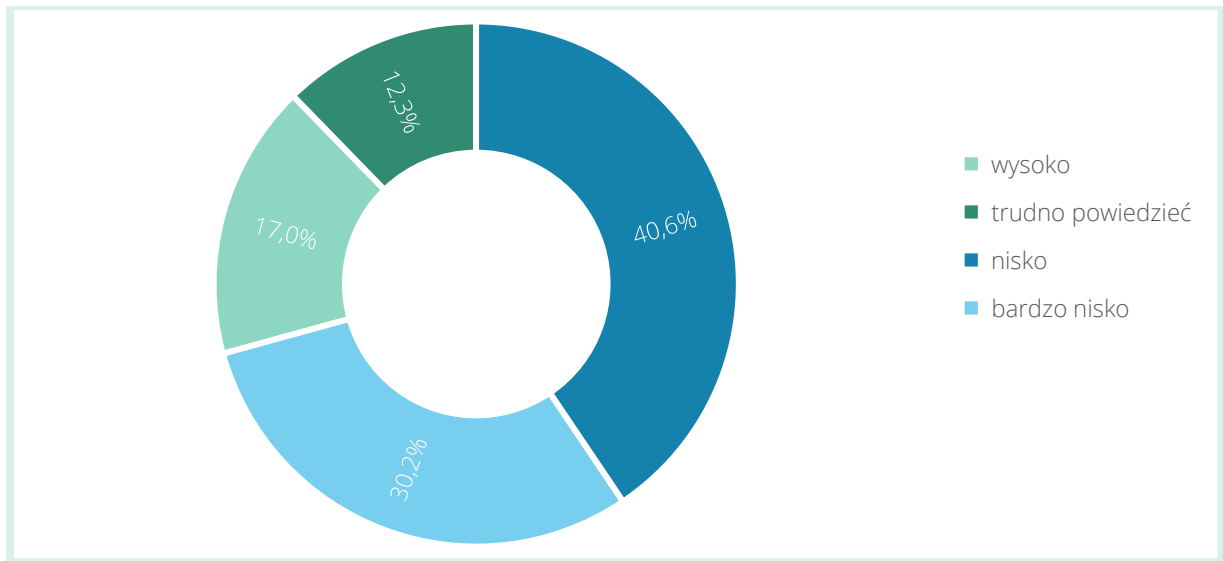

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego, n=109

Kolejnym zagadnieniem poruszonym w badaniu ankietowym jest stan oraz dostępność infrastruktury technicznej na terenie Powiatu Nowodworskiego. Poproszono o wyrażenie opinii o stanie nawierzchni dróg i ulic. Zdaniem 70,8% uczestników badania (suma odpowiedzi „nisko” i „bardzo nisko”) nie jest on dobry. Należy więc w najbliższych latach podjąć działania mające na celu poprawę sytuacji. Na kolejnym wykresie przedstawiono szczegółowe odpowiedzi na zadane pytanie⁷.

⁷ Uczestnicy badania ankietowego nie udzielili odpowiedzi „bardzo wysoko”.

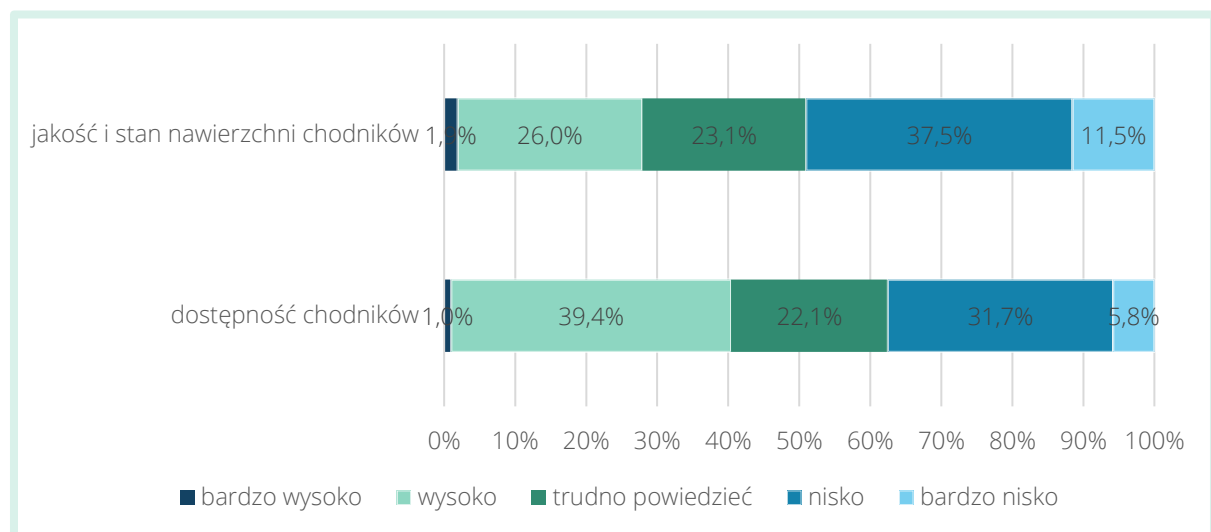
Wykres 31 Jak ocenia Pan/i stan nawierzchni dróg/ulic na terenie Powiatu Nowodworskiego?

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego, n=109

Następnie ankietowani zostali zapytani o jakość i stan nawierzchni chodników, a także ich dostępność na obszarze Powiatu. Osoby biorące udział w badaniu wyraziły opinie wykluczające się. Zdania się podzielone w zakresie dostępności chodników. Natomiast w odniesieniu do jakości i stanu nawierzchni blisko połowa odpowiadających (49%) wskazała na ich „niski” i „bardzo niski” poziom. Szczegółowe dane zostały zaprezentowane na wykresie.

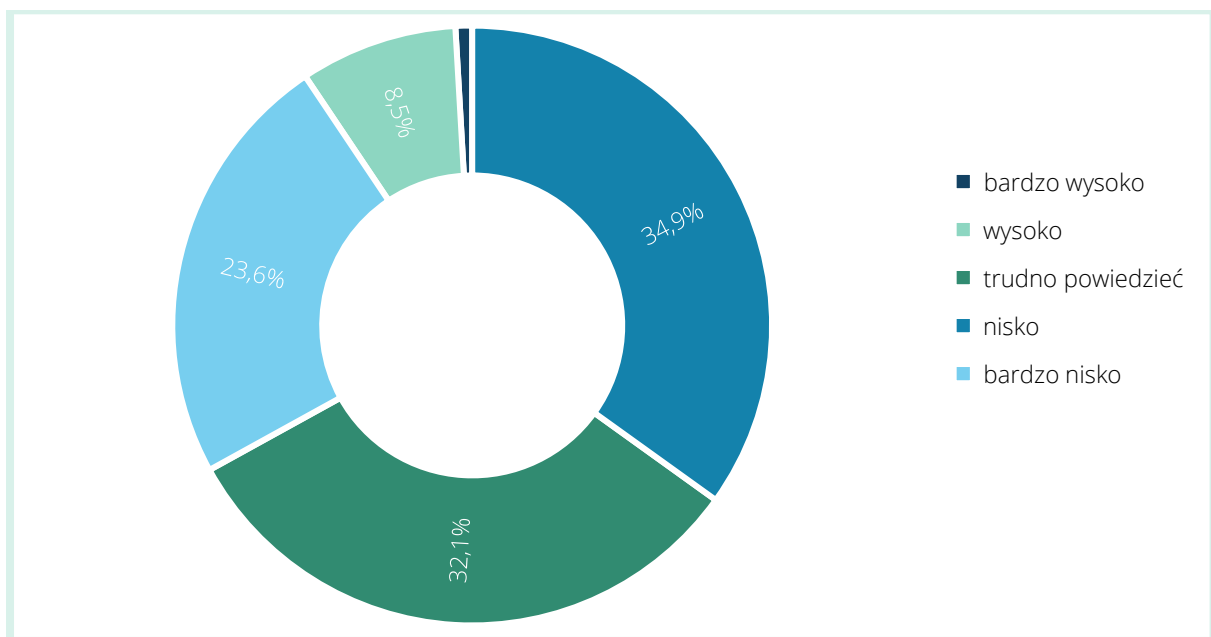
Wykres 32 Jak ocenia Pan/i jakość i stan nawierzchni/dostępność chodników na terenie Powiatu Nowodworskiego?

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego, n=109

W badaniu ankietowym uwzględniono również kwestię dostępności do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. W formularzu poproszono o wyrażanie opinii na temat dostosowania ciągów pieszych w tym zakresie. 58,5% respondentów stwierdziło, że ciągi piesze na terenie Powiatu nie są dostosowane do osób z niepełnosprawnościami.

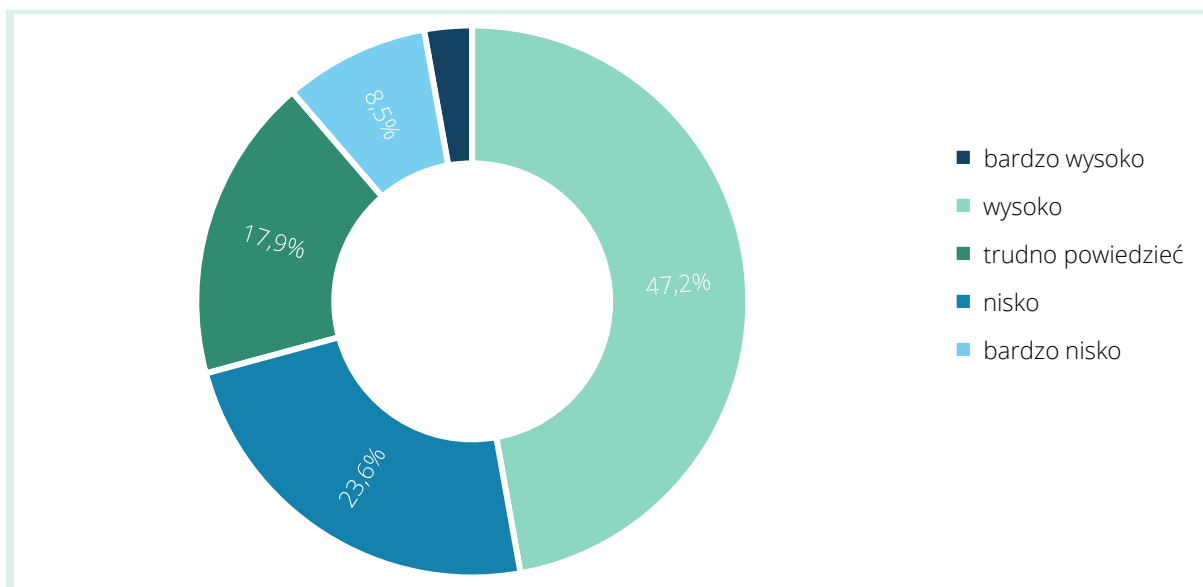
Wykres 33 Jak ocenia Pan/i dostosowanie ciągów pieszych na terenie Powiatu Nowodworskiego do potrzeb osób z niepełnosprawnościami?

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego, n=109

Respondenci zostali zapytani również o dostępność przestrzeni zielonych na terenie Powiatu Nowodworskiego. 50% badanych oceniło ją „bardzo wysoko” i „wysoko”. Szczegółowe wyniki w tym zakresie zaprezentowano na kolejnym wykresie.

Wykres 34 Jak ocenia Pan/i dostępność przestrzeni zielonych na terenie Powiatu Nowodworskiego?

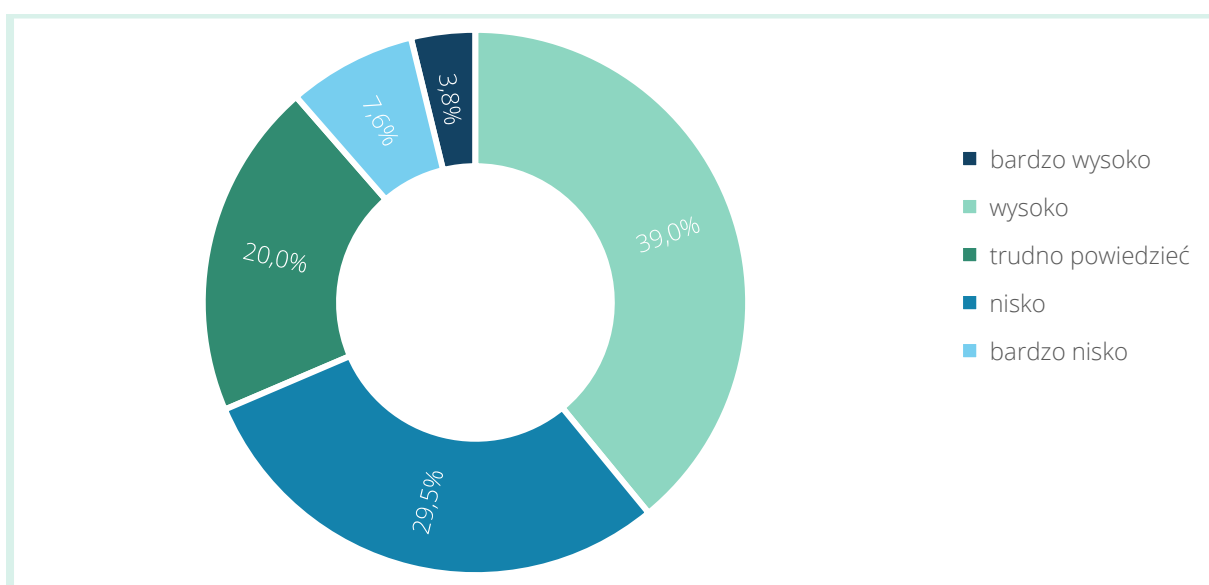

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego, n=109

42,8% uczestników badania zapytanych o jakość przestrzeni zielonych na terenie Powiatu Nowodworskiego wyraziło opinię pozytywną. Natomiast 37,1% badanych jest odmiennego zdania.

Na kolejnym wykresie przedstawiono szczegółowe odpowiedzi na zadane pytanie.

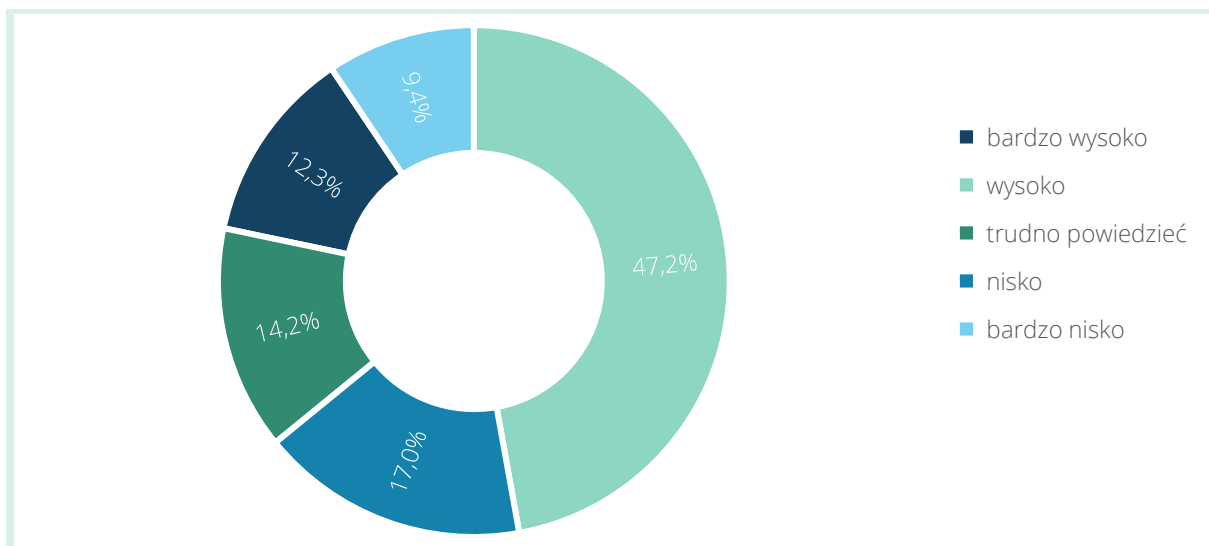
Wykres 35 Jak ocenia Pan/i jakość przestrzeni zielonych na terenie Powiatu Nowodworskiego?

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego, n=109

W kolejnym pytaniu poruszono kwestię jakości powietrza na obszarze Powiatu. 59,5% odpowiadających wskazało, że jest ona dobra. Szczegółowe odpowiedzi zostały przedstawione na wykresie.

Wykres 36 Jak ocenia Pan/i jakość powietrza na terenie Powiatu Nowodworskiego?

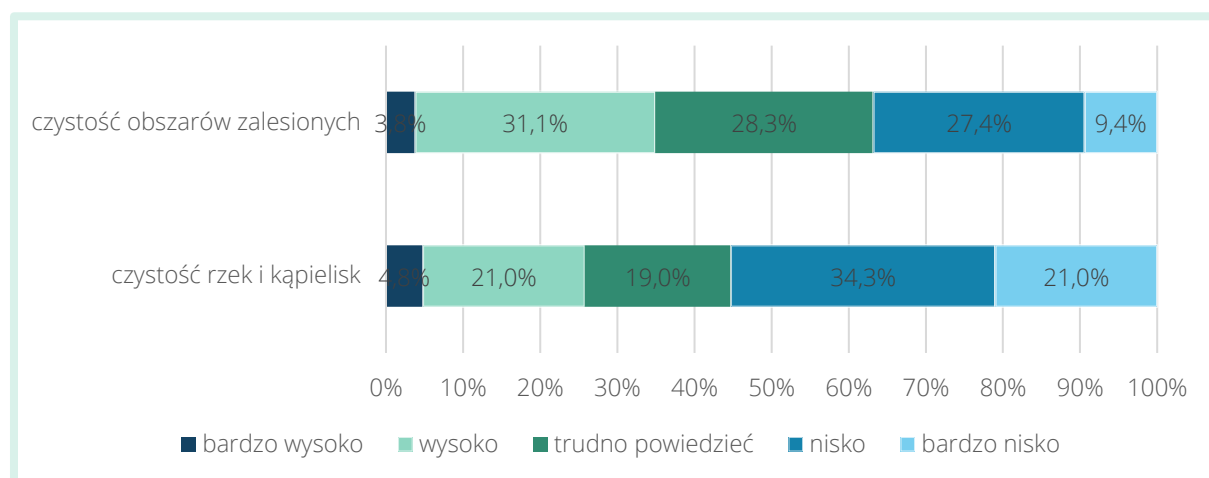

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego, n=109

W dalszej części ankiety odniesiono się do czystości rzek i kąpielisk oraz obszarów zalesionych znajdujących się w granicach Powiatu. W ocenie respondentów więcej było głosów wskazujących na problemy w tym zakresie.

Na kolejnym wykresie przedstawiono szczegółowe odpowiedzi na zadane pytanie.

Wykres 37 Jak ocenia Pan/i czystość rzek i kąpielisk oraz obszarów zalesionych na terenie Powiatu Nowodworskiego?

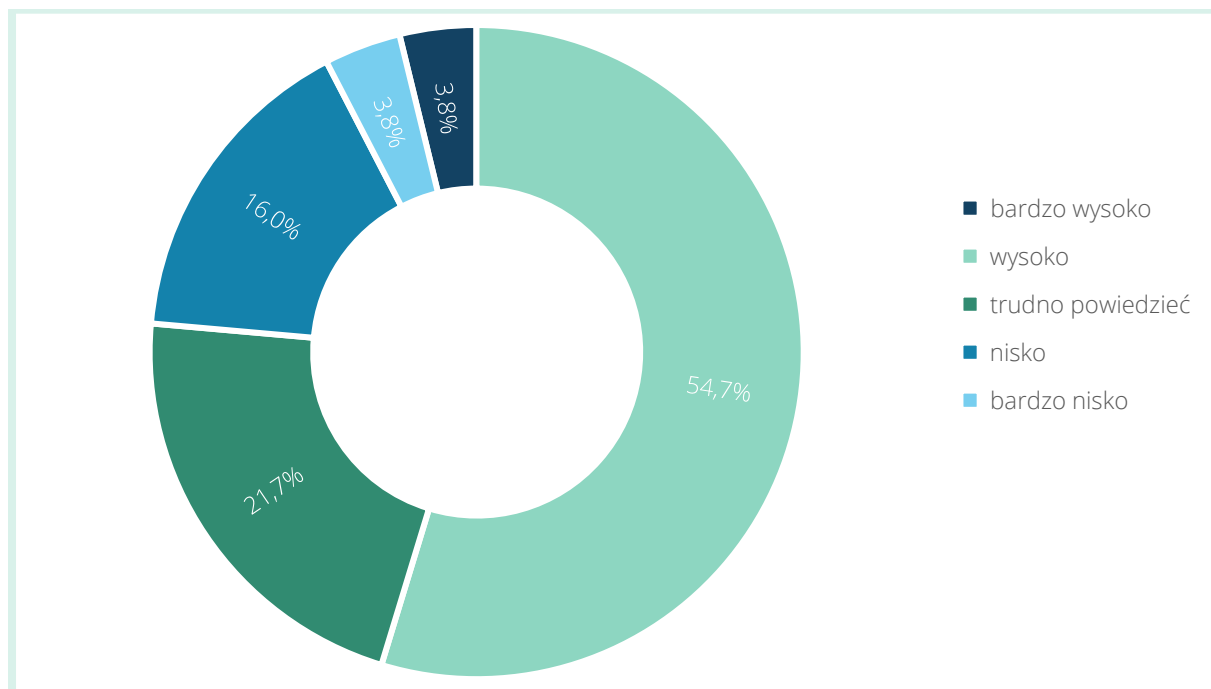

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego, n=109

58,5% ankietowanych w udzielonych odpowiedziach wskazywało na dobry wygląd budynków użyteczności publicznej, takich jak budynki urzędów i szkół, znajdujących się w Powiecie Nowodworskim.

Na kolejnym wykresie przedstawiono szczegółowe odpowiedzi na zadane pytanie.

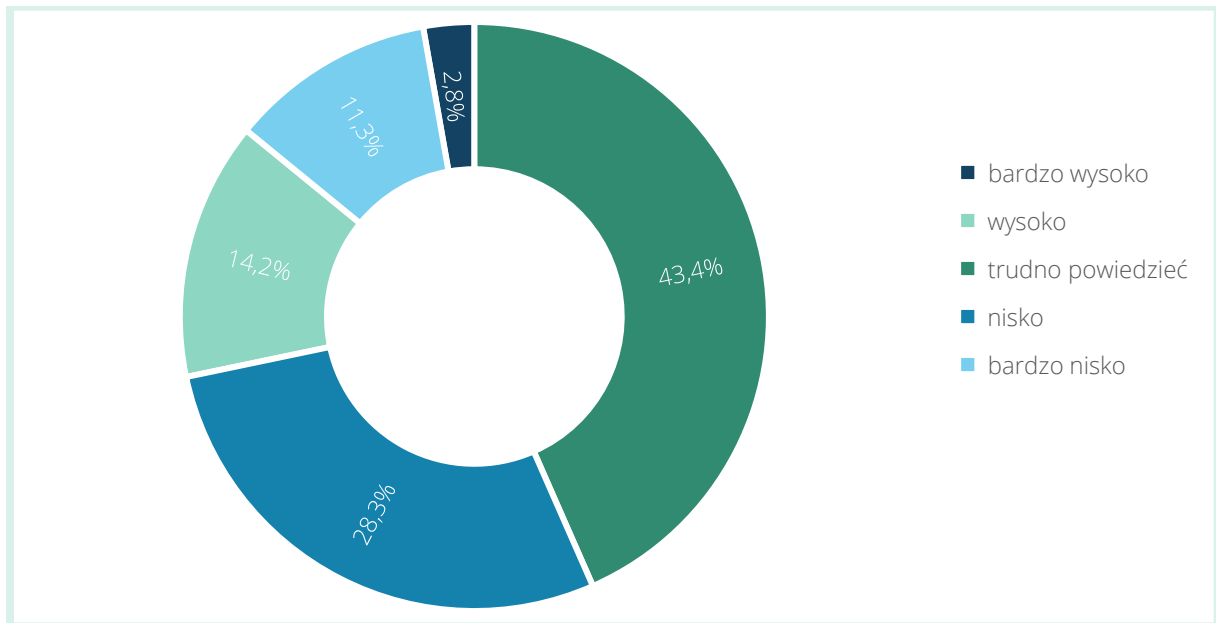
Wykres 38 Jak ocenia Pan/i wygląd budynków użyteczności publicznej (np. budynki urzędów, szkół, itd.) znajdujących się na terenie Powiatu Nowodworskiego?

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego, n=109

W badaniu ankietowym poruszono również kwestię dostępności budynków użyteczności publicznej dla osób z niepełnosprawnościami. W opinii 39,6% respondentów nie są one dostosowane w tym zakresie. Ponadto aż 43,4% uczestników badania wskazało odpowiedź „trudno powiedzieć”. Szczegółowe odpowiedzi przedstawia kolejny wykres.

Wykres 39 Jak ocenia Pan/i dostępność budynków użyteczności publicznej znajdujących się na terenie Powiatu Nowodworskiego do potrzeb osób z niepełnosprawnościami?

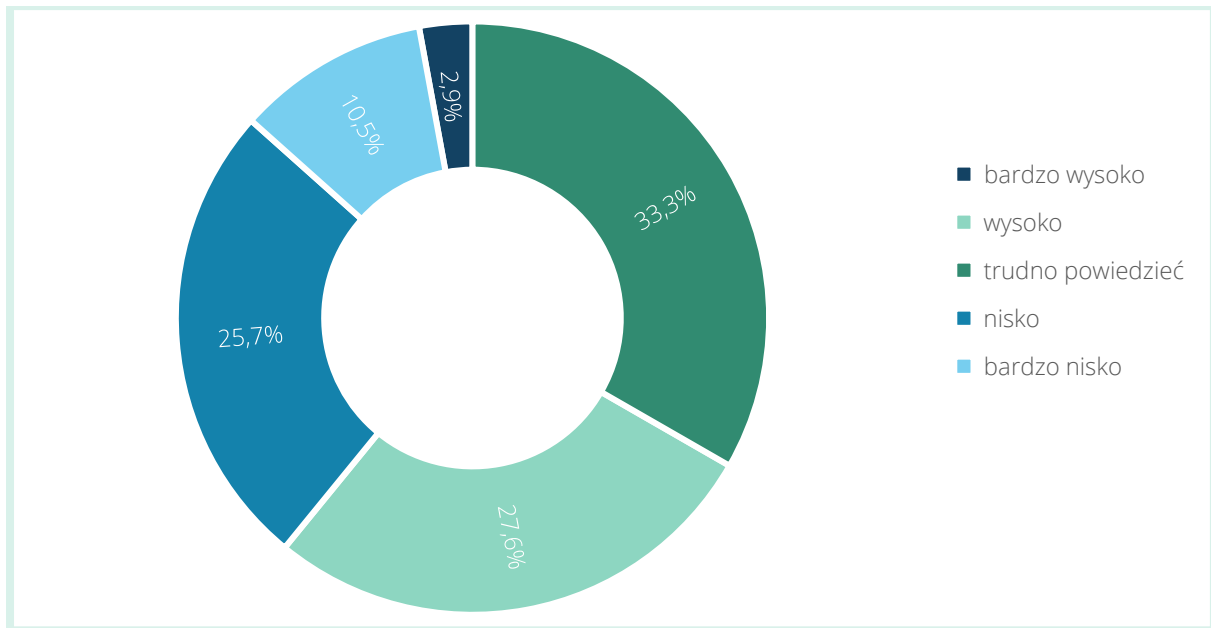

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego, n=109

Do rejestru zabytków województwa pomorskiego wpisanych jest 109 zespołów i obiektów nieruchomych zlokalizowanych na terenie Powiatu Nowodworskiego. W związku z tym, ankietowani zostali poproszeni o ocenę ich stanu. Opinie są rozbieżne – 30,5% badanych uznaje, że są w dobrym stanie, natomiast 36,2% jest odmiennego zdania.

Na kolejnym wykresie przedstawiono szczegółowe odpowiedzi na zadane pytanie.

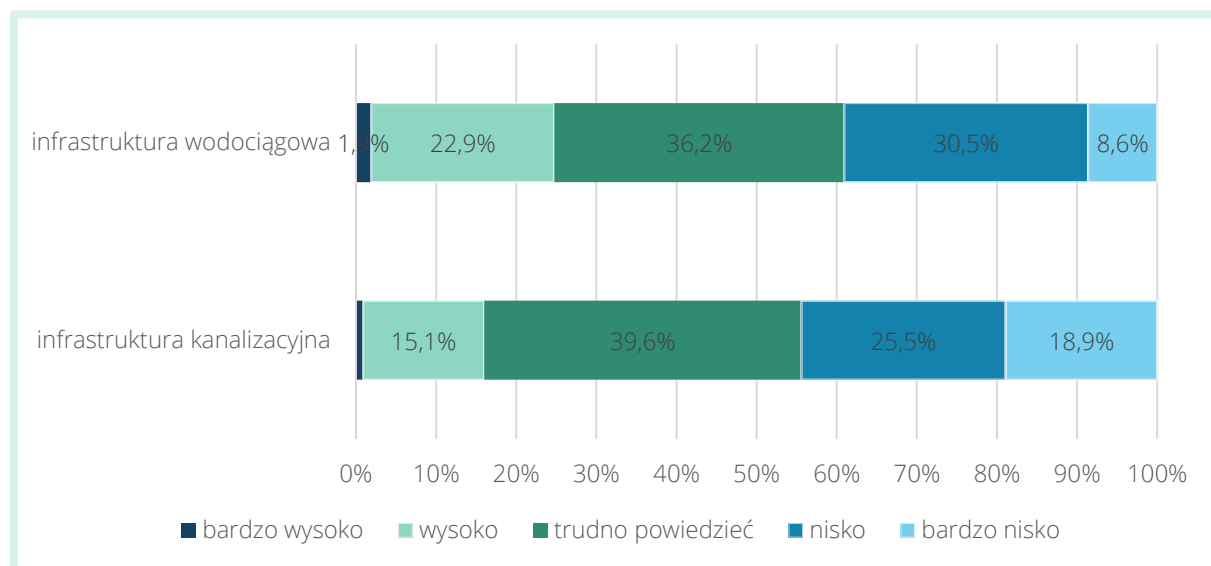
Wykres 40 Jak ocenia Pan/i stan obiektów zabytkowych znajdujących się na terenie Powiatu Nowodworskiego?

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego, n=109

Kolejne pytanie dotyczyło stanu infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej. Około 40% uczestników badania wskazało na ich zły stan. Szczegółowe dane w tym zakresie prezentuje kolejny wykres.

Wykres 41 Jak ocenia Pan/i stan infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej na terenie Powiatu Nowodworskiego?

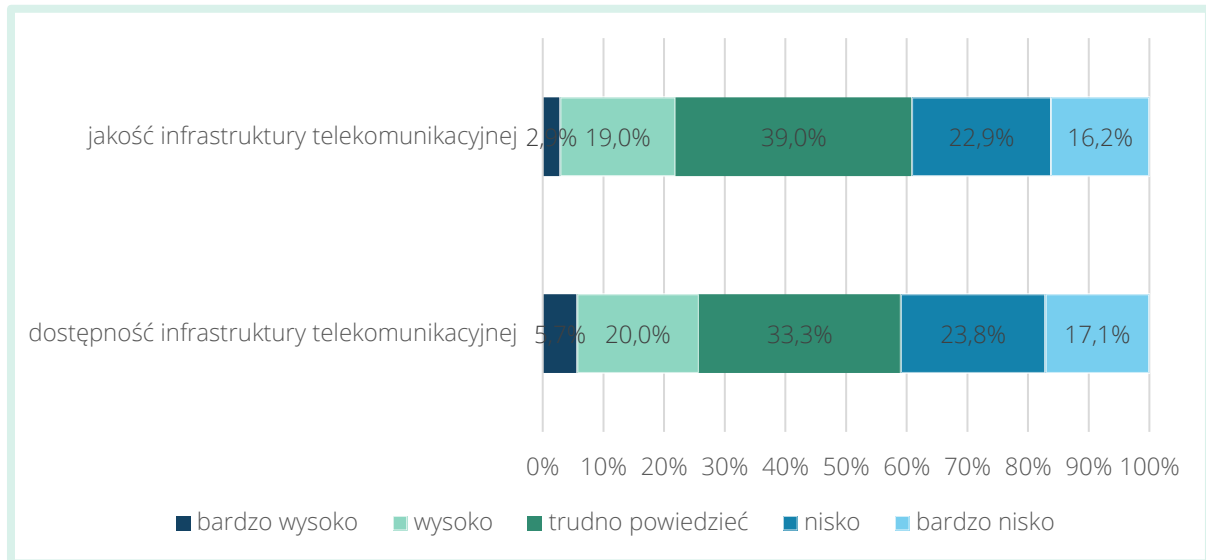

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego, n=109

Następnie poproszono uczestników badania o wyrażenie opinii na temat jakości i dostępności infrastruktury telekomunikacyjnej. Około 40% z nich ocenia zarówno jakość, jak i dostępność tej infrastruktury „nisko” i „bardzo nisko”.

Na kolejnym wykresie przedstawiono szczegółowe odpowiedzi na zadane pytanie.

Wykres 42 Jak ocenia Pan/i jakość i dostępność infrastruktury telekomunikacyjnej na terenie Powiatu Nowodworskiego?

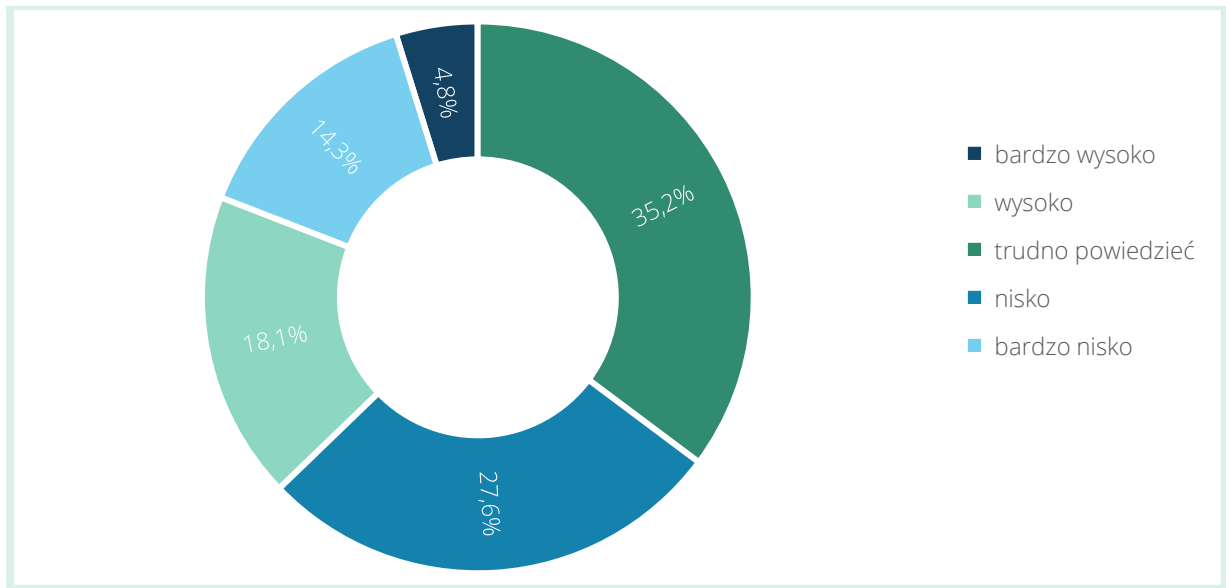

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego, n=109

Respondenci zapytani o poziom cyfryzacji usług w Powiecie najczęściej zaznaczali odpowiedź „nisko” (27,6%) lub „bardzo nisko” (14,3%), natomiast 35,2% nie wyraziło zdania w tym temacie.

Na kolejnym wykresie przedstawiono szczegółowe odpowiedzi na zadane pytanie.

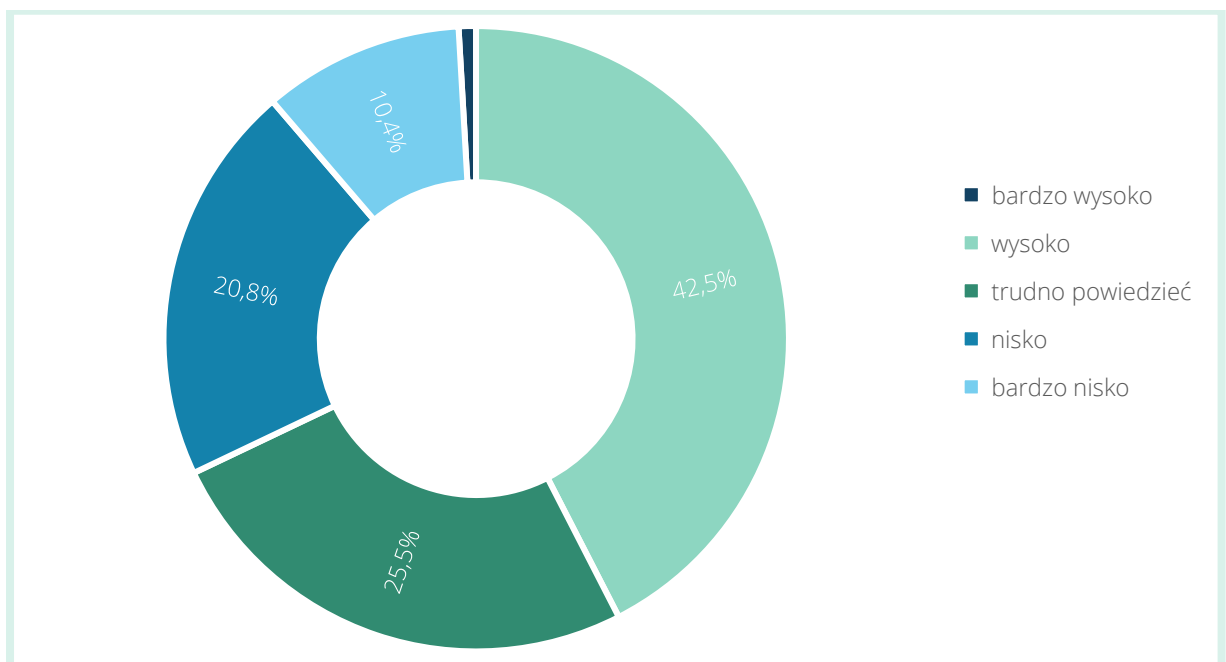
Wykres 43 Jak ocenia Pan/i poziom cyfryzacji usług na terenie Powiatu Nowodworskiego?

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego, n=109

Ankietowani zostali również poproszeni o wyrażanie opinii w zakresie poziomu czystości i porządku na terenie Powiatu Nowodworskiego. 43,4% z nich uważa, że jest on na dobrym poziomie. Szczegółowe odpowiedzi zostały zaprezentowane na następnym wykresie.

Wykres 44 Jak ocenia Pan/i poziom czystości i porządku na terenie Powiatu Nowodworskiego?

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego, n=109

W dalszej części osoby biorące udział w badaniu ankietowym zostali poproszeni o wskazanie najważniejszych czynników dla społecznego i gospodarczego rozwoju Powiatu (maksymalnie 3 czynniki kluczowe). Respondenci najczęściej wskazywali: rozwój usług społecznych, stan dróg i połączenia drogowe, rozwój turystyki i komercyjnych przedsięwzięć rekreacyjnych oraz komunikację.

Uczestnicy badania zapytani z czym powinien być kojarzony Powiat Nowodworski w latach 2025-2034, odpowiadali najczęściej, że z bezpiecznym i atrakcyjnym miejscem do życia oraz dobrym stanem infrastruktury technicznej.

Kolejne pytania w formularzu ankietowym miały charakter otwarty.

Zdaniem respondentów do największych zalet (mocnych stron) Powiatu Nowodworskiego należą: korzystne położenie geograficzne i komunikacyjne (dostęp do morza), walory krajobrazowe, dziedzictwo kulturowe. Natomiast jako największe wady (słabe strony) wskazywano najczęściej: zły stan dróg, w tym powiatowych, problemy komunikacyjne, mało rozbudowana sieć ścieżek rowerowych, niewykorzystany potencjał turystyczny, brak infrastruktury sportowej, służbę zdrowia (brak dostępności specjalistów i placówek specjalistycznych, niska jakość opieki medycznej, utrudniony dostęp do lekarzy, bardzo długi czas oczekiwania), niewystarczająca liczba miejsc opieki nad dziećmi do lat 3, brak miejsc pracy, niewystarczającą ofertę kulturalną.

W badaniu zapytano również jakie potrzeby i oczekiwania powinny być zaspokojone w przyszłych latach, aby młode pokolenie mieszkańców chciało pozostać w Powiecie Nowodworskim? Do najczęstszych odpowiedzi należą: miejsca pracy, dobry stan dróg, dostęp do mieszkań, rozwój bazy turystycznej, dostęp do specjalistycznej opieki zdrowotnej, większa liczba żłobków, poprawa oferty edukacyjnej dla szkół ponadpodstawowych.

Według respondentów w najbliższym czasie Powiat Nowodworski powinien podjąć się realizacji następujących inwestycji/działań priorytetowych: modernizacja dróg,

rozwój turystyki, zwiększenie kompetencji nauczycieli, poszerzenie oferty edukacyjnej, nawiązanie współpracy z inwestorami, poprawa jakości i dostępności służby zdrowia, stworzenie nowych miejsc pracy, budowa żłobków publicznych.

W ostatnim pytaniu poproszono o wskazanie refleksji, uwag, spostrzeżeń, rekomendacji, pomysłów, propozycji projektów, które zdaniem ankietowanych są ważne w kontekście opracowywanej Strategii Rozwoju Powiatu Nowodworskiego i jej przyszłej realizacji.

Uczestnicy badania najczęściej wskazywali następujące obszary, w ramach których należy skupić przyszłe działania zaplanowane w ramach przyszłej Strategii Rozwoju Powiatu Nowodworskiego: rozwój turystyki, nowe miejsca spotkań, nowe obiekty sportowo-rekreacyjne (w tym baseny), zwiększenie dostępności obiektów kulturalnych (ośrodki kultury, biblioteki), promocja wydarzeń kulturalnych, oświata, służba zdrowia, miejsca pracy, infrastruktura kanalizacyjna, świątówód, rozwój infrastruktury drogowej, budowa ścieżek rowerowych, wsparcie dla osób młodych, współpraca z sektorem prywatnym, większe wsparcie organizacji pozarządowych.

ANALIZA SWOT/TOWS

ANALIZA SWOT

Analiza SWOT jest jedną z najczęściej stosowanych metod analizy strategicznej, bazującej na diagnozie stanu obecnego. SWOT to skrót pierwszych liter angielskich słów:

- ❖ strenghts – mocne strony;
- ❖ weakness – słabe strony;
- ❖ opportunities – szanse;
- ❖ threats – zagrożenia.

Analiza ta stanowi pomoc przy dokonywaniu oceny zasobów i otoczenia diagnozowanej jednostki samorządu terytorialnego oraz określaniu priorytetów jej rozwoju.

Tabela przedstawia analizę SWOT całościowej sytuacji Powiatu Nowodworskiego w zakresie społecznym, gospodarczym, przestrzennym i klimatyczno-środowiskowym.

Tabela 36 Analiza SWOT Powiatu Nowodworskiego dla sfer społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej

ANALIZA SWOT	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
Dostęp do placówek oświatowych na poziomie ponadpodstawowym	Niekorzystne trendy demograficzne (spadek liczby ludności, zjawisko starzenia się społeczeństwa, ujemny przyrost naturalny, ujemne saldo migracji wewnętrznych)
Dziedzictwo kulturowe (zabytki nieruchome i ruchome, muzea, w tym o znaczeniu krajowym)	Zdawalność egzaminu maturalnego na poziomie niższym niż w województwie i w kraju
Różnorodna działalność gminnych instytucji kultury	Duży odsetek osób korzystających z pomocy społecznej
Stosunkowo dobrze wyposażona infrastruktura sportowa	Niewystarczający dostęp do placówek zdrowotnych, w tym szpitala

ANALIZA SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
Rozwinięta infrastruktura turystyczna	Niski poziom frekwencji wyborczej w porównaniu do województwa i Polski
Funkcjonowanie domu pomocy społecznej (gmina Stegna) oraz placówek wsparcia dziennego (gmina Stegna oraz miasto i gmina Nowy Dwór Gdański)	Wzrost interwencji jednostek OSP
Dostępność placówki opiekuńczo-wychowawczej na terenie miasta i gminy Nowy Dwór Gdański	Brak dużego przedsiębiorstwa działającego na terenie Powiatu
Duża liczba organizacji pozarządowych	Spadek liczby małych przedsiębiorstw
Bezpieczeństwo publiczne oparte o policję (Komenda Powiatowa w Nowym Dworze Gdańskim oraz lokalne posterunki) oraz straż pożarną (w tym jednostki wpisane do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego)	Duża liczba osób aktywnych zawodowo pracuje poza gminą będącą miejscem zamieszkania
Wzrost liczby podmiotów gospodarczych	Duży udział bezrobotnych kobiet
Stosunkowo duża liczba średnich przedsiębiorstw	Niewystarczający rozwój sieci drogowej
Żuławska Kolej Dojazdowa jako atrakcja turystyczna	Przystanki autobusowe w złym stanie, nie są dostosowane do osób ze szczególnymi potrzebami
Przebieg kilku szlaków rowerowych	Słaby dostęp do transportu publicznego, w tym kolejowego
Bardzo wysoki poziom zwodociągowania	Niewystarczająca infrastruktura pomocnicza dla komunikacji rowerowej (np. miejsca postojowe)
Stosunkowo wysoki poziom skanalizowania	Bardzo niski poziom skanalizowania gminy Ostaszewo (7,2%)
Wysoki poziom dostępu do internetu szerokopasmowego	Zgazyfikowana jest tylko jedna gmina – miasto i gmina Nowy Dwór Gdański
Różnorodne formy ochrony przyrody	Występowanie tradycyjnych nieekologicznych źródeł ciepła
Dobry stan wód Jednolitych Części Wód Podziemnych	Wysokie prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi

ANALIZA SWOT	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
Funkcjonowanie czterech PSZOK (jeden wspólny dla gmin Stegna i Sztutowo)	Zły stan Jednolitych Części Wód Powierzchniowych
Poszczególne gminy Powiatu osiągają wymagane poziomy recyklingu	Brak możliwości przetwarzania odpadów na terenie Powiatu
SZANSE	ZAGROŻENIA
Potencjał turystyczny wynikający w szczególności z położenia oraz dostępnych zasobów (przyrodniczych i kulturowych)	Sezonowość rynku pracy
Rozwój rolnictwa ekologicznego	Zanieczyszczenie powietrza
Program promocji zatrudnienia oraz aktywizację lokalnego rynku pracy	Zagrożenie powodziowe
Rozwój infrastruktury technicznej, w tym drogowej	Zagrożenie suszą
Rozwój infrastruktury rowerowej	Zanieczyszczenie wód (spowodowane m.in. nieprawidłowo odprowadzanymi ściekami lub zanieczyszczeniami z terenów rolniczych)
Planowane zwiększenie dostępu do usług szerokopasmowych	Brak wystarczających środków finansowych
Termomodernizacja budynków	
Edukacja ekologiczna	
Zewnętrzne źródła finansowania, w tym Fundusze Europejskie na lata 2021-2027	

Źródło: opracowanie własne

W kolejnej tabeli podsumowano najistotniejsze czynniki dla rozwoju Powiatu Nowodworskiego.

Tabela 37 Analiza SWOT – podsumowanie – najistotniejsze czynniki

ANALIZA SWOT	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
Dziedzictwo kulturowe (zabytki nieruchome i ruchome, muzea, w tym o znaczeniu krajowym)	Niekorzystne trendy demograficzne (spadek liczby ludności, zjawisko starzenia się społeczeństwa, ujemny przyrost naturalny, ujemne saldo migracji wewnętrznych)
Wzrost liczby podmiotów gospodarczych	Brak dużego przedsiębiorstwa działającego na terenie Powiatu
Rozwinięta infrastruktura turystyczna	Występowanie tradycyjnych nieekologicznych źródeł ciepła
SZANSE	ZAGROŻENIA
Potencjał turystyczny wynikający w szczególności z położenia oraz dostępnych zasobów (przyrodniczych i kulturowych)	Sezonowość rynku pracy
Program promocji zatrudnienia oraz aktywizacje lokalnego rynku pracy	Zanieczyszczenie powietrza
Termomodernizacja budynków	Brak wystarczających środków finansowych

Źródło: opracowanie własne

ANALIZA SWOT/TOWS

Metoda SWOT/TOWS to sposób na określenie głównych kierunków strategicznych dla organizacji z wykorzystaniem jej mocnych i słabych stron oraz obecnych w otoczeniu szans i zagrożeń. Procedura stosowania tej metody zakłada przede wszystkim ocenę siły powiązań pomiędzy poszczególnymi czynnikami wewnętrznymi i zewnętrznymi z uwzględnieniem ich wag. Im większa siła powiązań i wyższa waga danego czynnika tym większe prawdopodobieństwo, że wpłynie on na rozwój Powiatu Nowodworskiego.

Procedura określenia siły powiązań między poszczególnymi mocnymi, słabymi stronami, szansami i zagrożeniami (czyli właśnie analiza TOWS/SWOT) została przeprowadzona w następujący sposób. W pierwszej kolejności sporządzono 8 macierzy relacji pomiędzy zdiagnozowanymi czynnikami rozwoju. Przy tworzeniu każdej z nich ważne były następujące pytania:

1. Czy mocna strona pozwala wykorzystać szansę?
2. Czy mocna strona pozwala ograniczyć zagrożenie?
3. Czy słaba strona ogranicza możliwość wykorzystania szansy?
4. Czy słaba strona potęguje zagrożenie?
5. Czy szansa wzmacnia silną stronę?
6. Czy szansa pozwala zniwelować słabą stronę?
7. Czy zagrożenie niweluje silną stronę?
8. Czy zagrożenie wzmacnia słabą stronę?

Powiązania między czynnikami można wykazywać z wykorzystaniem systemu zerojedynkowego – 0 (odpowiedź negatywna) oznacza brak powiązania, a 1 (odpowiedź pozytywna) oznacza istnienie powiązania. Zestawienie ze sobą szans i zagrożeń mocnymi i słabymi stronami, umożliwia określenie dalszych kierunków rozwoju i rodzaju strategii, jaką powinno się wybrać dla Powiatu.

Po stworzeniu 8 szczegółowych macierzy, podsumowano wyniki w formie tabeli syntetycznej, uwzględniającej siłę powiązań i nadane wcześniej wagi poszczególnych czynników wewnętrznych i zewnętrznych. W ten sposób określono optymalny wariant strategiczny w ramach czterech możliwości:

1. Strategia ofensywna (najwyższa korelacja ważona między mocnymi stronami i szansami) – cechuje jednostki, które stawiają przede wszystkim na wykorzystanie mocnych stron i nadarzających się szans. Za pomocą swoich atutów wykorzystują one szanse rozwoju, a z kolei nadarzające się okazje przekładają na dalsze wzmocnienie atutów.

2. Strategia konkurencyjna (najwyższa korelacja ważona między słabymi stronami i szansami) – cechuje jednostki, które nastawiają się na wykorzystywanie nadarzających się szans do eliminowania słabych stron i zamieniania ich w atuty.
3. Strategia konserwatywna (najwyższa korelacja ważona między mocnymi stronami i zagrożeniami) – cechuje jednostki, które planują maksymalnie wykorzystać mocne strony przy jednoczesnym zmniejszeniu znaczenia dla rozwoju nadchodzących zagrożeń.
4. Strategia defensywna (najwyższa korelacja ważona między słabymi stronami i zagrożeniami) – cechuje jednostki, które bronią się przed kryzysem, eliminując słabe strony i przeciwstawiając się zagrożeniom.

Kolejne tabele przedstawiają macierze relacji pomiędzy zdiagnozowanymi czynnikami rozwoju opracowane dla Powiatu Nowodworskiego.

Tabela 38 Czy mocna strona pozwala wykorzystać szansę (schemat powiązań czynników, gdzie: 0 – brak oddziaływania, 1 – występuje oddziaływanie)

Mocna strona/szansa	Waga mocnej strony	Oddziaływanie	Potencjał turystyczny wynikający w szczególności z położenia oraz dostępnych zasobów (przyrodniczych i kulturowych)	Program promocji zatrudnienia oraz aktywizacje lokalnego rynku pracy	Termomodernizacja budynków	Suma oddziaływania	Ważona suma oddziaływania
Dziedzictwo kulturowe (zabytki nieruchome i ruchome, muzea, w tym o znaczeniu krajowym)	0,5	Siła oddziaływania	1	0	0	1	-
		Ważona siła oddziaływania	0,5	0	0	-	0,5
Wzrost liczby podmiotów gospodarczych	0,3	Siła oddziaływania	1	1	0	2	-
		Ważona siła oddziaływania	0,3	0,3	0	-	0,6
Rozwinięta infrastruktura turystyczna	0,4	Siła oddziaływania	1	0	0	1	-
		Ważona siła oddziaływania	0,4	0	0	-	0,4
Łączna suma interakcji						4	-
Łączna siła interakcji						-	1,5

Źródło: opracowanie własne

Tabela 39 Czy mocna strona pozwala ograniczyć zagrożenie? (schemat powiązań czynników, gdzie: 0 – brak oddziaływania, 1 – występuje oddziaływanie)

Mocna strona/zagrożenie	Waga mocnej strony	Oddziaływanie	Sezonowość rynku pracy	Zanieczyszczenie powietrza	Brak wystarczających środków finansowych	Suma oddziaływania	Ważona suma oddziaływania
Dziedzictwo kulturowe (zabytki nieruchome i ruchome, muzea, w tym o znaczeniu krajowym)	0,5	Siła oddziaływania	1	0	1	2	-
		Ważona siła oddziaływania	0,5	0	0,5	-	1
Wzrost liczby podmiotów gospodarczych	0,3	Siła oddziaływania	1	1	1	3	-
		Ważona siła oddziaływania	0,3	0,3	0,3	-	0,9
Rozwinięta infrastruktura turystyczna	0,4	Siła oddziaływania	1	0	0	1	-
		Ważona siła oddziaływania	0,4	0	0	-	0,4
Łączna suma interakcji						6	-
Łączna siła interakcji						-	2,3

Źródło: opracowanie własne

Tabela 40 Czy słaba strona ogranicza możliwości wykorzystania szansy? (schemat powiązań czynników, gdzie: 0 – brak oddziaływania, 1 – występuje oddziaływanie)

Słaba strona/szansa	Waga mocnej strony	Oddziaływanie	Potencjał turystyczny wynikający w szczególności z położenia oraz dostępnych zasobów (przyrodniczych i kulturowych)	Program promocji zatrudnienia oraz aktywizacje lokalnego rynku pracy	Termomodernizacja budynków	Suma oddziaływania	Ważona suma oddziaływania
Niekorzystne trendy demograficzne (spadek liczby ludności, zjawisko starzenia się społeczeństwa, ujemny przyrost naturalny, ujemne saldo migracji wewnętrznych)	0,5	Siła oddziaływania	0	1	0	1	-
		Ważona siła oddziaływania	0	0,5	0	-	0,5
Brak dużego przedsiębiorstwa działającego na terenie Powiatu	0,3	Siła oddziaływania	0	1	0	1	-
		Ważona siła oddziaływania	0	0,3	0	-	0,3
Występowanie tradycyjnych nieekologicznych źródeł ciepła	0,3	Siła oddziaływania	0	0	1	1	-
		Ważona siła oddziaływania	0	0	0,3	-	0,3
Łączna suma interakcji						3	-
Łączna siła interakcji						-	1,1

Źródło: opracowanie własne

Tabela 41 Czy słaba strona potęguje zagrożenie? (schemat powiązań czynników, gdzie: 0 – brak oddziaływania, 1 – występuje oddziaływanie)

Słaba strona/zagrożenie	Waga mocnej strony	Oddziaływanie	Sezonowość rynku pracy	Zanieczyszczenie powietrza	Brak wystarczających środków finansowych	Suma oddziaływania	Ważona suma oddziaływania
Niekorzystne trendy demograficzne (spadek liczby ludności, zjawisko starzenia się społeczeństwa, ujemny przyrost naturalny, ujemne saldo migracji wewnętrznych)	0,5	Siła oddziaływania	0	0	0	0	-
		Ważona siła oddziaływania	0	0	0	-	0
Brak dużego przedsiębiorstwa działającego na terenie Powiatu	0,3	Siła oddziaływania	1	0	1	2	-
		Ważona siła oddziaływania	0,3	0	0,3	-	0,6
Występowanie tradycyjnych nieekologicznych źródeł ciepła	0,3	Siła oddziaływania	0	1	0	1	-
		Ważona siła oddziaływania	0	0,3	0	-	0,3
Łączna suma interakcji						3	-
Łączna siła interakcji						-	0,9

Źródło: opracowanie własne

Tabela 42 Czy szansa wzmocnia silną stronę? (schemat powiązań czynników, gdzie: 0 – brak oddziaływania, 1 – występuje oddziaływanie)

Szansa/mocna strona	Waga mocnej strony	Oddziaływanie	Dziedzictwo kulturowe (zabytki nieruchome i ruchome, muzea, w tym o znaczeniu krajowym)	Wzrost liczby podmiotów gospodarczych	Rozwinięta infrastruktura turystyczna	Suma oddziaływania	Ważona suma oddziaływania
Potencjał turystyczny wynikający w szczególności z położenia oraz dostępnych zasobów (przyrodniczych i kulturowych)	0,5	Siła oddziaływania	1	1	1	3	-
		Ważona siła oddziaływania	0,5	0,5	0,5	-	1,5
Program promocji zatrudnienia oraz aktywizację lokalnego rynku pracy	0,3	Siła oddziaływania	0	1	0	1	-
		Ważona siła oddziaływania	0	0,3	0	-	0,3
Termomodernizacja budynków	0,2	Siła oddziaływania	0	0	0	0	-
		Ważona siła oddziaływania	0	0	0	-	0
Łączna suma interakcji						3	-
Łączna siła interakcji						-	1,8

Źródło: opracowanie własne

Tabela 43 Czy szansa pozwala zniwelować słabą stronę? (schemat powiązań czynników, gdzie: 0 – brak oddziaływania, 1 – występuje oddziaływanie)

Szansa/słabe strony	Waga mocnej strony	Oddziaływanie	Niekorzystne trendy demograficzne (spadek liczby ludności, zjawisko starzenia się społeczeństwa, ujemny przyrost naturalny, ujemne saldo migracji wewnętrznych)	Brak dużego przedsiębiorstwa działającego na terenie Powiatu	Występowanie tradycyjnych nieekologicznych źródeł ciepła	Suma oddziaływania	Ważona suma oddziaływania
Potencjał turystyczny wynikający w szczególności z położenia oraz dostępnych zasobów (przyrodniczych i kulturowych)	0,5	Siła oddziaływania	0	1	0	1	-
		Ważona siła oddziaływania	0	0,5	0	-	0,5
Program promocji zatrudnienia oraz aktywizację lokalnego rynku pracy	0,3	Siła oddziaływania	1	1	0	2	-
		Ważona siła oddziaływania	0,3	0,3	0	-	0,6
Termomodernizacja budynków	0,2	Siła oddziaływania	0	0	1	1	-
		Ważona siła oddziaływania	0	0	0,2	-	0,2
Łączna suma interakcji						4	-
Łączna siła interakcji						-	1,3

Źródło: opracowanie własne

Tabela 44 Czy zagrożenia niwelują silną stronę? (schemat powiązań czynników, gdzie: 0 – brak oddziaływania, 1 – występuje oddziaływanie)

Zagrożenie/mocna strona	Waga mocnej strony	Oddziaływanie	Dziedzictwo kulturowe (zabytki nieruchome i ruchome, muzea, w tym o znaczeniu krajowym)	Wzrost liczby podmiotów gospodarczych	Rozwinięta infrastruktura turystyczna	Suma oddziaływania	Ważona suma oddziaływania
Sezonowość rynku pracy	0,4	Siła oddziaływania	0	1	1	2	-
		Ważona siła oddziaływania	0	0,5	0,4	-	0,9
Zanieczyszczenie powietrza	0,3	Siła oddziaływania	0	0	0	0	-
		Ważona siła oddziaływania	0	0	0	-	0
Brak wystarczających środków finansowych	0,4	Siła oddziaływania	1	1	1	3	-
		Ważona siła oddziaływania	0,4	0,4	0,4	-	1,2
Łączna suma interakcji						4	-
Łączna siła interakcji						-	2,1

Źródło: opracowanie własne

Tabela 45 Czy zagrożenie wzmacnia słabą stronę? (schemat powiązań czynników, gdzie: 0 – brak oddziaływania, 1 – występuje oddziaływanie)

Zagrożenie/słaba strona	Waga mocnej strony	Oddziaływanie	Niekorzystne trendy demograficzne (spadek liczby ludności, zjawisko starzenia się społeczeństwa, ujemny przyrost naturalny, ujemne saldo migracji wewnętrznych)	Brak dużego przedsiębiorstwa działającego na terenie Powiatu	Występowanie tradycyjnych nieekologicznych źródeł ciepła	Suma oddziaływania	Ważona suma oddziaływania
Sezonowość rynku pracy	0,4	Siła oddziaływania	0	1	0	1	-
		Ważona siła oddziaływania	0	0,4	0	-	0,4
Zanieczyszczenie powietrza	0,3	Siła oddziaływania	0	0	0	0	-
		Ważona siła oddziaływania	0	0	0	-	0
Brak wystarczających środków finansowych	0,4	Siła oddziaływania	1	1	1	3	-
		Ważona siła oddziaływania	0,4	0,4	0,4	-	1,2
Łączna suma interakcji						4	-
Łączna siła interakcji						-	1,6

Źródło: opracowanie własne

Tabela 46 Wyniki analizy SWOT/TOWS

Kombinacja	Wyniki analizy SWOT		Wyniki analizy TOWS		Zestawienie zbiorcze SWOT/TOWS	
	Suma interakcji	Ważona suma oddziaływań	Suma interakcji	Ważona suma oddziaływań	Suma interakcji	Ważona suma oddziaływań
Mocne strony/szanse	4	1,5	3	1,8	7	3,3
Mocne strony/zagrożenia	6	2,3	4	2,1	10	4,4
Słabe strony/szanse	3	1,1	4	1,3	7	2,4
Słabe strony/zagrożenia	3	0,9	4	1,6	7	2,5

Źródło: opracowanie własne

Tabela 47 Podsumowanie wyników analizy

	Szanse	Zagrożenia
Mocne strony	Suma interakcji: 7 Ważona suma interakcji: 3,3	Suma interakcji: 10 Ważona suma interakcji: 4,4
Słabe strony	Suma interakcji: 7 Ważona suma interakcji: 2,4	Suma interakcji – 7 Ważona suma interakcji: 2,5

Źródło: opracowanie własne

Z przeprowadzonej analizy wynika, że Powiat Nowodworski powinien zastosować strategię konserwatywną, która polega na maksymalnym wykorzystaniu mocnych stron, czyli:

- ❖ dziedzictwo kulturowe (zabytki nieruchome i ruchome, muzea, w tym o znaczeniu krajowym);
- ❖ wzrost liczby podmiotów gospodarczych;
- ❖ rozwinięta infrastruktura turystyczna.

Przy jednoczesnym zniwelowaniu zagrożeń, które występują w otoczeniu Powiatu, czyli:

- ❖ sezonowość rynku pracy;
- ❖ zanieczyszczenie powietrza;
- ❖ brak wystarczających środków finansowych.

SPIS TABEL

Tabela 1 Liczba ludności Powiatu Nowodworskiego w odniesieniu do poszczególnych gmin Powiatu oraz województwa i kraju w latach 2019-2023.....	7
Tabela 2 Ludność w wieku przedprodukcyjnym – Powiat Nowodworski w odniesieniu do poszczególnych gmin Powiatu oraz województwa i kraju w latach 2019-2023.....	9
Tabela 3 Ludność w wieku produkcyjnym – Powiat Nowodworski w odniesieniu do poszczególnych gmin Powiatu oraz województwa i kraju w latach 2019-2023.....	10
Tabela 4 Ludność w wieku poprodukcyjnym – Powiat Nowodworski w odniesieniu do poszczególnych gmin Powiatu oraz województwa i kraju w latach 2019-2023....	10
Tabela 5 Przyrost naturalny w Powiecie Nowodworskim w latach 2019-2023.....	11
Tabela 6 Przyrost naturalny – Powiat Nowodworski w odniesieniu do poszczególnych gmin Powiatu oraz województwa i kraju w latach 2019-2023.....	12
Tabela 7 Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych w Powiecie Nowodworskim w latach 2019-2023	13
Tabela 8 Saldo migracji wewnętrznych – Powiat Nowodworski w odniesieniu do poszczególnych gmin Powiatu oraz województwa w latach 2019-2023.....	14
Tabela 9 Saldo migracji zagranicznych – Powiat Nowodworski w odniesieniu do poszczególnych gmin Powiatu oraz województwa i kraju w latach 2019-2023.....	15
Tabela 10 Edukacja na poziomie ponadpodstawowym na obszarze Powiatu Nowodworskiego w latach 2019-2023.....	17
Tabela 11 Wyniki egzaminu maturalnego w latach 2020-2024 [%].....	21
Tabela 12 Liczba osób korzystających z usług Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim w latach 2019-2023.....	41

Tabela 13 Powody udzielenia pomocy rodzinom zamieszkującym Powiat Nowodworski w latach 2019-2023.....	43
Tabela 14 Podstawowa opieka zdrowotna w Powiecie Nowodworskim w latach 2019-2023	46
Tabela 15 Wybory do rad powiatów w 2018 r. oraz 2024 r. w Powiecie Nowodworskim w odniesieniu do poszczególnych gmin Powiatu, województwa oraz kraju.....	47
Tabela 16 Działalność jednostek OSP z terenu Powiatu Nowodworskiego w latach 2019-2023.....	56
Tabela 17 Podmioty gospodarcze w Powiecie Nowodworskim w odniesieniu do poszczególnych gmin Powiatu oraz województwa i kraju w latach 2019-2023.....	57
Tabela 18 Podmioty gospodarcze według klas wielkości w Powiecie Nowodworskim w latach 2019-2023	58
Tabela 19 Podmioty gospodarcze według rodzaju działalności w Powiecie Nowodworskim w latach 2019-2023	59
Tabela 20 Bezrobocie rejestrowane – Powiat Nowodworski w odniesieniu do poszczególnych gmin Powiatu oraz województwa i kraju w latach 2019-2024.....	65
Tabela 21 Ludność korzystająca z sieci wodociągowej – Powiat Nowodworski w odniesieniu do poszczególnych gmin Powiatu oraz województwa i kraju w latach 2019-2024.....	78
Tabela 22 Odsetek osób korzystających z sieci wodociągowej – Powiat Nowodworski w odniesieniu do poszczególnych gmin Powiatu oraz województwa i kraju w latach 2019-2024.....	79
Tabela 23 Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej – Powiat Nowodworski w odniesieniu do poszczególnych gmin Powiatu oraz województwa i kraju w latach 2019-2024.....	80

Tabela 24 Odsetek osób korzystających z sieci kanalizacyjnej – Powiat Nowodworski w odniesieniu do poszczególnych gmin Powiatu oraz województwa i kraju w latach 2019-2024.....	81
Tabela 25 Ludność korzystająca z sieci gazowej – Powiat Nowodworski w odniesieniu do poszczególnych gmin Powiatu oraz województwa i kraju w latach 2019-2024.....	82
Tabela 26 Odsetek osób korzystających z sieci gazowej – Powiat Nowodworski w odniesieniu do poszczególnych gmin Powiatu oraz województwa i kraju w latach 2019-2024.....	83
Tabela 27 Dostępność stacjonarnych usług szerokopasmowych na terenie Powiatu Nowodworskiego na koniec 2024 r. w odniesieniu do poszczególnych gmin Powiatu	84
Tabela 28 Pomniki przyrody na terenie Powiatu Nowodworskiego.....	95
Tabela 29 Jednolite Części Wód Powierzchniowych na terenie Powiatu Nowodworskiego.....	104
Tabela 30 Jednolite Części Wód Podziemnych na terenie Powiatu Nowodworskiego	110
Tabela 31 Osiągnięte poziomy przez poszczególne gminy wchodzące w skład Powiatu Nowodworskiego.....	115
Tabela 32 Analiza dochodów Powiatu Nowodworskiego w latach 2019-2023.....	118
Tabela 33 Analiza wydatków Powiatu Nowodworskiego w latach 2019-2023.....	119
Tabela 34 Nadwyżka operacyjna w Powiecie Nowodworskim w latach 2019-2023	120
Tabela 35 Saldo budżetowe w Powiecie Nowodworskim w latach 2019-2023	121
Tabela 36 Analiza SWOT Powiatu Nowodworskiego dla sfer społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej.....	155

Tabela 37 Analiza SWOT – podsumowanie – najistotniejsze czynniki.....	158
Tabela 38 Czy mocna strona pozwala wykorzystać szansę (schemat powiązań czynników, gdzie: 0 – brak oddziaływania, 1 – występuje oddziaływanie).....	161
Tabela 39 Czy mocna strona pozwala ograniczyć zagrożenie? (schemat powiązań czynników, gdzie: 0 – brak oddziaływania, 1 – występuje oddziaływanie).....	162
Tabela 40 Czy słaba strona ogranicza możliwości wykorzystania szansy? (schemat powiązań czynników, gdzie: 0 – brak oddziaływania, 1 – występuje oddziaływanie)	163
Tabela 41 Czy słaba strona potęguje zagrożenie? (schemat powiązań czynników, gdzie: 0 – brak oddziaływania, 1 – występuje oddziaływanie).....	164
Tabela 42 Czy szansa wzmacnia silną stronę? (schemat powiązań czynników, gdzie: 0 – brak oddziaływania, 1 – występuje oddziaływanie)	165
Tabela 43 Czy szansa pozwala zniwelować słabą stronę? (schemat powiązań czynników, gdzie: 0 – brak oddziaływania, 1 – występuje oddziaływanie).....	166
Tabela 44 Czy zagrożenia niwelują silną stronę? (schemat powiązań czynników, gdzie: 0 – brak oddziaływania, 1 – występuje oddziaływanie).....	167
Tabela 45 Czy zagrożenie wzmacnia słabą stronę? (schemat powiązań czynników, gdzie: 0 – brak oddziaływania, 1 – występuje oddziaływanie).....	168
Tabela 46 Wyniki analizy SWOT/TOWS.....	169
Tabela 47 Podsumowanie wyników analizy	169

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1 Położenie powiatu nowodworskiego na mapie województwa pomorskiego	68
---	----

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1 Liczba ludności Powiatu Nowodworskiego według płci w latach 2019-2023	6
Wykres 2 Liczba ludności w podziale na ekonomiczne grupy wieku w Powiecie Nowodworskim w latach 2019-2023	8
Wykres 3 Liczba osób pracujących na terenie Powiatu Nowodworskiego w podziale na płeć w latach 2022-2023.....	62
Wykres 4 Bezrobocie rejestrowane na terenie Powiatu Nowodworskiego w podziale na płeć w latach 2019-2024.....	64
Wykres 5 Struktura respondentów według wieku	124
Wykres 6 Struktura respondentów według miejsca zamieszkania.....	125
Wykres 7 Jak ocenia Pan/i jakość oferty edukacyjnej dostępnej na terenie Powiatu Nowodworskiego (np. dostęp do szkół, poziom nauczania, dostęp do nowoczesnych form edukacji, etc.)?	126
Wykres 8 Jak ocenia Pan/i dostępność przedszkoli i żłobków/szkół podstawowych/szkół ponadpodstawowych na terenie Powiatu Nowodworskiego?	127
Wykres 9 Jak ocenia Pan/i dostosowanie oferty edukacyjnej szkół ponadpodstawowych na terenie Powiatu Nowodworskiego do potrzeb rynku pracy?	127
Wykres 10 Jak ocenia Pan/i jakość edukacji średniej i zawodowej oferowanej na terenie Powiatu Nowodworskiego?.....	128
Wykres 11 Jak ocenia Pan/i dostępność instytucji kultury na terenie Powiatu Nowodworskiego (bibliotek, domów kultury, świetlic wiejskich, muzeów, itp.)?	129
Wykres 12 Jak ocenia Pan/i liczbę i atrakcyjność wydarzeń kulturalnych o charakterze rozrywkowym/sportowym na terenie Powiatu Nowodworskiego?.....	129

Wykres 13 Jak ocenia Pan/i dostępność i jakość przestrzeni rekreacyjnych i obiektów rekreacji?	130
Wykres 14 Jak ocenia Pan/i możliwości turystyczne powiatu, walory krajobrazowe, obiekty dziedzictwa kulturowego?.....	131
Wykres 15 Jak ocenia Pan/i dostępność infrastruktury zdrowotnej na terenie Powiatu Nowodworskiego?.....	132
Wykres 16 Jak ocenia Pan/i jakość usług z zakresu ochrony zdrowia na terenie Powiatu Nowodworskiego?.....	132
Wykres 17 Jak ocenia Pan/i aktywność i zaangażowanie społeczne mieszkańców Powiatu Nowodworskiego?.....	133
Wykres 18 Jak ocenia Pan/i poziom pomocy społecznej na terenie Powiatu Nowodworskiego?.....	134
Wykres 19 Jak ocenia Pan/i poziom bezpieczeństwa na terenie Powiatu Nowodworskiego?.....	134
Wykres 20 Jak ocenia Pan/i możliwość znalezienia zatrudnienia na terenie Powiatu Nowodworskiego?.....	135
Wykres 21 Jak ocenia Pan/i dostępność ofert pracy i możliwość rozwoju zawodowego na terenie Powiatu Nowodworskiego?	136
Wykres 22 Jak ocenia Pan/i jakość wsparcia kierowanego do osób bezrobotnych na terenie Powiatu Nowodworskiego?.....	136
Wykres 23 Jak ocenia Pan/i atrakcyjność inwestycyjną obszaru Powiatu Nowodworskiego (tj. atrakcyjność dla inwestorów zewnętrznych)?.....	137
Wykres 24 Jak ocenia Pan/i warunki do prowadzenia działalności gospodarczej na terenie Powiatu Nowodworskiego?.....	138

Wykres 25 Jak ocenia Pan/i dostępność terenu do prowadzenia działalności gospodarczej na terenie Powiatu Nowodworskiego?.....	139
Wykres 26 Jak ocenia Pan/i poziom przedsiębiorczości (np. powstawanie nowych przedsiębiorstw) na terenie Powiatu Nowodworskiego?.....	140
Wykres 27 Jak ocenia Pan/i wsparcie dedykowane dla przedsiębiorców oraz przyszłych przedsiębiorców na terenie Powiatu Nowodworskiego?.....	141
Wykres 28 Jak ocenia Pan/i działania promocyjne Powiatu Nowodworskiego (np. pod kątem rozpoznawalności oferty turystycznej Powiatu)?.....	141
Wykres 29 Jak ocenia Pan/i jakość i dostępność transportu zbiorowego na terenie Powiatu Nowodworskiego?.....	142
Wykres 30 Jak ocenia Pan/i jakość i dostępność infrastruktury rowerowej na terenie Powiatu Nowodworskiego?.....	143
Wykres 31 Jak ocenia Pan/i stan nawierzchni dróg/ulic na terenie Powiatu Nowodworskiego?.....	144
Wykres 32 Jak ocenia Pan/i jakość i stan nawierzchni/dostępność chodników na terenie Powiatu Nowodworskiego?.....	144
Wykres 33 Jak ocenia Pan/i dostosowanie ciągów pieszych na terenie Powiatu Nowodworskiego do potrzeb osób z niepełnosprawnościami?.....	145
Wykres 34 Jak ocenia Pan/i dostępność przestrzeni zielonych na terenie Powiatu Nowodworskiego?.....	146
Wykres 35 Jak ocenia Pan/i jakość przestrzeni zielonych na terenie Powiatu Nowodworskiego?.....	146
Wykres 36 Jak ocenia Pan/i jakość powietrza na terenie Powiatu Nowodworskiego?.....	147

Wykres 37 Jak ocenia Pan/i czystość rzek i kąpielisk oraz obszarów zalesionych na terenie Powiatu Nowodworskiego?.....	147
Wykres 38 Jak ocenia Pan/i wygląd budynków użyteczności publicznej (np. budynki urzędów, szkół, itd.) znajdujących się na terenie Powiatu Nowodworskiego?	148
Wykres 39 Jak ocenia Pan/i dostępność budynków użyteczności publicznej znajdujących się na terenie Powiatu Nowodworskiego do potrzeb osób z niepełnosprawnościami?	149
Wykres 40 Jak ocenia Pan/i stan obiektów zabytkowych znajdujących się na terenie Powiatu Nowodworskiego?.....	150
Wykres 41 Jak ocenia Pan/i stan infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej na terenie Powiatu Nowodworskiego?.....	150
Wykres 42 Jak ocenia Pan/i jakość i dostępność infrastruktury telekomunikacyjnej na terenie Powiatu Nowodworskiego?.....	151
Wykres 43 Jak ocenia Pan/i poziom cyfryzacji usług na terenie Powiatu Nowodworskiego?.....	152
Wykres 44 Jak ocenia Pan/i poziom czystości i porządku na terenie Powiatu Nowodworskiego?.....	152

Uzasadnienie

Zgodnie z zapisami ustawowymi samorząd powiatowy prowadzi politykę rozwoju na podstawie strategii oraz innych programów, polityk, dokumentów programowych. Strategia Rozwoju Powiatu Nowodworskiego na lata 2025 - 2034 jest podstawowym instrumentem długofalowego zarządzania, określającym strategiczne kierunki rozwoju. Stanowi pomoc dla właściwego zarządzania Powiatem oraz ubieganie się o finansowe środki zewnętrzne, w tym fundusze unijne.

W celu realizacji zapisów ustawowych o skutecznym prowadzeniu polityki rozwoju przyjęcie niniejszej uchwały oraz zatwierdzenie Strategii Rozwoju Powiatu Nowodworskiego na lata 2025 - 2034 jest zasadne.

Przewodniczący Rady

Zbigniew Ptak